Hivatali használatra
Kézirat gyanánt

ORSZÁGOS MŰSZAKI KÖNYVTÁR ÉS DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI KÖZÖSSÉG ENCIKLOPÉDIÁJA

X. KÖTET

BÉREZETTEK ÉS SZOCIÁLIS JOG

2. FÜZET

BUDAPEST
1972

Hivatali használatra
Kézirat gyanánt

ORSZÁGOS MŰSZAKI KÖNYVTÁR ÉS DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI KÖZÖSSÉG ENCIKLOPÉDIÁJA

X. KÖTET

BÉREZETTEK ÉS SZOCIÁLIS JOG

2. FÜZET

BUDAPEST
1972

Az EGK hivatalos anyagaiból összeállított,
kizárólag megrendelésre készült fordítás

X. kötet fordítói
1. füzet: DR. ZELEY ISTVÁN
2. füzet: DR. SÖVÉNYHÁZY FERENC

Szakmai lektorok
1. füzet: DR. GEHÉR JÓZSEF
2. füzet: DR. NIZSALOVSZKY ENDRE

Szerkesztő
DR. MARTONYI JÁNOS

A kiadásért felel az OMKDK Dokumentációs Igazgatóságának vezetője
Készült
az OMKDK házi nyomdájában, egyedi megrendelésre, információs szolgáltatásként
B/5 méretben, 408 oldal terjedelemben, 1972 decemberében

2. rész

BÉREZETTEK ÉS SZOCIÁLIS JOG

II. Kommentár

TARTALOM

Oldal

1. BEVEZETÉS 221

1. FEJEZET

A DOLGOZÓK SZABAD VÁNDORLÁSA 223

I. Alfejezet

Általában 223

I. - Alapvető rendelkezések 223

2. A Szerződés 48. és 49. cikke
3. Rendeletek
4. Irányelvek
5. Nyilatkozat a menekültek tárgyában
5. bis.A francia tengerentúli kerületekre vonatkozó határozat

II. - A szabad vándorlás elve és korlátai 224

6. Alapelv
7. A szabad vándorlás korlátai

III. - Igazgatási szervezet 227

8. A tagállamok foglalkoztatási szolgálatai
9. A Bizottság

IV. - Kiegészitő intézkedések a szabad vándorlás körében 228

10. Társadalombiztositás
11. A fiatal munkások cseréje
12. Szociális szolgáltatások
13. Lakás
14. Pályaválasztási tanácsadás, szakmai képzés és átképzés
14. bis.Oklevelek

II. Alfejezet

A dolgozók 231

I. - Belépés és tartózkodás 231

15. Személyazonossági igazolvány megkövetelése
16. Tartózkodási engedély
17. Okok, amelyek indokolhatják a belépés és a tartózkodás megadását /Közrend/
18. Eljárás

Oldal

II. - A foglalkozási kínálatok és keresletek kapcsolatba hozásának és kiegyenlítésének mechanizmusai 236

19. A tagállamok szerepe
19. bis. Kivételek
20. A Bizottság szerepe

III. - Az alkalmazásba lépés 239

21. Az egyenlő elbánás megvalósítása
22. Közösségi elsőbbség

IV. - Alkalmazandó jogszabályok 241

23. Alapelv
24. Kivételek

V. - Szociális jogok és kedvezmények 242

25. Egyenlő elbánás
26. Részvétel a vállalati életben és a szakszervezeti életben
27. Lakás
28. Adózás
29. Szakoktatás és átképzés
30. Munkanélküliség
31. Lakhatási jog

III. Alfejezet

A dolgozó családja 244

I. - Belépés és tartózkodás 244

32. Feltételek
33. Tartózkodási okmány

II. - Szociális jogok és kedvezmények 246

34. Alkalmazotti tevékenység
35. Szakoktatás és szakmai képzés

2. FEJEZET

A KÖZÖSSÉG MÁS HELYÉRE KÖLTÖZŐ DOLGOZÓK ÉS A CSALÁDJUK TÁRSADALOMBIZTOSITÁSA 247

I. Alfejezet

Általában 247

I. - Jogforrások 247

36. Rendeletek
37. Az Igazgatási Szakbizottság határozatai
38. Joggyakorlat
39. Társadalombiztositási egyezmények

II. - Meghatározások 251

40. Meghatározások

Oldal

III. - Azok a személyek, akikre a közösségi rendeletek alkalmazást nyernek 252

41. Bérezett és velük egy tekintet alá eső dolgozók, családtagok, túlélők
42. Az érdekeltek állampolgársága

IV. - Azok a területek, amelyeken a rendeletek alkalmazandók 255

43. Alapelv
44. Különleges esetek

V. - Igazgatási és birói szervezet 256

45. Az EGK Igazgatási Szakbizottsága a vándormunkások társadalombiztositására /C.A.S.S./
46. A tagállamok szervei
47. Együttmüködés a tagállamok intézményei és bíróságai között
48. A rendeletek kedvezményeiben részesülők szavazati joga a társadalombiztositási intézetek szerveiben

VI. - A társadalombiztositási jogszabályok és rendszerek "összeegyeztetése" 260

49. Alapvető elvek
50. A rendeletek alá vont társadalombiztositási jogszabályok és rendszerek
51. Időszakok és események, amelyekre a rendeletek vonatkoznak
52. Az önkéntes vagy fakultativ folytatólagos biztositás elfogadása
53. A szolgáltatások halmozása
54. Eljárás olyan kár esetében, amelyet más állam mint a bejelentési állam /illetékes állam/ területén okoztak vagy ott következett be.

VII. - Alkalmazandó jogszabályok 267

55. Alapelvek
56. Különleges szabályok

II. Alfejezet

Betegség és anyaság 270

57. Meghatározások

I. - A jog megnyilása 271

58. Az időszakok összeadása

II. - A szolgáltatások engedélyezése 271

59. Dolgozók és családtagok, akik más államban laknak, mint a felvételi állam /illetékes állam/

60. Dolgozók vagy családtagjaik, akik egy másik államban tartózkodnak, mint a felvételi állam /illetékes állam/, oda teszik át lakóhelyüket, oda visszatérnek, vagy ott ápoltatják magukat.

61. Munkanélküliek
62. Nyugdijasok
63. A jogszabályok egyes különleges rendelkezéseinek az alkalmazása
64. A természetbeni szolgáltatások megtérítése

III. Alfejezet

A rokkantság 275

65. A kizárólag olyan jogszabályoknak alávetett dolgozók, amelyek szerint az összeg független a biztositási időszakok tartamától.
66. Az olyan jogszabályoknak alávetett dolgozók, amelyek közül legalább egy a szolgáltatások összegét függővé teszi a biztositási időszakok tartamától
67. A rokkantság súlyosbodása
68. A jognak újra megnyilása a rokkantsági szolgáltatások felfüggesztése vagy megszüntetése után
69. A rokkantsági szolgáltatások átalakitása öregségi szolgáltatásokká

IV. Alfejezet

Az öregség és az elhalálozás /nyugdijak/ 277

70. Alkalmazási kör

I. - A nyugdijjogosultság megnyilása 278

71. Az időszakok összeszámitása
72. Meghatározott szakmában vagy foglalkozásban töltött biztositási időszakok

II. - A nyugdij folyósitása 279

73. Választás a belföldi jogszabályok és a közösségi rendeletek alkalmazása között
74. Az arányositási eljárás
75. Esetek, amelyekben indokolt a nyugdij leszállitása
76. Esetek, amelyekben az érdekelt nem egyesiti egyidejüleg azon összes jogszabályok által megkivánt feltételeket, amely jogszabályok alatt az időszakok elteltek.
77. Kiegészitések
78. A hat hónapnál alacsonyabb biztositási időszakok

V. Alfejezet

Üzemi balesetek és foglalkozási betegségek 284

79. Meghatározás

I. - Alapelvek 284

80. Dolgozók, akik más államban laknak, mint a felvételi állam /illetékes állam/
81. Dolgozók, akik más államban tartózkodnak, más államba helyezik át lakóhelyüket, térnek vissza, vagy mennek ápolásra, mint a felvételi állam /illetékes állam/

Oldal

82. Utazás közbeni baleset
83. A szállitási költségek vállalása
84. A veszélyeknek kitétel több országban
85. A foglalkozási betegség súlyosbodása
86. Az egyik állam intézete által egy másik tagállam intézete számlájára nyujtott természetbeni szolgáltatások megtérítése
87. Átmeneti rendelkezések

II. - A nemzeti jogszabályok különleges rendelkezéseinek alkalmazása 287

88. Az illetékes államon kivül való tartózkodás vagy lakás esete
89. A korábban bekövetkezett üzemi balesetek vagy foglalkozási betegségek
90. A több biztositási rendet engedő jogszabályok
91. A szolgáltatások engedélyezésének maximális időtartama

VI. Alfejezet

Halál esetére szóló segély kiutalása 287

92. Meghatározás
93. Alkalmazandó rend

VII. Alfejezet

A munkanélküliség 288

I. - A szolgáltatásokra vonatkozó jog megszerzése 288

94. Munkanélküliek, akik az utolsó foglalkoztatásuk folyamán a felvételi államban /illetékes állam/ laktak
95. Munkanélküliek, akik az utolsó foglalkoztatásuk folyamán más államban laktak, mint a felvételi állam /illetékes állam/.
96. A szolgáltatások kiszámitása

II. - A jog fennmaradása a lakóhely áthelyezése esetében 290

97. A szolgáltatásokra vonatkozó jog fenntartásának a feltételei
98. A szolgáltatások nyujtása az új lakóhelyen

VIII. Alfejezet

A családi pótlékok utalványozása 291

99. Meghatározás

I. - Alapelvek 291

100. Az időszakok összeszámitása
101. Családi pótlékok engedélyezése a felvételi állam /illetékes állam/ által
102. Megtérítések

Oldal

II. - Különleges rendelkezések 293

103. Kiküldött dolgozó
104. Munkanélküli
105. Nyugdijra vagy járadékra jogosult
106. Árvák

3. FEJEZET

AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP 295

I. Alfejezet

Általában 295

I. - Alaprendelkezések és módositási javaslatok 295

107. Alaprendelkezések

II. - Igazgatási szervezet 296

108. A Bizottság
109. Az Európai Szociális Alap Szakbizottsága

III. - Kiadások, amelyek az Alapból fedezhetők 297

110. A kiadás célja
111. A kiadást foganatositó személyek

IV. - Az Alapból való juttatás engedélyezésére vonatkozó eljárás 299

112. A kérelmek benyujtása
113. A juttatásra irányuló kérelmek vizsgálata és ellenőrzése a Bizottság által
114. Pénzügyi rendelkezések
115. Olaszország

II. Alfejezet

Szakmai átképzés 302

116. Meghatározás

I. - Az Alapból való juttatás feltételei a szakmai átképzés érdekében 303

117. Munkanélküliség
118. Ujra foglalkoztatás
119. A viselt kiadások

II. - A szakmai átképzésre vonatkozó kérelmek előterjesztése 306

120. Határidő
121. Megkivánt adatszolgáltatások

III. Alfejezet

Az áttelepitès 306

122. Meghatározás

I. - Az Alapból való juttatás feltételei a munkába visszahelyezés érdekében 307

123. Munkanélküliség
124. Ujra foglalkozás
125. A viselt kiadások

II. - Az áttelepitésre vonatkozó kérelmek előterjesztése 308

126. Határidő
127. Megkivánt adatszolgáltatás

IV. Alfejezet

A vállalatok átállitása 309

128. Meghatározás

I. - Az Alapból való juttatás feltételei a vállalatok átállitása esetében 309

129. Az érintett vállalat
130. Az érintett dolgozó
131. A viselt költségek
132. A Bizottság előzetes hozzájárulása

II. - A vállalat átállitására vonatkozó kérelmek előterjesztése 312

133. Határidő
134. Megkivánt adatszolgáltatás

4. FEJEZET

A JOGSZABÁLYOK ÉS A SZOCIÁLPOLITIKÁK EGYEZTETÉSE 313

I. Alfejezet

Általában 313

I. - Az EGK Szerződés 100., 101. és 102. cikke 313

135. A 100. cikk
136. A 101. és 102. cikk

II. - Az EGK Szerződés 117. és 118. cikke 313

137. A 117. cikk
138. A 118. cikk alkalmazása

III. - Mezőgazdaság és halászat 315

139. Mezőgazdaság
140. Halászat

Oldal

IV. - Közlekedés 316

141. A 75. cikk

V. - Gazdasági politika 317

142. A 145. cikk
143. Konjunktura - politika

VI. - Nemzetközi egyezmények 317

144. A Közösség keretén kivül kötött egyezmények
145. A Közösség keretén belül kötött egyezmények

II. Alfejezet

A foglalkoztatás 318

I. - Általában 318

146. A 118. cikk
147. Konjunkturapolitika
148. Középtávu gazdasági politika

II. - Mezőgazdaság 320

149. A 39. cikk 1 a. pontja és a 43. cikk

III. - Külföldi dolgozók 320

150. A 48. cikk

IV. - Verseny 320

151. Támogatások

III. Alfejezet

Pályaválasztási tanácsadás és szakmai képzés 321

I. - Az EGK Szerződés 128. cikke és a szakmai képzés közös politikájának a hatályba léptetése 321

152. A Tanács általános alapelvei
153. A szakmai képzésre alakitott állandó Tanácsadó Szakbizottság
154. A Bizottság tevékenységi programja
155. A Bizottságnak a pályaválasztási tanácsadás fejlesztésére irányuló ajánlása
156. Európai szakmai profilok
157. Gyorsitott szakmai képzés

II. - Mezőgazdaság és halászat 322

158. Mezőgazdaság
159. Halászat

III. - Középtávu gazdasági politika 323

160. A Tanács programja

IV. - Olaszország 324

161. Kénbányák

IV. Alfejezet

A társadalombiztositás 324

I. - Fogalmak és meghatározások 324

162. Foglalkozási betegségek
'63. Tanulmányi program

II. - Finanszirozás 325

164. Középtávu gazdasági politika
165. A 118. cikk

III. - Rokkantság 325

166. A szolgáltatásokra jogositó rokkantság állapotának a közösségi meghatározása

IV. - Foglalkozási betegségek 326

167. A foglalkozási betegségek európai jegyzéke
168. A foglalkozási betegségek áldozatai kártalanitásának a feltételei

V. - A nők védelme 329

169. Az anyaság védelme

VI. - Mezőgazdaság és halászat 329

170. Halászat

V. Alfejezet

A munka biztonsága, higiéniája és az egészségvédelem 329

I. - Az üzemi balesetek és a foglalkozási betegségek megelőzése 329

171. Müszaki védelem a balesetek ellen
172. A foglalkozási betegségek megelőzése
173. Tanulmányi program

II. - A dolgozók orvosi ellátása 330

174. A dolgozók orvosi ellátása

III. - A dolgozók orvosi ellenőrzése 330

175. Orvosi ellenőrzés

VI. Alfejezet

A munkafeltételek 331

I. - Javadalmazás 331

176. A túlórák dijazása
177. Adatgyüjtés a munkabérekre vonatkozólag
178. A férfi és a női dolgozók dijazásának egyenlősége
179. Konjunktura - politika
180. A vagyonszerzés politikája

Oldal

II. - A munkaidő 333

181. Általában
182. Fizetett szabadság

III. - Részvétel a vállalat életében 334

183. A dolgozók képviselete

IV. - A fiatalkoruak és a nők védelme 334

184. A fiatalkoruak munkavédelme
185. A nők védelme

V. - Mezőgazdaság és halászat 336

186. Mezőgazdaság
187. Halászat

VI. - Közlekedés 336

188. Eljárás a tagállamok törvényi, rendeleti és igazgatási rendelkezéseinek a megvizsgálására
189. A munkafeltételek összehangolása

1. BEVEZETÉS. - A szociális törekvés felismerhető mind a három szerződésben. A tagállamokban az életszinvonal emelése, az életfeltételeknek és a foglalkoztatottság körülményeinek állandó javitása a három Közösség ama lényeges céljai között szerepel, amelyeknek a követése a hivatásuk /1/.

A szerződések megkötőit az a gondolat lelkesitette, hogy az a gazdasági fejlődés, amelyet a Közösségek nem mulasztanak el támogatni, szükségszerüen a társadalmi haladást eredményezi.

Mégis beiktattak a szerződésekbe olyan rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik a közösségi intézményeknek, hogy különleges müködést folytassanak szociális téren, akár a tulajdonképpeni szociálpolitika keretében, akár a közös politika keretében /a mezőgazdaság, a szén, a közlekedés ... tekintetében/. Ezek a rendelkezések alkotják a jelen fejezet tárgyát.

Csak az EGK-ra vonatkozó rendelkezéseket ismertetjük.

De meg kell jegyezni, hogy azok rendszerint alkalmazást nyernek a szén és az acél, vagy az atomenergia szektorában foglalkoztatott dolgozókra is. Csak akkor van eltérés, amikor az ESZAK vagy az Euratom szerződések, vagy az alkalmazásukra vonatkozó jogszabályok az ő sajátos területükön különleges szabályokat tartalmaznak.

Az Európai Szociális Alapnak az ESZAK dolgozóira alkalmazásának gyakorlati jelentősége nincs, a Bizottságnak az ESZAK keretében való beavatkozása hatékonyabb jellege következtében.

Egymást követően fogjuk tárgyalni:

a dolgozók szabad vándorlását;

a Közösségen belül helyet változtató dolgozók társadalombiztositását;

az Európai Szociális Alapot;

a jogszabályoknak és a szociálpolitikának egyeztetését.

/1/ V.ö. Az ESZAK Szerződés bevezetését és a 2. és 3.e/ cikkét; az EGK szerződés bevezetését és a 2., 3.i/ és 117. cikket; az Euratom szerződés bevezetését és első cikkét.

1. FEJEZET

A DOLGOZÓK SZABAD VÁNDORLÁSA

I. Alfejezet

Általában

I. - ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

2. A SZERZŐDÉS 48. ÉS 49. CIKKE. - A Szerződés 3.c/ cikke értelmében az EGK tevékenységével vele jár a tagállamok között az emberek szabad vándorlása akadályainak a megszüntetése és a Szerződés második részének III. Címe gondoskodik olyan szabályokról, amelyek biztositják ennek az alapvető elvnek a megvalósulását. Olyan embereknek, akik bérmunkás tevékenységet végeznek /dolgozók/, a szabad vándorlását a III. Cím első fejezetének a rendelkezései /a 48. és 49. cikk/ szabályozzák; ezek akként intézkednek, hogy a dolgozók szabad vándorlását legkésőbb az átmeneti időszak leteltéig, azaz 1969. december 31-ig biztositani kell.

A Tanács és a Bizottság megtették az intézkedéseket e szabad vándorlás akadályainak ezen időpont előtti fokozatos megszüntetése iránt.

3. RENDELETEK. - A 49. cikk végrehajtása végett a Tanács 1964. március 25-én elfogadta a Közösségen belül a dolgozók szabad vándorlására vonatkozó 38/64/CEE sz. rendeletet /2/, amely 1964. május 1-én lépett hatályba; ez a Közösségen belül a dolgozók szabad vándorlásának a megvalósitására irányuló első intézkedésekre vonatkozó 1961. augusztus 16-i 15. sz. rendelet /3/ helyébe lépett. A Tanács 1968. október 15-én elfogadta a 38/64/CEE sz. rendelet helyébe lépő 1612/68/CEE sz. rendeletet /4/. Ez a rendelet 1968. november 8-án lépett hatályba s, a Szerződésben emlitett kivételeket nem tekintve, megszünteti a dolgozók szabad vandorlásának az utolsó akadályait.

- A Szerződés 48. cikkének 3.d/ pontja megadja a dolgozóknak a jogot, hogy valamely tagállam területén lakjanak, miután ott foglalkozást vállaltak. A Bizottságnak rendeletben kell meghatároznia e rendelkezés alkalmazásának a feltételeit.

4. IRÁNYELVEK. - A Tanács 1964. február 25-én elfogadta a 64/221/CEE sz. irányelvet a külföldiek költözködése és tartózkodása tárgyában a közrendi, közbiztonsági és közegészségügyi okokból indokolt sajátos intézkedéseknek az összhangba hozatalára vonatkozólag /8/.

/2/ V.ö. J.O.C.E. 1964. április 17-i 62. sz., 965. old.

/3/ V.ö. J.O.C.E. 1961. augusztus 26-i 57. sz., 1073. old.

/4/ V.ö. J.O.C.E. 1968. október 19-i L. 257. sz.; helyesbités a J.O.C.E. 1968. december 7-i L. 295. sz.; ezt a szöveget közli a függelék.

/5/, /6/ és /7/ jegyzet megszünt.

/8/ V.ö. J.O.C.E. 1964. április 4-i 56. sz., 850. old. Szövegét közli a függelék.

A Szerződés 56. cikkének 2. pontja alapján, amely erről az összhangba hozatalról gondoskodik, és az idézett - akkor hatályban lévő - 15. sz. rendelet alapján, az alkalmazást nyer mind a bérezettekre, mind a tagállamok más állampolgáraira és pontosan meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett érvényesithetők olyan korlátozások a költözködés és a tartózkodás tekintetében, amelyeket közrendi, közbiztonsági és közegészségügyi okok indokolnak /a Szerződés 48. cikkének 3. pontja/.

A 48. és 49. cikket alkalmazva a Tanács 1964. március 25-én elfogadta a 64/240. sz. irányelvet a tagállamok dolgozóinak és családtagjuknak a Közösségen belül a költözködésére és a tartózkodására vonatkozó korlátozások megszüntetése tárgyában /9/.

Az emlitett 1612/68/CEE sz. rendelettel egyidejüleg a Tanács elfogadta az emlitett 64/240/CEE sz. irányelv helyébe lépő 68/360/CEE sz. irányelvet /9a/. A tagállamoknak ehhez 1969. julius vége előtt igazodniok kell. A tagállamok ennek alkalmazásáig kötelesek alkalmazkodni a 64/240/CEE sz. irányelvhez /9b/.

5. NYILATKOZAT A MENEKÜLTEK TÁRGYÁBAN. - Minthogy a Szerződés 48. és 49. cikke csak a Közösség tagállamai állampolgárainak a helyzetére vonatkozó szabályozást teszi lehetővé, a menekülteknek, mint ilyeneknek a helyzete e cikkek keretébe nem vonható. A Tanács kebelében egyesült kormányok képviselői azonban, igyekezvén tekintetbe venni a menekültek különleges helyzetét, az érvényben lévő nemzetközi okmányok szellemében, 1964. március 24-én elfogadták a 64/305. sz. nyilatkozatot; e szerint az 1951. évi egyezmény értelmében menekültekként elismerteknek és a Közösség egy másik tagállamában letelepedetteknek a területükre való belépését avégett, hogy ott bérezett tevékenységet végezzenek, különös jóindulattal kell vizsgálni, igy ezeket a menekülteket a területükön, amennyire csak lehetséges, jóindulatu elbánásban kell részesiteni /10/.

5. bis A FRANCIA TENGERENTULI KERÜLETEKRE VONATKOZÓ HATÁROZAT. - A Szerződés 227. cikke 2. pontjának második bekezdése alapján a Tanácsra tartozik azoknak a feltételeknek a meghatározása, amelyek mellett a francia tengerentúli kerületekre alkalmazandók a Szerződés ama rendelkezései, amelyek nincsenek felsorolva e cikk 2. pontjának első bekezdésében, és különösen a Szerződés 48. és 49. cikkének a rendelkezései. A Tanács 1968. október 15-i határozatában /10a/ úgy döntött, hogy a 48. és 49. cikkeket, valamint az ezek végrehajtása tárgyában hozott rendelkezéseket alkalmazni kell a tengerentúli kerületekre.

II. - A SZABAD VÁNDORLÁS ELVE ÉS KORLÁTAI

6. ALAPELV. - A Bíróság többször utalt arra, hogy a dolgozók szabad vándorlása a Közösség egyik alapvető elve /11/.

"A dolgozók vándorlása lehető teljes szabadságának a megteremtése beleágyazódva a Közösség alapzatába, igy az 51. cikknek a fő célját alkotja

---

/9/ V.ö. J.O.C.E. 1964. április 17-i 62. sz., 981. old.

/9a/ V.ö. J.O.C.E. 1968. október 19-i L 257 sz.

/9b/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelvek 13. cikkével.

/10/ V.ö. J.O.C.E. 1964. május 22-i 78. sz., 1225. old.

/10a/ V.ö. J.O.C.E. 1968. október 19-o L. 257 sz., 1. old.

/11/ V.ö. alább, a II. Fejezettel.

és következésképpen irányt szab e cikk alkalmazására vonatkozó rendeletek értelmezésének." /12/

"Tekintettel arra, hogy ezek a rendelkezések /a Szerződés 48.-51. cikkei/ a dolgozók vándorlása lehető legteljesebb szabadságának a létesitésére irányulnak; hogy ezzel a céllal vele jár azoknak a jogszabályi kötöttségeknek a kiküszöbölése, amelyek alkalmasak a vándormunkások hátrányos kezelésére; hogy kétség esetében az idézett cikkeket és a végrehajtásuk tárgyában tett intézkedéseket akként kell értelmezni, hogy azok annak elkerülésére irányulnak, hogy a vándormunkások /.../ jogi helyzete kedvezőtlen legyen." /13/

a/ Egyenlő elbánás

A Szerződés 48. cikkének 2. pontja szerint a dolgozók szabad vándorlása magában foglalja az állampolgárságra alapitott minden megkülönböztetés megszüntetését a foglalkoztatás, a javadalmazás és egyéb munkafeltételek tekintetében.

Ezt az elvet biztositotta az 1612/68/CEE sz. rendelet 2. fejezete. A 7. cikk 1. pontja pontosan meghatározza, hogy az egyik tagállamban állampolgársággal biró dolgozót más tagállam területén nem lehet az ottani állampolgárokétól különböző elbánásban részesiteni a honossága miatt.

Kollektiv vagy egyéni szerződésnek, vagy más kollektiv szabályozásnak a foglalkoztatásra, a javadalmazásra, vagy egyéb munkafeltételekre vonatkozó minden kikötése semmis, amennyiben más tagállamban honos dolgozókkal szemben megkülönböztető feltételeket alkalmaz vagy erre feljogosit. Itt egy olyan rendelkezésről van szó, amely közvetlenül kötelező a munkáltatókra /14/.

b/ A szabad vándorlás kedvezményében részesülő személyek

A menekültekre vonatkozólag utalunk a fentebb 5. sz. alatt foglaltakra.

A szabad vándorlásra vonatkozó közösségi rendelkezések a tagállamokban honos bérmunkás dolgozókra nyernek alkalmazást, vagyis azokra, akiket mindegyikük ilyennek tekint.

Az 1612/68/CEE sz. rendelet alkalmazást nyer ugyancsak azokra a dolgozókra, akiket a szén és acél, valamint az atommagra vonatkozó szakmában foglalkoztatnak, amennyiben a helyzetüket nem szabályozzák az ESZAK Szerződések vagy az Euratom, avagy az e szerződések alkalmazására vonatkozó rendelkezések. Ez hatályos, ha az EGK Szerződés alkalmazására vonatkozó szabályok a dolgozóknak olyan jogot biztositanak, amelyet a két másik szerződés alkalmazása részükre nem ismer el, vagy ezek a dolgozók annak alapján kiterjedtebb jogot élveznek.

c/ Azok a területek, amelyekre a szabad vándorlás érvényesül

Az egyik tagállamban honos bérmunkások a szabad vándorlás kedvezményét élvezik mindegyik más tagállam területén. Franciaországot illetően azonban a szabad vándorlás nem terjed ki a tengerentúli kerületekre /a Szerződés 135. cikke/.

7. A SZABAD VÁNDORLÁS KORLÁTAI. - Amig a dolgozók szabad vándorlása nem valósult meg teljesen, a honos dolgozókkal való egyenlő elbánásuk akadályai fennmaradnának, amennyiben a rendelet azokat meg nem szüntetné.

Viszont az 1612/68/CEE sz. rendelet hatálybalépése óta az egyedül lehetséges korlátozások azok, amelyeket maga a Szerződés sorol fel. Továbbá, miután itt a Közösség egyik alapvető elvéről van szó, ezeket a korlátozásokat is kivételekként kell tekinteni és ezért megszoritóan kell értelmezni.

/12/ V.ö. 75.-63. ügy /Unger/, 1964. március 19-i határozat. Rec. X. 362.o.

/13/ V.ö. 92.-63. ügy /Nonnenmacher/, 1964. junius 9-i határozat. Rec. X. 573. o.

/14/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 7. cikke 4. pontjával.

Ilyen korlátozás szám szerint kettő van.

a/ Alkalmazás a közigazgatásban

Az EGK Szerződés 48. cikke 4. pontja alapján ennek a cikknek a rendelkezései nem nyernek alkalmazást a közigazgatási állásokra. Minthogy a közösségi jog ennek a fogalomnak semmilyen meghatározását nem adja, azt minden egyes tagállam közigazgatási berendezkedésétől függően kell mérlegelni. Kivételről lévén szó, azt azonban megszoritóan kell értelmezni.

- A kivétel legelőször is csak akkor érvényesülhet, ha a munkáltató "klasszikus" közjogi személy.

Franciaországot illetőleg, az nem engedné meg a közösségi dolgozók kizárását a kereskedelmi társaságok formájában, vagy vegyes gazdasági társaságok formájában /bankok, biztositóvállalatok, Renault, Air-France.../ szervezett közüzemi vállalatokban való foglalkoztatásokból - , hanem csupán azokból, amelyeket az állam, a megyék és községek, valamint a közintézmények nyujtanak.

E közjogi személyek tekintetében az kétségtelenül alkalmazást nyer arra a személyzetre, amely közjogi szabályzatnak vagy szerződésnek van alávetve /katonák, köztisztviselők, diplomáciai személyzet, P és T .../. Sokkal kétesebb az általuk alkalmazott közegek esete, akik a magánjognak vannak alávetve, különösen az ipari és kereskedelmi jellegü közintézményeknél /E.D.F., G.D.F. .../: azonban ugy látszik, hogy a szabad vándorlás elvének kell ekkor előtérbe lépnie.

- A kivétel érvényesülhet, másodsorban, amidőn olyan szolgálatokról van szó, amelyekkel közhatalmi kiváltságok gyakorlása jár együtt, vagy legalábbis olyan foglalkozásról van szó, amellyel legalább a szolgálat terjesztése során jár vele ilyen kiváltság. De az nem érvényesülhet, amidőn egy magánvállalat lát el ipari vagy kereskedelmi közüzemet.

b/ Közrend, közbiztonság, közegészségügy

A Szerződés 48. cikke szerint a dolgozók szabad vándorlása a közrendi, a közbiztonsági és a közegészségügyi okokból indokolt korlátozások fenntartása mellett van biztositva. Ezek a Tanács 1964. február 25-i 64/221 sz. irányelvének a tárgyai, de csupán a külföldiek költözködését és tartózkodását illető különös intézkedések összhangba hozására vonatkozólag /15/.

A 64/221. sz. irányelv, - amely egy tagállam olyan honosainak a helyzetére vonatkozik, akik egy másik tagállamban tartózkodnak, vagy oda mennek, különösen azért, hogy ott bérmunkás tevékenységet végezzenek, - a részükre biztositékot nyujtanak a területre való belépésre, a tartózkodási engedély kiállitására vagy megújitására, vagy a területről való kitelepitésre vonatkozó rendelkezések tekintetében, amelyeket a tagállamok közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból hoztak. A tagállamok kötelesek megtenni a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy az emlitett irányelvekhez alkalmazkodjanak és kötelesek a Bizottsággal közölni azoknak a lényeges rendelkezéseknek a szövegét, amelyeket ezen a téren elfogadtak /16/.

Viszont, azokat a közrendi, közbiztonsági és közegészségügyi okokat, amelyek igazolhatják ilyen vagy olyan meghatározott foglalkozásokba lépés korlátozásait, nincsenek tisztázva,az irányelv nem rendezi. Ami a közegészségügy általi igazolást illeti, nem világos, milyen ok jogosithatna fel olyan foglalkoztatási korlátozásokra, amelyek nem nyernek alkalmazást egyúttal a belföldi honosokra is. Természetesen kivétel alkalmazása egy tagállam részéről a Bíróság ellenőrzése alatt marad, akár a Bizottság vagy egy másik tagállam keresete alapján /169. vagy 170. cikk/, vagy egy belföldi bíróság előtti perrel kapcsolatban adott értelmezés utján /177. cikk/.

/15/ V.ö. J.O.C.E. 1964. április 4-i 56. sz., 850. old.

/16/ V.ö. alább, a 17. ponttal.

III. - IGAZGATÁSI SZERVEZET

8. A TAGÁLLAMOK FOGLALKOZTATÁSI SZOLGÁLATAI. - Döntő szerepet játszanak a kapcsolat létrehozásában a foglalkoztatások kínálata és kereslete között és ezek kiegyenlitésében /17/.

- A központi foglalkoztatási szolgálatoknak ezen a téren egymással és a Bizottsággal együtt kell müködniök.

- A tagállamok által kijelölt szakmai szolgálatok közelebbről különösen azzal vannak megbizva, hogy gyüjtsék, ellenőrizzék es terjesszék a dolgozóknak a szabad vándorlását és a nemzeti keretben való foglalkoztatását illető kérdésekre vonatkozó információkat és különösen, hogy központositsák a foglalkoztatás helyzetére és fejlődésére vonatkozó adatokat; továbbá, hogy előmozditsák vagy elvégezzék az összes szükséges tanulmányokat; kiegyenlitsék a foglalkoztatások kínálatát és keresletét.

- A regionális szolgálatokat meg lehet bizni azzal, hogy közvetlenül egyenlitsék ki egymás között a foglalkoztatások kínálatát és keresletét /18/.

- A szakmai elhelyezés hivatalos szolgálatai bizonyos szakmákra és személyek szerint meghatározott kategóriákra egymás között közvetlen együttmüködést létesitsenek /18/.

9. A BIZOTTSÁG. - A Bizottság elvállal vagy előmozdit, az érdekelt tagállamokkal együttmüködve, minden olyan tanulmányozást és kutatást, amely hasznos a Közösség egészében, egy meghatározott területen vagy ágban, a foglalkoztatás helyzetének és a fejlődésének a megismerésére, ugyszintén a munkapiac által nyujtott lehetőségek értékelésére.

Munkájában segitségére vannak a különböző szolgálatok és szakbizottságok.

a/ A foglalkoztatási kínálatok és keresletek kiegyenlitését összehangoló európai hivatal /19/.

A Bizottság kebelében létesülne; meg van bizva a Bizottságot illető minden technikai feladattal a foglalkoztatási kínálatok és keresletek között a kapcsolat létrehozása terén /19/. Ténylegesen a Bizottság szociális ügyeket intéző általános Igazgatósága irányitja és azzal összeolvad.

b/ A Tanácsadó Szakbizottság /20/

A Tanácsadó Szakbizottságot harminchat tag alkotja; vagyis minden tagállam részéről két-két kormányképviselő, a dolgozók szakszervezetének két-két képviselője és a munkaadók szakszervezetének két-két képviselője.

A tagokat a Tanács jelöli ki s arra törekszik, hogy a szakszervezetek képviselői az érdekelt különböző gazdasági ágak igazságos képviseletét valósitsák meg.

Az üléseken való részvételre megfigyelők vagy szakértők, egyének vagy szervezeti képviselők hivhatók meg, akiknek kiterjedt tapasztalatuk van a dolgozók foglalkoztatása és mozgása terén. Az elnököt technikai tanácsadók támogathatják.

A szakbizottságban a Bizottság egy tagja vagy annak képviselője elnö-

---

/17/ V.ö. alább, a 19. ponttal.

/18/ Ezeknek a szolgálatoknak a jegyzékét közölték a Bizottsággal és közzétették a J.O.C.E.-ben. Egy jegyzéket közzé tett a J.O.C.E. 1962. junius 23-i 48. sz., 1511. old.

/19/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 21. cikkével.

/20/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 24. és következő cikkeivel.

köl. A titkárság feladatait a Bizottság hivatali szolgálata látja el.

A szakbizottság van megbizva, hogy a Bizottság segitségére legyen azoknak a kérdéseknek a vizsgálatában, amelyeket felvetnek a dolgozók szabad vándorlása és foglalkoztatása ügyében az EGK Szerződésnek a teljesitése és az alkalmazására tett intézkedések, és igy különösen:

- átadja a Bizottságnak az 1612/68/CEE sz. rendelet módositására vonatkozó esetleges indokolt javaslatát;

- indokolt véleményt készitsen a Bizottság kérésére vagy a saját kezdeményezéséből az általános vagy elvi kérdésekről, a tervekről vagy megfelelő intézkedésekről a pályaválasztási tanácsadás vagy a szakmai képzés fejlesztésére, a dolgozók lakásügyében, valamint a dolgozók és a családjuk támogatása tekintetében.

c/ A Technikai Szakbizottság /21/

A Technikai Szakbizottság mindegyik tagállam kormánya két képviselője közül egynek-egynek a részvételével alakul; a Tanácsadó Szakbizottságnál üléseznek. Mindegyik tagállam kijelöli a képviselőjét.

A Bizottságnak egy tagja, vagy annak képviselője elnököl. Az elnököt, ugyszintén a Szakbizottság tagjait technikai tanácsadók támogathatják. A javaslataikat és véleményüket - a tagjaik kérésére az általuk adott vélemények feltüntető feljegyzés kiséretében - bemutatják a Bizottságnak és közlik a Tanácsadó Szakbizottsággal.

A Technikai Szakbizottság meg van bizva, hogy a Bizottság segitségére legyen az 1612/68/CEE sz. rendeletnek és az esetleges kiegészitő rendelkezéseknek az alkalmazására vonatkozó minden munkálat és technikai intézkedés előkészitésében, előmozditásában és az eredményeik figyelemmel kisérésében, különösen a következők terén:

- együttmüködés a tagállamok igazgatásában;

- kidolgozása ezen igazgatások közös tevékenységének a megszervezésére vonatkozó eljárásoknak;

- a Bizottság részére célszerü felvilágositások; az 1612/68/CEE sz. rendeletben előirányzott tanulmányok és kutatások; az értesüléseknek és tapasztalatoknak cseréje az igazgatások között;

- azoknak az ismérveknek az egyeztetése, amelyek szerint a tagállamok a foglalkoztatási piacuk helyzetét értékelik.

IV. - KIEGÉSZITŐ INTÉZKEDÉSEK A SZABAD VÁNDORLÁS KÖRÉBEN

10. TÁRSADALOMBIZTOSITÁS. - Az EGK Szerződés 51. cikke alapján a Tanács feladata a társadalombiztositás terén, hogy megtegye a szabad vándorláshoz szükséges intézkedéseket, különösen egy olyan rendszer létesitésével, amely a vándormunkások és a hozzátartozók részére lehetővé teszi a biztositását:

- mindazon időszakok összeszámitásának /totalisation/ a szolgáltatásokhoz való jog megnyilása és fenntartása, valamint a szolgáltatásoknak a kiszámitása érdekében, amelyeket a különböző nemzeti jogalkotások tekintetbe vesznek;

- a szolgáltatások kifizetésének ama személyek részére, akik a tagállamok területén laknak.

Ezeknek az intézkedéseknek a vizsgálata e cim 2. fejezetének a tárgya.

11. A FIATAL MUNKÁSOK CSERÉJE. - Az EGK Szerződés 50. cikke a tagállamoknak előirja, hogy mozditsák elő - közös program keretében - a fiatal munkások cseréjét.

/21/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 32. és azt követő cikkeivel.

Az első közös programot 1964. május 8-án fogadták el a Tanács kebelében ülésezve a tagállamok kormányainak képviselői a 64/307. sz. határozattal /22/.

A programnak a gyakorlaton lévő kedvezményezettjei tizennyolctól harminc évesig, akiknek már van szakmai alapkiképzésük, elmentek hat és tizennyolc hónap közötti időtartamra egy másik államba avégett, hogy ott foglalkozás vállalásával tökéletesitsék a szakmai kiképzésüket, kulturális, nyelvi és emberi ismereteiket.

A fiatal munkások az elhelyezés és tartózkodás tekintetében legalább olyan kedvező elbánásban részesülnek, mint a vándormunkások és a munkafeltételek, valamint a munkavédelmi rendelkezések és a dolgozók jogi védelme tekintetében ugyanolyan elbánásban, mint a honos dolgozók. A tagallamok megteszik a szükséges intézkedéseket a társadalombiztositás ügyében, hogy részükre megfelelő védelmet biztositsanak és belevonják őket a pénzügyi rendelkezéseikbe.

A gyakorlati időnek a megszervezése a tagállamok illetékes hatóságaira hárul; ezek kötelesek:

- legalább évente egyszer összeülni, a Bizottság részvételével, hogy kikutassák azoknak a kérdéseknek a megoldását, amelyek e tárgyban felmerülhetnek és hogy felvilágositásokat adjanak az ajánlható helyekről és ösztöndijakról /rendesen évente 4000/;

- kiválasztani a jelölteket és átadni az aktájukat a fogadó ország illetékes hatóságainak;

- meghallgatni - és esetleg létesiteni - nemzeti tanácsadó szakbizottságot, amelynek a feladata különösen előmozditani a gyakorlaton levők támogatásának az ügyére specializált szervezetek létesitését és tevékenységét.

A Bizottság maga is vállalkozhat alkalmas tevékenységre a tájékoztatás terén.

12. SZOCIÁLIS SZOLGÁLATOK. - A Bizottság 1962. julius 23-án elfogadott a tagállamoknak szóló ajánlást a Közösségben más helyre távozó dolgozók javára szociális szolgálatok tevékenységére vonatkozólag /23/. Az a következő pontokról szól.

a/ Megfelelő eszközökkel és személyzettel ellátott szociális szolgálatoknak fejlesztése vagy létesitése, azzal a megbizással, hogy segitsék a Közösségen belül helyüket változtató dolgozókat és családjaikat.

b/ E szolgáltatásokkal szembeni szükségszerü követelmények:

- A származási országból való elutazás előtt:

- módot adni annak a dolgozónak, aki a Közösség egy másik országába szándékozik menni munkavállalásra, továbbá a házastársának és a családja tagjainak, hogy megbeszéljék az illetékes szociális gondozóval /assistant social/ a tervüket avégett, hogy megkönnyitsék elhatározásukat és előkészületüket. A felvilágositásoknak különösen:

- ki kell terjedni az életkörülményekre, beleértve a lakást, ki kell terjedni a munkára, az abban az országban alkalmazandó jogszabályokra és a szabad vándorlásra vonatkozó rendelkezésekre, valamint a vándormunkások társadalombiztositására;

- meg kell könnyiteni az első kapcsolatot a foglalkoztató országgal /részletes tájékoztatások, cimek, filmek, stb./;

- biztositani kell azoknak a családoknak, amelyek el lettek választva

---

/22/ V.ö. J.O.C.E. 1964. május 22-i 78. sz., 1226 old.

/23/ V.ö. J.O.C.E. 1962. augusztus 16-i 75. sz., 2118. old.

a családfőtől, az eszközöket, hogy előkészüljenek a lélektani találkozásra; ha az elkülönülés huzamos, biztositani az elengedhetetlen segitséget a családi kötelék fenntartására; elősegiteni a családi kapcsolatot; megismertetni a szociális jogalkotást és elérni annak alkalmazását.

- Az utazás folyamán:

- vigyázni arra, hogy szükség esetén részesüljenek a nélkülözhetetlen segitségben megfelelő módozatok mellett.

- A foglalkoztató országba érkezéskor:

- vigyázni arra, hogy a fogadtatást megszervezzék együttmüködve a szociális szolgálatokkal és a két ország hivatalos szolgálataival, valamint a munkaadókkal az átutazásukra és az uj lakóhelyük felé irányitásukra vonatkozólag;

- lehetőséget adni a dolgozóknak és családjaiknak, hogy a saját nyelvükön szakszerü tanácsadószolgálatot vehessenek igénybe. Különleges támogatást kell biztositani a gyermekeknek, a fiatalkoruaknak, a fiatal lányoknak, az egyedülálló embereknek és a családanyáknak;

- a szükséges segitséget nyujtani /különösen lakás tekintetében/ a család eljövetelében.

c/ Személyzet kiképzése a szociális szolgálatokra mennyiségi és minőségi vonatkozásban.

d/ Együttmüködés az érdekelt országok szociális szolgálatai között.

13. LAKÁS. - Az 1612/68/CEE sz. rendelet 10. cikke értelmében egy tagállamban honos dolgozó, aki egy másik tagállamban van alkalmazva, a lakáshoz való hozzájutás minden tekintetében ugyanazokat a jogokat és előnyöket élvezi, mint a honos dolgozó /23a/.

Egyszerü utalás az egyenlő elbánásra azonban nem kielégitő olyan téren, ahol a külföldi dolgozók az első áldozatai azoknak a nehézségeknek, amelyekkel a tagállamok találkoznak. A Bizottság 1965. julius 7-én fordult is ajánlással a tagállamokhoz a Közösségen belül helyet változtató dolgozók és családjuk lakásügyében /24/; ebben őket intézkedésre ösztönzi a következők terén:

- számvetés a jelen és a jövőbeli szükségletekkel;

- finanszirozási program;

- a dolgozók lakásügyére vonatkozó adatok;

- a lakásviszonyok javitása;

- pénzügyi együttmüködés;

- a lakásügyi szabályok alkalmazása;

- a dolgozók tájékoztatása;

- a munkaadó által szolgáltatott lakás.

14. PÁLYAVÁLASZTÁSI TANÁCSADÁS, SZAKMAI KÉPZÉS ÉS ÁTKÉPZÉS. - Miként ezt a Tanács az 1963. április 2-i 63/266 sz. határozatában kiemeli, a tárgyra vonatkozó általános elvek megállapitása során /25/ egy közös politikának hatályba léptetése a hatékony szakmai képzésre vonatkozólag, kedvezni fog a dolgozók szabad vándorlása megvalósulásának /4. indokolás/ /26/.

/23a/ V.ö. alább, a 23. ponttal.

/24/ V.ö. J.O.C.E. 1965. julius 27-i 137. sz., 2293. old.

/25/ V.ö. J.O.C.E. 1963. április 20-i 63. sz., 1338. old.

/26/ V.ö. alább, a 4. fejezettel.

A Bizottság a maga részéről az 1966. julius 18-i 66/484. sz. ajánlásában /27/ a vándormunkásokat azok között a személyek között említi, akik alkalmasak arra, hogy részesüljenek azokban az intézkedésekben, amelyeket a pályaválasztási tanácsadás fejlesztése végett ajánl /28/.

Ezt az összefüggést a szabad vándorlás és a szakmai képzés között a Tanács kiemelte az 1612/68/CEE sz. rendeletében:

- A Bizottság tanulmányozta az 1963. április 2-i 63/266. sz. határozat keretében teendő intézkedéseket, amidőn a hozzá intézett tájékoztatások és jelentések vizsgálata szembeötlővé tette egy különleges eljárás célszerüségét a dolgozók bizonyos csoportjainak meggyorsitott szakmai képzése tárgyában, hogy kitöltsék a Közösség bizonyos vidékein fennálló munkaerőhiányt /28/.

- A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot a gyorsitott szakmai kiképző tanfolyamok megszervezésére vonatkozólag közöttük létrejött egyezményekről /28/.

A vándormunkások részesülhetnek ugyanazon cimen és ugyanolyan feltételek mellett, mint a honos munkások, a szakmai iskolák és az átképző központok oktatásában /29/; a gyermekeiket ugyancsak felveszik a szakmai képző központokba /30/.

Meg kell jegyezni azt is, hogy a tagállamok részére a Szociális Alap juttatásának engedélyezése munkanélküli dolgozók szakmai átképzése céljára, a Közösség dolgozói földrajzi helyváltoztatásának a megkönnyitésére is szolgálhat /31/.

14 bis. OKLEVELEK. - Az oklevelek, bizonyitványok vagy más nemzeti cimek kölcsönös elismerésének a hiánya akadálya lehet a dolgozók mozgási szabadságának. Az 1612/68/CEE sz. rendelet pontosan kimondja, hogy amennyiben igy van, a Bizottságnak javaslatokat kell a Tanács elé terjeszteni a tagállamokban honos dolgozók foglalkoztatáshoz jutása korlátozásainak - a Szerződésben előirányzott feltételek mellett - a megszüntetésére /32/.

Ezzel kapcsolatban a Tanács annak a véleményének adott kifejezést, hogy szükséges megvizsgálni azokat a feltételeket, amelyek mellett a tagállamok között az oklevelek, bizonyitványok és más nemzeti cimek kölcsönös elismerése a Szerződés 57. cikkének az alkalmazása során előnyös volna az illető bérmunkások tevékenységére.

II. Alfejezet

A dolgozók

I. - BELÉPÉS ÉS TARTÓZKODÁS

15. SZEMÉLYAZONOSSÁGI IGAZOLÓIRAT MEGKÖVETELÉSE. - /32a/. Egy tagállam területére a belépési jog bérezett tevékenység folytatása végett személyazonossági igazolvány /carte d'identité/ vagy érvényes utlevél egyszerü bemutatásával gyakorolható. Semmilyen kilépési vagy belépési vizum, sem ezzel egyenlő értékü kötelezettség nem róható a dolgozóra /32b/.

/27/ V.ö. J.O.C.E. 1966. augusztus 24-i 154. sz., 2815. old.

/28/ V.ö. a 38/64/CEE sz. rendelet 38. cikkével.

/29/ V.ö. alább, a 29. ponttal.

/30/ V.ö. alább, a 35. ponttal.

/31/ V.ö. alább a III. Alfejezettel.

/32/ V.ö. 1612/68/CEE sz. rendelet 45. cikkével.

/32a/ A haladékról foglalkozás keresésére, v.ö. alább a 21.b/ ponttal.

/32b/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelvek 2. és 3. cikkével.

a/ A személyazonossági okirat területi érvényessége /33/

A tagállam által kiállított utlevélnek legalább minden tagállamra és a tagállamok közötti közvetlen átutazási országokra érvényesnek kell lennie.

b/ A személyazonossági okirat érvényességének időtartama /34/

Ha az országból való kilépésre az utlevél az egyedüli érvényes okirat, az érvényességének időtartama nem lehet öt évnél kevesebb.

c/ A személyazonossági okirat lejárta

Annak a személyazonossági okiratnak a lejárata, amely lehetővé tette a belépést a fogadási országba és a tartózkodási engedély kiadását, nem jogosit fel a területről való eltávolitásra.

Az az állam, amely a személyazonossági okiratot kiállitotta, köteles a cimzettet a területére formalitások nélkül befogadni akkor is, ha az okirat lejárt /35/.

16. TARTÓZKODÁSI ENGEDÉLY. - A tagállamok azoknak a dolgozóknak, akik az 1612/68/CEE sz. rendelet alapján a szabad vándorlás előnyeiben részesülnek, elismerik a tartózkodási jogát. Ezt a jogot megállapitják az EGK "egyik tagállamában honosnak a tartózkodási engedélye" kiállitásával; ennek tartalmaznia kell a 68/360/CEE sz. irányelvek függelékében szereplő bizonyos megjegyzéseket /36/.

a/ A tartózkodási engedély dija /37/

A tartózkodási engedélyt ingyen vagy olyan összeg fizetése ellenében állitják ki és ujitják meg, amely nem haladja meg a személyazonossági igazolványnak a honosok részére kiállitásáért megkövetelt illetékeket és dijakat.

b/ A megkövetelt okiratok /38/

A tartózkodási engedély kiállitása céljából a tagállamok a dolgozótól csak a következők bemutatását kivánhatják:

- okmányt /utlevelet vagy személyazonossági igazolványt/, amelyet megkivánnak tőle a területre való belépésre;

- a munkaadónak a felfogadási nyilatkozatát vagy munkaigazolványt.

c/ Mentesség a tartózkodási engedély alól /39/

Fel van mentve a tartózkodási engedély alól:

- az a dolgozó, aki három hónapot meg nem haladó, meghatározott időtartamra gyakorol bérezett tevékenységet. Ha a foglalkoztatás három hónapot meghalad, de egy éven alul van, a fogadási ország ideiglenes tartózkodási engedélyt állit ki neki; ennek az érvényessége korlátozható az alkalmazásban előirányzott időtartamra./40/.

/33/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 2. cikke 3. pontjával.

/34/ V.ö. ugyanazzal.

/35/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 3. cikkével.

/36/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 4. cikke 2. pontjával.

/37/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 9. cikke 1. pontjával.

/38/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 4. cikke 3. pontjával.

/39/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 8. cikkével.

/40/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 6. cikke 3. pontjával.

- A határmenti dolgozó, vagyis az, akinek a lakóhelye az egyik tagállamban van, ahová ő elvileg minden nap, vagy legalábbis hetenkint egyszer visszatér, a másik tagállam területén van foglalkoztatva. A fogadó ország őt egy öt évig érvényes és automatikusan megújitható sajátos igazolvánnyal láthatja el.

- Idénymunkás a dolgozó, ha egy olyan munkaszerződésben szereplő fél, amelyet a fogadó ország illetékes hatósága láttamozott. Ha több mint három hónapig foglalkoztatják /és ebben az esetben a foglalkoztatás időtartamát fel kell tüntetni a munkaadó felfogadási nyilatkozatában, vagy a munkaigazolványban/, a fogadó ország neki ideiglenes tartózkodási engedélyt állit ki /40/.

A tartózkodási engedély alól való mentesség esetében a fogadó ország illetékes hatósága megkivánhatja a dolgozótól, hogy a területen való jelenlétét bejelentse.

d/ A tartózkodási engedély területi érvényessége /41/

A tartózkodási engedélynek érvényesnek kell lenni az azt kiállító tagállam egész területére.

e/ A tartózkodási engedély érvényességének időtartama

Alapelv:

A tartózkodási engedélynek érvényesnek kell lennie a kiállitásától számitott legalább öt évig /41/. Amidőn a dolgozó eleget tett azoknak a feltételeknek, amelyeket egy első tartózkodási engedélyhez jutáshoz megkivánnak, folytathatja a fogadó országban a tartózkodását öt éven át. Ettől eltérni csak három esetben lehet:

- ha a közrendet megzavarta /41a/;

- ha tartózkodását távollétével megszakitja egyfolytában hat hónapig /41b/;

- ha önkéntes munkanélküliség állapotában van /41c/.

Ellenben nem érinthetik a tartózkodási engedély érvényességét ez alatt az öt év alatt: a tartózkodásnak egyfolytában hat hónapot meg nem haladó megszakitásai, valamint a katonakötelezettség teljesitésével megokolt távollétek /41b/; az a tény, hogy nincs foglalkozásban, akár azért, mert betegség vagy baleset következtében ideiglenes munkaképtelenség érte /41d/, akár azért, mert a kényszerü munkanélküliség állapotában van, amelyet az illetékes munkaügyi hivatal megfelelően megállapit /41c/.

Megújitás:

A tartózkodási engedélynek automatikusan megújithatónak kell lennie /41e/. Az első megújitáskor azonban a tartózkodási engedély érvényességi időtartama korlátozható, de nem lehet kevesebb tizenkét hónapnál, amidőn a dolgozó folytatólagosan több mint tizenkét hónapja a fogadó államban önkéntelen munkanélküliség állapotában van /41f/. Adva van pld. egy 1969.

/41/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 6. cikkének 1a. pontjával.

/41a/ V.ö. alább, a 17. ponttal.

/41b/ V.ö. a 68/330/CEE sz. irányelv 6. cikkének 2. pontjával.

/41c/ Ugyanott, a contrario 7. cikk 1. pontjával.

/41d/ Ha a dolgozó állandó munkaképtelenségbe jutott, vagy elérte az öregségi nyugdij megszerzéséhez megkivánt kort, az országban való "lakhatási jogot" élvezheti. Lásd alább a 31.pont alatt.

/41e/ V.ö. a 68/360/CEE irányelv 6. cikkének 1.b/ pontjával.

/42/ V.ö. J.O.C.E. 1964. április 4-i 56. sz., 850. oldalával.

/41f/ V.ö. a 68/360/CEE irányelv 7. cikke 2. pontjával.

március 1-én kiállított tartózkodási engedély, amely következésképpen 1974. március 1-ig érvényes. Ha a dolgozó 1973. február 1-én önkéntelen munkanélküliségbe jut, a fogadó államnak módjában áll, hogy ne újítsa meg a tartózkodási engedélyt automatikusan 1979. március 1-ig. Korlátozhatja a megujitást 1975. március 1-ig. Ha azonban a dolgozó 1973. április 1-én jut önkéntelen munkanélküliségbe, a tartózkodási engedélyt meg kell újitani öt évre. Ezeket a szabályokat - természetesen - csak önkéntelen munkanélküliség esetében kell alkalmazni; önkéntes munkanélküliség esetében, minthogy a fogadó állam az engedélyt az öt év letelte előtt visszavonhatja, magától értetődik, hogy módjában áll azt a fortiori nem megújitani.

17. OKOK, AMELYEK INDOKOLHATJÁK A BELÉPÉS ÉS A TARTÓZKODÁS MEGTAGADÁSÁT /KÖZREND/. - A tagállamok a 68/300/CEE sz. irányelvtől a belépés és a tartózkodás tekintetében csak közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból térhetnek el: ezeknek a módozatait az 1964. február 25-i 64/221. sz. irányelvek határozzák meg közelebbről /42/.

a/ Az egyén személyes magatartása

Ez az egyedüli ismérv, amely alapul szolgálhat közrendi vagy közbiztonsági intézkedésekre, azzal szemben, aki a magatartást tanusitja /43/.

b/ Gazdasági célok. Nem lehet hivatkozni gazdasági célokból közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokra /44/.

c/ Büntető itéletek

Ilyen itéletek puszta létezése nem okolhat meg automatikusan közrendi, vagy közbiztonsági intézkedéseket /45/.

d/ Betegségek és testi fogyatkozások

Kevéssé volna gyakorlati és nehezen volna kimeritő a felsorolás. A 64/221 sz. irányelv tehát arra szoritkozik, hogy csoportokba foglalja azokat a betegségeket, amelyek veszélyeztethetik a közegészséget, közrendet és közbiztonságot és amelyek ennélfogva egyedül alkalmasak arra, hogy indokolják a területre való belépés visszautasitását, vagy az első tartózkodási engedély kiállitásának a megtagadását.

Ilyen betegségeknek az első tartózkodási engedély kiállitása után való fellépése viszont nem igazolhatja a tartózkodási engedély megújitásának a megtagadását, vagy a területről való eltávolitást.

Ezek a betegségek és testi fogyatkozások a következők:

Betegségek, amelyek veszélyeztethetik a közegészséget:

- vesztegzárlati betegségek, amelyeket emlit az Egészségügyi Világszervezet 1951. május 25-i 2. sz. nemzetközi egészségügyi szabályzata;

- a légzőszervek aktiv vagy fejlődő irányzatu tuberkulózisa;

- szifilisz;

- más fertőző vagy élősdi okozta ragályos betegségek, amennyiben a fogadó országban az állampolgárokkal szemben védelmi rendelkezések tárgyául szolgálnak.

Betegségek és testi fogyatkozások, amelyek veszélyeztethetik a közrendet vagy a közbiztonságot:

- kábitószerekkel élés /toxikománia/;

/43/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelvvel

/44/ V.ö. a 64/221/CEE sz. irányelv 2. cikke 2. pontjával.

/45/ V.ö. a 64/221/CEE sz. irányelv 3. cikke 2. pontjával.

- súlyos pszichés elmebeli zavarok; nyugtalanszági pszichózis, képzelődő vagy érzékcsalódásból eredő pszichózis és zavarodottszági pszichózis nyilvánvaló állapotai.

18. ELJÁRÁS. - A 64/221 sz. irányelvek különösen azt célozzák, hogy közelebb hozzák egymáshoz az egyes tagállamokban a külföldiek költözése és tartózkodása tárgyában a közrendi, közbiztonsági és közegészségügyi okok érvényesítésére vonatkozólag követett eljárásokat.

a/ Bünügyi előzmények

Abban az esetben, amelyben a fogadó ország azt elengedhetetlennek ítéli, kérhet a dolgozó származási tagállamától és esetleg más tagállamoktól felvilágositásokat a folyamodó előéletéről; ezt a megkérdezett ország két hónapon belül köteles eljuttatni. Azonban ez a tájékozódás nem ölthet rendszeres jelleget.

b/ Közlés

Ha csak az állam biztonságát érdeklő indokok nem szólnak ellene, azokat az okokat, amelyek az érdekeltre vonatkozó határozat alapjául szolgálnak, az érdekelt tudomására kell hozni /46/.

A tartózkodási engedély kiállitását vagy megujitását megtagadó határozatot, vagy a területről eltávolitást tartalmazó határozatot az érdekelttel közölni kell. A közlés tartalmazza a terület elhagyására megszabott határidőt /47/.

c/ Határidők

Az első tartózkodási engedélyt megadó vagy megtagadó határozatot a legrövidebb határidő alatt kell meghozni és legkésőbb a kérelemtől számitott hat hónapon belül.

Az érdekeltnek meg kell engedni, hogy ideiglenesen a területen lakjék a tartózkodási engedélyt megadó vagy megtagadó határozatig /48/.

Sürgősséget kivéve, az a határidő, amelyben az érdekeltnek el kell hagynia a területet, nem lehet rövidebb 15 napnál, amikor még nem kapta meg a tartózkodási engedélyt és nem lehet rövidebb egy hónapnál, más esetekben. Ezt a határidőt közölni kell.

d/ Jogorvoslatok

A Tanács a 64/221. sz. irányelvben leirta azokat a minimális jogorvoslati lehetőségeket, amelyeket ezen a téren a közigazgatási intézkedések ellen az érdekelteknek meg kell adni.

- A dolgozó kell, hogy benyujthasson olyan jogorvoslatokat a belépési határozat, a tartózkodási engedély kiállitását vagy a megújitását megtagadó határozat ellen, avagy a területről való eltávolitásra vonatkozó határozat ellen, amilyenek az állampolgárok számára nyitva állnak a közigazgatási intézkedésekkel szemben /48a/.

A 64/221. sz. irányelv tovább ment: megszabott egy különleges eljarást, amikor az érdekelt állam jogszabályai nem gondoskodtak birósági jogorvoslat lehetőségéről, vagy ha ez a jogorvoslat csak a határozat jogszerüségére vonatkozik, vagy nincs felfüggesztő hatálya /48b/.

/46/ V.ö. a 64/221/CEE sz. irányelv 6. cikkével.

/47/ V.ö. a 64/221/CEE sz. irányelv 7. cikkével.

/48/ V.ö. a 64/221/CEE sz. irányelv 5. cikke 1. pontjával.

/48a/ V.ö. 64/221/CEE sz. irányelv 8. cikkével.

/48b/ V.ö. 64/221/CEE sz. irányelv 9. cikkével.

Ebben az esetben tartózkodási engedély megújitását megtagadó, vagy tartózkodási engedély birtokosát a területről eltávolító határozat - sürgősséget kivéve - csak azután hozható, miután értesitést adott a fogadó országnak olyan illetékes hatósága, amely előtt az érdekelt érvényesitheti védelmi eszközeit és megjelenhet, vagy képviseltetheti magát a nemzeti jogszabályok által megszabott eljárási feltételek szerint. Ennek a hatóságnak különbözőnek kell lennie a tartózkodási engedély megújitását megtagadó határozat, vagy az eltávolitásra vonatkozó határozat hozatalára jogosult hatóságtól /49/.

Az ügy bármely állásában, az első tartózkodási engedély kiállitásának a megtagadására vonatkozó határozatokat, ugyszintén az eltávolitásra vonatkozó határozatokat, azok kiadása előtt, az érdekelt kérésére alá kell vetni a fentebb szóban lévő hatóság vizsgálatának. Az érdekelt jogosult személyesen előterjeszteni a védekezését kivéve, ha ezt állambiztonsági érdekek gátolják.

II. - A FOGLALKOZTATÁSI KINÁLATOK ÉS KERESLETEK KAPCSOLATBA HOZÁSÁNAK ÉS KIEGYENLITÉSÉNEK MECHANIZMUSAI

19. A TAGÁLLAMOK SZEREPE

a/ A tagállamok által nyujtott tájékoztatások /50/

Ebben az irányban általános kötelezettség hárul a tagállamokra /vagy az egyes államok által közelebbről megjelölt szolgálatokra/. Azok kötelesek pontos tájékoztatásokat küldeni a Bizottságnak:

- a dolgozók szabad vándorlására és foglalkoztatására vonatkozó kérdésekről és adatokról;

- a foglalkoztatottsági helyzetről s annak fejlődéséről vidékenkint és tevékenységi ágankint.

Kötelesek a Bizottságnak /az Európai összeegyeztetési hivatalnak/ és a többi tagállamnak:

- olyan tájékoztatásokat küldeni az életkörülményekről, a munkaviszonyokról és a foglalkoztatási piac helyzetéről, amelyek olyan természetüek, hogy tájékozódást nyujtanak más tagállamok dolgozóinak. Ezeknek a tájékoztatásoknak széles nyilvánosságot kell adni;

/49/ Belgium: A külföldiek tanácsadó bizottsága /1961. május 31-i törvény; a Moniteur 1961. január 15-i számában; módositja az 1964. április 30-i törvény; a Moniteur 1964. junius 30-i számában/.
A tagállamok állampolgárai részére egy speciális tanácsadó bizottság létesitését célzó törvényjavaslatot nyujtottak be.
Franciaország: A prefektus mellett székelő bizottság, amelynek tagjai: a megyei székhely felsőfoku biróságának az elnöke, a prefekturán a külföldiek szolgálatának a főnöke és a közigazgatási biróságnak a belügyminiszter által kijelölt egyik tanácsosa /1945. november 2-i rendelet 25. cikke/.
Olaszország: Tanácsadó bizottság /a Köztársasági Elnök 1965. december 30-i 1656. sz. rendelete az EGK tagállamaiban honosok vándorlásáról és tartózkodásáról; /Gazz. Uff. 1966. március 3-i 55. sz./
Hollandia: Bizottság a külföldiekre vonatkozó kérdésekre /1965. január 1-i törvény 2. cikke; Staatsblad, 1965. 40. sz.; és az 1966. szeptember 19-i rendelet; Staatsblad, 1966., 387. sz./
Luxemburg: Tanácsadó bizottság a külföldiekre vonatkozó rendészet tárgyában /1964. április 11-i miniszteri rendelet; Mem., A. 1964. május 15-i 38. sz., 821. old./

/50/ V.ö. a 64/221/CEE sz. irányelv 14. cikkének 1. és 5. pontjával.

- jegyzéket küldeni /legalább havonkint egyszer/ foglalkozásonkint és vidékenkint: a ki nem elégitett foglalkoztatási kinálatokról és azokról, amelyek nem alkalmasak a belföldi munkapiachoz tartozó munkaerők irányában való kielégitésre /vagyis olyan dolgozók által való kielégitésre sem, akik egy kivülálló állam honosai s az érdekelt államban vannak elfoglalva vagy önkéntelen munkanélküliségben vannak/;

- adott esetben megküldeni mindazt a megfelelő felvilágositást, amely megállapitja, hogy a munkapiacukon zavarok vannak vagy várhatók.

b/ Közvetlen kiegyenlités a szolgálatok között

A foglalkozási kinálatok és keresletek jegyzéke /52/:

Mindegyik tagállam specializált szolgálata megküld - legalább havonta egyszer - a többi tagállam specializált szolgálatainak és a Bizottságnak /az Európai összeegyeztetési hivatalnak/ egy jegyzéket foglalkozásonkint és vidékenkint:

- a ki nem elégitett foglalkoztatási kinálatokról és azokról, amelyek nem alkalmasak a belföldi munkapiachoz tartozó munkaerők irányaban való kielégitésre;

- a foglalkozást keresőkről, akik kinyilatkoztatták, hogy tényleg hajlandók foglalkozást vállalni egy másik országban.

A foglalkoztatási kinálatok, és keresletek kapcsolatba hozása /53/:

A tagállam munkaerőszolgálatai, a fentebb emlitett jegyzékek alapján, megküldik a többi tagállam munkaerőszolgálatainak a ki nem elégitett foglalkoztatási kinálatokat és azokat, amelyek nem alkalmasak a belföldi munkapiachoz tartozók irányában való kielégitésre.

Ez a kiegyenlités elvileg a következő szervek között megy végbe:

az erre a célra kijelölt szakositott szolgálatok között, amennyiben azokat a központi szolgálatok arra feljogositották; a regionális szolgálatok között; a két vagy több állam egymással határos vidékeiért területileg felelős szolgálatok között; a bizonyos foglalkozásokra és személyek kategóriáira specializált hivatalos állásközvetitési szolgálatok között.

A tagállamok közötti megállapodásban előirányzott toborzási eljárásokhoz folyamodás nincs kizárva, de azt az érdekelt államok nem tehetik kötelezővé.

c/ Közösségi elsőbbség

Alapelv

A közösségi elsőbbség elvét a kivülálló államokban honos dolgozókkal szemben a következő eljárás biztositja:

Adva van A állam munkaerőszolgálata; ehhez egy munkaadó foglalkoztatási kinálatot küldött. Ez a szolgálat B állam specializált szolgálata által megállapitott jegyzék alapján -, amely feltünteti, hogy ennek a B államnak munkakeresői tényleg hajlandók egy adott foglalkozás tekintetében munkát vállalni egy másik államban, - megküldi a B állam illetékes munkaerő szolgálatainak a hozzá intézett foglalkoztatási kinálatot.

A kinálatnak a B állam szolgálatai által való átvételétől számitott 18 napon belül a foglalkoztatási kinálatot közlik a B állam munkaadóival, ugyanazzal az elsőbbséggel, mint az A államban honos dolgozóknak átadottat, szemben a kivülálló államok állampolgáraival. Az alább vizsgált kivételt nem tekintve, ezt a kinálatot az A állam csak a 18 napos határidő letelte után közli kivülálló államok foglalkoztatási szolgálataival.

/51/ V.ö. alább a 20.c/ ponttal.

/52/ V.ö. a 64/221/CEE sz. irányelvek 15. cikkével.

/53/ V.ö. a 64/221/CEE sz. irányelvek 16. cikkével.

19 bis. KIVÉTELEK. - A közösségi elsőbbség ellenére a foglalkoztatási kínálattal rendelkező A tagállam azokat megküldheti egy másik, B tagállam által való átvételtől számított tizennyolcnapos határidő letelte előtt is egy kívülálló államban honos dolgozóknak, ha:

- e kínálatoknak megfelelő foglalkozásban a közösségi piacon rendelkezésre álló munkásállományt az A állam ki nem elégítőnek ítéli;

- az 1612/68. sz. rendeletben említett következő esetek valamelyike merül fel, vagyis amidőn a kínálatok

- névszerintiek és különleges jelleget mutatnak szakmai okokból, vagy családi kötelékek létezése folytán, akár a munkaadó és a dolgozó között, akár az egyik dolgozó és egy másik dolgozó között;

- olyan idénymunkások homogén csoportjának a toborzására vonatkoznak, akik közül legalább egy meg van jelölve egy név szerinti kínálatban;

- olyan munkaadóktól erednek és olyan dolgozókra vonatkoznak, akik kölcsönösen egy tagállam és egy kívülálló állam közös határának a határszélén fekvő vidéken laknak;

- a munkaerőszolgálat úgy tekinti, hogy a vállalat jó menetében rejlő érdekek igazolják.

20. A BIZOTTSÁG SZEREPE

a/ Jelentés

A tagállamok által szolgáltatott tájékoztatások és jelentések, különösen a félévi jelentéseik alapján, a Bizottság kétszer évente jelentést dolgoz ki a munkaerőpiac helyzetéről a Közösségben, s ebben a jelentésben megadja a felvilágosításokat a tagállamok által a munkaerőpiacuk fejlődésére vonatkozólag megállapított értékelések tárgyában /54/.

b/ A kínálatok és keresletek kapcsolatba hozása

A Bizottság /Európai koordinációs bizottság/ általános hivatása, hogy közösség szintjén mozditsa elő a foglalkoztatási kínálatok és keresletek kapcsolatba hozását és kiegyenlítését /55/.

c/ Sulyos veszélyek az életszinvonalra és a foglalkoztatásra nézve, a különböző vidékeken és foglalkozásokban

Az EGK Szerződés 49.d/ cikke pontosan meghatározza, hogy a kiegyenlítési eljárásoknak meg kell könnyiteni az egyensuly létrehozását a foglalkoztatási kínálatok és keresletek között, olyan feltételek mellett, amelyek elháritják a sulyos veszélyeket.

Az átmeneti időszakban a tagállamok fenntartották a jogot, hogy felfüggesszék a foglalkoztatásba belépést a közösségi dolgozók részére bizonyos vidéken, vagy meghatározott foglalkozásban. Ezt a jogot megszüntette az 1612/68/CEE sz. rendelet. Azóta, ha egy tagállam el tudja szigetelni a foglalkoztatási piacot egy vidéken vagy egy foglalkozásban, minden dolgozóval szemben, akár állampolgárokról van szó, akár nem, nincs többé lehetősége olyan intézkedések megtételére, amelyek csak más tagállamok honosaira lennének alkalmazandók. A 49.d/ cikkben említett sulyos veszélyek elkerülése végett azonban és anélkül, hogy ez a Szerződés más rendelkezéseinek az alkalmazását sértené, az említett rendelet a következő eljárást létesitette, amelyben a Bizottság lényeges szerepet játszik /56/.

Tájékoztatás

Ha valamely tagállam a munkapiacán olyan zavart szenved, vagy előre lát,

---

/54/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 19. cikkével.

/55/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 20. cikkével.

/56/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 21. cikkével.

amely sulyos veszélyeket vonhat maga után egy vidéken, vagy foglalkozásban, az életszinvonalra és a foglalkoztatás szintjére nézve, erről értesiti a Bizottságot és a többi tagállamot, megadva nekik minden alkalmas felvilágositást. A tagállamok és a Bizottság ekkor megtesznek a tájékoztatás terén minden célszerü intézkedést avégett, hogy a Közösség dolgozói ne törekedjenek az emlitett vidéken vagy szakmában való foglalkoztatásra.

A kiegyenlitési eljárások felfüggesztése

Az érdekelt tagállam kérésére a Bizottság megállapithatja, hogy a helyzet rendbehozásának a biztositására az 1612/68/CEE sz. rendeletben előirányzott kiegyenlitési eljárásokat részben vagy egészben fel kell függeszteni. Ennek a megállapitásnak a nyomán a többi tagállam munkaerő-szolgálatai, amelyek jelezték a rendelkezésre álló munkásállományt, nem terelik arrafelé azokat a foglalkoztatási kinálatokat, amelyeket közvetlenül hozzájuk küldtek az érdekelt állam munkaadói.

A Bizottság az érdekelt állam kérésére, legkésőbb az átvételtől számitott két héten belül, köteles nyilatkozni. Két hetes határidőn belül minden egyes tagállam kérheti a Tanácstól a Bizottság határozatának a törlését, vagy módositását. A Tanács a kérelemről két héten belül dönt.

III. - ALKALMAZÁSBA LÉPÉS

21. AZ EGYENLŐ ELBÁNÁS MEGVALÓSITÁSA

a/ Meghatározás

Az átmeneti időszakban még alkalmazandó korlátozó feltételek megszüntetése után az alkalmazásba lépésre az egyenlő elbánás érvényesülése magában foglalja azt, hogy a dolgozót a tagállam területén ne kezeljék a belföldi honos dolgozóktól eltérően.

Az egyenlő elbánással ellentétes a tagállamnak olyan törvényi, rendeleti, vagy igazgatási rendelkezése, vagy igazgatási gyakorlata:

- amely korlátozza, vagy olyan feltételekhez köti a külföldiek foglalkoztatás keresletét és kinálatát, alkalmazásba lépését és a foglalkozás gyakorlását, amelyek a belföldi állampolgárokra nem irányadók;

- amelynek - bár állampolgárságra tekintet nélkül alkalmazandó - az a célja, vagy a kizárólagos, vagy fő következménye, hogy távol tartsa más tagállamok állampolgárait a foglalkoztatási kinálattól /57/.

Ez alá a tilalom alá esnek különösen azok a rendelkezések, amelyek:

- a külföldiekre nézve külön munkaerő-toborzási eljárásokhoz folyamodást tesznek kötelezővé;

- korlátozzák, vagy más feltételekhez kötik a sajtó utján, vagy bármely más módon történő foglalkoztatási kinálatot, mint amely feltételek alkalmazást nyernek azokra a munkaadókra, akik tevékenységüket ennek az államnak a területén fejtik ki;

- a foglalkozásba lépést a munkaközvetitő hivatalban való bejegyzés feltételeihez kötik, vagy akadályt emelnek a dolgozók névszerinti toborzása elé, ha olyan dolgozókról van szó, akik nem ennek az államnak a területén laknak /58/.

b/ Alkalmazás

A tagállam állampolgárainak az a joga, hogy foglalkozást keresni egy másik tagállamba menjenek, nincs semmi más feltételhez kötve, mint amit ennek az államnak a területére lépéshez kivánnak meg /59/. De a Tanács ar-

---

/57/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 3. cikkének 1. pontjával.

/58/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 3. cikkének 2. pontjával.

/59/ V.ö. fentebb a 15. ponttal.

ra a pontosabb meghatározásra jutott, hogy véget lehet vetni e területen tartózkodásuknak,

- ha három hónapon belül nem találtak foglalkozást;

- ha e három hónap folyamán ennek az államnak a közsegélyére /szociális támogatására/ kellett szorulniok.

A tagállamnak azok az állampolgárai, akik egy másik tagállamban keresnek foglalkozást, ott ugyanazt a segitséget kapják, mint amelyet ennek az államnak a munkaerő-hivatalai a saját állampolgáraiknak nyujtanak a foglalkozás keresésében /60/.

c/ Lakóhely /61/

A foglalkozásba lépés előnye megilleti a tagállamok állampolgárait, bárhol is van a lakóhelyük, vagyis akkor is, ha az kivülálló államban van.

d/ Szolgáltatások teljesitése /62/

Feltéve, hogy valamely tagállamnak az állampolgára és hogy a Közösségben lakik, az a dolgozó,- akinek a munkaadója egy tagállamban teljesit szolgáltatásokat, - jogosult ott tevékenységét kifejteni, a munkaadója számára, akár elkiséri őt, akár nem.

e/ Rendelkezések a külföldi dolgozók száma és százalékaránya tekintetében /63/

Azok a törvényi, rendeleti, valamint igazgatási rendelkezések, amelyek korlátozzák egy tagállamban számban és százalékarányban vállalatonként, tevékenységi áganként, vidékenként, vagy nemzeti szinten a külföldi dolgozók foglalkoztatását, nem alkalmazhatók a többi tagállamban honos dolgozókra.

Ha egy tagállamban a vállalatoknak valamilyen előnyben részesitése belföldi állampolgár dolgozók minimális százalékarányának a foglalkoztatásához van kötve, a más tagállamban honos dolgozókat belföldi honos dolgozókként kell számitásba venni. Ez a szabály azonban nem érinti a szolgáltatásoknak a filmezésben való szabad teljesitése korlátozásainak a megszüntetésére vonatkozó 1963. október 15.-i 63/307/CEE sz. irányelv /64/ 3.f/ cikkének a rendelkezéseit, amelyek alapján egy filmet egy tagállamhoz tartozónak kell tekinteni, amidőn az különösen olyan előállító munkatársak személyzetével /főszerepekkel megbizott szinészek, gyártásvezető, fényképészeti igazgató, hangmérnök, vágó, diszlettervező, kosztümtervező/ készült, akiknek a többsége az illető állam polgára.

f/ Szakvizsga és orvosi vizsgálat /65/

A dolgozót a toborzási szakvizsga és orvosi vizsgálat során nem lehet alávetni olyan orvosi, szakmai, vagy egyéb feltételeknek, amelyek a honosság alapján megkülönböztetőek, azokhoz a feltételekhez képest, amelyeket a fogadó államnak ugyanazt a tevékenységet kifejteni kivánó honos dolgozóira alkalmaznak.

Ha a dolgozó névszerinti kinálat birtokában van, csak akkor lehet őt szakmai vizsgálatnak alávetni, ha a munkaadó azt a kinálat adásakor kifejezetten kérte.

/60/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 5. cikkével.

/61/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 1. cikke 1. pontjával.

/62/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 2. cikkével; a 68/360/CEE sz. irányelv 6. cikkével.

/63/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 4. cikkével.

/64/ V.ö. J.O.C.E. 1963. november 2-i 159. számával, 2261. old.

/65/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 6. cikkével.

g/ Munkavállalási engedély

Az 1612/68. sz. rendelet hatálybalépésének a napja: 1968. november 8.-a óta a munkavállalási engedély e rendelet kedvezményeiben részes dolgozókra nézve el van törölve. Statisztikai célból azonban fenn lehet tartani legkésőbb 1969. december 31-ig; ebben az esetben azt automatikusan ki kell adni és érvényes mindaddig, amig az érdekelt tagállamban a munkavállalási engedélyek ténylegesen megszünnek /66/.

22. KÖZÖSSÉGI ELSŐBBSÉG. - A foglalkoztatás terén az egyenlő elbánás egy tagállam állampolgárai és más tagállamok honosai között arra is kiterjed, hogy a tagállamok honosai egyenlően élvezik azt a foglalkoztatási elsőbbséget, amely a belföldi állampolgár dolgozók javára van biztositva a kivülálló országokból származó munkaerővel szemben /67/.

A közösségi elsőbbség azonban nem érvényes bizonyos nem európai országokból, vagy területekről származó dolgozókat illetőleg. Igy bizonyos tagállamokat megilleti az a lehetőség, hogy ezekből az országokból vagy területekről jöjjenek be dolgozók, még akkor is, ha a többi tagállam még rendelkeznék munkaerő-tartalékkal. Azok a dolgozók, akik egy tagállamban ezeknek a rendelkezéseknek a kedvezményeiben részesülnek, nem igényelhetik azonban a többi tagállamban a szabad vándorlás előnyeit /68/.

- Ez lehet a helyzet a munkaerő bevándorlására vonatkozó olyan megállapodás értelmében, amelyet egy tagállam az 1612/68/CEE sz. rendelet hatálybalépése előtt köthetett egy országgal vagy területtel, amellyel intézményes kötelékkel volt összekapcsolva. Ez a kivétel különösen Franciaországra nézve fontos.

- Ugyanez lehet a helyzet olyan intézményes kötelékek alapján, amelyek az 1612/68/CEE sz. rendelet hatálybalépésekor álltak fenn valamely tagállam és a nem európai területek között, ha e területekről származó dolgozók valamely tagállam állampolgárai, vagy ha a tagállam megállapodást találna kötni a szóban lévő országokkal vagy területekkel, amelyek az 1612/68/CEE sz. rendelet hatálybalépése után függetlenek lettek.

A gyakorlatban a közösségi elsőbbségnek az érvényesülése az 1612/68/CEE sz. rendelet által létre hozott, a foglalkoztatási kínálatok és keresletek kiegyenlitésére irányuló eljárásnak a kielégitő müködésén nyugszik /69/.

IV. - ALKALMAZANDÓ JOGSZABÁLYOK

23. ALAPELV. - Az alkalmazandó jog rendes körülmények között az, amely az alkalmazási országban a munkaviszonyokra irányadó.

24. KIVÉTELEK. - Az emlitett első cikk azonban nem zárja ki azt a lehetőségek szolgáltatások terjesztése esetében, hogy a munkaviszonyra egy más államnak a joga legyen irányadó, mint a fogadó államé.

Ennélfogva el kell dönteni, egyrészről, hogy a távozó dolgozóra ama jog alapján, amely rá alkalmazandó volna, továbbra is irányadó maradhat-e ez a jog akkor, ha elhagyta azt a területet, amelyre ez a jog szabály szerint alkalmazást nyer és, másrészről, hogy a fogadó ország nemzetközi magánjoga nemzetközi közrendi szabály alapján nem ellenzi-e külföldi jognak alkalmazását. A legnagyobb a bizonytalanság azzal a joggal kapcsolatban áll fenn, amelyet végeredményben alkalmazni kell /70/.

/66/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 41. cikkével

/67/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 1. cikke 2. pontjával.

/68/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 42. cikke 3. pontjával.

/69/ V.ö. fentebb, a 19. ponttal.

/70/ Az 1612/68/CEE sz. rendelet elfogadása alkalmával a Tanács és a tagállamok kijelentették, hogy tudatában vannak azoknak a problémáknak, amelyeket bizonyos esetekben felvethet azoknak a törvényi, rendele-
./.

V. - SZOCIÁLIS JOGOK ÉS KEDVEZMÉNYEK

25. EGYENLŐ ELBÁNÁS. - A vándormunkást nem lehet az állampolgársága alapján a belföldi honos dolgozóktól megkülönböztetve kezelni. Ugyanazokban a jogokban és ugyanazokban a kedvezményekben részesül, mint a belföldi honos dolgozók a foglalkoztatás és a munka feltételeire nézve, különösen a munkabér, a felmondás és a munkába visszavétel vagy az újbóli alkalmazás tekintetében, ha munkanélküli lett /71/.

26. RÉSZVÉTEL A VÁLLALATI ÉLETBEN ÉS A SZAKSZERVEZETI ÉLETBEN

a/ A dolgozók képviselete a vállalatban /72/

Azoknak a kiterjedtebb jogoknak a fenntartásával, amelyeket a tagállamok megadhatnak, a más tagállamokból származó dolgozók jogai a következők:

- A szervek jellege:

A munkafeltételeket illető egyenlő elbánás jogán, egy másik tagállamban munkát vállaló dolgozónak joga van részt venni a dolgozók képviseleti szerveinek az életében. Ide tartoznak az olyan szervek, mint az üzemi tanácsok Franciaországban és Németországban /Betriebsräte/. Viszont kivül esnek a társaságok igazgatási és üzletviteli szervei.

- A dolgozó jogai:

Ha megfelel a belföldi állampolgár dolgozóra megszabott feltételeknek, a dolgozót megilleti:

a szavazójog;

a választhatóság joga.

Egy német bíróság úgy itélt, hogy a választási eljárás ügyében az egyenlő elbánást sérti, amikor egy hirdetményt a vállalatnál alkalmazott vándormunkások nyelvén csak kivonatos körirat és választási felhivás alakjában közöltek, amely ezenfelül más határidőket emlit mint, amelyek a német dolgozók számára vannak megszabva /73/.

b/ Szakszervezeti élet és szakszervezeti jogok /74/

A dolgozó egyenlő elbánásban részesül a szakszervezetekbe való belépés tekintetében; ez magában foglalja mind a szavazójogot, mind a megválaszthatóságot a szakszervezet vezető állásaiba. Ez a rendelkezés közvetlenül kötelező mind a szakszervezetekre, mind az állam hatóságaira.

Kizárható azonban a dolgozó a közjogi szervezeti ügyvitelben való részvételből és közjogi hivatalos müködés gyakorlásából.

/7o/ /folytatás/ ti, valamint igazgatási rendelkezéseknek a meghatározása, amelyeket egy olyan dolgozóra kell alkalmazni, aki a Közösségen belül más helyre megy, és kifejezték azt a szándékukat, hogy ezeket a problémákat a Bizottsággal együttmüködve végzett mélyreható tanulmányozás alá veszik avégett, hogy kellő határidőben megtalálják a legmegfelelőbb megoldásokat.

/71/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 7. cikkének 1. pontjával.

/72/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 8. cikkével.

/73/ V.ö. a Frankfurt am Main-i Landesarbeitsgericht /tartományi munkaügyi törvényszék/ 1965. július 5-i döntésével; der Betrieb, 1965. 47. sz.

/74/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 8. cikkének 1. pontjával. A 8. cikk 2. pontja alapján ennek a pontnak a rendelkezései a Bizottságnak egy javaslata alapján, a Tanács új vizsgálatának lesznek a tárgya 1970. vége előtt.

Az egyenlő elbánás arra is kiterjed, hogy a dolgozó élvezi a szakszervezeti jogok gyakorlását. Megilleti a sztrájk joga is: a fogadó állam politikai sztrájk esetében hivatkozhatna a közrendre, hogy kivételt tegyen annak a közösségi dolgozók általi gyakorlása tekintetében, de egy sztrájk politikai jellegének a megállapitása egyáltalában nem könnyü.

27. LAKÁS. - Egy tagállamban honos dolgozó, akit egy másik tagállam területén alkalmaznak, ugyanazokban a jogokban és ugyanazokban a kedvezményekben részesül a lakáshoz jutás minden vonatkozásában, mint a belföldi állampolgár dolgozók /75/.

Ez az egyenlőség jelenti különösen:

- a hatóságok segitségét, hogy olyan lakás tulajdonához jusson, amilyenre szüksége van, kizárva következésképpen annak megszerzését pusztán tőkebefektetés céljára;

- a bejegyzését, azon a vidéken, ahol alkalmazva van, a lakást igénylők jegyzékébe, ha ilyen jegyzéket vezetnek. Ennek alapján részese azoknak az előnyöknek és elsőbbségeknek, amelyek ebből a bejegyzésből származnak. Ha a belföldi állampolgár dolgozó bejegyeztetheti magát ilyen jegyzékbe akkor is, amikor a családja ténylegesen más vidéken lakik, egy másik tagállamból származó dolgozó is részesül ebben a kedvezményben a külföldön maradt családja számára; ha ellenben a belföldi állampolgár dolgozótól ahhoz, hogy számitásba vegyék a családját, megkövetelik, hogy a család azon a vidéken lakjék, a dolgozó sem kivánhatja a bejegyzés kedvezményét ugy, hogy a más tagállamban maradt családját számitásba vegyék.

28. ADÓZÁS. - A vándormunkás részesül ugyanazokban az adókedvezményekben, mint a belföldi állampolgár dolgozó /76/.

Ebből arra kell következtetni, különösen, hogy élvezi azokat az adócsökkentéseket, amelyeket családfenntartás alapján engedélyeznek, akkor is, ha a családtagjai egy másik tagállamban laknak.

29. SZAKOKTATÁS ÉS ÁTKÉPZÉS. - Egy tagállamban honos dolgozó, akit rendszeresen alkalmaznak egy másik országban, ugyanolyan cimen és ugyanolyan feltételek mellett, mint a belföldi állampolgár dolgozók, részesülhet a szakiskolák és az átképző s oktató központok oktatásában /77/.

30. MUNKANÉLKÜLISÉG. - A társadalombiztositásra vonatkozó közösségi rendelkezések sérelme nélkül /78/, a munkanélkülivé váló vándormunkás ugyanolyan elbánásban részesül a munkába visszavétel, vagy az újra alkalmazás tekintetében, mint amilyenben a belföldi állampolgár dolgozók részesülnek /79/.

31. LAKHATÁSI JOG. - A Szerződés 48. cikkének 3.d/ pontja értelmében a dolgozók szabad vándorlása, - amelyet legkésőbb az átmeneti időszak leteltétől, vagyis 1969. december 31-től kezdve biztositani kell, - magában foglalja annak a tagállamnak a területén való"lakhatás jogát, ahol alkalmazva volt olyan feltételek mellett, amelyeket a Bizottság által alkotott végrehajtási rendeletek fognak szabályozni" /8o/.

/75/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 9. cikkével.

/76/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 7. cikkének 2. pontjával.

/77/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 7. cikkének 2. pontjával.

/78/ Munkanélküliség esetén a társadalombiztositási szolgáltatásokról lásd alább a 94.-99. pontokat.

/79/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 7. cikkének 1. pontjával.

/80/ A Bizottság tanulmányoz e téren egy rendelet-tervezetet.

a/ A megkivánt feltételek

A Szerződés megadja az állandó tartózkodási jogot azoknak a dolgozóknak a részére, akik már nem aktivak, egyedül azoknak a korlátozásoknak a fenntartásával, amelyeket közrendi, közbiztonsági és közegészségügyi okok indokolnak.

A Luxemburgra vonatkozó s az EGK Szerződéshez csatolt jegyzőkönyv alapján a Bizottságnak a lakhatási jogra vonatkozó rendelet megalkotásakor tekintetbe kell venni - ezt a tagállamot illetőleg - annak különleges demográfiai helyzetét.

b/ A lakhatás jogát elnyert személyek jogai és kedvezményei

Azoknak az alapelveknek az alkalmazásával, amelyeket a dolgozók szabad vándorlása nyujt, azoknak a személyeknek, akiknek a lakhatási jogát elismerték, egyenlő elbánásban kell részesülniök azokkal a belföldi állampolgár dolgozókkal, akik már nem aktivak.

A társadalombiztositási szolgáltatások tekintetében a Szerződés 51. cikke és a végrehajtási rendeletek határozzák meg annak az országnak a jogszabályai szerint járó kedvezményt, ahol a dolgozó "lakik", és ama más országok szerint járó kedvezményt, ahol foglalkozást vállalt /81/.

III. Alfejezet

A dolgozó családjáról

I. - BELÉPÉS ÉS TARTÓZKODÁS

32. FELTÉTELEK /82/

a/ A dolgozó alkalmazása

Ahhoz, hogy a családja egy tagállamba való belépés és ott tartózkodás jogában részesüljön, a dolgozónak magának ott kell alkalmazva lennie.

b/ Rokonsági kötelék

Azok a személyek, akik a dolgozóval együtt helyezkedhetnek el a következők:

- a házastársa és a huszonegy éven aluli leszármazóik;

- a felmenők, ugyszintén a házastárs felmenői, feltéve, hogy az ellátásukról ő gondoskodik.

A család többi tagjára nézve, akik nem tartoznak ezekbe a csoportokba, a tagállamok ösztönzést kaptak, hogy mozditsák elő az ő beengedésüket, ha eltartásuk a dolgozót terheli, vagy ha a származási országban vele egy fedél alatt élnek /83/.

c/ Állampolgárság

A belépés és tartózkodás kedvezményének az elnyerése végett a dolgozónak valamelyik tagállam honosának kell lennie /84/. Ezt a feltételt ellenben nem kivánják meg a családtagoktól.

A házastársat és a leszármazottakat illetőleg ez a helyzet kétségtelenül rendkivül ritka. Ellenben mutatkozhat a dolgozó felmenőinél, vagy a házastársa felmenőinél és a leszármazóinál.

/81/ V.ö. alább, a 2. fejezettel.

/82/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 1o. cikkével.

/83/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 1o. cikke 2. pontjával.

/84/ A menekültekre vonatkozólag lásd fentebb az 5. pontot.

d/ Lakás

Hogy a családja a tartózkodás jogában részesülhessen, a dolgozónak rendelkeznie kell azon a vidéken, ahol alkalmazva van, a család részére olyan lakással, amelyet a belföldi állampolgár dolgozók számára szokásosnak tartanak, anélkül, hogy ezzel vele járna a megkülönböztetés a belföldi állampolgár dolgozók és a más tagállamokból származó dolgozók között /85/.

e/ Közrend

Az 1964. február 25-i 64/221. sz. irányelv rendelkezéseit /86/ alkalmazni kell egyúttal a házastársra és a család ama tagjaira, akik megfelelnek a belépés és a tartózkodás kedvezményében részesitésre vonatkozó közösségi jogbeli feltételeknek /87/.

f/ Személyazonossági igazolóirat megkövetelése

Azok a családtagok, akiket az 1612/68/CEE sz. rendelet 10. cikke alapján elfogadtak, egy tagállamban a betelepedésre a jogot - éppen ugy mint maguk a dolgozók - személyazonossági igazolvány vagy érvényes utlevél bemutatása mellett gyakorolhatják /88/.

Ha a családtagoknak nincsen valamelyik tagállamban állampolgárságuk, belépési vizum felmutatását, vagy azzal egyenértékü kötelezettséget lehet tőlük megkivánni. Ebben az esetben a tagállamoknak törekedniök kell a szükséges vizumok megszerzésére nekik minden könnyitést megadni /89/.

Ennek a vizumnak ingyenesnek kell lennie /9o/.

33. TARTÓZKODÁSI OKMÁNY

- A tagállam állampolgára

Ha a családtagnak egy tagállamban van állampolgársága, a fogadó állam köteles neki kiszolgáltatni a tartózkodási jogának megállapitásául az EGK egyik államában honos számára szóló tartózkodási engedély"-t /91/. Ennek a kiszolgáltatásához a fogadó állam csak a következő okmányokat kivánhatja /92/:

- azt az okmányt, amelynek a segitségével az érdekelt a területre lépett;

- az eredetének vagy származásának az államában az illetékes hatóság által kiállitott okiratot, amely igazolja a rokonsági kapcsolatot;

- ha a tartózkodási joga azon a tényen alapul, hogy a dolgozó eltartottja, vagy hogy azzal egy fedél alatt él, annak az államnak, ahonnan származott, vagy ahonnan jött, az illetékes hatósága által kiállitott okiratot ennek tanusitására.

- Kivülálló állam állampolgára.

Ha a családtagnak nem tagállam polgára, a fogadó állam olyan tartózkodási okiratot köteles neki kiszolgáltatni, amelynek ugyanaz a hatálya, mint annak, amelyet annak a dolgozónak a számára állitottak ki, akihez tartozik/93/.

/85/ V.ö. az 1612/68/CEE sz. rendelet 10. cikkének 3. pontjával.

/86/ V.ö. J.O.C.E. 1964. április 4-i 56. sz. 850. old.

/87/ V.ö. fentebb, a 17. ponttal.

/88/ V.ö. fentebb, a 15. ponttal.

/89/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 3. cikkének 2. pontjával.

/90/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 9. cikkének 2. pontjával.

/91/ V.ö. fentebb, a 16. ponttal.

/92/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 4. cikkének 3. pontjával.

/93/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 4. cikkének 4. pontjával.

II. - SZOCIÁLIS JOGOK ÉS KEDVEZMÉNYEK

34. BÉREZETTI TEVÉKENYSÉG /94/. - Jogosultak bérezett tevékenység gyakorlására akkor is, ha nem állampolgárai valamelyik tagállamnak;

- valamelyik tagállam állampolgárának a házastársa, aki maga is bérezett /vagy nem bérezett/ tevékenységet gyakorol;

- valamelyik tagállam állampolgárának a gyermekei, akik maguk is bérezett /vagy nem bérezett/ tevékenységet gyakorolnak, ha huszonegy éven alul vannak, vagy amidőn huszonegy éven felül vannak, ha az ő eltartottjai.

35. SZAKOKTATÁS ÉS SZAKMAI KÉPZÉS /95/. - A tagállam olyan állampolgárának gyermekeit, aki egy másik tagállamban van, vagy volt alkalmazva, az általános oktatási, ipari tanulói és szakmai képző tanfolyamokra ugyanolyan feltételek mellett veszik fel, mint ennek az államnak az állampolgárait, ha azok a gyermekek az ő területén laknak.

A tagállamok támogatják azokat a kezdeményezéseket, amelyek lehetővé teszik ezeknek a gyermekeknek, hogy ezeken a tanfolyamokon a legjobb feltételek mellett vegyenek részt.

/94/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 11. cikkével.

/95/ V.ö. a 68/360/CEE sz. irányelv 12. cikkével.

2. FEJEZET

A KÖZÖSSÉG MÁS HELYÉRE KÖLTÖZŐ DOLGOZÓK ÉS A CSALÁDJUK TÁRSADALOMBIZTOSITÁSÁRÓL

I. Alfejezet

Általában

I. - JOGFORRÁSOK

36. **RENDELETEK.** - A Szerződés 51. cikke a Tanácsra bizza azt a feladatot, hogy a Bizottság javaslatára egyhanguan döntve, a társadalombiztositás terén elfogadja a szükséges intézkedéseket a dolgozók szabad vándorlása ügyének rendezésére. A Tanács a következő rendeleteket hozta:

- 3. sz. Rendelet a vándormunkások társadalombiztositása tárgyában /J.O.C.E. 1958. december 16-i 30. sz., 561. old. /99/ /. Ezt, valamint a függelékeit, azóta többször módositották /100/ a következő rendeletek:

1958. december 3-i 4. sz. Rendelet - J.O.C.E. 1958. december 16-i 30. sz., 597. old.;

1961. december 29-i 16. sz. Rendelet - J.O.C.E. 1961. december 31-i 86. sz., 1649. old.; /helyesbitve a J.O.C.E. 1962. január 22-i 6. sz., 131. old./

1963. december 21-i 8/63/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1963. február 23-i 28. sz., 382. old.;

1963. április 2-i 35/63/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1963. április 20-i 62. sz., 1313. old.;

1963. április 2-i 36/63/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1963. április 20-i 62. sz., 1314. old.;

1963. julius 11-i 73/63/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1963. julius 24-i 112. sz., 2011. old.;

1963. december 18-i 130/63/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1963. december 28-i 188. sz., 2996. old.;

1963. december 18-i 1/64/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1964. január 8-i 1. sz., 1. old.;

1964. december 18-i 2/64/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1964. március 18-i 47. sz., 746. old.;

1964. julius 30-i 108/64/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1964. augusztus 7-i 127. sz., 2138. old.;

1965. junius 15-i 80/65/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1965. junius 25-i 111. sz., 1889. old.;

1965. junius 30-i 109/65/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1965. julius 9-i 125. sz., 2124. old. /helyesbitve J.O.C.E. 1965. december 1-i 203. sz., 3046. old./;

/96/-/98/ Jegyzetek megszüntek.

/99/ Helyesbitő rendeletet közölt a J.O.C.E. 1961. junius 24-i 42. sz., 831. old.

/100/ Ennek a fejezetnek a függelékében közölt szöveg tekintetbe veszi az 1968. január 1.-e előtti módositásokat.

1967. március 7-i 47/67/CEE sz. Rendelet - J.O.C.E. 1967. március 10-i 44. sz., 641. old.

- 4. sz. Rendelet a 3. sz. Rendelet alkalmazási módozatainak a meghatározása és rendelkezéseinek a kiegészitése tárgyában /J.O.C.E. 1958. december 16-i 30, sz., 597. old./. Helyesbitését közli a J.O.C.E. 1961. junius 24.-i 42. sz., 831. old. Módositották ugyanazok a rendeletek, mint a 3. sz. Rendeletet.
A függelékeit ugyancsak többször módositották.

- 36/63/CEE sz. Rendelet 1963. április 2-án kelt, a határmenti dolgozók társadalombiztositása tárgyában /J.O.C.E. 1963. április 20-i 62. sz., 1314. old./; ennek a függelékeit az 1963. december 18-i 3/64. sz. rendelet állapitotta meg /J.O.C.E. 1964. január 17-i 5. sz., 50. old./.

Ezen felül a Bizottságnak 1964. január 29-i 7/64/CEE sz. rendelete /J.O.C.E. 1964. február 1-i 18. sz. 297. old./, módositva az 1966. május 5-i 94/66/CEE sz. rendelettel /J.O.C.E. 1966. julius 16-i 129. sz., 2369. old./ megállapitja a Franciaország és más tagállamok közös határának mindkét oldalán lévő határ menti zónák községeinek a jegyzékét.

- Függelékek. Mindegyik rendelet függelékei annak kiegészitő részét alkotják.

Elvileg tehát azok csak egy azzal ellenkező aktussal módosithatók, vagyis a jelen esetben a Tanács rendeletével. Azonban egy különleges eljárásról gondoskodtak a 3. sz. rendelet B, C, D, E és F függelékeinek /a 3. sz. Rendelet 54. cikke/, valamint a 4. sz. Rendelet függelékeinek /a 4. sz. Rendelet 5. cikkének 2. pontja/ és a 36/63. sz. Rendelet függelékének a módositására /101/.

A 3. sz. Rendelet függelékeinek a módositásait közölték:

J.O.C.E. 1965. április 23-i 68. sz., 1033. old.;
J.O.C.E. 1966. május 25-i 93. sz., 1436. old.;
J.O.C.E. 1966. október 13-i 183. sz., 3172. old.;
J.O.C.E. 1967. augusztus 14-i 194. sz., 4. old.;
J.O.C.E. 1968. április 5-i L 87. sz., 1. old.

A 4. sz. Rendelet függelékeinek a módositásait utoljára közölték:

J.O.C.E. 1966. február 4-i 21. sz. 325. old.;
J.O.C.E. 1966. junius 3_i 98. sz. 1582/83. old.;
J.O.C.E. 1966. augusztus 2-i 141. sz. 2617. old.;
J.O.C.E. 1967. junius 5-i 107. sz. 2137. old.;
J.O.C.E. 1967. augusztus 14-i 194. sz. 10. old.;
J.O.C.E. 1968. április 5-i L 87. sz. 1. old.

A helyesbitéseket közölték:

J.O.C.E. 1966. október 28-i 195. sz., 3272. old.;
J.O.C.E. 1967. október 13-i 247. sz., 24. old.

- A rendeletek felülvizsgálata

Ennek a három rendeletnek az általános felülvizsgálatát 1964-ben elkezdték. A Bizottság az EGK-nek a vándormunkások társadalombiztositására alakitott Igazgatási Szakbizottsága közreműködésével /lásd: 45. sz. alatt/ és a B.I.T. technikai segitségével kidolgozta az új szövegeket, amelyeknek a hatályban lévő szabályozás helyébe kell lépnie.

- A Bizottság 1966. január 11-én a Tanács elé terjesztett egy alaprendelet-tervezetet "a társadalombiztositás rendszerének a Közösségen belül a

---

/101/ A Bizottság azt javasolta, hogy a rendeleteknek minden függelékét akként módositják ezentul, mint magukat a rendeleteket, vagyis a Tanács egyhangu határozatával.

helyüket változtató bérezett dolgozókra és a családjukra alkalmazása tárgyában" /102/ és egy határozat-tervezetet a Szerződés 51. cikkének a francia tengerentuli kerületekre alkalmazására vonatkozólag /103/. A megkérdezett Gazdasági és Szociális Szakbizottság és az Európai Parlament 1967. január 25-én /104/ és illetőleg 1968. január 25-én /104a/ véleményt adtak.

Figyelembe véve különösen ezeket a véleményeket és az eredeti tervezet kidolgozása óta a Bíróság által hozott határozatokat, a Bizottság a Tanács elé terjesztette 1968. júniusában és novemberében a tervezetnek a módositásait. A Tanács 1968. szeptembere óta foglalkozik mindezeknek a javaslatoknak a vizsgálatával.

- A Bizottság - másrészt - 1968. junius 29-én a Tanács elé terjesztett egy rendelet-tervezetet az alaprendelet függelékeinek a megállapitására vonatkozóan /105/.

- Egy harmadik javaslatot is a Tanács elé kellett terjeszteni: ez az alaprendelet végrehajtási rendeletére vonatkozik, avégett, hogy a 4. sz. Rendelet helyébe lépjen /az alaprendelet tervezetének 79. cikke/.

Az alaprendelet akkor lép hatályba, amikor a függelékeit tartalmazó rendelet és a végrehajtási rendelet.

Ezeknek a rendeleteknek a hatálybalépése a végrehajtási rendelet kihirdetését követő hetedik hónap első napjában van megállapitva.

37. AZ IGAZGATÁSI SZAKBIZOTTSÁG HATÁROZATAI. - Az EGK-nek a vándormunkások társadalombiztositására alakitott Igazgatási Szakbizottságára /Commission Administrative de Sécurité Sociale - ezután C.A.S.S.-sel jelölve/ vonatkozólag lásd alább a 45. pont alatt.

A C.A.S.S. /a 3. sz. rendelet 43. és 44. cikke/ 1969. január 1-ig a rendeleteket kiegészitette 66 értelmezési vagy alkalmazási határozattal /105a/.

38. JOGSZOLGÁLTATÁS. - Miként minden közösségi rendelet, a Szerződés 51. cikkének az alkalmazásával hozott rendeletek is, alkalmat adnak a belföldi bíróságok által való értelmezésre és alkalmazásra. A belföldi bíróságok az EGK Szerződés 177. cikke értelmében előzetes döntés hozatalát kérhetik a Bíróságtól értelmezés, vagy az érvényesség megitélése végett, ha ugy vélik, hogy a Bíróság határozata szükséges az itéletük meghozatalához. /Ez lehetőség kötelezettség azokkal a bíróságokkal szemben, amelyeknek a határozatai ellen a belföldi jog szerint nincs helye bírósági jogorvoslatnak./

A Bíróság a 177. cikk értelmében vett bíróságnak tekintett egy holland szervezetet, amely a belföldi törvénynek megfelelően szabály szerint létesült és a társadalombiztositási jogviták eldöntésével van megbizva, bár ezt a szervezetet a holland jogban nem tekintik szoros értelemben bíróságnak /106/.

/102/ Ez a szöveg a függelékben található.

/103/ V.ö. J.O.C.E. 1966. október 28-i 194. sz., 3333. old.

/104/ V.ö. J.O.C.E. 1967. április 5-i 64. sz. 1009/4. old.

/104a/ V.ö. J.O.C.E. 1968. február 14-i C. 10. sz., 30. old.

/105/ V.ö. J.O.C.E. 1968. szeptember 21-i C. 95. sz., 18. old.

/105a/ Ezeknek a határozatoknak a jegyzékét a cim függeléke közli. A határozatoknak egy része a Bizottság javaslatainak az elfogadása után fölöslegessé lesz, minthogy azok tartalmát azok beiktatni szándékoznak a rendeletekbe.

/106/ V.ö. 61-65. ügy /Vaasen-Göbbels/ 1966. junius 30-i határozat. Rec., XII. 394. old.; J. Gand következtetései 402. old.

A Bíróság 1969. január 1-ig 21 határozatot hozott a 3. sz. és a 4. sz. Rendeletekre vonatkozólag /107/.

A Bizottság az alaprendeletre vonatkozó javaslataiban törekedett tekintetbe venni azt a joggyakorlatot.

39. TÁRSADALOMBIZTOSITÁSI EGYEZMÉNYEK

Meghatározás. Ez a kifejezés jelenti /3. sz. Rendelet 1.c/ cikke/:

- mindazokat a kétoldalu vagy többoldalu okmányokat, amelyek kizárólag két vagy több tagállam között jöttek vagy jönnek létre továbbá

- minden más többoldalu okmányt, amely összekapcsol vagy össze fog kapcsolni két vagy több tagállamot a társadalombiztositás egészének a terén, vagy a társadalombiztositás egy vagy több olyan rendszerének és ágazatának a terén, amelyekre a rendeletek kiterjednek;

- minden olyan jellegü megállapodást, amelyet ezen okmányok keretében kötöttek.

a/ A rendeleteknek az egyezmények helyébe lépése

A közösségi rendelkezések lépnek elvileg a nemzetközi egyezmények helyébe, azoknak a személyeknek a társadalombiztositására vonatkozólag, akikre a rendeletek kiterjednek /108/.

- A tagállamoknak olyan állampolgárai, akik egy kivülálló államban töltötték életpályájuk egy részét.

A voltaképpeni kivételek fenntartása mellett a közösségi jog helyettesitése nem érvényesülhet, ha egy kivülálló állam intézményének kell valamely szolgáltatás elrendezésére közbelépni.

b/ Kivételek

Abban a mértékben, amelyben ezt a rendeletek megszabják, azok nem léphetnek a nemzetközi egyezmények helyébe /a 3. sz. Rendelet 6. cikke/.

A rendeletek nem érintik azokat a kötelezettségeket, amelyek az O.I.T. egyezményeiből és az Európa tanács tagállamai között kötött időleges megállapodásokból származnak /3. sz. Rendelet 6. cikk 2. pontja/ /109/.

Alkalmazásban maradnak azokon az egyezményi rendelkezéseken felül, amelyeket a rendeletek függeléke említ; a rajnai hajósok társadalombiztositására vonatkozó átdolgozott megállapodás és a nemzetközi fuvarozásban dolgozóknak a társadalombiztositására vonatkozó európai egyezmény /6. cikk 2. pontja/.

- Kizárólag tagállamok között kötött és a rendeletek függelékében említett társadalombiztositási egyezmények rendelkezései.

A rendeletek szerint alkalmazásban maradnak /110/:

/107/ E határozatokat a függelék közli.

/108/ V.ö. a 3. sz. Rendelet 5. cikkével, a 4. sz. rendelet 6. cikkével és a 36/63 sz. rendelet 4. cikkével.

/109/ Strassburgban aláirtak egy egyezményt az időleges megállapodások helyettesitése végett.

/110/ A Bizottság alaprendeletének egyik törekvése az volt, hogy korlátozza a kétoldalu megállapodások szerepét azáltal, hogy általánositja az alaprendelet tervezetében azokat a megoldásokat, amelyeket azok magukénak tartottak fenn. Csak azokat a rendelkezéseket kellett a függelékben fenntartani, amelyek bizonyos országok között felmerülő különleges kérdések szabályozására irányulnak.

a 3. sz. Rendelet D függelékében felsorolt rendelkezések;

a 3. sz. Rendelet D függelékében említett és a 4. sz. Rendelet G függelékében feltüntetett rendelkezések alkalmazására vonatkozólag szabályozó rendelkezések /4. sz. rendelet 6. cikke/;

a 36/63. sz. rendelet 1. függelékében felsorolt rendelkezések. De pontosan meg van határozva, hogy ez akkor áll, ha ezeket a rendelkezéseket általánosságban kedvezőbbnek lehet tekinteni, vagy ha az alkalmazás módozatairól van szó az érdekeltek jogaira való hatás nélkül, s azok az igazgatási gyakorlat sikján kielégitőek. /A 36/63. sz. rendelet 4. cikkének 1. pontja /111/ /. Az alkalmazásuk az utóbbi rendeletben említett helyzetekben lévő személyekre terjed ki, akár a két szerződő fél állampolgáraira van korlátozva, akár nem a kétoldalu rendelkezéseknek az alkalmazási köre /36/63. sz. rendelet 4. cikkének 1. pontja /112/ /.

c/ Kiegészitő megállapodások

Nem tekintve azokat a kétoldalu egyezményeket, amelyek helyébe nem léptek a rendeletek /3. sz. Rendelet 6. cikke/, a tagállamok köthetnek egymás között olyan egyezményeket, amelyek a rendeletek alapelvein és szellemén alapulnak /3. sz. Rendelet 7. cikke /113/ /.

A Bíróság a 3. sz. rendelet 52. cikke 1. bekezdésének a rendelkezéseire vonatkozólag feltett kérdésre ugy döntött, hogy azokat alkalmazni kell e cikk második bekezdésében említett kétoldalu megállapodásnak az érdekelt államok között való megkötése előtt is /114/.

II. - MEGHATÁROZÁSOK

40. MEGHATÁROZÁSOK. - A 3. sz. rendelet és a 36/63. sz. rendelet első cikkei meghatározzák a rendeletek értelmében az általuk használt fogalmaknak egész sorát /115/.

/111/ A Bizottság javaslata arra irányul, hogy a 36/63. sz. rendeletet beillessze az alaprendeletbe és a végrehajtási rendeletbe. A határmenti dolgozókra vonatkozó függelékeket fel kell majd osztani e két uj rendelet függelékeiben.

/112/ A Bizottság javaslata - az egyenlő elbánás elve alapján - arra irányul, hogy ezt a szabályt kiterjessze a függelékben fenntartott társadalombiztositási egyezmények összes rendelkezésére. E szabály alól a kivételeket az alaprendelet 2. függelékében kell majd feltüntetni. /Az alaprendelet javaslata 8. cikkének 3. pontja/.

/113/ A Bizottság alaprendelet-tervezete meghagyja ezt a lehetőséget kiegészitő megállapodások kötésére /7. cikk/. Azonban - egyedül olyan megállapodásokról lehet szó, amelyek a rendeletek adminisztartiv alkalmazása módozatainak a szabályozására irányulnak; - ezeket a megállapodásokat meg kell említeni az alaprendelet 2. függelékében s következésképpen csak a függelékbe való feljegyzés után lépnek azok hatályba.
- Hacsak az alaprendelet 2. függeléke kifejezett fenntartást nem tartalmaz, azokat alkalmazni kell minden olyan személyre, akikre a rendeletek kiterjednek /az alaprendelet tervezete 8. cikkének 3. pontja/.

/114/ V.ö. 31-64. ügy /Bertholet/ és 33-64. ügy /Van Dijk/, 1964. március 11-i határozat; Rec. XI. 111. és köv. old.; J. Gand következtetései 121. old.

/115/ A Bizottság tervezetének első cikke néhány alaki módositás fenntartásával átveszi a 3. sz. rendelet és a 36/63. sz. rendelet első cikkeinek a meghatározásait. Hozzáteszi a "tartózkodás", a "dolgozók" és a "családi szolgáltatások" kifejezések meghatározásait. Ellenben elhagyja az "egy tagállam területe" és az "egy tagállam állampolgára" kifejezések meghatározását.

Ezek a meghatározások érvényesek egyúttal a rendeletekhez csatolt kétoldalu egyezményekre is, ha ezeknek az egyezményeknek ezekre különleges meghatározásokat tartalmazó cikkei nem szerepelnek a rendeletek függelékében /116/.

Egyes meghatározások jelentését a Bíróság pontosan körülirta.

III. - AZOK A SZEMÉLYEK, AKIKRE A KÖZÖSSÉGI RENDELETEK ALKALMAZÁST NYERNEK

41. BÉREZETT ÉS VELÜK EGY TEKINTET ALÁ ESŐ DOLGOZÓK, CSALÁDTAGOK, TULÉLŐK

a/ Bérezett és velük egy tekintet alá eső dolgozók

A 3. sz. Rendelet alkalmazást nyer a "bérezett és velük egy tekintet alá eső dolgozókra", akik egy vagy több tagállam jogszabályai alá vannak vetve /3. sz. Rendelet 4. cikkének 1. pontja/.

A rendeletek nem határozzák meg a "velük egy tekintet alá eső dolgozók" fogalmát. A Bíróság azonban ennek a fogalomnak - amelyet közösségi jelentőségünek itélt, - pontos meghatározást adott /117/.

A Bíróság Lagrange államügyész következtetéseivel megvilágitott joggyakorlatából az következik, hogy a bérezett dolgozókkal egy tekintet alá eső személyek alatt azokat a személyeket kell érteni, akik kötelezően vagy önkéntesen védve vannak az alkalmazandó jogszabályok alapján egy vagy több olyan eshetőségtől, amelyek megfelelnek azoknak az ágaknak, amelyekre a bérezett dolgozók javára szervezett társadalombiztositási rendszer keretében a rendeletek alkalmazandók /118/.

Ez alá a meghatározás alá esnek különösen a bérezett minőséggel határos kategóriák, mint a francia társadalombiztositási törvény L 242. cikke nem taxativ felsorolásában szereplő személyek: az otthon dolgozók, a kereskedelmi utazók és kereskedelmi ügynökök, a hordárok, a szinházi jegyszedők, az otthoni gyermekfelügyelőnök stb.

- Önálló dolgozók

A rendeletek elvileg csak a bérezett dolgozókra nyernek alkalmazást és nem az önálló dolgozókra. Mégis másként van, ha az alkalmazandó jogszabályok alapján az önálló dolgozók "egy tekintet alá esnek" a bérezett dolgozókkal. Ebben az esetben a saját javukra érvényesithetik a rendeleteket. Például:

Németországban: a szülésznők, orvosi segéderők, önálló tanárok, oktatók, zenészek, énekesek és müvészek.

Belgiumban: a saját hajójukat használó hajószerelő vállalkozók /üzemi baleset/.

Franciaországban: irók, szinmüvészek, ujságirók, müvészek, festők, szobrászok és vésnökök, egyetemi hallgatók.

- Közhivatalnokok és a velük egy tekintet alá eső személyek /3. sz. Rendelet 4. cikkének 5. pontja/.

A rendeletek nem nyernek alkalmazást:

sem a diplomáciai és konzuli pálya tisztviselőire, beleértve az irodai személyzetet;

/116/ A 3. sz. rendelet B függeléke, a 4. sz. rendelet 12. függeléke, a 36/63. sz. rendelet 1. függeléke a határ menti dolgozókra.

/117/ V.ö. 75-63. ügy /Unger/ 1964. március 19. Rec. X. 347. old.; M. Lagrange következtetései 370. old.

/118/ Ez az a meghatározás, amelyet kifejezetten átvesz a Bizottság tervezete /az alaprendelet tervezetének 1.h/ cikke/.

sem a kormányzatuk által egy másik tagállamba küldött közhivatalnokokra. Ezzel a fenntartással, a hasonló elbirálásban részesülő dolgozók fogalmának a meghatározásából az következik, hogy a közhivatalnokokra kiterjedhetnek a rendeletek, amennyiben bizonyos tagállamokban /Franciaország, Belgium/ egyes ágakra nézve alá vannak vetve a bérezettek rendszerének /119/, de a társadalombiztositásnak a közhivatalnokok számára sajátos, különös rendszerei a rendeletek alkalmazási körén kivül maradnak.

- Önkéntes biztositottak

A "dolgozók és velük egy tekintet alá esők" kifejezés felöleli különösen azokat a személyeket, akik "dolgozók" minőségében először kötelezően voltak bevonva a társadalombiztositásba, azután mint ilyenek, és esetleg a dolgozói tevékenységük újrakezdése alapján, részesitették őket a kötelező biztositáshoz hasonló elveken nyugvó, belföldi jog szerinti önkéntes biztositás kedvezményében /120/.

- Az összes lakókra alkalmazandó jogszabályok

Itt olyan esetről van szó, amely a tagállamok különböző jogszabályaiban előfordul:

öregség és túlélők: Hollandia;

családi pótlékok: Németország, Franciaország /a gyakorlatban/, Luxemburg, Hollandia. Amidőn az érdekeltet a rendeletek értelmében ugy tekintik, mint "bérezett dolgozót, vagy vele egy tekintet alá esőt" a társadalombiztositás egy ága szempontjából /például a betegség szempontjából/, amely biztositási ág a szóban lévő tagállam tekintetében a bérezetteket illeti, őt olyannak kell tekinteni, mint akinek megvan ez a minősége egy másik olyan ágban /például a családi pótlék tekintetében/ amely az összes lakóra kiterjed /121/.

A "dolgozó vagy vele egy tekintet alá eső" minőség megtartása a tevékenység szünetelése időszakában.

Az eset felmerülhet:

a családi pótlékok tekintetében időleges munkaképtelenség, munkanélküliség időszaka során, vagy nyugdijfizetés időszaka során; a betegségi, anyasági biztositás természetbeni szolgáltatásai tekintetében a munkanélküliség vagy a nyugdijfizetés időszaka során.

Ezen időszakok alatt az érdekelt érvényesitheti a "dolgozó vagy vele egy tekintet alá eső" minőségét avégett, hogy részesüljön a szóban lévő szolgáltatásokban /122/.

- Határmenti dolgozók

A reájuk vonatkozó különleges rendelkezéseket a Tanács 36/63. sz. rendelete határozta meg /123/; ennek a függelékeit a Tanács 3/64. sz. rendelete állapitotta meg /124/.

/119/ A Bizottság javasolta, hogy kifejezetten erősitsék meg azt, hogy a rendeletek alkalmazást nyernek a közhivatalnokokra és a velük egy tekintet alá eső személyekre, amennyiben nem élveznek sajátos, törvényi szabályozást, vagyis ha ki vannak téve a bérezettek általános szabályaiból folyó bizonyos veszélyeknek. /Az alaprendelet tervezete 4. cikkének 3. pontja./ A diplomáciai vagy konzuli közegek és az irodai személyzet azonban kizárva maradnak /4. cikk 4. pontja/.

/120/ V.ö. az előbb idézett 75-76. üggyel /Unger/.

/121/ V.ö. ebben az értelemben a Commission Administrative de Sécurité Sociale /C.A.S.S./ eddig még nem közölt 64. sz. határozatával.

/122/ V.ö. a C.A.S.S. 64. sz. határozatával.

/123/ V.ö. J.O.C.E. 1963. április 20-i 62. sz., 1314. old.

/124/ V.ö. J.O.C.E. 1964. január 17-i 5. sz. 30. old. ./.

A Bíróság a 36/63. sz. rendelet hatálybalépése előtt bekövetkezett baleset ügyében a 3. sz. rendelet 52. cikkének 1. bekezdésére vonatkozólag hozzá intézett kérdésre azt a választ adta, hogy ha ennek a rendelkezésnek a feltételei megvalósultak, nem fontos, hogy a baleset áldozata határ menti dolgozó legyen /125/.

- Idénymunkások

Idénymunkás az, aki egy tagállamba megy, hogy ott, ennek az államnak egy vagy több munkaadója részére olyan idény-jellegü munkát végezzen, amelynek az időtartama nem haladja meg a 8 hónapot és aki a munkájának a tartama alatt ebben az államban tartózkodik.

Idény-jellegü az a munka, amely az évszakok változásától függ és minden évben automatikusan megismétlődik.

Az idénymunkási minőség igazolása megállapitható vagy a foglalkoztatási ország foglalkoztatási szolgálatai által láttamozott munkaszerződésnek, vagy e szolgálatok által láttamozott tanusitványnak /3. sz. rendelet 1. cikkének 1. bekezdése/ a bemutatása alapján.

A különleges rendelkezésekről az ezekre vonatkozó rendeletek gondoskodnak.

- A tengerészek

A közösségi rendeleteknek a tengerészekre alkalmazását, - módositva a 3. sz. és a 4. sz. rendeletet, - a Tanácsnak az 1967. március 7-i 47/67.sz. rendelete szabályozza /126/.

- Dolgozók, akik szoros értelemben nem vándorlók

A rendeletek alkalmazást nyernek a dolgozókra és a hasonló elbánásban részesülőkre, bármilyen okból is tartózkodnak külföldön, vagyis akkor is, ha a tartózkodásuk nincsen kapcsolatban a munkájukkal /127/ és akkor is, ha sohasem vállalnak foglalkozást más országban, mint az illetékes ország. Ez a szabály közelebb hoz azokhoz, amelyek kiterjesztik a rendeletek kedvezményét a túlélőkre és a dolgozók családtagjaira: ugy becsülik, hogy a rendeletek ekként körülbelül 150 millió személyt érdekelnek.

b/ Családtagok

Ezek azok a személyek, akiket ekként határoznak meg vagy fogadnak el, vagy a háztartás tagjaiként jelölnek meg a lakóhelyük államának a jogszabályai. Ha ezek a jogszabályok csak azokat a személyeket tekintik ilyeneknek, akik a dolgozóval egy fedél alatt élnek, ahhoz, hogy a rendeletek rendelkezéseinek a kedvezményeiben részesités végett családtagokként tekintsék őket, elég, hogy döntően a dolgozó tartsa el őket /3. sz. rendelet 1. cikke/.

/124/ /folytatás/ Ennek a rendeletnek a rendelkezéseit beillesztették a Bizottságnak a rendeletekre vonatkozó reformtervezeteibe.

/125/ V.ö. 33-64. ügy /Van Dijk/, 1965. március 11-i határozat. Rec. XI., 140. old.; J. Gand következtetései 127. old.

/126/ V.ö. J.O.C.E. 1967. március 10-i 44. sz., 641. old.

/127/ V.ö. a 75-63. üggyel /Unger/, 1964. március 19-i határozat. Rec. X. 367. old. M. Lagrange következtetései 369. old.; 33-64 ügy /Van Dijk/, 1965. március 11-i határozat. Rec. XI. 140. old.; J. Gand következtetései 121. old.; 44-65. ügy /Hessische Knappschaft/, 1965. december 9-i határozat. Rec. XI. 1198. és 1201. old. J. Gand következtetései 1202. old.

c/ Túlélők

Ilyenek azok a személyek, akiket az alkalmazandó jogszabályok ekként határoznak meg. Ha ezek a jogszabályok csak azokat a személyeket tekintik ilyeneknek, akik az elhunyt dolgozóval egy fedél alatt laktak, ahhoz, hogy e rendeletek rendelkezéseinek a kedvezményeiben részesülés végett túlélőként tekintsék őket, elég, hogy főképpen a dolgozó eltartottjai voltak /3. sz. rendelet 1. cikke/.

A 3. sz. rendelet rendelkezései alkalmazandók azokra a bérmunkás dolgozókra vagy hasonló elbirálásban részesülőkre, akik egy vagy több tagállam jogszabályainak voltak alávetve /3. sz. rendelet 4. cikke/ /128/.

42. AZ ÉRDEKELTEK ÁLLAMPOLGÁRSÁGA. - Elvileg a rendeletek egyedül a tagállamok állampolgáraira alkalmazandók. A 3. sz. rendelet A. függeléke pontosan meghatározza, kik azok a személyek, akikre mindegyik rendelet kiterjed /129/. A gyakorlatban az egyes tagállamok jogszabályai adják meg a választ. Franciaországot illetően a rendeletek alkalmazást nyernek tehát többek között a megyékből és a tengeren túli területekről származó bérmunkás dolgozókra.

Bizonyos esetekben azonban azok a személyek is, akik nem felelnek meg ennek a feltételnek, a maguk javára érvényesithetik a rendeleteket.

- Menekültek

A rendeletek alkalmazandók azokra a menekült dolgozókra, akik az egyik tagállamban laknak, valamint a családjaik tagjaira és a túlélőikre.

Menekültek azok, akiket az 1951. julius 28-i Genfi Egyezmény azoknak tekint /130/.

- Hontalanok

A rendeletek alkalmazandók azokra a hontalan dolgozókra, akik az egyik tagállamban laknak, valamint a családtagjaikra és a túlélőikre /131/.

IV. - AZOK A TERÜLETEK, AMELYEKEN A RENDELETEK ALKALMAZANDÓK

43. ALAPELV. - A rendeletek területi alkalmazásának a körét mindegyik tagállam számára annak a területnek a jogszabályai és rendszere határozzák meg, amelyre a rendelet kiterjed. A tagállam területe kifejezést a 3. sz. rendelet A. függeléke határozza meg /3. sz. rendelet 1. cikke/ /132/.

/128/ Ennek az elvnek a Bíróság által való alkalmazásáról egy nyugdijjogosultnak a betegség esetére való önkéntes biztositáshoz csatlakozásával kapcsolatban lásd a 61-65. ügyet/Vaassen-Göbbels/, 1966. junius 30-i határozat; Rec. XII. 399. old. J. Gand következtetései, 409. old.

/129/ A Bizottság ennek a függeléknek a megszüntetését javasolta, minthogy az csak megismétel egy szabályt, amely alkalmazandó az egész közösségi jogra.

/130/ Ugy ahogy az módosult 1967. január 31-én. A Bizottság javaslata a kedvezményben részesitést ki akarja terjeszteni azokra, akiket ilyeneknek tekint bármelyik tagállam jogszabálya.

/131/ A Bizottság alaprendelet-tervezete szerint hontalanok azok, akiket ilyeneknek tekint az 1954. szeptember 28-i New-Yorki egyezmény /az alaprendelet-tervezet 1. cikke/.

/132/ A Bizottság ennek a meghatározásnak a kihagyását javasolta, minthogy itt a közösségi jog alkalmazási körének általános kérdéséről van szó.

44. KÜLÖNÖS ESETEK

a/ Berlin

Bár ezt a kérdést ebben az értelemben szabályozza az egész közösségi jog, a 3. sz. rendelet B. függeléke pontosan meghatározza /a német jogszabályok alkalmazásáról szóló G pont/, hogy a Német Szövetségi Köztársaságra hivatkozások együttal alkalmazandók Nyugat-Berlinre is.

b/ Francia tengerentúli kerületek

A Szerződés 227. cikkének 2. pontja alapján az 51. cikket csak a Tanács kifejezett határozatával lehet alkalmazni a tengerentúli kerületekre. A 3. sz. rendelet A. függelékéből kifejezetten kitünik, hogy a rendeletek ezekre is vonatkoznak /133/.

c/ Kontinentális talapzat

Jóllehet egyik közösségi rendelkezés sem említi ezt kifejezetten, az 51. cikket miként magát az EGK Szerződést, addig a területi határig kell alkalmazni, ameddig az egyes tagállamok a szuverenitásukat gyakorolják és azok korlátai között. Ebből következik, hogy a rendeleteket alkalmazni kell azokra a furógépekre, amelyek a kontinentális talapzat azon részén vannak elhelyezve, amelyet az egyes tagállamok maguknak megkövetelnek, és pedig ama tény ellenére, hogy a Szerződés 51. cikke és a rendeletek a "tagállamok területét" említik. De ehhez az kell, hogy az érdekelt tagállam az ezeknél a gépeknél alkalmazott dolgozókra a saját társadalombiztositási jogszabályait alkalmazza.

V. - IGAZGATÁSI ÉS BIRÁSKODÁSI SZERVEZET

45. AZ EGK IGAZGATÁSI SZAKBIZOTTSÁGA A VÁNDORMUNKÁSOK TÁRSADALOMBIZTOSITÁSÁRA /COMMISSION ADMINISTRATIVE DE SÉCURITÉ SOCIALE - C.A.S.S./

a/ Szervezet és müködés

A szervezet minden egyes tagállam egy-egy kormányzati képviselőjéből áll; adott esetben technikai tanácsadók által segitve. Az ülésein, tanácskozási joggal résztvesz az Európai Közösségek Bizottságának egy képviselője /134/.

A B.I.T. /Nemzetközi Munkaügyi Hivatal/ egy képviselője nyujtott technikai segitséget.

Az Igazgatási Szakbizottság titkárságát az Európai Közösségek Bizottságának a szolgálatai biztositják /135/.

Az Igazgatási Szakbizottság a 3. sz. rendelet 44. cikke 2. pontjának az alkalmazásával 1959. junius 5-én elfogadta a szabályzatát /136/.

- Számvizsgálóbizottság /137/

/133/ A Bizottság a Tanácsnak javasolta:
- a területek meghatározásának a rendeletekből kihagyását; világos elfogadását a döntésnek a Szerződés 51. cikkének a francia tengerentúli kerületekre alkalmazására vonatkozólag /J.O.C.E. 1966. október 28-i 194. sz., 3359. old./

/134/ A Bizottságnak az alaprendelet-javaslata azt tervezi, hogy ugyancsak tanácskozási joggal a szociális érdekeltségek képviselői is résztvegyenek azokon /65. cikk 1. pont/.

/135/ V.ö. a Tanács 1959. március 16-i határozatával. J.O.C.E. 1959. junius 16-i 38. sz., 703. old.

/136/ V.ö. J.O.C.E. 1959. december 17-i 64. sz. 1213. old.

/137/ A számvizsgáló bizottság szervezésére vonatkozólag lásd a C.A.S.S. ./.

Az Igazgatási Szakbizottság hozza a kifizetések ügyében a reátartozó határozatokat a Számvizsgáló bizottság jelentése alapján, amely megokolt véleményt tartalmaz. A Szakbizottság állapitja meg a Számvizsgáló bizottság összeállitásának és a müködésének a módozatait /4. sz. rendelet 78. cikke/.

b/ Hatáskör

A 3. sz. rendelet 43. cikkével a C.A.S.S.-ra bizott feladatok három csoportra oszthatók.

I. A rendeletek alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó határozatok

A C.A.S.S.-ra van bizva minden igazgatási vagy értelmezési kérdés elrendezése, amely a rendeletek rendelkezéseiből vagy azok keretében létre jött megállapodásokból származik /3. sz. rendelet 45.a/ cikke/ /138/.

Ennek a hatáskörnek a gyakorlása azonban nem sértheti az érdekelteknek azt a jogát, hogy azokhoz az eljárásokhoz és bíróságokhoz folyamodjanak, amelyeket a tagállamok jogszabályai vagy a közösségi jog előirányoznak.

Ekként a francia Semmitőszék /Cour de cassation/ megsemmisitette a Douai-i fellebbezési bíróságnak egy határozatát, amely a feleket arra utasitotta, hogy forduljanak a C.A.S.S.-hoz /139/. Időközben a C.A.S.S. jogosan leszállitotta a hatáskörét.

A Bíróság ugy itélt, hogy az Igazgatási Szakbizottságnak a 3. sz. rendelet 43.a/ cikkének az alkalmazásával hozott határozatai nem kötik a bíróságokat /140/.

- Iratminták

A C.A.S.S. megállapitja a bizonyitványoknak, tanusitványoknak, nyilatkozatoknak, kérelmeknek és a rendeletek alkalmazásához szükséges egyéb okiratoknak a mintáit. Ezeket a mintákat a Közösség négy hivatalos nyelvén szerkesztik /4. sz. rendelet 2. cikke/.

II. Együttmüködés a tagállamok között

A C.A.S.S. különösen meg van bizva azzal, hogy előmozditsa és fejlessze ezt az együttmüködést a közös érdekü egészségügyi és szociális tevékenység céljából.

A C.A.S.S. végez minden forditást a rendeletek alkalmazására vonatkozólag, az adminisztrációk és a pénztárak, vagy a bíróságok kérelmére, s különösen olyan személyek kérésére, akik hivatottak arra, hogy a rendeletek kedvezményeiben részesüljenek.

A C.A.S.S. meghatározza azoknak a kifizetéseknek a módozatait, amelyeket az érdekelt intézmények között teljesiteni kell, - összegyüjti a tételeket a számadások megállapitásánál való tekintetbevétel végett, - és meg-

---

/137/ /folytatás/ határozatait: 1960. november 25-i 24. sz. /J.O.C.E. 1960. december 21-i 81. sz., 1899. old./; 1962. február 23-i 38. sz. /J.O.C.E. 1962. junius 9-i 44. sz., 1375. old./; módositotta az 1962. november 15-i 42. sz. /J.O.C.E. 1963. március 4-i 32. sz., 428. old./ és az 1964. április 20-i 54. sz. /J.O.C.E. 1964. október 9-i 155. sz., 2474. old./.

/138/ V.ö. ezeknek a határozatoknak a jegyzékét a függelékkel.

/139/ V.ö. Douai-i fellebbezési bíróság /Észak- vidéki öregségi biztositási pénztár - Torrekens ellen/ 1963. október 8., D., 1964., 299. old., jegyzet R.M.C.; Semmitőszék 2. polg. tanács 1965. december 1., D.S., 1966., 373. old., jegyzet R.M.C. Chevalier.

/140/ V.ö. a 19-67. /Van der Vecht/ üggyel, 1967. december 5-i határozat. Rec. XIII. 445. old.; J. Gand következtetései, 460. old.

állapitja az intézmények között az évi elszámolásokat /141/.

Az foglalkozik - minden Birósághoz fordulás előtt, előzetesen - azokkal a vitákkal, amelyek két vagy több tagállam között a rendeletek értelmezése vagy alkalmazása tárgyában felmerülnek /3. sz. rendelet 49. cikke/.

III. Részvétel a rendeletek felülvizsgálatában

A 3. sz. rendelettel létesitett C.A.S.S. a létesitése óta segitségére volt a Bizottságnak a Szerződés 51. cikke alapján őt illető hivatásban, hogy a Tanácsnak ezen a téren javaslatokat tegyen. Részt vett különösen a 3., 4. és 36/63. sz. rendeletek általános felülvizsgálatának a kidolgozásában /142/.

46. A TAGÁLLAMOK SZERVEZETEI. - A közösségi terminológia a rendeletek által meghatározott különböző szervezeti fajtákat különböztet meg.

- Illetékes hatóságok

Ez mindegyik tagállamban miniszter, a miniszterek, vagy valamely megfelelő hatóság, amelynek alá van rendelve a szóban lévő állam területének egészére nézve vagy valamely részében a társadalombiztositási igazgatás /3. sz. rendelet 1.d/ cikke/. Ezeket az illetékes hatóságokat a 4. sz. rendelet 1. függeléke sorolja fel.

- Intézetek

Ez minden tagállam részére az a szervezet vagy hatóság, amely meg van bizva a jogszabályok egészének vagy egy részének az alkalmazásával /3. sz. rendelet 1. cikkének e. bekezdése/. A rendeletek megkülönböztetnek:

illetékes intézményeket /1.f/ cikk/, ezeket felsorolja a 4. sz. rendelet 3. függeléke;

a lakóhely és a tartózkodási hely szerinti intézményeket /1.i/ cikk/; ezeket felsorolja a 4. sz. rendelet 3. függeléke.

- Összekötő szervezetek

A tagállamok jelölik ki avégett, hogy közvetlenül érintkezzenek egymással /4. sz. rendelet 3. cikke/. A 4. sz. rendelet 4. függeléke sorolja fel őket.

47. EGYÜTTMŰKÖDÉS A TAGÁLLAMOK INTÉZETEI ÉS BIRÓSÁGAI KÖZÖTT

- Kölcsönös segitség az igazgatásban

A tagállamok illetékes hatóságai az értesüléseket egymás között kicserélik /3. sz. rendelet 45. cikke/.

- Más nyelvü beadványok és okiratok

Valamely tagállam intézetei és hatóságai nem utasithatják vissza a hozzájuk intézett beadványokat vagy más okiratokat azért, mert azokat egy másik tagállam hivatalos nyelvén szerkesztették /3. sz. rendelet 45. cikkének 4. pontja/.

A Bíróság szerint a társadalombiztositási ügyben hatáskörrel biró bel-

---

/141/ A Bizottság javaslata meg akarja szüntetni a téritések kiegyenlitésének azt a szerepét, amely a 3. sz. rendelet szerint őt illeti. Minden tagállam tényleg elfogadta az ő kapcsolataiban a közvetlen rendezés eljárását /az alaprendelet-tervezet 66. cikke/.

/142/ V.ö. fentebb, a 36. ponttal.

földi bíróságok is /143/ e hatóságok közé számítanak /144/.

- A kérelmek, nyilatkozatok vagy jogorvoslatok benyujtásának a határideje

Ha valamely kérelmet, nyilatkozatot vagy jogorvoslatot egy állam hatóságánál, intézeténél vagy bíróságánál meghatározott határidőben kellett volna bemutatni, el kell fogadni, ha ugyanabban a határidőben egy másik állam megfelelő szervénél nyujtották azt be /3. sz. rendelet 47. cikke/ /145/.

- Tartozatlanul fizetett szolgáltatások

A tagállamok intézetei kérhetik ama tagállam fizető szervezetétől, amelynek a területén a jogosult lakik, hogy vonja le a túlfizetett összeget a jogosultnak járó fizetésből /4. sz. rendelet 84. cikkének 1. pontja/.

Ezekre a rendelkezésekre a helytelenül kifizetett minden szolgáltatás visszaszerzése végett akkor lehet hivatkozni, ha az érdekeltnek a lakóhelye szerinti országban ugyanolyan természetü szolgáltatásokra lenne joga /146/.

- Adók, bélyegek és illetékek, vizumok

Valamely jogrendszer által előirt mentességi vagy mérséklési kedvezmény adókra, bélyegekre és hivatali vagy bejegyzési illetékekre vonatkozólag egy másik jogrendszer vagy a rendeletek alkalmazásával benyujtott, hasonló okiratokra is kiterjed /3. sz. rendelet 46. cikke/.

- Orvosi szakértői vizsgálatok végzése a bejelentési államon /illetékes államon/ kivül /147/.

- A tagállamok közötti viták

Lásd fentabb 45.b/ II. sz. alatt a C.A.S.S. hatáskörét.

- A hozzájárulások behajtása egy másik tagállamban

Egy A állam intézetének járó hozzájárulásokat be lehet hajtani egy B államban a B állam jogszabályaiban meghatározott eljárási szabályok, biztositékok és kiváltságok szerint /3. sz. rendelet 51. cikke/.

- Fizetési eszközök

Minthogy a társadalombiztositás ügyében a pénzösszegek átutalása szabad, semmilyen akadály nem emelhető egy állam intézetei általi olyan kifizetésekkel szemben, amelyeket egy másik tagállamban kell teljesiteni /148/.

/143/ 6-67. ügy /Guerra/, 1967. julius 5-i határozat. Rec. XIII., 283. old.; J. Gand következtetései 291. old.

/144/ A Bizottság javasolta, hogy kifejezetten említsék a bíróságokat a hatóságok mellett /az alaprendelet-tervezete 67. cikkének 4. pontja/.

/145/ A Bizottság javasolta annak határozott kimondását, hogy azt az időpontot, amelyben azokat ekként benyujtották, az arra illetékes szervezetnél való benyujtás időpontjaként kell tekinteni /az alaprendelet-tervezet 69. cikke/.

/146/ V.ö. a C.A.S.S. 1963. szeptember 27-i 44. sz. határozatával. J.O.C.E. 1963. december 28-i 188. sz., 3007. old.

/147/ A Bizottság azt javasolta, hogy az illetékes állam jogszabályai által előirányzott orvosi szakértői vizsgálatokat, ennek az államnak az intézete kérésére, el lehessen végezni abban az államban, amelyben a szolgáltatásokban részesülő található, a lakóhely vagy a tartózkodási hely szerinti intézet által /az alaprendelet tervezetének 70. cikke/.

/148/ A Bizottság azt javasolta, hogy a kifizetéseket lehessen teljesiteni akár az egyik akár a másik érdekelt tagállam pénzében /az alaprendelet-tervezet 71. cikkének 1. pontja/.

48. A RENDELETEK KEDVEZMÉNYEIBEN RÉSZESÜLŐKNEK SZAVAZATI JOGA A TÁRSADALOMBIZTOSITÁSI INTÉZETEK SZERVEIBEN. - A rendeletek nem sérthetik az egyes tagállamok jogszabályainak azokat a rendelkezéseit, amelyek a biztositottaknak, vagy az érdekelt személyek más kategóriáinak a társadalombiztositás intézésében való részvételére vonatkoznak /3. sz. rendelet 6. cikkének 4. pontja/ /149/.

VI. - A TÁRSADALOMBIZTOSITÁSI JOGSZABÁLYOK ÉS RENDSZEREK "KOORDINÁCIÓJA"

49. ALAPVETŐ ELVEK. - A Szerződés 51. cikke alkalmazásával kidolgozott rendszer a következő alapelveken nyugszik.

a/ Nemzetközi egyenjogusitás

Azok a személyek, akikre a rendeletek kiterjednek egyenlő elbánásban részesülnek; a Szerződés 7. cikkében lefektetett ez az alapelv uralkodik a 48-51. cikkekben.

A rendeletek alapján azok a személyek, akik az egyik tagállamban laknak és akikre a rendeletek rendelkezéseit alkalmazni kell, alá vannak vetve mindegyik tagállam jogszabályai kötelezettségeinek és kedvezményeinek ugyanolyan feltételek mellett mint ennek az államnak az állampolgárai /3. sz. rendelet 8. cikke//150/.

Ez a szabály alkalmazásra talál a rendeleteknek számos rendelkezésében és azok magyarázatában egyik alapvető elv gyanánt szolgál /151/.

b/ A más tagállamokban bekövetkezett tények tekintetbevétele.

A Szerződés által felállitott szabályok és a rendeletek arra irányulnak, hogy ugy vegyék tekintetbe azokat a tényeket, amelyek egy másik tagállamban fordulnak elő, mintha a szóban forgó államban következtek volna be.

/149/ Az egyenlő elbánás elvének az alkalmazásával a Bizottság alaprendeletének a tervezete a társadalombiztositás intézeteinek a szerveiben a szavazójogot olyan mértékben irányozza elő, amint az a belföldi dolgozóknak van megadva. Ami az érdekelteknek ezekbe a szervekbe való választhatóságát illeti, a más tagállamok dolgozóira való kiterjesztés az érdekelt tagállam jogszabályainak a mérlegelésére van bizva /alaprendelet-tervezet 8. cikkének 2. pontja/.

/150/ A Bizottság az ottlakás feltételének a kihagyását javasolta, ami lehetővé tenné a szolgáltatásoknak kivülálló államokba kivitelét, ha az érdekelt tagállam jogszabályai ezt a saját állampolgárok számára biztositják.

/151/ A Bizottság ugyancsak javasolta az alaprendelet-tervezetének 8. cikke elejére ezeket a szavakat: "a jelen rendelet különleges rendelkezéseinek a fenntartásával". Ez a szabatositás lényegileg azokra a rendelkezésekre van tekintettel, amelyek elvileg a munkanélküliségi szolgáltatásokhoz való jognak egy tagállam jogszabályai alapján való megszerzésére vonatkozólag más államokban töltött foglalkozási időszakok számitásba vételét ahhoz a feltételhez kötik, hogy a munkanélküli az utolsó foglalkozása folyamán ezeknek a jogszabályoknak legyen alávetve. Ezt a feltételt nem kivánják a belga jogszabályok a belga állampolgároktól; ezek részesülhetnek a munkanélküliségi szolgáltatásokban akkor is, ha utoljára külföldön voltak foglalkoztatva. Ebben az esetben a rendeleteknek különleges rendelkezései fölébe kerülnek annak az alapelvnek, hogy kiterjedjenek a belga jogszabályok a tagállamok állampolgáraira.

Ez az egyenlősités az alapja az időszakok összeszámitására /totalisation/ vonatkozólag a Szertődés 51. cikke a/ bekezdésében foglalt szabálynak. Ha például egy jog egy másik A. államban csak tizenöt évi biztositási időszak elteltével nyilik meg, az érdekelt számára megnyilik ez a jog az A. államban még akkor is, ha rövidebb idő telt ott el, mondjuk kilenc év, feltéve, hogy a többi hat biztositási év más tagállamokban folyt le.

Ez a szabály, amely érvényes a szolgáltatások kiszámitásánál is, alkalmazásra talál a társadalombiztositás különböző ágazataiban /betegségi, öregségi, munkanélküliségi stb. ágazatban is/.

c/ Lemondás a területi kikötésekről

Az 51. cikk gondoskodik a szolgáltatások fizetéséről azoknak a személyeknek a számára, akik a tagállamok területén laknak. Ez más szavakkal a szolgáltatások kivitelére kényszerit akkor is, ha a belföldi jogszabályok erre nem adnak felhatalmazást.

A 3. sz. rendelet 10. cikke különösen megerősiti ezt az elvet, egyetlen kivételt állitva az előrehaladott koru dolgozókra és az egészségi állapotuk miatt a megélhetésükről gondoskodni nem tudó személyek bizonyos kategóriáinak engedett egyes szolgáltatásokra vonatkozólag /3. sz. rendelet 10. cikkének 2. pontja/ /152/.

Ezeket a szolgáltatásokat azonban fel kell jegyezni a 3. sz. rendelet E. függelékébe.

A Biróság szerint a 48-51. cikkeknek és a 3. sz. rendeletnek a szelleme - a szoros értelemben vett vándormunkások védelmén felül - akadályozza azt, hogy a társadalombiztositás ügyében a belföldi jogszabályokban esetleg megszabott területi kikötések felhozhatók lehessenek a dolgozókkal vagy az ő túlélőikkel szemben, ha csak a rendeletek erről kifejezetten nem rendelkeznek /3. sz. rendelet 10. cikkének 2. pontja/ /153/.

50. A RENDELETEK ALÁ VONT TÁRSADALOMBIZTOSITÁSI JOGSZABÁLYOK ÉS RENDSZEREK. - A rendeletek alkalmazási körének ratione materiae meghatározása a belföldi jogszabályoknak a tartalmán nyugszik. A Szerződés 51. cikke a valóságban nem veszi tervbe a jogszabályoknak egybehangolását /154/, hanem csupán - a társadalombiztositásban elfogadott kifejezés szerint - azoknak a "koordinációját" /155/.

- Jogszabályok

A "jogszabályok" kifejezéssel jelöljük mindegyik tagállam meglévő vagy jövőbeli törvényi, rendeleti és szabályzati rendelkezéseit, amelyek a rendeletek alá vont társadalombiztositási rendszerekre és ágazatokra vonatkoznak /betegség, anyaság, rokkantság, öregség, üzemi baleset, foglalkozási betegség, elhalálozás, munkanélküliség, családi pótlékok/, akár általánosak vagy különösek ezek a rendszerek, közösségi alapon terhelők, vagy nem, beleértve azokat a rendszereket, amelyek a munkaadó kötelezettségeire vonatkoznak ezeket a szolgáltatásokat illetőleg.

/152/ A Bizottság javaslatai ennek a kivételnek a megszüntetésére irányulnak.

/153/ A 61-65. ügy /Vve Vaassen-Göbbels/ 1966. junius 30-i határozata. Rec., XII., 398. és 402. old.; J. Gand következtetései, 408. old.

/154/ V.ö. fentebb, a 4. fejezettel.

/155/ Ennek a kifejezésnek itt nem az az értelme, amelyet a Szerződés egyes cikkei adnak neki, amikor az rokon értelmü az egymáshoz közelitéssel /54. cikk 3.g/ pontja; 56. cikk 2. pontja; 57. cikk 2. pontja/.

Viszont a rendeletek nem terjednek ki a háború vagy annak következményei áldozatainak, vagy a közalkalmazottaknak vagy hasonló elbánásban részesülőknek szociális és orvosi ellátására vonatkozó jogszabályokra.

A jogszabályokat felsorolja a 3. sz. rendelet B függeléke; de ez csak példálódzó felsorolás. Egy hollandi jogszabállyal kapcsolatban, amely korai halál esetére szóló biztositásról gondoskodik, szolgáltatásokkal a túlélők javára, a Bíróság tényleg arra a megfontolásra jutott, hogy ez a kifejezés felöleli egyúttal az ilyen jogszabályt akkor is, ha az a 3. sz. rendeletnél később lépett hatályba és nem lett közölve /156/,/157/.

- Szabályzati rendelkezések

A Hollandi Bányák Alkalmazottainak az Alapja /B.F.M./ által igazgatott és a társadalombiztositásnak egy sajátos rendszerét létesitő egyik Betegsegélyező Pénztárral kapcsolatban a Bíróság ugy itélt, hogy erre a Pénztárra vonatkozó szabályozás a 3. sz. rendelet értelmében jogszabályokat jelent annyiban, hogy beleillik a rendelet által emlitett szabályzati rendelkezések csoportjába /158/.

- A jogszabályok alkalmazására vonatkozó különleges módok

A társadalombiztositási rendszerek különfélesége megmagyarázza az e tárgyban alkotott szabályok bonyolultságát, miután a rendeleteknek számitásba kell venni azokat a sokrétü problémákat, amelyeket ezeknek a rendszereknek az összeegyeztetése felvet.

A legtöbb esetben nincs meghatározva névszerint, mely országokba tartoznak azok a rendszerek, amelyek keretében ilyen megoldást javasolnak. Másként van azokban az esetekben, amelyeket mindegyik érdekelt tagállammal kapcsolatban leir a 3. sz. rendelet G függeléke és a 36/63. sz. rendelet 2. függeléke.

- Egyezményen alapuló rendszerek

A "jogszabályok" kifejezés nem öleli fel azokat a rendelkezéseket, amelyeket kollektiv egyezmények utján állapitottak meg. Kétes lehet ez azonban olyan kollektiv egyezmények tekintetében, amelyeket a hatóságok kötelezővé vagy egy kiterjesztő intézkedés tárgyává tettek /159/.

- Általános rendszerek és különös rendszerek.

A 4. sz. rendelet 9. függeléke sorolja fel őket /160/.

/156/ A 100-63. ügy /Van der Veen/, 1964. julius 15-i határozat. Rec. X., 1121. és 1127. old.; M. Lagrange következtetései 1132. old.

/157/ A Bizottság javasolta ennek a függeléknek a helyettesitését egy mindegyik tagállam által közölt és az alaprendelet után közzétett jegyzékkel /ez is csak példálódzó felsorolás lenne/. Minthogy a Bizottság szerint a függelékeket - miként a rendeleteket magukat - csak a Tanács módosithatná, ez a megoldás lehetővé tenné a rendeletek alkalmazási köre ratione materiae kiterjedésének a megismerését anélkül, hogy esetenként a Tanácsnak kellene határozni.

/158/ A 61-65. ügy /Vaassen-Göbbels/, 1966. junius 30-i határozat. Rec. XII., 395. old. és J. Gand következtetései 401. old.

/159/ A Bizottság ennek a kétségnek az eloszlatása végett azt javasolta, hogy iktassanak be a rendeletbe ezek kizárására egy kifejezett rendelkezést /a tervezet 1. cikkének a/ bekezdése/.

/160/ A rendeleteknek a Bíróság által egy különös rendszerre alkalmazásáról lásd az előbb emlitett 61-65. /Vaassen-Göbbels/ ügyet.

51. IDŐSZAKOK ÉS ESEMÉNYEK, AMELYEKRE A RENDELETEK VONATKOZNAK

a/ A tekintetbe vett időszakok természete

- Biztosítási időszakok

Ezek a járulékfizetési vagy foglalkoztatási időszakok, amint azokat mint biztosítási időszakokat meghatározzák vagy tekintetbe veszik egy hozzájárulásos rendszerre vonatkozó ama jogszabályok alapján, amelyek alatt az időszakok leteltek /3. sz. rendelet 1.p/ cikke/.

- Foglalkoztatási időszakok

Ezek alatt azokat az időszakokat kell érteni, amelyeket ilyenekként határoznak meg vagy vesznek tekintetbe ama jogszabályok szerint, amelyek alatt az időszakok leteltek /3. sz. rendelet 1.q/ cikke/.

- Ezzel egy tekintet alá eső időszakok

Ezek azok az időszakok, amelyek a biztosítási időszakokkal vagy adott esetben a foglalkoztatási időszakokkal egy tekintet alá esnek, amint ezeket azok a jogszabályok meghatározzák, amelyek hatálya alatt az időszakok leteltek és amennyiben ezeket az időszakokat ezek a jogszabályok a biztosítási vagy foglalkoztatási időszakokkal egyenlő értékűeknek ismerik el /3. sz. rendelet 1.r/ cikke/ /161/.

b/ Az időszakok leteltének és a tekintetbe veendő események bekövetkezésének az időpontja

- A rendeletek szerint nem nyílik meg semmilyen jog a rendeletek hatálybalépését megelőző időszakra /3. sz. rendelet 53. cikkének 1. pontja/, azaz a 3. és 4. sz. rendeletek tekintetében 1959. január 1.-e előtt /162/.

- De azokat a jogokat, amelyeknek a megszerzése folyamatban van ezen időpont előtt /biztosítási, foglalkoztatási vagy az ottlakási időszakok/, tekintetbe veszik a rendeleteknek 1959. január 1.-e utáni alkalmazásában /3. sz. rendelet 53. cikkének 2. pontja/ /163/.

Ugyanez áll az olyan eseményekre, mint egy kockázat bekövetkezése /3. sz. rendelet 53. cikkének 3. pontja/. A Bíróság ezt a szabályt alkalmazta a társadalombiztosítási intézetek jogutódlási joga kapcsán egy dolgozót ért olyan kár jóvátételi jogát illetőleg, amelyért 3. személy felelősségre vonható. Ha ez a jogutódlási jog a szóban lévő intézetre alkalmazandó jogszabályok alapján áll fenn, azt a többi tagállamnak is el kell ismernie még akkor is, ha a baleset 1959. január 1. napja előtt történt /164/.

/161/ A Bizottság a hasonló elbírálásban részesülő időszakokra vonatkozó bekezdés elhagyását javasolta és javasolta ezekre a hivatkozást azokban a bekezdésekben, amelyek a biztosítási időszakokat és a foglalkoztatási időszakokat határozzák meg /az alaprendelet tervezet 1.r/, s/ cikkei/. Ennek a meghatározásnak a német "helyettesítési időszakokra", a katonai szolgálati és a fogsági időszakokra alkalmazására nézve lásd a Bíróság 1967. december 5-i határozatát a 14-67. /Welchner/ ügyben. Rec. XIII., 427. old.; J. Gand következtetései 439. old.

/162/ Azonos rendelkezések nyernek alkalmazást az 1964. február 1-én hatályba lépett 36/63. sz. rendeletben.

/163/ V.ö. 2-67. ügy /de Moor/, 1967. julius 5-i határozat. Rec. XIII., 267. old.; K.Roemer következtetései 274. old.
A Bíróság azonban nem alkalmazta ezt a szabályt egy hasonló elbírálásban részesülő 1959. január 1-e előtti időszaknak az érvényesítésére vonatkozó esetben. Az előbb idézett 14-67. /Welchner/ ügy.

/164/ V.ö. 44-65. ügy /Hessische Knappschaft/, 1965. december 9-i határozat. Rec. XI., 1192. old.; J. Gand következtetései 1207. old.

52. A FOLYTATÓLAGOS ÖNKÉNTES VAGY FAKULTATIV BIZTOSITÁS ELFOGADÁSA

- Az időszakok összeszámitása /totalisation/

Ha valamely rendszer a folytatólagos kötelező, önkéntes vagy fakultativ biztositás elfogadását biztositási időszakok elteltéhez köti, a más jogrendszerek alatt eltelt időszakokat a szükséges mértékben tekintetbe kell venni /3. sz. rendelet 9. cikk 1. pontja/.

- Lakás

Ha a jogrendszer a folytatólagos önkéntes vagy fakultativ biztositás elfogadását lakás feltételéhez köti, ez a feltétel nem hozható fel olyan személyekkel szemben, akik korábban ennek az államnak a jogszabályai alá voltak vetve és akik egy másik tagállamban laknak /165/.

- Folytatólagos önkéntes vagy fakultativ biztositás és kötelező biztositás

Hogy az érdekelt egy tagállamban az önkéntes vagy folytatólagos biztositást élvezze, megkivánják, hogy ne lehessen bevéve a foglalkoztatási állam jogszabályainak megfelelően a kötelező biztositásba /3. sz. rendelet 9. cikk 2. pontja/ /166/.

53. A SZOLGÁLTATÁSOK HALMOZÁSA. - A rendeletek rendelkezései nem adhatnak meg, és nem tarthatnak fenn részesülési jogot a tagállamok jogszabályai alapján több ugyanolyan természetü szolgáltatásra, vagy egy tekintet alá eső időszakra vonatkozó több szolgáltatásra /3. sz. rendelet 11. cikk 1. pontja/. Különböző példák szemléltethetik ezt a szabályt.

Ha a dolgozó beteg, nem kérheti a belépési intézetétől azoknak a betegségi költségeknek a megtérítését, amelyeket neki ingyen szolgáltattak volna abban az államban, ahol ideiglenesen tartózkodott.

Ugyanigy, ameddig a munkanélküli munkanélküliségi szolgáltatásokban részesül ama jogszabályok alapján, amelyeknek az utolsó foglalkoztatása során volt alávetve, nem igényelheti a munkanélküliségi szolgáltatásokat a lakóhelye államának a jogszabályai alapján /3. sz. rendelet 35. cikkének 5. pontja/.

/165/ Ezt a szabályt, amely a Bíróságnak a 61-65. ügyben /Vaassen-Göbbels/ hozott 1966. junius 30-i határozatából következik /Rec. XII., 378. old.; J. Gand következtetései 402. old./ a Bizottság kifejezetten felvette az alaprendelet-tervezet 9. cikkének 1. pontjába.

/166/ A Bizottság ennek a feltételnek a kihagyását javasolta. Ekként a dolgozók csatlakozhatnának önkéntes minőségben abban az államban, amelynek a jogszabályai ilyen csatlakozást megengednek, akkor is, ha kötelező minőségben vannak bevéve abban az államban, ahol biztositva vannak. Ez a megoldás azonban nem jogositana fel /az alaprendelet-tervezet 9. cikkének 3. pontja/:
- sem a csatlakozások halmozására az egyik tagállam jogszabályai alapján kötött kötelező biztositás és egy másik tagállam jogszabályai alapján kötött folytatólagos önkéntes vagy fakultativ biztositás között, ha ezt a halmozást nem engedik meg ennek az utóbbi államnak a jogszabályai;
- sem a csatlakozások halmozására a folytatólagos önkéntes vagy fakultativ biztositásra vonatkozólag két tagállam jogszabályai alapján.
A Bizottság alaprendeletének a tervezete azonkivül pontosan meghatározza, hogy az alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó rendelkezések, amelyek kötelezőleg megállapitják, melyek ezek a jogszabályok, nem alkalmazhatók a folytatólagos, önkéntes vagy fakultativ biztositásra /az alaprendelet-tervezet 13. cikkének 3. pontja/.

A szolgáltatások halmozásának a tilalma nem zárja ki szükségképpen két nemzeti jogszabályozás egyidejü alkalmazását, különösen akkor nem, amikor azok közül az egyik jogszabályozás megkülönböztetés nélkül az egész lakosságra alkalmazást nyer a puszta lakóhely ismérve alapján. Szükséges azonban, hogy azok a jogszabályok, amelyek nem kötelezően vannak megállapitva, a rendeletek alapján az érdekelt szociális védelmében kiegészitést nyujtsanak /167/.

- Rokkantság, öregség, elhalálozás /nyugdij/

Ezeknek a társadalombiztositási ágaknak megfelelő szolgáltatásokra vonatkozólag a halmozás kérdését nem csak a 3. sz. rendelet 11. cikkének 1. pontja szabályozza, hanem a rendeletek rendelkezéseinek az érvényesitése a szolgáltatások számitására vonatkozólag /168/.

A Biróság szerint a nyugdijak halmozása önmagában még nem valósit meg szükségképpen visszaélést; például nem létesit a közösségi szabállyal ellentétben álló előnyt egy olyan szolgáltatásnak, - amely egyedül a belföldi jog alapján áll fenn a belföldi hozzájárulási időszakok alapján, - a halmozása egy másik szolgáltatással, amely egy másik tagállamban a rendeletek alkalmazása folytán áll fenn, amennyiben a tekintetbe vett időszakok nem esnek egybe /169/.

- Egy tagállam jogszabályaiban érvényesülő csökkentési vagy felfüggesztési záradék

Ha egy A. állam jogszabályai tartalmaznak ilyen záradékot egy szolgáltatásnak más társadalombiztositási szolgáltatásokkal való halmozása, vagy a jövedelmeknek a halmozása esetére, ezek a kikötések kiterjednek egy B. államban szerzett szolgáltatásokra vagy jövedelmekre is. Ettől csak akkor van eltérés, ha azonos természetü rokkantsági, öregségi, elhalálozási vagy foglalkozási betegségre vonatkozó szolgáltatásokról van szó, amelyet több tagállam intézetei intéznek el a rendeleteknek megfelelően /3. sz. rendelet 12. cikke/.

Abban az esetben, ha egy tagállam jogszabályai számitásba veszik a társadalombiztositási nyugdij igény elbirálásában az érdekelt más jövedelmeit, mint a társadalombiztositási szolgáltatásokat, a szóban lévő intézet számitásba veszi egyúttal az egy másik tagállamban szerzett katonai rokkantsági nyugdijat /170/.

/167/ Lásd alább az 55. pont alatt, a 92-63. ügyben /Nonnenmacher/ az 1964. junius 9-i határozatot. Rec. X., 574. old.; M. Lagrange következtetései, 577. old.

/168/ V.ö. alább a 83. és a következő pontokkal.

/169/ V.ö. 2-67. ügy /de Moor/, 1967. julius 5-i határozat. Rec. XIII., 268. old. K. Roemer, 271. old.

/170/ V.ö. a C.A.S.S. 1960. április 24-i 19. sz. határozatával. J.O.C.E. 1960. julius 16-i 45. sz., 942. old.
A Bizottság tervezete arra irányul, hogy alkalmazhatónak mondja ki a szolgáltatások leszállitására, felfüggesztésére vagy megszüntetésére vonatkozó kikötéseket szakmai tevékenység esetében, ha ezt a tevékenységet egy másik államban fejtik ki, mint ahol a rokkantsági szolgáltatásokat és a korábbi öregségi szolgáltatásokat teljesitik. Ezek a kikötések többé nem volnának alkalmazhatók a szabályszerü öregségi és túlélési nyugdijakra jogosultakra, ha ők egy másik tagállamban fejtenek ki szakmai tevékenységet /az alaprendelet-tervezet 12. cikkének 3. pontja/.
A Bizottság egyúttal azt is javasolta, hogy ha egy állam jogszabályai gondoskodnak a nyugdij egy részének a betegségi biztositási intézetbe átutalásáról, ezeket a rendelkezéseket alkalmazzák ugyancsak arra a nyugdijra vagy járadékra, amelyet egészen más tagállam jogszabályai alapján szereztek /az alaprendelet-tervezet 12. cikkének 4. pontja/.

54. ELJÁRÁS OLYAN KÁR ESETÉBEN, AMELYET MÁS ÁLLAM MINT A BEJELENTÉSI ÁLLAM /ILLETÉKES ÁLLAM/ TERÜLETÉN OKOZTAK, VAGY OTT KÖVETKEZETT BE

a/ Az adós intézet jogai

Ha egy személy A. állam jogszabályai alapján szolgáltatásokban részesül olyan kárért, amely a B. államban következett be és joga van ebben a B. államban a kár megtérítését követelni egy harmadik személytől, az A. állam szolgáltatásainak az adós intézete a következőket veheti igénybe /3. sz. rendelet 51. cikkének 1. pontja/ /171/.

- Jogutódlás

Ha az A.állam intézete az A. állam jogszabályai alapján azokba a jogokba lépett, amelyek a kedvezményezettet harmadik személlyel szemben megilletik, ez a jogutódlás kötelező a B. államra.

- Közvetlen jog

Ha az A. állam adós intézetének közvetlen joga van a harmadik személy ellen, ez a jog köti a B. államot.

Mihelyt a 3. sz. rendelet 52. cikke 1. pontjának ezek a feltételei megvalósultak, lényegtelen:

- hogy az áldozat határ menti dolgozó /172/;

- hogy a munkahely és a lakóhely ugyanannak a tagállamnak a területén vannak /173/;

- hogy a kár kapcsolatban áll-e vagy sem a munkával /174/;

- hogy a szolgáltatásokra jogot adó esemény a rendeletek hatályba lépésének a napja: 1959. január 1-e előtti /175/.

b/ Kétoldalu megállapodások

A 3. sz. rendelet 52. cikkének az alkalmazása kétoldalu megállapodások tárgya lehet /52. cikk 2. pontjának 2. bekezdése/.

/171/ Számításba véve azt a tényt, hogy a munkaadót és a munkatársakat nem mindig tekintik harmadik személyekként, a Bizottság javasolta:
- hogy az adós intézethez fordulás jogára vonatkozó rendelkezések alkalmazhatók legyenek a munkaadó vagy az általa foglalkoztatott dolgozó ellen fordulás esetében is, azokban az esetekben, amelyekben ők nem mentesek a felelősségtől;
- hogy azokat az eseteket, amelyekben a felelősség alól mentesek, az illetékes állam joga határozza meg, vagyis az az állam, amelynek a társadalombiztositási jogszabályai alkalmazandók akkor, amikor az üzemi vagy odamenet közben szenvedett baleset, vagy a foglalkozási betegség bekövetkezett /az alaprendelet-tervezet 75. cikkének 2. pontja/.

/172/ V.ö. 33-64. ügy /van Dijk/, 1965. március 11-i határozat. Rec. XI., 140. old., J. Gand következtetései 121. old.

/173/ V.ö. 31-64. ügy /Bertholet/, 1965. március 11-i határozat. Rec. XI., 118. old., J. Gand következtetései, 124. old.

/174/ V.ö. 33-64. ügy /van Dijk/ előbb idézve, 140. old., J. Gand következtetései 126. old., és 44-65. ügy /Hessische Knappschaft/, 1965. december 9. Rec. XI. 1198. és 1201. old., J. Gand következtetései 1202. old.

/175/ V.ö. 44-65. előbb idézett ügy /Hessische Knappschaft/., 1199. és 1201. old.

A Bíróság azonban úgy ítélt, hogy ezeket a rendelkezéseket már e cikk második bekezdésében említett megállapodásnak az érdekelt tagállamok közötti megkötése előtt is alkalmazni kell /176/.

VII. - ALKALMAZANDÓ JOGSZABÁLYOK

55. - ALAPELVEK

a/ A foglalkoztatási állam jogszabályainak alkalmazása elvileg

Különleges esetek fenntartásával, amelyeket alább fogunk megvizsgálni /177/, a vándormunkás ama tagállam jogszabályainak van alávetve, amelynek a területén foglalkoztatják /3. sz. rendelet 12. cikke/.

Ez akkor is így van:

- ha egy másik tagállamban lakik;

- ha a munkaadója vagy az őt foglalkoztató vállalat székhelye egy másik tagállamban van.

b/ A dolgozó rendszeres utazása a lakóhelye és a munkahelye között

- A foglalkoztatási állam jogszabályait kell alkalmazni, amikor a dolgozó más államban lakik, mint a foglalkoztatási állam és rendszeresen szállítják a lakóhelye és a munkahelye között /178/.

- Áll ez az utazásnak arra a részére is, amely nem a foglalkozási állam területén megy végbe, hanem annak az államnak a területén, ahol a dolgozó lakik; ugyanez a helyzet, ha a vállalat székhelye a lakóhely államában van.

Ezt az elvet, amelyet a Bíróság a 3. sz. rendelet 12. cikkével kapcsolatban fejezett ki, azokra az esetekre is alkalmazni kell, amikor a rendeletek alapján nem a foglalkoztatási állam jogszabályai az alkalmazandó jogszabályok /179/.

c/ Az alkalmazandó jogszabályok meghatározásának kötelező jellege

A Bíróság szerint a 3. sz. rendelet 12. cikkének lényeges eleme a foglalkoztatási állam jogszabályai alkalmazásának a kötelező jellege /180/.

Ez az elv irányadó akkor is, amidőn a rendeletek alapján más jogszabályokat kell alkalmazni, mint a foglalkoztatási államét. Ettől csak akkor van eltérés, amikor maguk a rendeletek engednek szabad választást az érdekelteknek /diplomáciai vagy konzuli állomásokon foglalkoztatott dolgozók, az Európai Közösségek kisegítő közegei/ /181/.

/176/ V.ö. 31-64. előbb idézett ügy /Bertholet/, 117- és 120. old., J. Gand következtetései, 121. old., és 33-64. előbb idézett ügy /van Dijk/, 139. és 142. old.;
a Bizottság javasolta e kétoldalú megállapodások említésének a kihagyását /az alaprendelet-tervezet 75. cikke/.

/177/ Lásd alább az 57. pontot.

/178/ V.ö. 19-67. ügy /Van der Vecht/ 1967. december 5-i határozat. Rec. XIII. 445. old., J. Gand következtetései 460. old.

/179/ V.ö. alább az 56. ponttal és az üzemi balesetekre vonatkozólag a 92. ponttal.

/180/ V.ö. 92-63. ügy /Nonnenmacher/, 1964. június 9-i határozat. Rec. X. 557. old., M. Lagrange következtetései 577. old.

/181/ V.ö. alább az 56. ponttal.

d/ A jogszabályok együttes alkalmazása

A Bíróság azonban úgy itélt, hogy a 48-51. cikkek rendelkezéseivel nem ellenkezhet az, hogy más tagállamok jogszabályai a szociális védelemben kiegészitést nyujtsanak /182/.

De a Bíróság mégis pontosan meghatározta, hogy a 3. sz. rendelet 12. cikke megtiltja, hogy egy más tagállam, mint az illetékes állam a társadalombiztositási jogszabályait alkalmazza a dolgozót, hogy hozzájáruljon egy olyan intézet finanszirozásához, amely nem biztositana neki kiegészitést a szociális védelemben /183/.

A Bíróság kiegészitette ezt a döntését olyan irányban, hogy egy másik állam jogszabályai, mint az illetékes országé-, szintén nem alkalmazhatók egyidejüleg, ha az a munkaadó részére a terheknek olyan növekedését vonja maga után, amely nem felel meg a szociális védelem kiegészitésének /184/.

e/ Megállapodás utján tett kivétel

Két vagy több állam illetékes hatóságai közös megállapodással kivételeket tehetnek a rendelet által az alkalmazandó jogszabályokra vonatkozólag megállapitott szabályok alól bizonyos dolgozók, vagy dolgozó-csoportok érdekében /3. sz. rendelet 15. cikke/.

56. KÜLÖNLEGES SZABÁLYOK

a/ Kiküldött dolgozók

Alávetve maradnak az állam jogszabályainak a kiküldött dolgozók is /13. cikk 1.a/ pontja/, két feltétel együttes meglétében:

- ha annak a munkának az időtartama, amelyet el kell végezniök a vállalatuk részére a foglalkoztatási államban, nem halad meg tizenkét hónapot és

- ha nem küldik őket más dolgozók pótlására, amikor a kiküldetésük időszaka végére érkeztek.

Ezeket a jogszabályokat továbbra is alkalmazni kell a munka bevégzéséig ha az, előre nem látható körülmények folytán elhuzódik tizenkét hónapon tul. Ez azonban csak akkor van igy, ha annak az államnak az illetékes hatósága, ahova a dolgozót kiküldték, a beleegyezését adta a tizenkét hónapos kezdeti időszak vége előtt /185/.

A Bíróság az alkalmazandó rendszerre vonatkozólag a következő pontos adatokat szolgáltatta.

- A 13. cikk 1.a/ pontja alkalmazandó arra a dolgozóra, akit kizárólag azon a területen való foglalkoztatás végett fogadtak fel, amelyen található

/182/ V.ö. 92-63. előbb idézett ügy /Nonnenmacher/ és v.ö. alább az 53. ponttal.

/183/ V.ö. 92-63. előbb idézett ügy /Nonnenmacher/.

/184/ V.ö. 19-67. előbb idézett ügy /Van der Vecht/. A Bizottság alaprendelet-tervezete a rendszernek olyan irányu megállapitására törekszik, hogy a dolgozók a kötelező biztositást illetőleg csak egy államnak lehessenek alávetve /a 13. cikknek 1. és 3. pontja/. A tervezet 9. cikke lehetővé teszi, hogy a dolgozó egyidejüleg alá legyen vetve A. állam kötelező biztositásának és önkéntesen biztositva legyen B. államban, amennyiben a halmozást a B. állam jogszabályai megengedik. Lásd fentebb az 52. sz. alatt.

/185/ A Bizottság javasolta annak megkövetelését, hogy a beleegyezésre irányuló kérelem maga is be legyen mutatva a 12 hónap eltelte előtt /az alaprendelet-tervezet 14. cikkének 1. II. pontja/.

az az üzem, amelyhez ő általában tartozik, tehát akkor is, ha nem volt korábban foglalkoztatva ebben az üzemben.

- Nem lényeges, hogy a teljesitett munkák mások, mint azok, amelyeket az ő lakóhelye állama üzemében rendesen végeznek.

- Annak az üzemnek a meghatározása szempontjából, amelyhez a dolgozó "általában tartozik", a lényeg az, hogy a foglalkoztatás összes körülményeiből kell következtetni arra, hogy az emlitett üzem fennhatósága alá helyezték. Bár a határozat ezen a ponton nem világos, ebből a kifejezésből arra lehet következtetni, hogy a 13.a/ cikk nem alkalmazható, ha valójában munkaerő kölcsönzésről van szó, amire az eljárás során hivatkoztak /186/.

b/ Tengerészek

Azokra, akiket egy tengeri hajón foglalkoztatnak, elvileg annak a tagállamnak a jogszabályait kell alkalmazni, amely államnak a hajó a lobogóját viseli /3. sz. rendelet 13. cikkének 2. pontja/.

Ez alól az elv alól azonban kivételek vannak.

- A kiküldött dolgozók a hajón

A kiküldetésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a tengerészekre, különösen azokra a szakértőkre vonatkozólag, akiket A. állam hajóépitési vállalata alkalmaz, akik kisérik a hajót, amely egy másik államnak, B. tagállamnak a lobogóját viseli a hajó utja folyamán. Az érdekeltek az A. állam jogszabályainak maradnak alávetve, a dolgozók kiküldetésére vonatkozó szabályok érintése nélkül.

- Az A. tagállam területi vizein vagy kikötőjében a B. állam lobogóját viselő hajón foglalkoztatott dolgozók.

Ezek az A. állam jogszabályainak vannak alávetve, ha nem tartoznak a hajó személyzetéhez.

- Azok a dolgozók, akiket az A. tagállam lobogóját viselő hajón foglalkoztatnak és akik egy másik államban, a B. tagállamban laknak, ahol a hajót felszerelő vállalatnak - amely őket alkalmazza - van a székhelye.

Ezek a B. állam jogszabályainak vannak alávetve.

c/ Közhivatalnokok és velük egy tekintet alá eső személyzet /187/

d/ A nemzetközi fuvarozás dolgozói

Alá vannak vetve /13. cikk 1.b/ pont/:

- vagy annak az államnak a jogszabályainak, amelyben a vállalat székhelye van;

- vagy annak az államnak a jogszabályainak, amelyben a vállalatnak fióktelepe vagy állandó képviselete van:

- vagy annak az államnak a jogszabályainak, amelyben a lakóhelyük van.

e/ Dolgozók, akik a tevékenységüket általában több állam területén fejtik ki

Különösen a kereskedelmi utazókról van szó. Ebben a tárgyban lásd a Bi-

---

/186/ V.ö. 19-67. ügy /Van der Vecht/, 1967. december 5-i határozat. Rec. XIII. 445. old.; J. Gand következtetései 460. old.

/187/ Bizonyos esetekben a rendeletek alkalmazást nyernek ezekre a személyekre; lásd fentebb a 41. sz. alatt. A Bizottság javasolta annak a pontos meghatározását, hogy az alkalmazandó jogszabályok annak az államnak a jogszabályai, amelyhez tartozik az az igazgatás, amely őket foglalkoztatja /az alaprendelet-tervezet 13. cikkének 2.e/ pontja/.

zottság válaszát M. Troclet írásbeli kérdéseire a 32. /188/ és 45. /189/ sz. alatt.

Ezek a dolgozók alá vannak vetve /3. sz. rendelet 13. cikkének 1.c/ pontja/:

- vagy a lakóhelyük államának a jogszabályainak, ha ott fejtik ki a tevékenységük egy részét, vagy több olyan vállalattal állnak kapcsolatban, amelynek a székhelye különböző államokban van;

- vagy más esetekben annak az államnak a jogszabályainak, amelyben a vállalat székhelye van.

f/ Határmenti vállalatok

Arról az esetről van szó, amikor valamely vállalatot átszel két tagállamot elválasztó határ. Ez előfordulhat szénbányáknál /belga-holland vagy a Saar-vidéken/ vagy mezőgazdasági vállalatoknál.

A dolgozók ama tagállam jogszabályainak vannak alávetve, amelyben a vállalat székhelye van /3. sz. rendelet 13. cikkének 1.d/ pontja/.

g/ Diplomáciai vagy konzuli állomásokon foglalkoztatott dolgozók

Ezek a dolgozók vagy azok, akik eme állomások közegeinek személyes szolgálatában vannak, a foglalkoztató állam jogszabályainak vannak alávetve /3. sz. rendelet 14. cikkének 1. pontja/.

Azok azonban, akik az állomás által képviselt állam állampolgárai, szabadon választhatják ennek az államnak a jogszabályait /3. sz. rendelet 14. cikkének 2. pontja/ /190/.

h/ Az Európai Közösségeket szolgáló hivatalnokok

Szabadon választhatják annak az államnak a jogszabályait, ahol foglalkoztatják őket, vagy annak az államnak a jogszabályait, amelynek utoljára voltak alávetve, avagy annak az államnak a jogszabályait, amelynek a honosai /3. sz. rendelet 14 bis. cikke/.

Ez a választási jog azonban nem terjed ki a családi pótlékokra, amelyeknek az engedélyezését a Közösségek közegeire irányadó rendszer szabályozza.

A választási jogot csak egy izben lehet gyakorolni és az a szolgálatba lépés napjától hatályos.

II. Alfejezet

A betegségről és az anyaságról /191/

57. MEGHATÁROZÁSOK. - A betegségi, anyasági szolgáltatásokra elfogadott közösségi rendszer bizonyos esetekben különbözik aszerint, hogy természetbeni vagy pénzbeni szolgáltatásokról van szó.

- Természetbeni szolgáltatások

Ezek az orvosi kezelés és ápolás, valamint az orvossággal való ellátás

---

/188/ V.ö. J.O.C.E. 1964. július 18-i 115. sz., 1839. old.

/189/ V.ö. J.O.C.E. 1965. november 5-i 185. sz., 2844. old.

/190/ Adminisztratív természetü bonyodalmak elkerülése végett a Bizottság azt javasolta, hogy ezt a választási jogot csak egy izben lehessen gyakorolni és hogy ne legyen visszaható ereje /az alaprendelet-tervezet 15. cikkének 2. pontja/.

/191/ V.ö. a 3. sz. rendelet 16-23. cikkeivel, a 4. sz. rendelet 14-27. cikkeivel, a 36/63. sz. rendelet 6-14. cikkeivel.

akkor is, amikor azokat a költségtérités formájában nyujtják /192/.

Idetartozik különösen - bizonyos feltételek mellett - a müfogsorral és müvégtagokkal való ellátás /3. sz. rendelet 19. cikkének 5. pontja/ /193/.

- Pénzbeni szolgáltatások

Ez alatt azokat az összegeket kell érteni, amelyeket a beteg dolgozóknak a munkabér-kiesésért kárpótlásul fizetnek.

Ha egy ország jogszabályai szerint a kiszámitás közepes munkabért vesz alapul, azt e jogszabályok alatt teljesitett időszakra megállapitott munkabérektől függően kell meghatározni; ha átlagos munkabérről van szó, a kiszámitás e jogszabályok uralma alatt teljesitett időszakoknak megfelelő átlagos munkabér alapján, vagy az átlagos munkabérek középértéke alapján történik. A családtagokat, akik egy másik országban laknak, szintén tekintetbe kell venni, ha a szolgáltatások összege a családtagok száma szerint különböző /3. sz. rendelet 18. cikke/.

A pénzbeni szolgáltatásokat a felvételi állam /illetékes állam/ jogszabályai szerint fizetik a felvételi tagintézet utján, vagy a lakóhely szerinti intézet közvetitésével.

I. - A JOG MEGNYILÁSA

58. AZ IDŐSZAKOK ÖSSZESZÁMITÁSA. - A szolgáltatásokra való jog megszerzéséhez tekintetbe kell venni a különböző jogszabályok uralma alatt eltöltött biztositási időszakokat is /az ún. jogositást előkészitő idő/ /3. sz. rendelet 16. cikke/.

- Határidő

A dolgozókat illetőleg a más jogszabályok alatt eltöltött időszakok számitásba vétele annak a feltételnek van alávetve, hogy ne teljen el egy hónapnál hosszabb idő ezeknek az időszakoknak a vége és a biztositásnak az új felvételi országban való kezdete között /3. sz. rendelet 17. cikke 1. pontjának 2. bekezdése/ /194/.

Az idénymunkások számára számitásoa kell venni a más jogszabályok alatt eltöltött időszakokat, ha a biztositás megszakitása nem tartott négy hónapnál tovább /3. sz. rendelet 17. cikkének 5. pontja/.

II. - A SZOLGÁLTATÁSOK NYUJTÁSA

59. DOLGOZÓK ÉS CSALÁDTAGOK, AKIK MÁS ÁLLAMBAN LAKNAK, MINT A FELVÉTELI /ILLETÉKES ÁLLAM/

- A szóban lévő esetek

A rendeletek alapján a dolgozóknak egész sorát vették fel egy más ország /illetékes ország/ társadalombiztositási intézetébe, mint a lakóhelyük szerinti ország: határmenti dolgozók, idénymunkások, kereskedelmi utazók, azok a személyek, akik több tagállamban fejtik ki tevékenységüket, azok a követségi vagy konzulátusi dolgozók, akik a származási országuk jogszabályainak az alkalmazását igényelték, határmenti vállalat dolgozói, akik a vállalat székhelye szerinti ország jogszabályainak vannak alávetve és akiknek a lakóhelye és foglalkozása határos tagállamban van.

/192/ V.ö. 61-65. ügy /Vaassen-Göbbels/, 1966. junius 30-i határozat. Rec. XII., 378. old.

/193/ A müfogsor, müvégtagok és más nagyfontosságu szolgáltatások meghatározását lásd a C.A.S.S. 1963. november 28-i 45. sz. határozatában. J.O.C.E. 1964. január 29-i 14. sz., 197. old.

/194/ A Bizottság ennek a határidőnek az elhagyását javasolta.

Különleges rendelkezések gondoskodnak rájuk és a családtagjaikra nézve a szolgáltatások nyujtásáról. A családtagok tekintetében nem lényeges, hogy a dolgozó családfő az illetékes országban lakik-e vagy sem.

- Alkalmazandó rendszer

a/ A szolgáltatások nyujtása a lakóhely országában

Ha a dolgozó eleget tett azoknak a szolgáltatásokra jogositó feltételeknek, amelyeket a felvételi ország /illetékes ország/ jogszabályai megkívánnak, a szolgáltatásokat a lakóhely szerinti országban a következő módon nyujtják:

- Pénzbeni szolgáltatások:

Ezeket a dolgozónak a felvételi ország /illetékes ország/ jogszabályai szerint fizetik a felvevő tagintézet utján, vagy a lakóhely szerinti intézet közvetitésével.

- Természetbeni szolgáltatások

Ezeket a dolgozónak a lakóhely szerinti intézet utján nyujtják az alkalmazandó jogszabályok szerint és a felvevő intézet /illetékes ország/ terhére; a családtagok azokban ugyanolyan módon részesülnek a lakóhelyük országában, feltéve, hogy nincsen joguk arra ennek az országnak a jogszabályai alapján is.

b/ A természetbeni szolgáltatások nyujtása a felvételi országban /illetékes ország/

Ez a megoldás lehetséges:

- a határmenti dolgozók részére

- a határmenti dolgozók családtagjai részére sürgősség esetében, vagy ha megállapodtak az érdekelt államok, vagy a felvevő intézet előzetes feljogositására;

- a többi dolgozó részére, vagy családtagjaik részére, ha az illetékes országban tartózkodnak, amelyben elhatározásuk szerint nem laknak;

- mindama dolgozók vagy családtagjaik részére, akik a lakóhelyüket áthelyezték a felvételi országba.

60. DOLGOZÓK VAGY CSALÁDTAGJAIK, AKIK EGY MÁSIK ÁLLAMBAN TARTÓZKODNAK, MINT A FELVÉTELI ÁLLAM /ILLETÉKES ÁLIAM/, ODA TESZIK ÁT LAKÓHELYÜKET, ODA VISSZATÉRNEK, VAGY OTT ÁPOLTATJÁK MAGUKAT

- A szóban lévő esetek

A fentebb érintett esettől eltérően /196/ a dolgozó vagy a családtagjai rendesen abban az országban laknak, ahol bejelentést tettek a társadalombiztositáshoz /illetékes ország/. Ádott pillanatban azonban egy másik országban vannak, mint az az ország, amely a lakóhelyük és egyuttal bejelentési helyük országa. Az a kérdés, hogyan nyujtják részükre a betegségi és anyasági szolgáltatásokat.

Ezek a rendeletek által erre az esetre előirányzott jogokban részesülnek, bármilyen okból is tartózkodnak külföldön /197/. Ez a kifejezett rendelkezés különösen lehetővé teszi a dolgozóknak és családjuknak, hogy részesüljenek a betegségi költségek megtérítésében, amidőn egy másik tagállamban turista utat tesznek.

/195/ törölve.

/196/ V.ö. fentebb az 59. ponttal.

/197/ V.ö. 75-63. ügy /Unger/, 1964. március 19-i határozattal. Rec. X. 367. old.

- Alkalmazandó rendszer

A 19. cikk 1. pontjával ellentétben áll minden olyan belföldi jogszabály, amely a szóban lévő szolgáltatásokat, e pont alá eső tartózkodás feltételezésével, terhesebb feltételekhez köti, mint azok a feltételek, amelyek akkor volnának alkalmazandók, ha az érdekelt az alatt betegedett volna meg, amikor abban az államban volt, amelyhez a biztositó tartozik /198/.

Ebben az esetben is szükséges azonban, hogy az érdekelt igazolni tudja a társadalombiztositás alá eső minőségét a felvételi országban. Ebből a célból a felvevő intézet által az E 6. minta szerint az eltávozás előtt kiállitott iratot kell bemutatni a tartózkodási hely szerinti intézetnél.

a/ A természetbeni szolgáltatások engedélyezése a dolgozónak

Ha a dolgozó eleget tett azon állam jogszabályai feltételeinek, ahol a társadalombiztositásba felvették /illetékes állam/, ahhoz hogy joga legyen a szolgáltatásokra, ezekben más államban is részesülhet a következő előfeltételek meglétében /3. sz. rendelet 19. cikke/:

- az állapota szükségessé teszi az azonnali gondoskodást ebben az államban való tartózkodása folyamán;

- miután a szolgáltatásokban részesitést engedélyezték, felvevő /belépési/ intézet engedélyezte, hogy visszatérjen /az idénymunkás, aki hazamegy, hogy az országában ápolják/, vagy áthelyezze a lakóhelyét ebbe az államba /199/;

- a felvevő intézet engedélyezte, hogy az illető országba menjen, hogy ott megfelelő ápolást kapjon /200/.

A természetbeni szolgáltatásokat az 59. sz. alatt emlitett következő feltételek mellett lehet nyujtani. Nem lehet azokat a tartózkodás vagy az uj lakóhely államában a felvételi állam jogszabályai által az adott esetre szólóan meghatározott időtartamon tul szolgáltatni.

- Müfogsorok, müvégtagok és más jelentősebb természetbeni szolgáltatások /3. sz. rendelet 19. cikkének 5. pontja/.

Ezeknek a természetbeni szolgáltatásoknak az engedélyezése - abszolut sürgősség esetét kivéve - a felvevő intézet intézkedésére tartozik.

A 3. sz. rendelet 19. cikkének 5. pontjában emlitett szolgáltatások terjedelmét - abban az esetben is, ha nincsen abszolut sürgősség, - egyedül a tartózkodási hely intézete által alkalmazott jogszabályok rendelkezései határozzák meg az uj lakóhelyre nézve. Ha nem abszolut sürgős az eset és következésképpen az illetékes intézet engedélyezését kivánják egy müfogsor, müvégtag vagy más jelentősebb természetbeni szolgáltatás engedélyezéséhez, ez az itnézet mérlegeli különösen az ilyen szolgáltatás célszerüségét orvosi szempontból, különösen akkor, ha a maga részéről már nyujtott hasonló szolgáltatást és - időleges tartózkodás esetében - mérlegeli e szolgáltatás nyujtásának közvetlen szükségességét, hogy az engedélyét megadja-e vagy megtagadja /202/.

/198/ V.ö. az előbb idézett 75-63. ügy; 367. old.

/199/ A Bizottság azt javasolta, hogy ezt a feljogositást csak akkor lehessen megtagadni, ha az érdekelt költözködése kellően megalapozott orvosi indokokból nem tanácsos.

/200/ A Bizottság azt javasolja, hogy ezt a feljogositást ne lehessen megtagadni, ha a szóban lévő ápolást nem tudják nyujtani az érdekelt lakóhelye országában.

/201/ A Bizottság ennek a feljogositásnak az elhagyását javasolta.

/202/ V.ö. a C.A.S.S, 1964. szeptember 7-i 56. sz. határozatával; J.O.C.E. 1965., 53. sz., 780. old.

Abszolut sürgősség esete áll fenn, amikor a fent emlitett egyik szolgáltatás nyujtása sem halasztható el az érdekelt életének a veszélybe sodrása, vagy egészségének a veszélyeztetése nélkül. Abban az esetben, ha eltört vagy elromlott készülékről van szó, az abszolut sürgősség megállapitásához elégséges a szóban lévő készülék megujitásának a szükségességét igazolni /203/.

b/ A természetbeni szolgáltatások nyujtása a családtagok számára

A családtagok a természetbeni szolgáltatásokban ugyanolyan feltételek mellett részesülnek, mint maga a dolgozó /3. sz. rendelet 19. cikkének 7. pontja/.

A természetbeni szolgáltatásokban való részesedésre elfogadott családtagok azok a személyek, akiket családtagokként határoznak meg a lakóhelyük szerinti ország jogszabályai. A tartózkodási ország intézetei nem tagadhatják meg a természetbeni szolgáltatások nyujtását a tartózkodási ország jogszabályainak rendelkezései alapján, ha ez a rendelkezés több korlátozást tesz mint az érdekeltek lakóhelye szerinti ország megfelelő rendelkezése /204/.

A családtagoknak a szolgáltatásokhoz való jogát nem érinti az a tény, hogy a dolgozó a szolgáltatásokban egy más államban részesül, mint a felvevő állam /illetékes állma/ /3. sz. rendelet 19. cikkének 8. pontja/.

61. MUNKANÉLKÜLIEK

- A természetbeni szolgáltatások nyujtása a határ menti dolgozók számára

Ha a határ menti dolgozó részesül valamely tagállam jogszabályai által biztositott munkanélküliségi szolgáltatásokban, jogosult ugyanerre az időszakra, valamint a családtagjai is, természetbeni szolgáltatásokra a lakóhely szerinti intézet részéről. Ezek a szolgáltatások annak az országnak az illetékes intézetét terhelik, amely a munkanélküliségi szolgáltatásokat viseli /36/63. sz. rendelet 10. cikke/ /205/.

62. NYUGDIJASOK

a/ Természetbeni szolgáltatások nyujtása a nyugdijra és a járadékra jogositottak részére /3. sz. rendelet 22. cikke/

Ha a nyugdijas olyan tagállamban lakik, ahol nincs a nyugdija fizetésére köteles intézet, a természetbeni szolgáltatásokban két feltétel mellett részesülhet:

- a jogának megnyiltnak kell lenni ama jogszabályok vagy az egyik olyan jogszabályozás alapján, amelyek alapján a nyugdijat fizetni kell;

- a lakóhely országa jogszabályainak elő kell irányozni a természetbeni szolgáltatások nyujtását a nyugdijasok részére /206/.

A Bíróság szerint a 3. sz. rendelet rendelkezéseivel ellentétben áll az, hogy egy intézet azon az alapon megtagadja a dolgozó túlélőjétől, aki egy tagállam jogszabályai alapján nyugdijra vagy járadékra jogosult, azt a kedvezményt, hogy csatlakozzék az általa vezetett - akár fakultativ - betegségi biztositási rendszerhez, azon az alapon, hogy az emlitett jogosult egy

/203/ V.ö. a C.A.S.S. 1963. november 28-i 45. sz. határozatával; J.O.C.E. 1964. január 29-i 14. sz., 197. old.

/204/ V.ö. a C.A.S.S. 1966. május 26-i 60. sz. határozatával; J.O.C.E. 1966. julius 22-i 134. sz. 2547. old.

/205/ A Bizottság ennek a jognak az általánossá tételét javasolta minden munkanélküli számára /az alaprendelet-tervezet 21. cikke/.

/206/ A Bizottság ennek a második feltételnek az elhagyását javasolta.

másik tagállam területén lakik, mint amely államhoz a fentebb említett intézet tartozik /207/.

b/ Természetbeni szolgáltatások nyujtása a nyugdijat vagy járadékot igénylők részére /208/

63. A JOGSZABÁLYOK EGYES KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEINEK AZ ALKALMAZÁSA

a/ Jogszabályok, amelyek több betegségi, anyasági biztositási rendszert engednek meg

Ebben az esetben a rendszer, amelyet ebben az országban tartózkodó személyekre kell alkalmazni és akiknek a joga megnyilt egy másik ország jogszabályai alapján az, amelynek az acélipar kétkezi munkásai vannak alávetve, vagy a bányászok rendszere, ha az érdekeltek a dolgozóknak ebbe a csoportjába tartoznak /3. sz. rendelet 19. cikkének 4. pontja/.

b/ A betegség eredete

Nem hozható fel a betegségre vonatkozólag semmilyen feltétel azokkal a személyekkel szemben, akikre a rendeletek alkalmazást nyernek /3. sz. rendelet 17. cikkének 2. pontja/.

c/ A maximális időtartam /határ menti dolgozók/

Ha az egyik szabályozás a szolgáltatások nyujtására maximális időtartamot szab, az adott esetben számításba kell venni azt az időszakot, amely során egy másik szabályozás alapján már nyujtottak szolgáltatásokat /a 36/63. sz. rendelet 6. cikkének 4. pontja/.

64. A TERMÉSZETBENI SZOLGÁLTATÁSOK MEGTÉRITÉSE /3. sz. rendelet 23. cikke/. - Ha egy intézet olyan természetbeni szolgáltatásokat nyujt, amelyek a felvételi intézetet terhelik, az engedélyező intézet részére azt meg kell téritenі az utóbbi intézet által a következő feltételek mellett:

- Teljes megtérités

Elvileg ez van előirányozva.

- Háromnegyed rész megtérités

Ilyen módon van korlátozva egy dolgozó családtagjainak, avagy a nyugdij vagy járadék jogosultjának nyujtott természetbeni szolgáltatások megtérítése /209/.

- Semmilyen térités

A tagállamok igy egyezhetnek meg egymás között.

III. Alfejezet

A rokkantságról /210/

/207/ V.ö. a 61-65. ügy /Vaassen-Göbbels/ 1966. junius 30-i határozatával. Rec. XII., 402. old.; Gand következtetései 408. old.

/208/ Ilyen irányu rendelkezést javasolt a Bizottság /az alaprendelet-tervezet 22. cikke/.

/209/ A Bizottság a teljes megtérités szabályának a kiterjesztését javasolja /az alaprendelet-tervezet 25. cikke/.

/210/ V.ö. a 3. sz. rendelet 24-26. cikkeivel és a 4. sz. rendelet 28-47. cikkeivel.
A Bizottság javaslata arra irányul, hogy gyermekenkint növelje vagy kiegészitse a nyugdijat a családi pótlékra alkalmazandó szabályok szerint.

65. AZOK A DOLGOZÓK, AKIK KIZÁRÓLAG OLYAN JOGSZABÁLYOKNAK VANNAK ALÁVETVE, AMELYEK SZERINT AZ ÖSSZEG FÜGGETLEN A BIZTOSITÁSI IDŐSZAKOK TARTAMÁTÓL

- Meghatározás

Ilyen A. fajta jogszabályok, amelyeket a 3. sz. rendelet a Függelékben említ, a következők:

Belgium: a rokkantság általános rendszere

Franciaország: általános rendszer és különös rendszerek /kivéve a bányákra vonatkozó társadalombiztositás rendszerét/.

Hollandia: a munkaképtelenségre vonatkozó jogszabályok /211/

- Alkalmazandó rendszer

A szolgáltatásokra vonatkozó jog megszerzésében, fenntartásában vagy visszaszerzésében tekintetbe kell venni a különböző jogszabályokat, amelyeknek a dolgozó alá volt vetve, ha az egyik szabályozás alatt eltöltött időszak nem lenne elegendő a szolgáltatásokra vonatkozó jog megszerzéséhez.

Az öregségi nyugdijra vonatkozó rendelkezéseket analógia alapján kell alkalmazni /212/.

A Belgium és Franciaország között 1948. január 17-én kötött általános társadalombiztositási egyezmény /a 3. sz. rendelet D. függeléke/ azonban egy másik rendszerről gondoskodik; a Bizottság a reform-javaslatában ezt követi /213/.

66. AZ OLYAN JOGSZABÁLYOKNAK ALÁVETETT DOLGOZÓ, AMELYEK KÖZÜL LEGALÁBB EGY A SZOLGÁLTATÁSOK ÖSSZEGÉT FÜGGŐVÉ TESZI A BIZTOSITÁSI IDŐSZAKOK TARTAMÁTÓL /214/

Ebben az esetben /a B. fajtájunak nevezett jogszabályok/ a rokkantsági szolgáltatásokat az öregségről és elhalálozásról /nyugdijak/ szóló fejezetben megállapitott szabályok szerint folyósitják /215/.

A nyugdij kiszámitásakor tekintetbe kell venni azokat a járulékfizetési időszakokat, amelyek a veszély megvalósulásának az időpontja és a rokkantsági nyugdij folyósitásának a kezdete közé esnek, amennyire azt azok a jogszabályok, amelyek alatt azokat az időszakokat töltötték, megengedik /216/.

67. A ROKKANTSÁG SULYOSBODÁSA /217/

/211/ V.ö. alább, a 167.d/ ponttal.

/212/ V.ö. alább, a IV. alfejezettel.

/213/ A Bizottság által javasolt rendszer szerint a dolgozónak teljes nyugdijat engedélyeznének az egyik jogszabályozás alapján, elvileg annak alapján, amely alkalmazandó az érdekeltre akkor, amikor a rokkantsággal kapcsolatban a munkaképtelenség bekövetkezett.

/214/ V.ö. a 3. sz. rendelet 26. cikkének 1. pontjával.

/215/ V.ö. alább a IV. alfejezettel.
A Bizottság azt javasolta, hogy az egyik állam intézete által elismert rokkantsági állapot legyen kötelező a többi olyan tagállam intézeteire, amelyek jogszabályainak a dolgozó ugyancsak alá volt vetve, ha a rokkantsági állapotra vonatkozó feltételek megegyeznek. A IV. függelék jelöli meg azokat a jogszabályokat, amelyek megegyeznek a rokkantsági állapotra vonatkozó feltételek tekintetében /az alaprendelet-tervezet 29. cikkének 3. pontja/.

/216/ V.ö. a C.A.S.S. 1964. április 20-i 55. sz. határozatával; J.O.C.E. 155. sz., 2475. old.

/217/ A Bizottság javasolt rendelkezéseket a szolgáltatások folyósitására olyan rokkantság sulyosbodása esetére, amelyért a dolgozó egy vagy
./.

68. A JOG UJRA MEGNYILÁSA A ROKKANTSÁGI SZOLGÁLTATÁSOK FELFÜGGESZTÉSE VAGY MEGSZÜNTETÉSE UTÁN /218/

- A szolgáltatások felfüggesztése

Amidőn a felfüggesztés oka megszünt, az intézet vagy intézetek, amelyek a fizetésére kötelezettek voltak, kötelesek a szolgáltatást újból biztositani. Csak akkor van ez másként, ha az alkalmazandó jogszabályok szerint a rokkantsági szolgáltatásokat át kell alakitani öregségi szolgáltatásokká /219/.

- A szolgáltatások megszünése

Ha a dolgozó állapota rokkantsági szolgáltatások újabb engedélyezését teszi indokolttá, azokat engedélyezni kell az alkalmazandó rendelkezések alapján, ahhoz mérten, hogy az érdekelt kizárólag olyan jogszabályoknak volt-e alávetve, vagy sem, amelyek akként rendelkeznek, hogy a szolgáltatások összege független a biztositási időszakok tartamától, mintha ő előzetesen nem részesült volna szolgáltatásokban.

69. A ROKKANTSÁGI SZOLGÁLTATÁSOK ÁTALAKITÁSA ÖREGSÉGI SZOLGÁLTATÁSOKKÁ /220/

Olyan jogszabályok alapján engedett rokkantsági szolgáltatásokat, amelyek intézkednek a rokkantsági szolgáltatásoknak öregségi szolgáltatásokká átalakitásáról, amidőn a kedvezményezett elérte a nyugdijazási kort, át kell alakitani öregségi szolgáltatásokká azok szerint a módozatok szerint, amelyeket ezek a jogszabályok a nyugdijakra vonatkozóan tartalmaznak /221/.

IV. Alfejezet

Az öregségről és az elhalálozásról /nyugdijak/

70. ALKALMAZÁSI KÖR. - A rendeleteknek a nyugdijakra vonatkozó rendelkezései különösen olyan jogszabályokban nyernek alkalmazást, mint az 1959. október 1-én hatályba lépett hollandi törvény az özvegyek és árvák javára szóló általános biztositásról /Algemene Weduwen- en Wezenwet/, amelyek szolgáltatásainak az összege nem függ a biztositás időtartamától /222/.

Ezek alkalmazandók a rokkantsági szolgáltatásokra is, ha legalább a szabályozásoknak az egyike, amelyeknek a dolgozó alá volt vetve, a szolgál-

---

/217/ /folytatás/ több jogszabályozás alapján szolgáltatásokban részesül /az alaprendelet-tervezet 30. cikke/. Azok követik azokat a rendelkezéseket, amelyeket a 3. sz. rendelet alapján /31. és 31 bis. cikkek/ foglalkozási betegség sulyosbodása esetében alkalmaznak.

/218/ V.ö. a 3. sz. rendelet 26. cikke első pontjával és a 2. cikkével.

/219/ V.ö. alább, a 72. ponttal.

/220/ V.ö. a 3. sz. rendelet 26. cikkének 5. pontjával.

/221/ A Bizottság különleges rendelkezéseket javasolt annak a ténynek a tekintetbe vételével, hogy a nyugdijazási kor nem ugyanaz minden rendszerben /az alaprendelet-tervezet 32. cikkének 2. pontja/. Lásd alább a IV. alfejezetet.

/222/ V.ö. a 100-63. ügy /Van der Veen/ 1964. julius 15-i határozatával, 2.b/ pont; Rec. X. 1124. és 1128. old.; M. Lagrange következtetései 1135. old. és a 4-66. ügy /Hagenbeek/ 1966. julius 13-i határozatával. Rec. XIII. 625. old., J. Gand következtetései 628. old.

tatások összegét függővé teszi a biztosítási időszakok tartamától /223/.

I. - A NYUGDIJJOGOSULTSÁG MEGNYILÁSA

71. AZ IDŐSZAKOK ÖSSZESZÁMITÁSA. - Ha valamely tagállam jogszabályai a szolgáltatásokra vonatkozó jog megszerzését, fenntartását vagy visszaszerzését biztosítási időszakok vagy foglalkoztatási időszakok eltöltéséhez kötik, a más tagállamokban eltöltött időszakokat ugyanugy kell számításba venni, mintha azokat a szóban lévő tagállam jogszabályai alatt töltötték volna el /3. sz. rendelet 27. cikkének 1. pontja/.

A Bíróság ezeket a rendelkezéseket alkalmazandóknak mondotta ki a jogszabályoknak egymásutáni következése esetében, kapcsolatban a 3. sz. rendelet G függelékének az értelmezésével /Hollandiára vonatkozólag a III. rész, b/ betü/. A Bíróság ugy itélt, hogy egy olyan dolgozónak az özvegye, aki a rokkantságra és az elhalálozásra vonatkozó régi hollandi törvény /Invaliditeitswet/ keretében volt Hollandiában biztositva, de elhunyt, amikor egy másik tagállamban volt biztositva, mégis részesülhet a hollandi nyugdij egy részében az özvegyek és árvák javára szóló, időközben kihirdetett, általános biztositás /Algemene Weduwen- en Wezenwet/ alapján /224/.

Viszont az ellen foglalt állást a Bíróság, hogy az időszakok összeszámitásának az elvét alkalmazzák "azonos tekintet alá eső időszak" érvényesitésével, egy másik tagállamban foganatositott biztositás időszakának a tekintetbe vétele utján.

A német jogszabályok alapján a dolgozó ténylegesen érvényesitheti a dolgozói nyugdija összegét növelő hatással "pót időszak" cimén a katonai szolgálatának és fogságának időszakait, ha azok leteltétől számitott három évben kötelező biztositással járó tevékenységet fejtett ki. Tehát a megkivánt határidőben az érdekeltnek kötelező biztositása volt Franciaországban. Ez a Franciaországban telt biztositási időszak a közösségi jog alapján alkalmas volt-e az érvényesitésre a német jogszabályok alapján, mint a katonai szolgálat és a fogság ideje, ami akkor alkalmas lett volna, ha azt Németországban töltötte volna el? A Bíróság a feltett kérdésre tagadóan válaszolt /225/.

72. MEGHATÁROZOTT SZAKMÁBAN VAGY FOGLALKOZÁSBAN TÖLTÖTT BIZTOSITÁSI IDŐSZAKOK

a/ Speciális rendszernek alávetett foglalkozás

Ha az A. állam jogszabályai bizonyos szolgáltatások engedélyezését ahhoz a feltételhez kötik, hogy a biztositási időszakokat egy speciális rendszernek alávetett szakmában töltsék, a B. államban töltött időszakok hozzáadása csak akkor érvényesül e szolgáltatások javára, ha azok az időszakok a B. államnak megfelelő rendszer alapján teltek, vagy ugyanabban a szakmában a B. állam egy másik rendszere alapján /3. sz. rendelet 27. cikkének 2. pontja/.

A bányászok speciális rendszerei a különböző tagállamokban a 3. sz. rendelet 27. cikke 2. pontjának felelnek meg. A bányászok speciális rendszere alapján töltött biztositási időszakokat tekintetbe kell venni az

---

/223/ V.ö. fentebb, a 69. ponttal.
A Bizottság javaslata arra irányul, hogy növelje vagy kiegészitse a nyugdijat a családi pótlékra alkalmazandó szabályok szerint /az alaprendelet-tervezet 33. cikkének 2. pontja/.

/224/ V.ö. 4-66. ügy /Hagenbeek/ 1966. julius 13-i határozatával; Rec. XII. 617. old., J. Gand következtetései 628. old.

/225/ V.ö. 14-67. ügy /Welchner/, 1967. december 5-i határozatával. Rec. XIII. 427. old., J. Gand következtetései 439. old.

összeszámításuk végett úgy, ahogy azokat ez a rendszer meghatározza, tekintet nélkül a saját alkalmazási körükre /226/.

b/ Meghatározott foglalkozás

Abban az esetben, ha az egyik tagállam jogszabályai bizonyos szolgáltatásoknak vagy részszolgáltatásoknak a nyujtását ahhoz a feltételhez kötik, hogy a biztositási időszakok egy meghatározott foglalkozásban teljenek el, csak azokat a biztositási időszakokat számitják össze, amelyeket a többi tagállamok jogszabályai alapján ugyanabban a foglalkozásban töltöttek /4. sz. rendelet 28. cikkének 1. pontja/.

Evégett ugyanabban a foglalkozásban egy tagállam jogszabályai alapján eltöltött biztositási időszakokat össze kell számitani ugy, ahogy ennek az államnak a jogszabályai meghatározzák. E vizsgálatot csak akkor lehet elvégezni, ha az emlitett foglalkozást ezek a jogszabályok nem határozzák meg /227/.

II. - A NYUGDIJ FOLYÓSITÁSA

73. VÁLASZTÁS A BELFÖLDI JOGSZABÁLYOK ÉS A KÖZÖSSÉGI RENDELETEK ALKALMAZÁSA KÖZÖTT. - A Biróság elvetette az ilyen választási jogot, pontosan meghatározva, hogy a 3. sz. rendelet 27. és 28. cikkeinek a vándormunkásra alkalmazása nem az érdekelt szabad választásától, hanem az objektiv helyzetétől függ.

74. AZ ARÁNYOSITÁSI ELJÁRÁS. - Abban az esetben, ha a Biróság által e tárgyban felállitott alapelvek alapján az arányositás összeegyeztethető a közösségi joggal /lásd 75. pont alatt/, azt a következő módozatok szerint kell alkalmazni.

a/ A jog megnyilása

Annak a tagállamnak az intézete, amelynek a dolgozó alá volt vetve, dönti el, hogy a dolgozó /vagy a túlélői/ megfelelt-e azoknak a feltételeknek, amelyeket ezekben a jogszabályok szerinti szolgáltatásokra vonatkozó joghoz megkivánnak, az esetnek megfelelően számitásba véve a más tagállamokban eltöltött időszakokat is /3. sz. rendelet 28. cikke 1. pontjának a/ bekezdése/ /229/.

b/ Elméleti összeg /vagy a rendszerinti számitás/

Az intézet azután kiszámitja a szolgáltatásnak azt az összegét, amelyre az érdekeltnek joga lenne, ha a dolgozó az egész pályáját azok alatt a jogszabályok alatt töltötte volna, amelyeket az iránt alkalmaz /3. sz. rendelet 28. cikke 1. pontja b/ bekezdés első mondata/.

Tegyük fel, hogy egy dolgozó 15 évet töltött A. államban, tiz évet B. államban és 5 évet C. államban. Az A. állam intézete kiszámitja azt a nyugdijat, amelyet az érdekelt igényelhetne az A. állam jogszabályai alapján 30 évi pálya után. A B. és a C. állam intézetei ugyanilyen módon járnak el.

/226/ V.ö. a C.A.S.S. 1963. december 20-i 50. sz. határozatával; J.O.C.E. 1964. március 28-i 53. sz., 816. old.

/227/ V.ö. a C.A.S.S. 1963. december 20-i 51. sz. határozatával; J.O.C.E. 1964. március 28-i 53. sz., 817. old.

/228/ V.ö. 11-67. ügy /Couture/ 1967. december 12-i határozatával; K. Roemer következtetései és 12-67. ügy /Guissart/ 1967. december 13-i határozatával, K. Roemer következtetései.

/229/ V.ö. fentebb a 71. és a következő pontok alatt.

Pontos adatokkal szolgálnak a rendeletek, tekintetbe véve a szolgáltatások kiszámításának a sajátosságait a hatályban lévő társadalombiztositási rendszerekben.

- Egyesek olyan megoldásokra irányulnak, amelyeknél az alkalmazandó jogszabályok szerint a számitás átlagos munkabéren, átlagos hozzájáruláson, átlagos többreértékelésen nyugszik, vagy a dolgozó munkabére és minden biztositott munkabérének átlaga között fennálló viszonyon, vagy a beszedett munkabérek összegén, vagy a kifizetett részesedéseken, vagy munkabéren, vagy átalányösszegen /3. sz. rendelet 28. cikke 1. pontjának c./ bekezdése/ /230/.

- A rendeletek más rendelkezései úgy azt irják elő, hogy azokat a tételeket, amelyeket levontak a más jogszabályok alatt töltött biztositási időszakok alapján, újra kell értékelni ama szabályok szerint, amelyeket azok a jogszabályok állapitanak meg, amelyek alapján az elméleti összeget számitották, ha ezek a tételek azokra az időszakokra vonatkoznak, amelyekre az ujraértékelésnek ezek a szabályai vonatkoznak /28. cikk 1. pont c/ bekezdés, a végén/.

- Végül úgy intézkednek a rendeletek, hogy ha egy tagállam jogszabályai szerint a szolgáltatások összege a családtagok száma szerint változik, a családnak a tagjait akkor is számitásba kell venni, ha ők egy másik tagállamban laknak /3. sz. rendelet 28. cikk 1. pont d/ bekezdés/.

c/ Az idő arányában /prorata temporis/ számitott tényleges összeg

Az ekként nyert elméleti összeg alapján az intézet a maga részéről meghatározza a nyugdij összegét, ezt az elméleti összeget lecsökkentve ama biztositási időszakok időtartamának az arányában, amelyek a veszély beállása előtt teltek az általa alkalmazott jogszabályok alatt.

Visszatérve a fentebb /b/ pont/ választott példára, a teljes 30 évi pályából az A. állam abból a nyugdijból, amelyre az érdekeltnek akkor volna joga, ha a dolgozó az A államban harminc évet töltött volna, 15/30. részt teljesit. A B. állam ugyanilyen módon jár el /10/30 az elméleti összegből, ugyszintén a C. állam /5/30/.

- Különböző idő-egységek

Ha az alkalmazandó jogszabályok által használt időszámitási egységek különbözőek, egy vagy több időszakot közös időegységre kell átalakitani az arányos részek számitására szolgáló hányadok megállapitása végett. A számlálót és a nevezőt tehát minden szóban lévő országra nézve ugyanazon időegység szerint kell számitásba venni. A Bíróság által nyujtott utbaigazitások szerint /231/ ez az időegység kell, hogy

- annak az államnak az időegysége legyen, amelynek a biztositási időszaka a legkisebb, ha ez a másiknak egy hányadrésze: ha hónapokról és évekről van szó, a választott egység a hónap legyen;

- ilyennek hiányában a tekintetbe jövő különböző időegységek közös többszöröse utján legyen kiszámitva: ha hónapokról és hetekről van szó, a választott egység a nap legyen.

- Közvetlen számitás

Azoknak az eseteknek az érintése nélkül, amikor a nyugdij arányositásának nincs helye, az intézetek a jogszabályaik alapján járó nyugdijat kiszá-

---

/230/ A Bizottság annak az esetnek a pontos meghatározását javasolta, amelyben a számitás a bizonyos időszakokra beszedett munkabérek összegén és más időszakokra átalány-munkabéren nyugszik /az alaprendelet-tervezet 36. cikke 1. pontjának d/ bekezdése/.

/231/ V.ö. 18-67. ügy /Cossutta/ 1967. november 30-i határozatával. Rec. XIII., 399. old., K. Roemer következtetései 407. old.

mithatják közvetlenül azoknak az időszakoknak alapján, amelyek ezen jogszabályok alatt teltek, ha ez a módszer ugyanolyan eredményre vezet, mint az arányosítással és a C.A.S.S. által meghatározott jogszabályok és szolgáltatási kategóriák számára elért eredmény /4. sz. rendelet 29. cikk 2. pontja/ /232/.

- Maximális biztosítási időtartam

Az arányosítás módozatai önmagukban nem válthatnak ki jogvesztést annak a dolgozónak a hátrányára, aki több állam jogszabályainak volt alávetve. Ez különösen, ha az alkalmazandó jogszabályok maximális biztosítási időtartamról intézkednek, mint a francia jogszabályokban /30 év vagy 120 negyedév/ /233/.

- Ha a dolgozó Franciaországban 120 biztosítási negyedévnél többet töltött el, a francia jogszabályok alapján csak 120 biztosítási negyedévnek megfelelő nyugdíjban részesülhet.

- Ha 120 negyedévnél kevesebbet töltött el, például 115 negyedévet, a nyugdíjnak egyenlőnek kell lenni azzal, amit a francia jogszabályok 115 biztosítási negyedév után adnak /234/.

75. ESETEK, AMELYEKBEN INDOKOLT A NYUGDÍJ LESZÁLLÍTÁSA

a/ Az időszakok összeszámításának szükségessége

A Bíróság úgy ítélt, hogy a nyugdíj arányosítása egy tagállamban csak akkor lehetséges, ha az időszakok összeszámítása ebben az államban szükséges volt ahhoz, hogy a nyugdíjjogosultság megnyíljon, az időszakok halmozásával járó megoldásnak a sérelme nélkül /235/.

- Összeszámítás más tagállamban

Az a körülmény, hogy az időszakok összeszámítása szükséges A. államban a nyugdíjjogosultságnak a megnyíltához, önmagában nem elégséges a nyugdíj arányosításának a megokolásához a B. államban, ahol a nyugdíjra vonatkozó jog megnyílt az időszakok összeszámítása nélkül /236/.

/232/ A Bizottság javaslata arra irányul, hogy a közvetlen számítás lehetőségét más esetekre is kiterjessze /az alaprendelet-tervezet 35. cikkének 5. pontja/.

/233/ V.ö. 1-67. ügy /Ciechelski/ 1967. július 5-i határozatával. Rec. XIII. 235. old., J. Gand következtetései 248. old.

/234/ Ilyen értelmű kifejezett rendelkezést illesztettek be a Bizottság alaprendelet-tervezete 35. cikkének 4. pontjába.

/235/ V.ö. 100-63. ügy /Van der Veen/ 1964. július 15. Rec. X. 1123. és 1128. old. /2.a/ pont/, M. Lagrange következtetései 1135. old.; 1-67. /Chiechelski/ ügy, 1967. július 5., Rec. XIII. 235. old.; J. Gand következtetései 248. old.; 2-67. /de Moor/ ügy 1967. július 5. Rec. XIII. 255. old.; K. Roemer következtetései 271. old.; 9-67. /Colditz/ ügy 1967. július 5. Rec. XIII. 297. old.; K. Roemer következtetései 306. old.; 11-67. /Couture/ ügy, 1967. december 12. K. Roemer következtetései; 12-67. /Guissart/ ügy, 1967. december 13. K. Roemer következtetései; 22-67./Goffart/ ügy 1967. november 30. Rec. XIII. 413. old.; J. Gand következtetései 423. old.

/236/ V.ö. az előbb idézett 2-67. /de Moor/ üggyel.

b/ Az időszakok halmozása

Szemügyre véve azt az esetet, amelyben - az összeszámitás nem lévén szükséges - az arányositás ellenkeznék az 51. cikkel, a Bíróság ugy itélt, hogy akkor el kell kerülni, hogy az egyik államban tényleg eltöltött biztositási időszakokra vonatkozó szolgáltatások halmozódjanak egy és ugyanazon időszakra nézve olyan szolgáltatásokkal, amelyek egy másik tagállamban fiktiv időszakokra vonatkoznak /237/.

Ilyen körülmények között helyénvaló, ha az az állam, amelynek a jogszabályai intézkednek a biztositott javára a fiktiv időszakokról, ezeket figyelmen kivül hagyni a másik tagállamban tényleg eltöltött időszakokkal szemben anélkül, hogy ezt az eljárást a Szerződés 51. cikkével ellenkezőnek lehetne tekinteni /238/.

76. ESETEK, AMELYEKBEN AZ ÉRDEKELT NEM EGYESITI EGYIDEJÜLEG AZON ÖSSZES JOGSZABÁLYOK ÁLTAL MEGKIVÁNT FELTÉTELEKET, AMELY JOGSZABÁLYOK ALATT AZ IDŐSZAKOK ELTELTEK. - Különleges rendelkezések intézkedtek ezekben az esetekben /3. sz. rendelet 28. cikk 1. pont e/, f/ és g/ bekezdése/. Ezek alkalmat adtak a Bíróság értelmező határozataira.

Ha egy dolgozó kéri annak a nyugdijnak a folyósitását, amelyre az A. állam jogszabályai alapján jogosult, ez a kérelem nem jogositja fel a B. állam illetékes intézetét, hogy egyidejüleg akkor is folyósitja azt a nyugdijat, amelyre a dolgozónak e második állam jogszabályai alapján joga van, ha ő nem terjesztett elő kérelmet /239/.

Nincsen másképpen, ha a dolgozónak össze kell számitania egy tagállamban az időszakokat, hogy ott engedélyezzék a kért öregségi nyugdijat: ez a körülmény nem jogositja fel más tagállamok intézeteit, hogy automatikusan folyósitsák a nyugdijat, ha azok a jogszabályok, amelyeket alkalmaznak, megengedik a dolgozónak a kérelme elhalasztását /240/.

Abban az esetben, ha a dolgozó elhatározza, hogy a különböző nyugdijkérelmeket nem egyidejüleg nyujtja be, köteles betartani azokat a formákat és határidőket, amelyeket az egyes érdekelt államok belföldi jogszabályai megszabnak /240/.

a/ Szakmai tevékenység

A belga jogszabályok megtagadják a nyugdij engedélyezését, ha a kedvezményezett nem hajlandó a kötelezettséget vállalni arra, hogy szakmai tevékenységet csak alkalmi jelleggel fog kifejteni. Ennek a különlegességnek a következményeit ama dolgozó nyugdijának a kiszámitásában, akit Belgiumban és egy másik tagállamban foglalkoztattak, vizsgálta a Bíróság mind Belgiumban, mind a másik államban.

b/ A nyugdij felfüggesztésének a hatása magában a tagállamban

Az egyidejü nyugdijfolyósitás tilalma egy országban annak folytán, hogy az érdekelt kérelmet terjesztett elő, érvényes arra a nyugdijra is, amelyet szakmai tevékenység miatt felfüggesztettek /241/.

/237/ V.ö. az előbb idézett 12-67. üggyel.

/238/ V.ö. az előbb idézett 2-67- üggyel.

/239/ V.ö. 9-67. /Colditz/ ügy 1967. julius 5-i határozatával. Rec. XIII. 297. old.; K. Roemer következtetései 306. old.; 11-67. /Couture/ ügy, 1967. december 12-i határozatával, 4. és 5. kérdés; K. Roemer következtetései.

/240/ V.ö. az előbb idézett 11-67. üggyel.

/241/ V.ö. 2-67. ügy /Guissart/ 1967. december 13-i határozatával; 6. kérdés, K. Roemer következtetései.

c/ A nyugdij felfüggesztésének a hatása egy másik tagállamban

A Bíróság véleményét kérték abban a kérdésben, hogy - ha egy vándormunkás, akinek két tagállam jogszabályai szerint folyósitották a 3. sz. rendelet 28. cikke 1.a/ és b/ pontja rendelkezéseinek megfelelően, de amelyekből a kettő közül az egyiket /Belgium/ terhelő nyugdij-hányaddal való ellátást felfüggesztették, - joga van-e a vándormunkásnak a másik állam társadalombiztositási intézetétől olyan nyugdijösszegre, amelyet egyedül ennek az államnak a jogszabályai szerint számitottak ki és amely e szabályozás alapján eltöltött biztositási időszakokra vonatkozik.

A Bíróság abból az alapelvből levonva a következtetést, amely szerint a nyugdij arányositása egy országban csak akkor lehetséges, ha az időszakok összeszámitására szükség volt ebben az országban a jog megnyiltához, a kérdésre igenlően felelt. Pontosan megállapitotta, hogy a 3. sz. rendelet 28. cikke 1.f/ pontja, - amely a nyugdij folyósitásáról intézkedik egyetlen jogszabályozás alapján, - alkalmazandó abban az esetben, amelyben az érdekelt nem teljesitette a szolgáltatásokkal való ellátáshoz megkivánt feltételeket /242/.

77. KIEGÉSZITÉSEK. - Ha annak a szolgáltatásnak az összege, amelyet az érdekelt a tagállam jogszabályai alapján igényelhetne, magasabb e rendeletek rendelkezéseinek megfelelően kiszámitott szolgáltatás összegénél, kiegészitést kell neki juttatni /3. sz. rendelet 28. cikkének 3. pontja/ /243/.

78. A HAT HÓNAPNÁL RÖVIDEBB BIZTOSITÁSI IDŐSZAKOK. - Ha egy állam jogszabályai alatt eltöltött biztositási időszakok teljes időtartama nem éri el a 6 hónapot, és e jogszabályok alapján csupán ezek az időszakok nem nyitnak jogot semmilyen szolgáltatásra sem,

- ennek az államnak az intézete nem köteles szolgáltatások nyujtására;

- a szóban lévő időszakokat tekintetbe kell venni a jog megnyilta tekintetében a többi tagállamban, de nem a nyugdij arányának kiszámitásában /4. sz. rendelet 28. cikkének 2. pontja/ /244/.

/242/ V.ö. 22-67. ügy /Goffart/ 1967. november 30-i határozatával. Rec. XIII., 413. old.; J. Gand következtetései 423. old.

/243/ A Bizottság javasolta:
- a kiegészités kiszámitása módozatainak a módositását /az alaprendelet-tervezet 39. cikke/;
- kiegészités juttatását, hogy az érdekeltnek nyujtott szolgáltatások összegét felemeljék arra a minimumra, amelyet annak az államnak a jogszabályai biztositanak, ahol lakik, abban az esetben, ha e minimum engedélyezésének a feltételeit kielégitették, számitásba véve az egész biztositási időszakot /az alaprendelet-tervezet 40. cikke/.
A számitás módozataira és ezeknek a kiegészitéseknek a felosztására vonatkozólag lásd a C.A.S.S. 1960. december 21-i 35. sz. határozatát. J.O.C.E. 1961. február 17-i 13. sz., 410. old.

/244/ A Bizottság javasolta:
- ennek az időtartamnak egy évre emelését;
- a bevezetését egy kiegészitő oltalmi záradéknak az érdekeltek jogainak a védelmére /az alaprendelet-tervezet 37. cikke/.
A nyugdij arányositását illetőleg lásd a 3. sz. határozatot. Ezen a ponton lásd a C.A.S.S. 1960. december 21-i 34. sz. határozatát. J.O.C.E. 1961. február 17-i 13. sz., 409. old.

V. Alfejezet

Üzemi balesetek és foglalkozási betegségek /245/

79. MEGHATÁROZÁS. - A természetbeni szolgáltatások és a pénzbeni szolgáltatások meghatározását lásd fentebb az 57. sz. alatt.

I. - ALAPELVEK

80. DOLGOZÓK, AKIK MÁS ÁLLAMBAN LAKNAK, MINT A FELVÉTELI ÁLLAM /ILLETÉKES ÁLLAM/. - A természetbeni és a pénzbeni szolgáltatásokkal ellátás megközelitőleg olyan szabályok szerint van szervezve, mint amilyenek a betegségi és anyasági szolgáltatásokkal való ellátásról intézkednek /246/.

81. DOLGOZÓK, AKIK MÁS ÁLLAMBAN TARTÓZKODNAK, MÁS ÁLLAMBA HELYEZIK ÁT LAKÓHELYÜKET, TÉRNEK VISSZA VAGY MENNEK ÁPOLÁSRÁ, MINT A FELVÉTELI ÁLLAM /ILLETÉKES ÁLLAM/. - A szolgáltatásokkal ellátás ugyanolyan szabályokkal van rendezve, mint - ilyen feltételezés mellett - a betegségi, anyasági szolgáltatásokkal való ellátás /3. sz. rendelet 29. cikkének 1., 2. és 7. pontja/ /247/.

82. KÖZLEKEDÉS KÖZBENI BALESET. - Utazás közbeni baleset, amelynek egy határ menti dolgozó az áldozata, egy más tagállam területén, mint az illetékes államén, hasonló elbirálásban részesül, mint az illetékes állam területén bekövetkezett utazás közbeni baleset /36/63. sz. rendelet 17. cikke/ /248/.

83. A SZÁLLITÁSI KÖLTSÉGEK VÁLLALÁSA. - Azokra a határ menti dolgozókra és idénymunkásokra, akik üzemi balesetnek vagy foglalkozási betegségnek az áldozatai és nem laknak a felvételi államban /illetékes állam/, s akiket elszállitottak a lakóhelyük államának a területére, - a következő rendelkezések nyernek alkalmazást /a 3. sz. rendelet 29. cikkének 8. és 9. pontja, a 36/63. sz. rendelet 18. cikke/ /249/.

a/ Szállitási költségek a lakóhelyre vagy a kórházi intézményig

Ha a felvételi állam /illetékes állam/ jogszabályai ezek vállalásáról intézkednek, az áldozatnak a lakóhelye államában a megfelelő helyre szállitásával felmerült költségek e jogszabályok szerint a felvevő intézetet terhelik.

/245/ V.ö. a 3. sz. rendelet 29-31. bis. cikkeivel; a 4. sz. rendelet 48-58. cikkeivel; a 36/63. sz. rendelet 15-18. cikkeivel.

/246/ A Bizottság javaslatai szerint a hasonlóság még nagyobb lenne a két rendszer között.
V.ö. fentebb, az 59. pont alatt /3. sz. rendelet 29. cikkének 1., 2. és 7. pontja; a 36/63. sz. rendelet 15. cikke és 16. cikkének 1. pontja./

/247/ A betegségi, anyasági biztositáshoz hasonlóan, a Bizottság azt javasolta, hogy a müfogsorok és más jelentősebb természetbeni szolgáltatások ne legyenek a felvevő intézet előzetes beleegyezéséhez kötve /lásd a 60. sz. alatt/.

/248/ A Bizottság ennek a szabálynak az általánossá tételét javasolta minden dolgozóra /az alaprendelet-tervezet 42. cikke; olyan megoldás, amely már a 3. sz. rendelet megoldásaként mutatkozott.
Lásd a 19-67. ügy /Van der Vecht/ 1967. december 5-i határozatát. Rec. XIII. 445. old.; J. Gand következtetései, 460. old.

/249/ A Bizottság javasolta ezeknek minden dolgozóra való kiterjesztését. /Az alaprendelet-tervezet 44. cikke/.

A vállalás ahhoz a feltételhez van kötve, hogy a belépési intézet előzetesen engedélyezte a szállitást. Ezt a feltételt nem követelik a határ menti dolgozóktól.

b/ Szállitási költségek a temetés helyéig

Ha a felvételi állam /illetékes állam/ jogszabályai ezek vállalásáról intézkednek, ezek a költségek a felvevő intézetet terhelik. Azoknak a költségeknek a felét, amely költségek az illetékes állam határán túlra szállitással merültek fel, azután megtéríti ennek az intézetnek az áldozat lakóhelyének az állama. A határ menti dolgozókat illetőleg nincs helye a megtérítésnek.

84. A VESZÉLYNEK KITÉTEL TÖBB ORSZÁGBAN. - Ha a dolgozó, aki valamely foglalkozási betegség áldozata, több országban fejtett ki olyan tevékenységet, amely alkalmas a betegsége kiváltására, a dolgozónak járó szolgáltatásokat annak az utolsó államnak a jogszabályai alapján nyujtják, ahol a joga megnyilik /3. sz. rendelet 3. cikkének 1. pontja/. Az eset körülményeihez képest tekintetbe kell venni a következő rendelkezéseket.

a/ Az utolsó államban megkivánt orvosi megállapitás

Ha annak az államnak a jogszabályai, amelyek alapján a szolgáltatások járnak, úgy intézkedik, hogy a betegséget első izben ebben az államban kell orvosilag megállapitani, ezt a feltételt teljesitettnek kell tekinteni, ha ezt a megállapitást egy másik tagállamban foganatositották /3. sz. rendelet 31. cikkének 2. pontja/.

b/ Megállapitás meghatározott határidőben

Ha a betegséget a kiváltására alkalmas utolsó tevékenység megszünése után, meghatározott határidőben kell megállapitani, számitásba kell venni a más tagállamokban kifejtett ugyanolyan természetü tevékenységeket. A pénzbeni szolgáltatások terhét ebben az esetben felosztják azoknak az államoknak illetékes intézetei között, amelyekben az áldozat olyan tevékenységet fejtett ki, amely alkalmas a foglalkozási betegség kiváltására, éspedig felosztják azoknak az öregségi biztositási időszakoknak az időtartama arányában, amelyeket az érintett személy az egyes jogszabályok alatt eltöltött /3. sz. rendelet 31. cikkének 3. pontja/.

Ezt a rendelkezést azonban jelenleg csak a porlerakódásos tüdőbetegség esetében alkalmazzák.

c/ Bizonyos időtartam alatt kifejtett tevékenység

Ha a betegség kiváltására alkalmas tevékenységet bizonyos időtartam alatt kellett kifejteni, számitásba kell venni azokat az időszakokat, amelyek alatt azt más tagállamokban kifejtették /3. sz. rendelet 31. cikkének 4. pontja/. A pénzbeni szolgáltatások terhét akkor felosztják azoknak az államoknak illetékes intézetei között, amelyekben az áldozat a foglalkozási betegség kiváltására alkalmas tevékenységet fejtett ki; lásd b/ alatt.

Ennek a rendelkezésnek alkalmazását azonban jelenleg arra az esetre korlátozták, amikor az áldozatot porlerakódásos tüdőbetegség támadta meg.

85. A FOGLALKOZÁSI BETEGSÉG SULYOSBODÁSA. - a/ Dolgozó, aki egyetlen tagállam /A. állam/ terhére részesült vagy részesül szolgáltatásokban /3. sz. rendelet 31. bis cikke/.

- Ha a dolgozó a betegséget kiváltó vagy sulyosbitó semmilyen tevékenységet sem fejtett ki egy másik államban /B. állam/, az A. állam, amely a szolgáltatásokat fizette, a fizetést a sulyosbodást számitásba véve folytatja.

- Ha a dolgozó egy ilyen tevékenységet egy másik tagállamban /B. állam/ fejtett ki, az A. államot terhelik a szolgáltatások anélkül, hogy számitás-

ba venné a sulyosbodást és a B. állam kiegészitést ad, amely egyenlő azzal a különbséggel, amely a sulyosbodás után a jogszabályai szerint járó összeg és azon összeg között mutatkozik, amely a sulyosbodás előtt járt volna, ha a betegség az ő területén következett volna be.

- Ha egy ilyen tevékenységnek a B. államban való kifejtése ellenére, a dolgozónak, akit a porlerakódásos tüdőbetegség megtámadott, ennek a B. államnak a jogszabályai alapján nincsen joga a szolgáltatásokra, az A. állam nyujtja a szolgáltatásokat, számitásba véve a sulyosbodást.

A sulyosbodásnak megfelelő összeget azonban a B. államnak kell viselnie.

b/ Dolgozó, akinek a részére járó szolgáltatásokat több tagállam között kell felosztani /3. sz. rendelet 3. cikkének 7. pontja/

A felvevő intézet /illetékes intézet/, amely fizette a szolgáltatásokat, a fizetést folytatja, számitásba véve a sulyosbodást.

Ezeknek a szolgáltatásoknak a terhe ugyanezek között az államok között kerül felosztásra. Ha azonban az érdekelt a betegségének a sulyosbitására alkalmas tevékenységet fejtett ujból ki ezeknek az államoknak egyikében vagy másikában, ennek az államnak az intézete viseli a sulyosbodásnak megfelelő szolgáltatások terhét.

86. AZ EGYIK ÁLLAM INTÉZETE ÁLTAL EGY MÁSIK TAGÁLLAM INTÉZETE SZÁMLÁJÁRA NYUJTOTT TERMÉSZETBENI SZOLGÁLTATÁSOK MEGTÉRITÉSE. - A felvevő intézet /illetékes intézet/ köteles teljesen megtéríteni azokat a természetbeni szolgáltatásokat, amelyeket az áldozat lakóhelyének vagy tartózkodási helyének az intézete helyette nyujtott. Ezeket a megtérítéseket a betegségi, anyasági biztositás természetbeni szolgáltatásai megtérítésére megállapitott módozatok szerint határozzák meg és foganatositják /a 3. sz. rendelet 29. cikkének 6. pontja; a 36/63. sz. rendelet 16. cikkének 6. pontja/ /250/.

87. ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK. - A 3. sz. rendeletnek azokra a szolgáltatásokra vonatkozó 31. cikkét, amely szolgáltatások akkor járnak, amikor a foglalkozási betegség áldozata több országban volt kitéve a veszélynek, a jelenlegi szövegében a Tanács 1963. február 21-i 8/63. sz. rendeletet állapitotta meg /251/.

Az átmeneti rendelkezések ennek a rendeletnek a 6. cikkébe voltak beillesztve. A 3. sz. rendeletben emlitett általános átmeneti rendelkezésekkel /252/ ellentétben azok nem teszik lehetővé a 8/63. sz. rendelet alkalmazását az érdekeltek kérelmére azokban az esetekben, amelyekben a foglalkozási betegségek miatt a rendelet hatálybalépése /1963. március 1./ előtt kártérítést fizettek, hanem egyedül a foglalkozási betegségeknek azoknak az eseteiben, amelyeket ezen időpont előtt bejelentettek voltak, de nem nyilt meg a jog a szolgáltatásokra.

Ha a dolgozó részére, aki a porlerakódásos tüdőbetegség áldozata, kártérítést fizettek a 8/63. sz. rendelet hatálybalépése előtt, ennek a foglalkozási betegségnek a következtében meghal, a túlélőknek jogát a szolgáltatásokra nem a 3. sz. rendeletnek a 8/63. sz. rendelet által módositott 31. cikke szabályozza. A túlélőknek fizetett pénzbeli szolgáltatások terhét ennélfogva nem lehet a 3. sz. rendeletnek a 8/63. sz. rendelet által módositott 31. cikke 6. pontja alapján azoknak a tagállamoknak az illetékes intézetei között felosztani, amely államokban a dolgozó a betegség kiváltására alkalmas tevékenységet fejtett ki /253/.

/250/ V.ö. fentebb a 64. ponttal.

/251/ V.ö. J.O.C.E. 1963. február 23-i 28. sz., 382. old.

/252/ V.ö. fentebb az 51. ponttal.

/253/ V.ö. a C.A.S.S. 1967. julius 5-i 63. sz. határozatával; J.O.C.E. 1967. december 6-i 296. sz., 11. old.

II. - A NEMZETI JOGSZABÁLYOK KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEINEK ALKALMAZÁSA

88. AZ ILLETÉKES ÁLLAMON KIVÜL VALÓ TARTÓZKODÁS VAGY LAKÁS ESETE

a/ A betegségi, anyasági szolgáltatásokról intézkedő rendelkezések alkalmazása

Ha abban az államban, ahol a dolgozó lakik vagy tartózkodik, nem létezik az üzemi balesetek vagy foglalkozási betegségek esetére szóló biztositás, a szolgáltatásokat a tartózkodási hely vagy a lakóhely betegségi, anyasági biztositó intézete nyujtja /3. sz. rendelet 29. cikkének 3. pontja/.

b/ A munkaadó által szervezett orvosi vizsgálat

Ha a felvevő állam /illetékes állam/ jogszabályai a természetbeni szolgáltatások teljes ingyenességét a munkaadó által szervezett orvosi szolgálat használatához köti, azokat a szolgáltatásokat, amelyeket a lakóhely vagy a tartózkodási hely országában a rendeleteknek megfelelően nyujtanak, olyanoknak kell tekinteni, mint az ilyen orvosi szolgálat által nyujtott szolgálatokat /3. sz. rendelet 29. cikkének 4. pontja/.

c/ A munkaadó kötelezettségeire vonatkozó rend

Ha a felvételi állam /illetékes állam/ jogszabályai intézkednek ilyen rendről, a lakóhely vagy a tartózkodási hely országában nyujtott természetbeni szolgáltatásokat olyanoknak kell tekinteni, mint a munkaadó vagy a helyettes biztositó kérelmére nyujtott szolgáltatásokat /3. sz. rendelet 29. cikkének 5. pontja/.

89. A KORÁBBAN BEKÖVETKEZETT ÜZEMI BALESETEK VAGY FOGLALKOZÁSI BETEGSÉGEK. - Ha egy tagállam jogszabályai kifejezetten vagy értelmüknél fogva ugy intézkednek, hogy ezeket az üzemi baleseteket vagy foglalkozási betegségeket tekintetbe kell venni a munkaképtelenség fokának az értékelésénél, ennek az államnak illetékes intézete egyúttal tekintetbe veszi evégett egy másik tagállamban korábban bekövetkezett üzemi baleseteket és foglalkozási betegségeket /3. sz. rendelet 30. cikkének 1. pontja/.

90. A TÖBB BIZTOSITÁSI RENDET ENGEDŐ JOGSZABÁLYOK. - Az alkalmazandó rend ilyenkor az, amelynek az acélipar kétkezi dolgozói vannak alávetve, vagy a bányászokra irányadó rend, ha az érdekelt a dolgozóknak ehhez a csoportjához tartozik /3. sz. rendelet 29. cikkének 2. pontja/.

91. A SZOLGÁLTATÁSOK ENGEDÉLYEZÉSÉNEK MAXIMÁLIS IDŐTARTAMA. -

- Határmenti dolgozók

Ha egy tagállam jogszabályai határoznak meg ilyen időtartamot, az alkalmazó intézet adott esetben számitásba veheti azt az időszakot, amely alatt a szolgáltatásokat már egy másik tagállamban nyujtották /26/63. sz. rendelet 16. cikkének 1. pontja/ /254/.

VI. Alfejezet

Halál esetére szóló segély kiutalása

92. MEGHATÁROZÁS. - A halál esetében egyszer kifizetésre kerülő összegről van szó /3. sz. rendelet 1. cikkének t/ bekezdése/.

93. ALKALMAZANDÓ REND. - A jog megszerzése a segélyekre /az időszakok összeszámitása/

Ha jogszabály a halál esetére szóló segélyhez való jogot biztositási

/254/ A Bizottság ennek a szabálynak a kiterjesztését javasolta minden dolgozóra.

vagy foglalkoztatási időszakok eltöltéséhez kötik, számításba kell venni - ha ez szükséges - minden más jogszabály alatt eltöltött biztosítási vagy foglalkoztatási időszakot /3. sz. rendelet 32. cikkének 1. pontja/.

- A segély nyujtása

A segélyt akkor is meg kell adni:

- ha a halál más államban következett be, mint az illetékes állam;

- ha a kedvezményezett egy ilyen államban lakik;

- ha a halál üzemi balesetnek vagy foglalkozási betegségnek a következménye /3. sz. rendelet 32. cikkének 2-4. pontjai/.

- Nyugdijra vagy járadékra jogosult halála esetében, aki más államban lakott, mint az az állam, amelyre a betegségi természetbeni szolgáltatások terhe hárult /255/.

VII. Alfejezet

A munkanélküliség /256/

I. - A SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ JOG MEGSZERZÉSE

94. MUNKANÉLKÜLIEK, AKIK AZ UTOLSÓ FOGLALKOZTATÁSUK FOLYAMÁN A FELVÉTELI ÁLLAMBAN /ILLETÉKES ÁLLAM/ LAKTAK

a/ Az időszakok összeszámitása

A dolgozó a munkanélküliségi szolgáltatásokra vonatkozó jog megszerzéséhez érvényesitheti azokat az időszakokat, amelyeket más tagállamokban töltött /3. sz. rendelet 33. cikke/.

- Előzetes biztositási időtartamhoz kötés

Feltéve, hogy az érdekelt utoljára azoknak a jogszabályoknak volt alávetve, amelyek alapján a szolgáltatásokat kérik, köteles számításba venni a szükséges mértékben:

- azokat a biztositási időszakokat, amelyeket más államokban töltött;

- a foglalkoztatási időszakokat annyiban, amennyiben ezeket az időszakokat, mint az alkalmazandó jogszabályok alatti biztositási időszakokat vették tekintetbe.

- A jognak foglalkoztatási vagy ottlakási időszakokhoz kötése

Ha az az előbb idézett feltétel, hogy az érdekelt utoljára az alkalmazandó jogszabályoknak legyen alávetve, teljesült, az illetékes állam intézete összeszámitja a többi országban töltött biztositási vagy foglalkoztatási időszakokat, mintha azokat ebben az államban töltötték volna.

b/ Lakóhely

Ha a dolgozó olyan államba helyezi át a lakóhelyét, amelynek a jogszabályai a szolgáltatásokhoz való jogot ennek az államnak egy helységében

---

/255/ Azoknak a nehézségeknek a megoldása végett, amelyeket különösen a luxemburgi jogszabályok vetnek fel, a Bizottság javasolta, hogy az az intézet, amely viselte a betegségi, anyasági biztositás ama természetbeni szolgáltatásainak a terhét, amelyet olyan jogositottnak nyujtottak, aki egy másik tagállamban lakott, adja meg a segélyeket a halál esetében ugy, mintha a jogosult az elhalálozás idejében abban az államban lakott volna, ahol intézet van /az alaprendelet módositási tervezetének 53. cikke/.

/256/ V.ö. a 3. sz. rendelet 33-38. cikkeivel; a 4. sz. rendelet 62-66. cikkeivel; a 36/63. sz. rendelet 19. cikkével.

való bizonyos időtartamu ottlakáshoz kötik, nem lehet hosszabb idejü ottlakást előirni, mint azokkal a dolgozókkal szemben, akik ugyanazon államon belül helyezik át lakóhelyüket /33. cikk 6. pont/.

95. MUNKANÉLKÜLIEK, AKIK AZ UTOLSÓ FOGLALKOZTATÁSUK FOLYAMAN MÁS ÁLLAMBAN LAKTAK MINT A FELVÉTELI ÁLLAM /ILLETÉKES ÁLLAM/

a/ Határ menti dolgozók

A 36/63. sz. rendelet 19. cikke szabályozza a helyzetüket a munkanélküliségre vonatkozólag.

- Teljes munkanélküliség

A határ menti dolgozónak, aki a munkanélküliség állapotában van, joga van a munkanélküliségi szolgáltatásokra azon állam jogszabályainak a rendelkezései szerint, amelyben lakik, mintha ott gyakorolta volna az utolsó foglalkozását. Ebben az esetben részesülhet az időszakok összeszámitásának a kedvezményében akkor is, ha a szabályszerüen evégett megkivánt feltétel nem valósult meg, tudniillik az, hogy a munkanélküli utoljára azoknak a jogszabályoknak volt alávetve, amelyek alapján a munkanélküliségi szolgáltatásokat kéri /257/.

A szolgáltatások a lakóhely államának az intézetét terhelik.

- Részleges vagy eseti munkanélküliség

A határ menti dolgozónak, aki a munkanélküliség állapotában van abben a vállalatban, amely foglalkoztatja, joga van a foglalkoztatási állam /illetékes állam/ jogszabályai szerinti szolgáltatásokra, mintha ott laknék.

A szolgáltatások a foglalkoztatási államot terhelik.

b/ Más dolgozók /különösen az idénymunkások/

Ebbe a csoportba tartoznak az idénymunkásokon felül a határ menti vállalatok dolgozói és a diplomáciai, valamint konzuli szolgalatot teljesitő személyek.

Ezek a dolgozók abban az államban részesülhetnek a munkanélküliségi szolgáltatásokban, amelynek a jogszabályai alá voltak vetve az utolsó foglalkoztatásuk folyamán /illetékes állam/, vagy ahol a lakóhelyük van /3. sz. rendelet 33. cikkének 7. pontja, és a 35. cikkének 6. és 7. pontja/ /258/.

Mint a határ menti dolgozó a teljes munkanélküliség esetében, az idénymunkás a teljes munkanélküliség esetében részesül az időszakok összeszámitásának a kedvezményében anélkül, hogy alá lett volna vetve utoljára azoknak a jogszabályoknak, amelyek alapján a munkanélküli szolgáltatásokat kéri.

96. A SZOLGÁLTATÁSOK KISZÁMITASA. - Egyes jogrendszerek különleges szabályozásának a figyelembevétele érdekében egyes külön rendelkezéseket állapitottak meg /3. sz. rendelet 34. cikke/.

a/ Előző munkabér

Ha ama jogszabályok szerint, amelyek alapján a szolgáltatásokat nyujtani kell, a szolgáltatások kiszámitása az előző munkabér összegén nyugszik, az intézet azt veszi alapbérnek, amit a dolgozó az utolsó foglalkozásában vett kézhez.

/257/ V.ö. fentebb, a 94. ponttal.

/258/ A Bizottság a lakóhely államában a szolgáltatások nyujtását illetőleg azonos módositásokat javasolt azokkal, amelyeket egy olyan dolgozó lakóhelyének az áthelyezése esetére javasolt, aki a szolgáltatásokra való jogot mar megszerezte /az alaprendelet-tervezet 55. cikke/. V.ö. alább, a 98. ponttal.

b/ Családfenntartás

Ha a szolgáltatások összege a családtagok száma szerint változik, a szolgáltatásokat fizető intézet azokat a családtagokat is számításba veszi, akik egy másik államban laknak.

Az E 18. mintának megfelelően kiállított tanusitványnak a kártalanitandó munkanélküliségi időszak kezdete után való kiadása nem hat halasztólag a családfenntartás folytán - az illetékes ország jogszabályainak megfelelően - nagyobb mértékü szolgáltatások meghatározásának a kezdő időpontjára /259/.

II. - A JOG FENNMARADÁSA A LAKÓHELY ÁTHELYEZÉSE ESETÉBEN

97. A SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ JOG FENNTARTÁSÁNAK A FELTÉTELEI. - Ha a munkanélküli, aki az állam jogszabályai által megkivánt feltételeknek megfelel, a lakóhelyét egy másik államba helyezi át, továbbra is részesül a munkanélküliségi szolgáltatásokban.

a/ Határidő /260/

b/ Engedélyezés

A szolgáltatásokra vonatkozó jog fenntartása a felvevő intézet /illetékes intézet/ és a munkanélküli uj lakóhelye államának az intézete kettős engedélyezéséhez van kötve /3. sz. rendelet 35. cikkének 2. pontja /261/.

98. A SZOLGÁLTATÁSOK NYUJTÁSA AZ UJ LAKÓHELYEN

a/ A szolgáltatások nyujtásának időtartama

A munkanélküli a szolgáltatásokra vonatkozó jogát legfeljebb arra az időre tartja meg, amely nem haladja meg a következő határidők legrövidebb időtartamát:

- 4 hónap a lakóhely áthelyezésének időpontjától számitva;

- 5 hónap a szolgáltatásokra vonatkozó jog megnyilásának időpontjától számitva;

- az az időszak, amelynek folyamán joga lenne a szolgáltatásokra a foglalkoztatási ország jogszabályai alapján /3. sz. rendelet 35. cikkének 1. pontja /262/.

b/ A szolgáltatások mértéke

A szolgáltatásokat az utolsó foglalkoztatási állapot arányában kell fizetni /263/.

/259/ V.ö. a C.A.S.S. 1964. október 7-i 57. sz. határozatával. J.O.C.E. 1965. március 31-i 53. sz., 781. old.

/260/ A gyakorlatban nehézségek mutatkoznak az alkalmazásban akkor, amikor a munkanélküliek a szolgáltatások fenntartására vonatkozó jogukat csak hosszu idővel a lakóhelyük áthelyezése után érvényesitik. A Bizottság azt javasolta, hogy a munkanélküliségi szolgáltatásokra vonatkozó jog fenntartását ahhoz a feltételhez kössék, hogy a munkanélküli 30 napos határidőn belül forduljon az uj lakóhelye államának intézetéhez /az alaprendelet-tervezet 55. cikke/.

/261/ A Bizottság e kettős engedélyezés kötelezettségének a megszüntetését javasolta.

/262/ A Bizottság azt javasolta, hogy ezeket a szolgáltatásokat olyan hosszú ideig fizessék, ameddig az új lakóhely államának a jogszabályai azt megszabják.

/263/ A Bizottság azt javasolta, hogy a szolgáltatásokat az új lakóhely államában érvényben lévő mértékben fizessék.

c/ Megtérítés

Elvileg az illetékes intézet megtéríti a szolgáltatásokat annak az intézetnek, amelyik azokat nyujtotta /3. sz. rendelet 37. cikke/ /264/.

VIII. Alfejezet

A családi pótlékok utalványozása /265/

99. MEGHATÁROZÁS

- Családi pótlékok

A 3. sz. rendelet nem határozza meg a családi pótlékokat. De elfogadják azt, hogy ez a kifejezés azokat az időszakos pénzbeni szolgáltatásokat fedi, amelyeket a gyermekek számától és korától függően engedélyeznek. Következésképpen a rendelkezések nem nyernek alkalmazást a kivételes egyszeri bérpótlékokra, az eltartott felmenő után járó pótlékra, a sajátos tanulmányi segélyekre /266/.

- Gyermekek

A családi pótlékokra vonatkozó rendelkezések alkalmazása szempontjából ez a kifejezés kiterjed /3. sz. rendelet 40. cikkének 3. pontja/ a törvényes, a törvényesitett, a házasságon kivül született elismert gyermekekére, az örökbefogadottjára és az árva unokákra.

- A dolgozónak;

- A dolgozó házastársának, ha a dolgozóval közös otthonban élnek abban az országban, ahol a család lakik /267/.

I. - ALAPELVEK

100. AZ IDŐSZAKOK ÖSSZESZÁMITÁSA. - Ha az állam jogszabályai a családi pótlékra vonatkozó jog megszerzését foglalkoztatási, szakmai, tevékenységi időszakok vagy hasonló elbirálás alá eső időszakok eltöltéséhez kötik, számításba kell benni - ha szükséges - a többi tagállamban töltött időszakokat is /3. sz. rendelet 39. cikke/.

/264/ A jelenleg érvényes rendszer egyszerüsitése végett a Bizottság azt javasolta, hogy az illetékes intézet a nyujtott szolgáltatásokat 6 hónapra korlátozva téritse meg a szolgáltatásoknak a lakóhely államában nyujtása kezdetétől számitva.

/265/ V.ö. a 3. sz. rendelet 39-42. cikkeivel; a 4. sz. rendelet 67-72. cikkeivel; a 36/63. sz. rendelet 20-22. cikkeivel.

/266/ A Bizottság alaprendelet-tervezete szerint a közösségi jogot alkalmazni kellene nemcsak a "családi pótlékokra", hanem általánosabban a "családi szolgáltatásokra"; úgy hogy ez a kifejezés öleljen fel minden természetbeni vagy pénzbeni szolgáltatást, amely a családi terhek kiegyenlitésére van szánva. De kivül esnek - elsősorban népszaporodási jellegük folytán - a sajátos születési segélyek, amelyeket az alaprendelet-tervezet 1. függeléke emlit /1. cikk a/ pont/; ezeket azonban engedélyezhetik kétoldaluan a tagállamok.

/267/ A Bizottság javaslata szerint a rendeleteket a családtagokra is alkalmazzák. Ennek a kifejezésnek a meghatározása /az alaprendelet-tervezet 1. cikkének p/ pontja/ visszautal azokra a jogszabályokra, amelyek alapján a szolgáltatásokat nyujtották, vagyis ezeknek a családtagoknak a lakóhelye szerinti ország jogszabályaira.

101. CSALÁDI PÓTLÉKOK NYUJTÁSA A FELVÉTELI ÁLLAM /ILLETÉKES ÁLLAM/ ÁLTAL. A 3. sz. rendelet rendelkezései szerint a dolgozónak, akinek a gyermekei más tagállamban laknak, mint a felvételi állam, /illetékes állam/, a felvételi állam jogszabályai szerint van joga a gyermekek utáni családi pótlékra /3. sz. rendelet 40. cikke/ /268/.

- A felső határ

A fent megállapitott alapelvnek azonban korlátai vannak. Az az állam, amely a családi pótlék fizetésére köteles, azt csak olyan összeg erejéig fizeti, amilyent engedélyeznek annak a tagállamnak a jogszabályai, ahol a gyermekek laknak /vagy nevelkednek/ /3. sz. rendelet 40. cikkének 1. pontja/.

Az állam tehát a két jogszabályozásnak megfelelő összeget összehasonlitja és a kettő közül csak a kisebbet engedélyezi.

Abban az esetben, ha annak a tagállamnak a jogszabályai, amelynek a területén a gyermekek laknak nem engedélyeznek családi pótlékot a dolgozók meghatározott kategóriájának a gyermekei után, annak az országnak az illetékes intézete, amely ország jogszabályainak a dolgozó alá van vetve, nem köteles a 3. sz. rendelet 40. cikke alapján családi pótlékot fizetni, ha a dolgozó ugyanebbe a kategóriába tartozik /269/.

Az összehasonlitást az ugyanahhoz a családfőhöz tartozó összes gyermekekre nézve végzik. Ha annak az államnak a jogszabályai, ahol a gyermekek laknak, /vagy nevelkednek/ a dolgozók különböző kategóriái számára különböző összegekről intézkednek, azokat az összegeket kell számitásba venni, amelyeket a dolgozó részére alkalmazni kellene, ha ebben az államban volna foglalkoztatva /3. sz. rendelet 40. cikkének 2. pontja/.

- Szakmai tevékenység

A családi pótlék fizetését felfüggesztik, ha szakmai tevékenység gyakorlása folytán a családi pótlékok annak az államnak a jogszabályai alapján járnak, amely államban a gyermekek laknak, vagy nevelkednek /3. sz. rendelet 40. cikkének 8. pontja és 42. cikkének 7. pontja/.

Szakmai tevékenység gyakorlása folytán járónak kell tekinteni azokat a családi pótlékokat, amelyek minden - fizetett vagy nem fizetett - szakmai tevékenység folytán járnak, ugyszintén járnak ennek a szakmai tevékenységnek a felfüggesztése időszakában a fizetett szabadság alatt, vagy betegség, anyaság, üzemi baleset, foglalkozási betegség, munkanélküliség, sztrájk vagy lock-out során, 6 hónapra korlátozva /270/.

- Kedvezőbb rendszerek

Egyes tagállamok a családi pótlékok terén kétoldalu megállapodásokat kötöttek, amelyek a 3. sz. rendelet 40. és az azt követő cikkeinél kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaznak /3. sz. rendelet D függeléke; 36/63. sz. rendelet 1. függeléke/.

A 3. sz. rendelet egyuttal a tagállamoknak lehetőséget nyujt arra, hogy a vándormunkások javára egyoldaluan kedvezőbb rendelkezéseket tegyenek /41. cikk 2. pontja/. Ekként a Német Szövetségi Köztársaság a saját családi pótlékait fizeti azoknak, akiket a saját területén foglalkoztat, követke-

---

/268/ A Bizottság ennek a szabálynak a megforditását javasolta s általános szabályként a családi szolgáltatások engedélyezését a családtagok lakóhelye szerinti állam jogszabályainak az intézkedései alapján /az alaprendelet-tervezet 60. cikke/.

/269/ V.ö. a C.A.S.S. 1962. március 30-i 39. sz. határozatával; J.O.C.E. 1962. junius 9-i 44. sz., 1376. old.

/270/ V.ö. a C.A.S.S. 1967. április 7-i 61. sz. határozatával; J.O.C.E. 1967. junius 21-i 120. sz., 2370. old.

zésképp anélkül, hogy figyelembe venné a gyermekek lakóhelye államának a jogszabályaiban megszabott felső határt /271/.

102. MEGTÉRITÉS. - A Bizottság tervezetében, amely ugy intézkedik, hogy a családi szolgáltatásokat a családtagok lakóhelyén engedélyezzék, lényeges tétellé válik ezeknek a szolgáltatásoknak a megtérítése annak az államnak az intézetei által amelyben a dolgozó biztositva van.

Ezeket a megtérítéseket átalányösszegben kellene teljesiteni; amelyeket az Igazgatási Szakbizottság határozna meg.

Nem volna helye a lakóhely állama által fizetett szolgáltatások megtérítésének, ha a családtagoknak joguk van ebben az államban a szolgáltatásokra szakmai tevékenység gyakorlásának a ténye alapján.

Megállapodásokat lehetne kötni a megtérítés más módjainak a megállapitására, vagy a megtérítés teljes kiküszöbölésére.

Ezeket a rendelkezéseket alkalmazni kellene azoknak a szolgáltatásoknak a megtérítésére vonatkozólag is, amelyeket annak az államnak a számlájára nyujtottak, amelyet a munkanélküliségi szolgáltatások terhelnek /272/.

II. - KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEK

103. KIKÜLDÖTT DOLGOZÓ. - Ha a kiküldött dolgozó /273/ gyermekei követik abba az államba, ahová kiküldték, a családi pótlékokat továbbra is annak az államnak a jogszabályai szerint fizetik nekik, amelyben a dolgozó a kiküldetése alatt bejelentve marad, mintha a lakóhelye ebben az államban maradna /3. sz. rendelet 40. cikkének 6. pontja/.

104. MUNKANÉLKÜLI. - Ha a határ menti dolgozó valamely állam jogszabályai által előirányzott munkanélküliségi szolgáltatásokban részesül, joga van a munkanélküliek részére akár kifejezetten, akár értelemszerüen meghatározott családi pótlékokra, ha olyan jogszabályokról van szó, amelyek minden lakosra kiterjednek /36/63. sz. rendelet 22. cikke/ /274/.

105. NYUGDIJRA VAGY JÁRADÉKRA JOGOSULT. - Bármelyik államban laknak az érdekeltnek a gyermekei, a családi pótlékokat a következő módon kell fizetni:

a/ Egyetlen tagállamtól járó nyugdijra vagy járadékra jogosult

Ha a jogosult másik tagállamban lakik, a nyugdij vagy a járadek fizetésére kötelezett ország jogszabályainak megfelelően van joga a családi pótlékokra ugy, mintha ebben az országban laknék /3. sz. rendelet 42. cikkének 1. pontja/.

b/ Nyugdijra vagy járadékra több tagállamban jogosult

Ebben az esetben, ha az alkalmazandó jogszabályok nem gondoskodnak a nyugdijra vagy járadékra jogosultak családi pótlékairól, e jogszabályokban

---

/271/ A Bizottság átmeneti rendelkezés elfogadását javasolta ama dolgozók jogai fenntartásának a biztositására, akik a 3. sz. rendelet hatálya alatt magasabb összegü családi pótlékban részesülnek, mint amilyen családi szolgáltatásokra nekik jogot adna a javasolt rendszer alkalmazása /76. cikk 8. pontja/.

/272/ V.ö. fentebb, a 104. ponttal.

/273/ V.ö. fentebb, az 56. ponttal.

/274/ A Bizottság ennek a rendszernek a nem határ menti dolgozó munkanélküliek azokra a családtagjaira is a kiterjesztését javasolta, akik egy más tagállamban laknak, mint az, amelynek a jogszabályait az utolsó foglalkoztatása folyamán reá alkalmazni kellett /az alaprendelet-tervezet 61. cikke/.

előirányzott nyugdij vagy járadék kiegészitése, vagy pótléka a gyermekek után, kivételesen a családi pótlékokhoz hasonló elbirálásban részesül. Ez a hasonló elbirálás azonban nem terjed ki a gyermekek után járó azokra a kiegészitésekre vagy pótlékokra, amelyeket a jogszabályok alapján üzemi balesetekre és foglalkozási betegségekre engedélyeznek /275/.

Más tagállamok intézeteinek, mint amelynek a jogszabályait kell alkalmazni, tartózkodniok kell ezeknek a kiegészitéseknek és pótlékoknak a fizetésétől.

Ezeket a családi pótlékokat - vagy a velük egy tekintet alá eső pótlékokat - a következő szabályok szerint kell engedélyezni /3. sz. rendelet 42. cikkének 2. pontja/:

- Ha a jogosultnak a lakóhelye olyan tagállamban van, ahol nyugdijban vagy járadékban részesül: a családi pótlékokat neki ennek az államnak a jogszabályai szerint fizetik.

- Ha a jogosultnak a lakóhelye olyan tagállamban van, ahol nem részesül semmilyen nyugdijban vagy járadékban: a családi pótlékokat a részére annak a tagállamnak a jogszabályai szerint fizetik, ahol a leghosszabb öregségi biztositási időszakát töltötte.

106. ÁRVÁK. - Az árvákra alkalmazandó rendelkezések csak a családi pótlékokra vonatkoznak, kizárva az árva-ellátásokat, ami vagy leszállitott szolgáltatások fizetését, vagy a szolgáltatások halmozását vonhatja maga után, ha a dolgozó a pályája során olyan jogszabályoknak volt alávetve, amelyek közül egyesek az árvák részére ellátásokat irányoznak elő, mások pedig családi pótlékokat /276/.

a/ A dolgozó halála, amely jogot nyit baleseti vagy foglalkozási betegségi járadékra

A családi pótlékokat a járadék fizetésére kötelezett állam intézetei fizetik még akkor is, ha a gyermekek más országban laknak, mint a nyugdijat fizető állam /3. sz. rendelet 42. cikkének 5. pontja/.

b/ A dolgozó halála, amely nem nyit jogot baleseti vagy foglalkozási betegségi járadékra /3. sz. r endelet 42. cikkének 6. pontja/

Három esetet lehet ilyenkor figyelembe venni /az árva lakóhelye szerinti állam jelenti azt az államot is ahol nevelkedik/.

- A dolgozó alávetettsége egyetlen tagállam /A/ jogszabályainak és az árva lakóhelye egy másik államban /B/. A családi pótlékok az A. állam jogszabályainak megfelelően járnak.

- A dolgozó alávetettsége több tagállam /A. és B./ jogszabályainak és az árva lakóhelye az egyikban azok közül /B/.

A családi pótlékok az árva lakóhelye államának /B/ a jogszabályai szerint járnak.

- A dolgozó alávetettsége több tagállam /A. és B./ jogszabályainak és az árva lakóhelye egy másik államban /C/. A családi pótlékok a két állam /A. vagy B./ közül annak az államnak a jogszabályai szerint járnak, amelyik államban a dolgozó a leghosszabb öregségi biztositási időszakát töltötte.

/275/ V.ö. a C.A.S.S, 1966. január 20-i 38. sz. határozatával; J.O.C.E. 1966. junius 28-i 115. sz., 2146. old.

/276/ A Bizottság azt javasolta, hogy az árvák részére a szolgáltatásokat /családi pótlékokat, kiegészitő pótlékokat, különös pótlékokat, árva-ellátásokat, kizárva az üzemi baleseti és a foglalkozási betegségi biztositási szolgáltatásokat/ egyetlen tagállam jogszabályai alapján engedélyezzék /az alaprendelet-tervezet 63. cikke/.

3. FEJEZET

AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP

I. Alfejezet

Általában

I. - ALAPRENDELKEZÉSEK ÉS MÓDOSITÁSI JAVASLATOK

107. ALAPRENDELKEZÉSEK. - A Szerződés 2. cikkében a Közösségre bizott hivatás betöltése végett a Szerződés 3. cikke az i/ bekezdésében Európai Szociális Alap létesitését irja elő, abból a célból, hogy a dolgozók foglalkoztatási lehetőségein javitson és hozzájáruljon az életszinvonaluk emeléséhez.

A Szerződés a szociálpolitikáról szóló harmadik része III. Cimében, a II. fejezetben öt cikket szentel az Alapnak.

A Szerződés 123. cikke szerint a Szociális Alap hivatása hogy a Közösségen belül előmozditsa a dolgozók foglalkoztatási lehetőségeit, földrajzi és szakmai mozgékonyságát.

A 124. cikk ennek az Alapnak a kezelését a Bizottságra bizza, megállapitva, hogy ebben a feladatában a segitségére lesz egy Szakbizottság; ennek nagy vonalakban megállapitja az összetételét.

A 125. cikk megjelöli azokat az általános alapelveket, amelyek irányadók a Szociális Alapra nézve és azokat a feladatokat, amelyek az átmeneti időszakban az Alapra hárulnak. Ennek az időszaknak a letelte után lehet megbizni az uj feladatokkal a 126.b/ cikk alkalmazásával.

A 127. cikk alkalmazásával a Tanács megállapitotta a 124. és 125. cikk végrehajtására vonatkozó rendeleti előirásokat. A Tanácsnak az Európai Szociális Alapra vonatkozó 1960. augusztus 25-i 9. sz. rendelete /277/ teremti meg a tárgyban az alapvető szabályozást. Ezt módositotta az 1963. május 31-i 47/63. sz. rendelet /278/ és az 1967. február 21-i 37/67. sz. rendelet /279/.

A Tanács ezenfelül elfogadta:

- a pénzügyi rendeletet az EGK költségvetésének a felállitására és teljesitésére, valamint az utalványozó és számvevő felelősségére vonatkozólag /280/; ennek egyes rendelkezései a Szociális Alapra vonatkoznak /1., 5., 6., 9., 15., 18. cikkek/;

- a pénzügyi rendeletet a tagállamok hozzájárulásainak a Bizottság rendelkezésére bocsátására vonatkozó módozatok és eljárás tárgyában, valamint

---

/277/ V.ö. J.O.C.E. 1960. augusztus 31-i 56. sz., 1189. old. Ennek módositott szövege a függelékben szerepel.

/278/ V.ö. J.O.C.E. 1963. junius 10-i 86. sz., 1605. old.

/279/ V.ö. J.O.C.E. 1967. december 24-i 33. sz., 526. old.

/280/ V.ö. J.O.C.E. 1960. december 29-i 83. sz. 1939. old.

ama technikai feltételek tárgyában, amelyek mellett végzik az Európai Szociális Alapra vonatkozó pénzügyi müveleteket /281/;

- A határozatot az Európai Szociális Alap Szakbizottságának a szabályzatára vonatkozólag /282/.

A Bizottság a maga részéről meghozta a következő végrehajtási rendeleteket és határozatokat:

- a 113/63. sz. rendeletet az Európai Szociális Alaphoz benyujtott részesedési kérelmek vizsgálati és ellenőrzési módozatairól /283/;

- a 12/64. sz. rendeletet azoknak a feltételeknek a megállapitása tárgyában, amelyek pontosan meghatározzák a huzamos hiányos foglalkoztatottság nyilvánvaló helyzetét /284/;

- határozatot a tagállamok felhasználására iratminta megállapitása tárgyában olyan kérelmeik előterjesztése céljára, amelyek szakmai átképzés müveleteire az Európai Szociális Alapból való részesedésre irányulnak /285/;

- határozatot a tagállamok felhasználására iratminta megállapitása tárgyában olyan kérelmeik előterjesztése céljára, amelyek a Közösség egyik országán belül való újraelhelyezési müveletekre az Európai Szociális Alapból a részesedésre irányulnak /286/;

- határozatot az utoljára 1968. február 14-én módositott /288/ 9. sz. rendelet /287/ 18. cikkében emlitett közjogi szervezetek jegyzékének a létesitésére vonatkozólag.

A Bizottság 1965-ben két rendelet-tervezetet mutatott be a Tanácsnál az Alap beavatkozásai hatékonyságának a növelésére /289/:

- javaslatot a Tanácsnak a Szerződés 127. cikkén alapuló, a 9. sz. rendelet módositására vonatkozó rendelet tárgyában;

- a Szerződés 235. cikkén alapuló, az Európai Szociális Alapra vonatkozó kiegészitő rendelet-tervezetet.

Nem tekintve azt a néhány kisebb módositást, amelyet a 9. sz. rendeletre nézve az előbb idézett 37/67. sz. rendelet valósitott meg, a Bizottság által javasolt különböző intézkedések még a Tanács vizsgálódásának a tárgyai; a Tanács kétségtelenül el fogja halasztani ezek közül egyeseknek a hatálybaléptetését az átmeneti időszak elteltéig.

II. - IGAZGATÁSI SZERVEZET

108. A BIZOTTSÁG. - A Szerződés 124. cikke az Alap kezelését a Bizottságra bizta. A Bizottság hoz határozatot az Alapból való juttatásról.

109. AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP SZAKBIZOTTSÁGA. - A Bizottságnak a feladatok teljesitésében segitségére van a Szakbizottság.

/281/ V.ö. J.O.C.E. 1961. március 30-i 22. sz. 509. old.

/282/ V.ö. J.O.C.E. 1960. augusztus 31-i 56. sz. 1201. old.

/283/ V.ö. J.O.C.E. 1963. október 24-i 153. sz. 2563. old.

/284/ V.ö. J.O.C.E. 1964. február 22-i 32. sz. 537. old.

/285/ V.ö. J.O.C.E. 1962. március 19-i 20. sz. 371. old.

/286/ V.ö. J.O.C.E. 1963. február 16-i 25. sz. 287. old.

/287/ V.ö. J.O.C.E. 1962. február 1-i 8. sz.

/288/ V.ö. J.O.C.E. 1968. február 20-i L 44. sz., 7. old.

/289/ A szövegeket közölte a Parlament véleményével a J.O.C.E. 1965. julius 23-i 134. sz., 2236. old.

A Szakbizottság létesitése iránt a Szerződés 124. cikke intézkedett és az a 9. sz. rendelet 27-30. cikkeinek tárgya. A Szakbizottság szabályzatát a Tanácsnak egy 1960. augusztus 25-i határozata állapitotta meg /290/. A Szakbizottság 1961. julius 3-án megállapitotta belső ügyrendjét, meghatározva munkamódszereit.

A Szakbizottság mindegyik tagállam részéről két-két kormányképviselőből, két-két szakszervezeti képviselőből és a munkaadói szervezet két-két képviselőjéből áll. A tagjait és pót-tagjait a Tanács jelöli ki; a Tanácsnak törekednie kell arra, hogy a Szakbizottság összetételében megvalósuljon a különböző érdekelt körök igazságos képviselete. Névsorukat tájékoztatásul közli a hivatalos lap /Journal officiel/.

A Szakbizottság elnöke a Bizottság egy tagja, aki a szavazásban nem vesz részt; a Szakbizottságot az elnök hivja össze, aki megállapitja az üléseinek a napirendjét.

A Szakbizottság véleményét kell kérni az Alap kezelésére vonatkozó minden általános vagy elvi jelentőségü kérdésben. Előzetes véleményének beszerzése kötelező a következő ügyekben:

- az Alap évi költségvetésének előzetes tervezete;

- a közjogi szervezetek jegyzéke és annak folyamatos kiegészitése;

- az Alapból való részesedésre irányuló kérelmek, vagy egy átállitási javaslatnak a Bizottság által való előzetes jóváhagyása;

- azok a kérdések, amelyeket az Alap beavatkozása vet fel a szakmai képzés közös politikájának a megvalósitásába;

- a 9. sz. rendelet alkalmazásához szükséges végrehajtási intézkedések;

- a 9. sz. rendelet felülvizsgálása és az Alap feladatainak a módositása az átmeneti időszak leteltével.

A Szakbizottság a saját kezdeményezése alapján véleményt adhat a Bizottságnak minden kérdésben.

A Szakbizottságot tájékoztatni kell az Alap müködéséről és a Közösségnek azokról a gazdasági és szociális körülményeiről, amelyek ezt a müködést érinthetik.

III. - KIADÁSOK, AMELYEK AZ ALAPBÓL FEDEZHETŐK

110. A KIADÁS CÉLJA. - Annak a Tanács részére fennálló lehetőségnek az érintése nélkül, hogy az átmeneti időszak letelte után az Alapra bizható új feladatokat határozhasson meg az Alapból való részesedés célját az átmeneti időszakra maga a Szerződés határozta meg.

Az Alap megtériti azoknak a kiadásoknak 50%-át, amelyeket a tagállamok vagy a közjogi szervezetek azokra a müveletekre szenteltek, amelyekre kiterjed a közösségi szabályozás, kivéve azokat a kiadásokat, amelyek a közhatósági tevékenységben részt vevő személyzetet illetik.

Azt a három esetet, amelyek jelenleg a Szociális Alap beavatkozásáról intézkednek, a Szerződés 125. cikke határozza meg. Ezek:

- munkanélküli dolgozók szakmai átképzése

- munkanélküli dolgozóknak munkába visszahelyezése,

- a vállalatuk átállitása által érintett dolgozók javadalmazásának ugyanazon a szinten tartása.

A szakmai képzés nem szerepel az Alap feladatai között, ugy, amint azokat az érvényben lévő tételes jog meghatározza. De az mégis egyik szempont-

/290/ V.ö. J.O.C.E. 1960. augusztus 31-i 56. sz., 1201. old.

/291/ Jegyzet törölve van.

ja a szociálpolitikának, amely anyagilag kapcsolatban van a Szociális Alap beavatkozásának előbb említett három esetével, amiként ezt maga a Szerződés is kiemelte, azzal, hogy a szakmai képzésre vonatkozó 128. cikket a Szociális Alapról szóló fejezetbe illesztette be /292/.

A szakmai képzést célzó intézkedések finanszirozásában való részvétel végett a közösségi intézményeknek a Szociális Alap helyett máshova kellett fordulniok.

Igy a Tanács Olaszországnak a Szerződés 235. cikkén alapuló 1966. december 22-i határozatával /293/ közösségi pénzügyi támogatást nyujtott, amely lehetővé tette különösen bizonyos számu tanulmányi ösztöndij adását az olaszországi kénbányákból elbocsátott dolgozók gyermekei szakmai képzésének a támogatására. A szükséges hiteleket nem a Szociális Alap jogcimén nyitják, hanem a Bizottságra vonatkozó fejezetben /294/.

111. A KIADÁST FOGANATOSITÓ SZEMÉLYEK. - A Szerződés 125. cikke alapján azokat a kiadásokat, amelyek alkalmasak arra, hogy okot adjanak az Alapból való részesedésre, államnak vagy egy közjogi szervezetnek kell viselnie.

Közjogi szervezet alatt - a 9. sz. rendelet 18. cikkének a meghatározása szerint - a decentralizált közületeken felül minden olyan szervezetet kell érteni, amelyet a belföldi jogszabályok mint közjogi szervezetet létesitettek, vagy ismertek el, felruháztak jogi személyiséggel és önálló vagyonkezeléssel, és amelyet az állam vagy egy decentralizált közület ellenőriz, feltéve mindig, hogy ennek a szervezetnek a céljai között szerepelnek az Alap hatáskörébe tartozó tevékenységek /295/.

A decentralizált közületeket illetően, jellegük az egyes tagállamok jogszabályaitól függ.

A második kategóriára nézve a Tanács a Bizottságra bizta azt a feladatot, hogy a közjogi szervezetek jegyzékét megállapitsa és folyamatosan kiegészitse, pontosan meghatározva, hogy abba nem lehet belefoglalni a lényegileg ipari vagy kereskedelmi vállalatokat és üzemeket. Ezt a jegyzéket

---

/292/ A javaslatok, amelyek a Szociális Alap hatékonyságának a növelését célozzák, arra irányulnak, hogy lehetővé tegyék a közbelépését szakmai képzés esetében is.

/293/ V.ö. J.O.C.E. 1966. december 31-i 246. sz., 4168. old.

/294/ A Bizottság 1965. junius 30-án a Tanács elé terjesztett egy határozat-tervezetet felnőttek gyorsitott képzése első közös programjának a kidolgozására vonatkozólag, amelynél alkalmazva a 10. általános alapelvet a szakmai képzés közös politikájának a megvalósitására /a Tanács 1963. április 2-i határozata, J.O.C.E. 1963. április 20-i 63. sz., 1338. old./ a Bizottság közös finanszirozást irányzott elő. A Tanács elutasitotta ezt a közösségi finanszirozásra vonatkozó javaslatot és felhivta a Bizottságot, hogy terjesszen elő uj javaslatokat a gyorsitott szakmai képzés programjának a kidolgozására vonatkozólag.

/295/ Avégett, hogy orvosolják ennek a fogalmának tulságosan korlátozott jellegét, a Bizottság azt javasolta, hogy a 9. sz. rendelet értelmében a közjogi szervezetek alatt a decentralizált közületeken felül minden olyan szervezetet értsenek, amelyet közhatalmi ténykedés létesitett vagy ismert el avégből, hogy közérdekü feladatot lásson el, feltéve, hogy a szóban lévő szervezetet, amely jogi személyiséggel és önálló vagyonkezeléssel van felruházva, az állam vagy egy decentralizált közület ellenőrzi és a szervezetnek a céljai között szerepelnek az Alap hatáskörébe tartozó tevékenységek, vagy pedig az tényleg visel ilyen tevékenységekre vonatkozó kiadásokat.

a Bizottság 1961. december 13-i határozatával /296/ létesitették s azt több izben módositották /297/.

A jegyzék államok szerint változik, Olaszország 49 szervezetétől, Luxemburg és Hollandia 1-1 szervezetéig. Három tagállam tekintetében például a következő szervezeteket sorolja fel:

Belgium:

- Institut national d'assurance maladie-invalidité /Betegségi, rokkantsági biztositási nemzeti intézet/;
- Fonds national de reclassement social des handicapés /Nemzeti alap csökkent munkaképességüek szociális újrafoglalkoztatására/;
- Oeuvre nationale des anciens combattants et victimes de la guerre /O.N.A.C./ /Volt frontharcosok és háborus áldozatok nemzeti intézménye/;
- Oeuvre nationale des invalides de guerre /O.N.I.G./ /Hadirokkantak nemzeti intézménye/;
- Office national de l'emploi /O.N.Em./ /Nemzeti foglalkoztatási hivatal/

Luxemburg:

- Association d'assurance contre les accidents /Balesetek elleni biztositó társaság/.

Franciaország:

- Chambres de métiers /Iparkamara/;
- Office national d'immigration /O.N.I./ /Nemzeti bevándorlási hivatal/.

IV. AZ ALAPBÓL VALÓ JUTTATÁS ENGEDÉLYEZÉSÉRE VONATKOZÓ ELJÁRÁS

112. A KÉRELMEK BENYUJTÁSA. - Minden évben legkésőbb julius 1-ig /298/ mindegyik tagállam benyujtja az Alapnak azoknak a kérelmeknek megközelitő összegére vonatkozó indokolt becslését, amelyeket a következő üzletév folyamán a Bizottság elé fog terjeszteni /9. sz. rendelet 16. cikke/.

A Bizottság elé terjesztett kérelmekből ki kell tünni, hogy az előterjesztett kiadások megfelelnek a 9. sz. rendelet rendelkezéseinek és különösen tartalmazniok kell az Alap három esetének mindegyikében a megkivánt felvilágositásokat éspedig esetenként eltérő határidőn belül.

Általában a Bizottság által megállapitott iratminta és ürlap felhasználásával kell a kérelmeket benyujtani.

A Bizottság az 1962. január 30-i /299/ és az 1963. február 4-i határozatával /300/ állapitotta meg azokat az ürlapokat, amelyeket a tagállamok a Szociális Alapból való részesedés céljára használnak, különösen a szakmai átképzés vagy a munkába visszahelyezés müveleteire vonatkozólag.

/296/ V.ö. J.O.C.E. 1962. február 1-i 8. sz., 144. old.

/297/ V.ö. a Bizottság 1963. március 28-i határozatával /J.O.C.E. 1963. április 20-i 63. sz., 1342. old./; 1965. január 15-i /J.O.C.E. 1965. február 10-i 23. sz., 1398. old./, az 1966 március 4-i /J.O.C.E. 1966. március 17-i 46. sz., 631. old./, valamint az 1968. február 14-i határozatával /J.O.C.E. 1968. február 20-i L 44. sz., 7. old./.

/298/ A Bizottság ennek az időpontnak a megváltoztatását javasolta; azt valószinüleg előre hozzák május 1-ére.

/299/ V.ö. J.O.C.E. 1962. március 19-i 20. sz. 371. old.

/300/ V.ö. J.O.C.E. 1963. február 16-i 26. sz., 287. old.

113. A JUTTATÁSRA IRÁNYULÓ KÉRELMEK VIZSGÁLATA ÉS ELLENŐRZÉSE A BIZOTTSÁG ÁLTAL. - A 9. sz. rendelet 25. cikke alapján, az Európai Szociális Alap Szakbizottságának a támogatásával /301/, a Bizottság megvizsgálja a kérelmek megegyezését a rendelet rendelkezéseivel. A Bizottság feladatát megkönnyiti a tagállamok együttmüködése; a tagállamok lehetővé teszik mindannak a kiegészitő tájékozódásnak a beszerzését, amelyet a Bizottság célszerünek itél az Alapból való juttatásra irányuló kérelmekben foglalt tételek kellő megalapozottságának az ellenőrzésére. A tagállamok adott esetben megkönnyitik az érintkezést az érdekelt szervezetekkel vagy vállalatokkal /9. sz. rendelet 24. cikke/.

A Bizottság a 113/63. sz. rendeletének /302/ a 2. cikkében meghatározta a hozzá intézett kérelmek vizsgálatának a módozatait.

Egymást követően meg kell vizsgálni:

- a kérelem elfogadhatóságát a benyujtás határideje és azoknak a felvilágositásoknak a szempontjából, amelyeket tartalmaznia kell;

- a 9. sz. rendelet rendelkezéseivel való megegyezését a bemutatott kiadások és az alkalmazott számitási mód tekintetében; a számitásokat természetesen ellenőrizni kell;

- a kérelem tárgyi és számviteli adatainak megegyezését a rendelet rendelkezéseivel. Ez az ellenőrzés az elsőfoku illetékes hatóság által kiállitott és a Bizottság által névszerint megjelölt dolgozókat illető okiratokra vonatkozik. Az ellenőrzést kémpróbák utján végzik.

A Bizottság 113/63. sz. rendelete vezette be a tagállamok által az egyedi esetekben szolgáltatott adatok anyagi és számviteli ellenőrzésére a kémpróbák módszerét.

A kérelem egészére nézve jellemző eredmények szerzése végett a Bizottság a degressziv kémpróbák mértékét alkalmazza, forditott arányban az egyes kérelmekben érintett dolgozók összes számával, a 113/63. sz. rendelet 3. cikkében megállapitott táblázat szerint.

Szükséges volt azonban gondoskodni a táblázatbelitől eltérő kémpróba mérték kivételes alkalmazásáról, tekintetbe véve az ellenőrzésnek bizonyos anyagi és technikai feltételeit /például az illetékes szervezetek iratkezelési módszereit/, ugyszintén az egyes kérelmekben mutatkozó különleges kérdések természetét. Ebben az esetben az Európai Szociális Alap Szakbizottságát kifejezetten tájékoztatni kell az eltérés okairól. A Bizottság 113/63. sz. rendelete megállapitotta azoknak az összegeknek végleges számitási rendszerét, amelyeket az ellenőrzés után az Alapból való részesedés cimén engedélyeztek /113/63. sz. rendelet 4. cikke/.

- A kért juttatás összegét legelőször is csökkenteni kell azoknak a kiadásoknak az összegével, amely megfelel a kérelem ama részének, amely elfogadhatatlannak mutatkozott a megszabott határidő eltelte miatt, vagy azoknak a felvilágositásoknak az elégtelensége következtében, amelyeket szolgáltatni kell.

- Az ekként kapott összeget pedig csökkenteni vagy növelni kell azokkal az összegekkel, amelyeket belefoglaltak vagy nem foglaltak bele a kérelembe olyan számitási hibák következtében, amelyeket a kérelemnek a 9. sz. rendelet rendelkezéseivel való megegyezésének a vizsgálata során, a bemutatott kiadások, az alkalmazott számitási mód, valamint az anyagi és számviteli adatok tekintetében megállapitottak.

- A harmadik müvelet abból áll, hogy ezt az összeget helyesbitik tekintetbe véve az anyagi és számviteli adatok megegyezésének az ellenőrzését; ezt kémpróbákkal végzik éspedig az elsőfoku illetékes hatóság által kiállitott okiratok tekintetében, a Bizottság által névszerint megjelölt dol-

---

/301/ V.ö. fentebb a 108. és 109. ponttal.

/302/ V.ö. J.O.C.E. 1963. október 24-i 153. sz., 2563. old.

gozókra vonatkozólag. Az összeget azoknak az eseteknek a százalékarányában helyesbitik, amelyek akként mutatkoznak, hogy a rendelet által megszabott feltételeknek nem feleltek meg.

114. PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK. - Szükségtelen visszatérni valamennyi közösségi pénzügyi rendelkezésre, amelyeket a Szociális Alapra alkalmaznak és amelyeket az enciklopédia egy más részében ismertettünk, akár a közösségi kiadások és bevételek közös, akár a Szociális Alap különös szabályairól van szó.

De idézzük emlékezetünkbe, hogy a Szociális Alap müködésének pénzügyi oldala a Szerződés különleges rendelkezéseinek a tárgya a 199., 200. és 207. cikkekben és hogy a Tanács 1961. január 31-én elfogadott egy pénzügyi rendeletet /303/ a tagállamok hozzájárulásainak a Bizottság rendelkezésre bocsátása módozataira és eljárására vonatkozólag, amely hozzájárulásokat említi az EGK Szerződés 200. cikkének 1. és 2. pontja, - valamint azokra a technikai feltételekre vonatkozólag, amelyek mellett végzik a Szociális Alapot illetőleg a pénzügyi müveleteket /a Szerződés 209.b/ cikke/.

A tagállamok pénzügyi hozzájárulásainak felosztási kulcsán felül /a Szerződés 200. cikke /304// a Szociális Alapra alkalmazandó rendszer jelentős sajátságai a következők:

- A Bizottság által eldöntött kiadás kötelező jellegü a költségvetési hatósággal /Tanács/ szemben.

- Az Alap a tagállamnak a folyósitást csak a posteriori engedi, miután az állam vagy a közjogi szervezet a kiadásokat már teljesitette /303/.

- Az Alap a Szerződés 125. cikke alapján a teljesitett kiadásoknak csak 50%-át téríti meg.

Az Alap által engedélyezett juttatások összege az Alap létesitésétől: 1960-tól 1967. december 31-ig meghaladta az 54 millió számolási egységet.

115. OLASZORSZÁG. - A Szerződéshez mellékelt jegyzőkönyv Olaszországra vonatkozólag különösen azt ajánlja a Közösség intézeteinek, hogy megfelelően vegyék igénybe a Szociális Alap erőforrásait avégett, hogy az olasz gazdasági struktúra aránytalanságait rendbehozzák, például a munkanélküliség kiküszöbölése végett uj foglalkoztatások létrehozásával.

E jegyzőkönyv ellenére a Tanács ugy vélte, hogy a Szerződés jelenleg érvényben lévő rendelkezései nem teszik lehetővé az Alap számára, hogy csak bizonyos szükségletekről gondoskodjon: az olasz kénbányák dolgozóinak az esetében, akiket elbocsátottak az olasz kénpiac megnyitása miatt szükségessé vált szanálási intézkedéseknek a következtében, a Tanácsnak /a 9. sz.

/303/ V.ö. a J.O.C.E. 1961. március 30-i 22. sz., 509. old.

/304/ A 9. sz. rendelet módositására vonatkozólag a Bizottság által készitett javaslat gondoskodik a tagállamok részére előlegek engedélyezéséről a juttatások előirányzott globális összegére.
- szakmai átképzési müveletekre avégett, hogy megkönnyitsék uj tevékenységek meghonositását olyan akció keretében, amelynek a célja egy táj fejlesztése vagy szanálása;
- gyorsitott szakmai képzési müveletekre a vándormunkások számára, amely müveleteket vagy a származási országban, vagy a fogadási országban végeznek. A kölcsönök engedélyezhetők az átképzési müveletek megkezdésétől kezdve ama kiadások előirányzati összegének 25%-a erejéig, amely kiadások alkalmasak arra, hogy az alapból való juttatásra irányuló kérelem tárgyai legyenek.

rendeletnak az 1967. február 21-i 37/67. sz. rendelettel /305/ bevezetett módositásain felül, amelyeket az Alap által támogatható dolgozók összességére nézve általánossá tettek/ ki kellett lépnie ennek az alkalmazási köréből, hogy segitséget adhasson a munkából elbocsátottaknak és ösztöndijat a gyermekeiknek.

A Szerződés függelékét alkotó G jegyzéknek az áruira vonatkozó közös vámtarifa egy részének a létesitéséről szóló 1960. március 2-i megállapodáshoz mellékelt, a kénre vonatkozó III. sz. jegyzőkönyvben /306/ a tagállamok bizonyos szociális jellegü intézkedéseket javasoltak ezeknek a dolgozóknak a javára. Erre a jegyzőkönyvre támaszkodva a Tanács 1966. december 22-én a Szerződés 235. cikkén alapuló ilyen értelmü határozatot fogadott el /307/.

Olaszországnak engedélyeztek egy közösségi juttatást, amelynek az összege nem haladhat meg 4,200 000 számolási egységet azzal a céllal, hogy megtéritsék azoknak a kiadásoknak 50%-át, amelyet tényleg Olaszország fog viselni, hogy a munkából elbocsátott dolgozóknak segitséget nyujtsanak, a gyermekeik szakmai képzése javára pedig ösztöndijakat. A szükséges hiteleket a pénzügyi ellátás biztositására az EGK költségvetésébe vezették be, a Bizottságot illető részbe.

A Tanács megbizta a Bizottságot, hogy Olaszországgal egyetértésben állapitsa meg ennek a segitségnek és az ösztöndijaknak az engedélyezési módozatait. Evégett a Bizottság 1967. május 12-én Olaszország részére egy határozatot hozott; a határozatot nem tették közzé.

II. Alfejezet

Szakmai átképzés

Az EGK Szerződés 125. cikkének 1. pontja a Szociális Alap közbelépésének három esete között emliti a szakmai átképzést /308/.

Ez messzemenően a leggyakoribb, miután körülbelül 95%-át teszi ki azoknak a megtéritéseknek, amelyeket az Alap eddig teljesitett.

Az Alap 1967. december 31-ig 255 000 dolgozó szakmai átképzésének a kiadásaiban vett részt.

116. MEGHATÁROZÁS. - A közösségi szabályozás a Szociális Alap szempontjából a munkanélküli dolgozók szakmai átképzése alatt minden olyan előre megállapitott terv szerint engedélyezett képzést ért, amely meghatározza egyéb feltételek mellett a képzés terjedelmét és időtartamát abból a célból, hogy a munkanélküliségben lévő dolgozók részére bármunkás termelő foglalkozást biztositson /309/, magában foglalva vagy átképzést, avagy a szakmunkának, mesterségnek vagy munkahelynek a változtatását. Ez a változtatás vonatkozhat az előzőleg teljesitett foglalkozás jellegére vagy képesitési szinvonalára és alkalmazást nyerhet minden olyan dolgozóra, bármilyen is a létező képesitésük, akik nem alkalmazhatók /309/, csak miután alávetették

---

/305/ V.ö. J.O.C.E. 1967. február 24-i 33. sz., 526. old.

/306/ V.ö. J.O.C.E. 1960. december 20-i 80. sz., 1849. old.

/307/ V.ö. J.O.C.E. 1966. december 31-i 246. sz. 4168. old.

/308/ A Bizottság a Szerződés 43. cikke alapján, a közös mezőgazdasági politika keretében, olyan közösségi hozzájárulást javasolt a Tanácsnak, amely a szakmai átképzést célozza, de nem tartozik a Szociális Alapra. A Bizottság két rendelet-tervezetet terjesztett a Tanács elé, ezek szólnak: - "A közösségi hozzájárulásokról a mezőgazdaságban dolgozó és a mezőgazdaságban magukat átállitani kivánó személyek szakmai átképzése javára," és - "A közösségi hozzájárulásokról a mezőgazdaságban dolgozó személyek javára, a tájékoztató és a szakmaváltoztatások tanácsadói szakositásának az előmozditására és megkönnyitésére." /A szövegeket ugy, ahogy azokat az Európai Parlament módositotta, közölte a J.O.C.E. 1965. julius 3-i 119 sz., 2021 és a következő old./

/309/ A jelenlegi meghatározás korlátozza az Alapból való részesitést ./.

magukat olyan oktató munkának, amely a szakmai képesitésük átalakitására vagy emelésére irányul /9. sz. rendelet 3. cikke/.

Ebből a meghatározásból kiviláglik, hogy az átképzés nincs összekötve az abban részesülő dolgozó elhelyezésével, eltérően a visszahelyezéstől, amely azt feltételezi és az átállitástól, amely azt kizárja.

- Szabályos oktatási rendszerek, amelyek különösen a fiatalok felé fordulnak.

Ezeket nem lehet olyan szakmai átképzésnek tekinteni, amely okot adhat az Alapból való részesitésre.

I. - AZ ALAPBÓL VALÓ JUTTATÁS FELTÉTELEI A SZAKMAI ÁTKÉPZÉS ÉRDEKÉBEN

Az EGK Szerződés 125. cikkének 2. pontja alapján az Alapból való részesedés ahhoz a feltételhez van kötve, hogy a munkanélküli dolgozókat csak új szakmában lehetett alkalmazni és hogy a dolgozók legalább hat hónap óta termelő foglalkozást találtak abban a szakmában, amelyre őket átképezték. A végrehajtási rendeletek pontosan meghatározzák ezeket a feltételeket. Az számszerint három.

117. MUNKANÉLKÜLISÉG. - Jóllehet a Szerződés 123. cikke nem emliti a munkanélküliséget, a 125. cikk az Alap alkalmazási körét a szakmai átképzés tekintetében a munkanélküliekre korlátozza, vagyis a munkanélküliség puszta veszélye nem lenne elégséges.

a/ Munkanélküli dolgozó

Az Alapból való juttatás indokoltságához a szakmai átképzésnek munkanélküli dolgozóra kell vonatkoznia, vagyis olyan személyre, aki legalább tizenhat éves /310/, be van jegyezve egy hivatalos munkaerő-irodában mint foglalkozást kereső és nincs semminő bérezett vagy önálló foglalkozása /9. sz. rendelet 2. cikke/.

- Tizennyolc évesnél fiatalabb dolgozó

Hogy munkanélküliségben lévőnek tekintsék, három hónap óta egyfolytában bejegyezve kell lennie valamely hivatalos munkaerő-irodában.

- Ideiglenes foglalkozásu dolgozó

A Bizottság a munkanélkülivel egyenlő elbánásban részesiti azt, akit a munkaerő-hivatal látott el ideiglenes foglalkozással, annak az átképzési tanfolyamnak a megkezdését várva, amelyet a munkaerő-hivatal határozattal támogatott.

- Dolgozó, aki huzamosan nyilvánvalóan a hiányos foglalkoztatás helyzetében van.

Ugyancsak munkanélküli dolgozónak tekintik a 9. sz. rendelet 2. cikke értelmében azt a bérezett, vagy önálló dolgozót, aki ebben a helyzetben van, ha be van jegyezve egy illetékes hivatalos munkaerő-irodában mint teljes munkaidejü foglalkozást kereső. A Bizottság az 1964. február 18-i 12/64. sz. rendelettel /311/ megállapitotta azokat a feltételeket, amelyek ezt a helyzetet meghatározzák.

Minden esetben az érdekeltnek bejegyzettnek kell lennie egy hivatalos

---

/309/ /folytatás/ azoknak a dolgozóknak az átképzésére, akik bérezett tevékenységet kezdenek. A Bizottság azt javasolta, hogy az Alapból való részesitést tegyék lehetővé ama dolgozók részére is, akik az átképzés után önálló tevékenységet kezdenek.

/310/ A Bizottság módositási javaslatai a 16 éves korhatár megszüntetését célozzák. De a 16 évnél fiatalabb dolgozóknak egy évig már szakmai tevékenységet kellene kifejtenie.

/311/ V.ö. J.O.C.E. 1964. február 22-i 32. sz., 537. old.

munkaerő-irodában, mint teljes munkaidejü bérezett foglalkozást keresőnek. Továbbá ki kell elégitenie az egyes esetek szerint különböző bizonyos feltételeket.

Ekként az Alapból ezen a cimen juttatást kaphat:

- Az a bérezett dolgozó, aki az akaratától függetlenül a hivatalos munkaerő-irodában való bejegyzését megelőzően három hónapon át a rendes munka felerészében volt foglalkoztatva, vagyis annak a munkának a felerészében, amelyet a kollektiv szerződés teljesnek minősitett, vagy ennek hiányában, amelyet a vállalatnál szokásszerüen végeztek, vagy ha az emlitett időszakban különleges helyzetben volt az érdekelt tevékenységi ágban.

A bérezett dolgozót akkor is huzamos hiányos foglalkoztatás helyzetében lévőnek kell tekinteni, ha az őt foglalkoztató vállalat tevékenységének a megszüntetése vagy lecsökkentése végül a munkából való elbocsátáshoz vezet.

- Az az önálló dolgozó, aki kénytelen a tevékenységét abbahagyni.

- Segitő családtagok a mezőgazdaságban

Anélkül, hogy más területen a segitő családtagok számára véglegesen ki lenne zárva az a lehetőség, hogy őket huzamosan nyilvánvalóan hiányos foglalkoztatás helyzetében levőknek tekintsék, a Bizottság mind ez ideig arra szoritkozott, hogy csak a mezőgazdasági segitő családtagokat vegye számitásba a különleges helyzetüknél fogva és mert az Alap elé került esetek főleg ebbe a körbe tartoztak.

A segitő családtagot ekként ugy kell tekinteni, mint akinek joga van az Alapból való juttatására, ha a családi vállalatnak, - amelyben dolgozik, - az üzemben tartója kénytelen a tevékenységét abbahagyni és ha be van jegyezve egy hivatalos munkaerőirodában, vagy ha a saját szakmai átképzését vagy a munkába visszahelyezését engedélyezte a munkaerő-iroda és azt indokolja a családi vállalat gazdasági és szociális helyzete.

- A vállalatának átállitásával érintett dolgozó

Ha a vállalat átállitása /312/ a dolgozó megfelelő szakmai átképzését teszi szükségessé, őt munkanélkülinek kell tekinteni, s a szakmai átképzése okot adhat az Alapból való juttatásra.

- A testi vagy szellemi képességek csökkenése

Azt is munkanélkülinek kell tekinteni, aki ily csökkenés folytán nem képes a korábbi tevékenységét kifejteni és többé nem tudja megszerezni a képességet, hogy szakmai átképzés nélkül a foglalkozását ellássa /313/.

b/ A munkanélküli dolgozónak felajánlott foglalkozás jellege

Az Alapból juttatás csak akkor engedélyezhető, ha a dolgozó nem tud szerezni a korábban üzött foglalkozásához hasonló jellegü vagy azzal egyenlő szinvonalu foglalkozást, vagy a rendes munkalehetőségeinek megfelelőt; utóbbit abban az esetben, ha nem végzett bérezett tevékenységet /9. sz. rendelet 4. cikke/.

118. UJRA FOGLALKOZTATÁS. - A 9. sz. rendelet 4. cikke megkivánja, hogy a dolgozó az átképzése után új bérezett termelő foglalkozást vállaljon olyan szakmában, mesterségben vagy munkahelyen, vagy hasonló tevékenységben mint amelyre átképezték.

- Ezt az új foglalkozást a Közösség bármelyik tagállamában üzheti.
- Azt meghatározott időszak folyamán legalább hat hónapon át kell folytatnia.
- Az az időszak, amelynek folyamán a hat hónapi tevékenységet megkiván-

/312/ V.ö. alávv a IV. alfejezettel.

/313/ V.ö. alább a 119. ponttal.

ják, rendszerint az átképzés tartamának a végétől számított 12 hónap. De ez az időszak kiterjedhet 18 hónapra, ha az érdekelt állam bizonyitja, hogy az átképzett dolgozónak abban a határidőben nem tudott foglalkozást nyujtani. /A 9. sz. rendeletnek a 37/67. sz. rendelet által módositott 4. cikke 3.b/ pontja /314/.

119. A VISELT KIADÁSOK. - Az állam vagy a közjogi szervezet által a szakmai átképzésre áldozott következő kiadások 50%-át fedezi az Alap, abból levonásba véve esetleg a termelésben való részvételből származó értéket, amely a szakmai átképzéssel vele jár /9. sz. rendelet 5. cikke/.

a/ Szakmai átképzés egy állami, közületi szervezet központjában, vagy ilyennek a tényleges ellenőrzése alatt álló magánszervezet központjában

- Tartózkodási napidij, munka-prémium, költségek a családi szolgáltatásokra és a társadalombiztositásra vonatkozó jogok teljes fenntartására; munkanélküliségi kártalanitás.

- Elszállásolási költségek, utazási költségek; minden egyéb az átképzés alatt nyujtott kedvezmény a szükségletektől függően.

- A központok személyzetére forditott fizetések és szociális terhek.

Ezeknek a kiadásoknak az összege alapján összesen 135%-ra becsülik azokat a költségeket, amelyek ezenfelül fedezik a következő költségeket:

- Berendezési tárgyak.

- Az igazgatásnak, a helyiségek bérbevételének, a biztositásoknak, a karbantartásnak, a fütésnek és a világitásnak a költségei.

- Törlesztési költségek.

b/ Szakmai átképzés egy vagy több magánvállalatnál

- Tartózkodási napidij, munka- prémium, költségek a családi szolgáltatásokra és a társadalombiztositásra vonatkozó jogok teljes fenntartására; munkanélküliségi kártalanitás.

- Elszállásolási költségek, utazási költségek; minden egyéb az átképzés alatt nyujtott kedvezmény a szükségletektől függően.

- Adott esetekben az átképzést biztositó személyzetre áldozott fizetések és szociális terhek.

Adott esetekben és feltéve, hogy elkülönitett kezelésről van szó, az állam vagy a közjogi szervezet által tényleg viselt következő költségek:

- Berendezési tárgyak.

- Az adminisztrációnak, a helyiségek bérbevételének, a biztositásoknak, a karbantartásnak, a fütésnek a költségei.

- Törlesztési költségek

c/ A csökkent testi vagy szellemi képességü dolgozók szakmai átképzése az állam vagy közületi szervezet tényleges ellenőrzése alatt

A szakmai átképzés rendes müveleteinek a kiadásait átalányban számitva dolgozónként fedezik, az átlagos költséget a müvelet időtartamára vonatkoztatva, dolgozónként és választott időegységenként, megfelelve a következő feltételeknek:

- A kérelmet előterjesztő államban a kiadásokat már előzetesen teljesitették.

- Azonos képesség vagy egyenlő szinvonal biztositását célozták.

- Az Alap megtérítésének már helytadtak /315/.

/314/ V.ö. J.O.C.E. 1967. február 24-i 33. sz., 526. old.

/315/ A Bizottság azt javasolta, hogy az Alapból engedélyezzenek jutta- ./.

II. - A SZAKMAI ÁTKÉPZÉSRE VONATKOZÓ KÉRELMEK ELŐTERJESZTÉSE

A kérelmektől általában megkivánt feltételeken felül /316/ e kérelmeknek a következő követelményeknek is meg kell felelniök.

120. HATÁRIDŐ. - A 9. sz. rendelet 19. cikke alapján a tagállamoknak a szakmai átképzés céljára az Alapból való juttatásra irányuló kérelmeiket a Bizottságnál kell benyujtaniok, a naptári év ama félévének a leteltétől számitott 18 hónapon belül, amely félév folyamán az átképzési időtartam bevégződött.

Például: az 1967. junius 25-én bevégződött müveletért a kérelmet legkésőbb 1968. december 31-ig kell előterjeszteni.

Ez a határidő azonban 24 hónapra hosszabbodik abban az esetben, ha az érdekelt állam bizonyitja az elhelyezés különleges nehézségeit, amelyek nem tették számára lehetővé, hogy az átképzett dolgozónak az átképzési időtartam befejezését követő 12 hónap folyamán legalább 6 hónapig tartó termelő foglalkozást nyujtson /a 9. sz. rendeletnek a 37/67. sz. rendelettel módositott 19. cikke/ /317/.

Ez a határidő egyébként meghosszabbodik azzal az időtartammal, amely alatt az átképzett dolgozót kötelező katonai szolgálatban tartották, beleértve az újra behivási időszakokat ha amiatt nem tudta az új termelő foglalkozását a megkivánt 12 vagy 18 hónapos határidő alatt üzni /a 9. sz. rendeletnek a 37/67. sz. rendelettel módositott 19. cikke/.

121. MEGKIVÁNT ADATSZOLGÁLTATÁS. - A kérelmeknek legalábbis a következő adatokat kell tartalmazniok /9. sz. rendelet 20. cikke/:

- a müvelet kezdete, jellege és célja;

- a müvelet programjának a jellemzői, különösen: a terjedelme és tartalma, tartama, tanrendje, a célba vett képesités szinvonala, vizsgák, a kiképző személyzet számszerinti jelentősége és foglalkoztatási körülményei;

- annak igazolására szolgáló adatok, hogy munkanélküliségben lévő munkásról van szó;

- az érdekelt dolgozók teljes száma a müködés szerint és azoknak az átképzett dolgozóknak a száma, akiket tényleg foglalkoztattak legalább hat hónapon át bérezett termelő foglalkozásban /318/;

- a 119. sz. alatt emlitett globális kiadások.

III. Alfejezet

Áttelepités

Az Alap három intervenciója közül az áttelepitési kártalanitásokat a Szerződés 125. cikke emliti a szakmai átképzés mellett, mint amely alkalmas arra, hogy a dolgozóknak biztositsa ujra a termelő foglalkozást.

Az Alap 1967. december 31-ig 300 000 dolgozó visszahelyezésének a költségeiben vett részt.

122. MEGHATÁROZÁS. - Az áttelepités a Közösségen belül a lakóhely vál-

---

/315/ /folytatás/tást a szakmai képzés és átképzés központjainak a létesitésére, növelésére és felszerelésére.

/316/ V.ö. fentebb, a 112. ponttal.

/317/ V.ö. a J.O.C.E. 1967. február 24-i sz., 526. old.

/318/ A Bizottság javaslatai az Alapból való juttatást kiterjeszteni törekszenek az önálló foglalkozásban való elhelyezkedésre is.

foztatásából áll, amelyet szükségessé tesz az illetékes munkaerő-szolgálat vagy szolgálatok által kínált vagy elfogadott, nem idénymunka jellegű, új bérezett termelő foglalkozás /319/ betöltése.

A régi és az új lakóhelyek azok, amelyeket ilyenekként ismert el az a tagállam vagy azok a tagállamok, amelyek bemutatják a kérelmet az Alapból való részesedésre /9. sz. rendelet 6. cikke/ /320/.

A vállalat átállításától eltérően ez a meghatározás feltételezi annak a dolgozónak a vándorlását, akinek az áttelepítési kártalanítást fizetik; ez a vándorlás felöleli a költözködést egyetlen tagállamon belül is, valamint az egyik tagállamból a másikba.

I. - AZ ALAPBÓL VALÓ JUTTATÁS FELTÉTELEI AZ ÁTTELEPITÉSRE VONATKOZÓLAG

Az áttelepítés esetében az Alapból való részesedésnek ugyanaz a három feltétele van mint a szakmai átképzés esetén, mégis az ujra foglalkoztatásra és a költségek viselésére vonatkozó sajátosságokkal.

123. MUNKANÉLKÜLISÉG. - Munkanélküli dolgozó. - A munkanélküliségben lévő dolgozó meghatározása az áttelepítés, valamint a szakmai átképzés vonatkozásában azonos /321/.

- A foglalkozás természete

Az áttelepítésre ugyanazt a feltételt kívánják, mint az átképzésre. A dolgozó, ha a régi lakóhelyén maradna, nehezen képes foglalkozást szerezni hasonló természetü és a folytatott tevékenységével egyenlő szinvonalu tevékenységben, vagy olyanban, amely megfelel az ő rendes lehetőségeinek, ha nem folytatott bérezett tevékenységet /9. sz. rendelet 7. cikkének 1. pontja/.

124. UJRA FOGLALKOZTATÁS. - A dolgozónak új bérezett termelő foglalkozást /322/ új lakóhelyen kell találnia, vagypedig ott elvégezni egy szakmai átképzést /323/. De ezt az új tevékenységet:

- a régi lakóhelyről való eltávozástól számított 6 hónapon belül meg kell találni;

- az új lakóhelyen egy vagy több bérezett foglalkozásban /322/ legalább 6 hónapon át a régi lakóhelyről való eltávozást, vagy az átképzési időszakot követő 12 hónap folyamán gyakorolni kell /9. sz. rendelet 7. cikkének 2. pontja/.

125. A VISELT KIADÁSOK. - Az állam vagy a közjogi szervezet által az áttelepedésre forditott következő kiadások 50%-át az Alap fedezi:

- A dolgozónak és az általa eltartott s a kérelmet előterjesztő állam

---

/319/ A Bizottság javaslatai az Alapból való részesitést önálló foglalkozásban való elhelyezkedésre is kiterjeszteni törekszenek.

/320/ A Bizottság azt javasolta, hogy abban az esetben, ha a dolgozó nem helyezi át a lakóhelyét mindjárt az új foglalkozásának a helyére, az ő letelepedését az ő jövés-menése időszakának a kezdetétől tekintsék megvalósitottnak, feltéve, hogy a lakóhelyének végleges megváltoztatása a hat hónapon belül végbemegy.

/321/ A szakmai átképzéssel kapcsolatban lásd fentebb a 117. pont alatt.

/322/ A Bizottság javaslatai azt célozzák, hogy - a "bérmunkás" szó elhagyásával - lehetővé tegyék az Alapból való részesedést önálló tevékenységben való elhelyezkedés esetére is.

/323/ V.ö. febtebb, a 116. ponttal.

vagy államok által ilyenekként elismert személyek utazási költségei.

- A butorzat szállitásának a költsége, vagy megfelelő átalány költségmegtérités.

- Kártalanitás az áttelepedésből származó egyéb költségek fedezésére, ide értve, az esetleges különélés költségeit. Ez a kártalanitás azonban nem haladhatja meg annak az átlagos munkabérnek a háromszorosát, amelyet az új lakóhelyén a tevékenységének első hat hónapja alatt megkeresett; - ez a maximum az általa eltartott minden egyes személy után ennek a munkabérnek a kétszeresével növelhető. Igy számitva az semmilyen esetben sem haladhatja meg annak a ténylegesen megkeresett heti átlagos munkabérnek a tizenötszörösét /a 9. sz. rendeletnek a 37/67. sz. rendelettel módositott 8. cikke/ /324/.

A Bizottság javaslatai ezenfelül arra törekszenek, hogy engedélyezzék az Alapból a részesedést:

- szociális lakások épitésére azoknak a munkásoknak, akik a Közösségen belül áttelepités végett költözködtek;

- szociális szolgálatok létesitésére vagy tevékenységére, hogy lehetővé tegyék azoknak a dolgozóknak és családjaiknak a támogatására irányuló munkájukat, akik a Közösség egyik tagállamából a másikba költözve áttelepednek /325/.

II. - AZ ÁTTELEPITÉSRE VONATKOZÓ KÉRELMEK ELŐTERJESZTÉSE

A kérelmektől általában megkivánt feltételeken felül /326/ e kérelmeknek a következő követelményeknek is meg kell felelniök:

126. HATÁRIDŐ. - A kérelmeket a Bizottságnál kell benyujtani a naptári év ama félévének a leteltétől számitott 24 hónapon belül, amely félév folyamán következett be a dolgozó eltávozása a régi lakóhelyéről, vagy amelynek folyamán az új lakóhelyen teljesitett átképzés időtartama befejeződött /9. sz. rendelet 19. cikke/.

Például egy 1967. junius 25-én megvalósitott áttelepitésre vonatkozóan a kérelmet legkésőbb 1969. junius 30-ig kell benyujtani.

127. MEGKIVÁNT ADATSZOLGÁLTATÁS. - A kérelmeknek legalábbis a következő adatokat kell tartalmazniok /9. sz. rendelet 21. cikke/:

- annak igazolására szolgáló adatok, hogy munkanélküli dolgozókról van szó;

- a dolgozó költözködése valóságának és az áttelepités szükségességének és különösen a következők igazolására szolgáló adatok: a régi és az új lakóhely; az eltávozás és az áttelepités időpontja; az illetékes munkaerőszolgálat vagy szolgálatok által kinált vagy elfogadott új foglalkozás; a munka tényleges megkezdésének az ideje;

- annak igazolása, hogy a dolgozókat a rendeletben meghatározott feltételek mellett ujra alkalmazták /327/;

- a dolgozók névszerinti jegyzéke, feltüntetve az általuk, vagy a dolgozók egyes csoportjai által viselt költségeket;

- az Alap által fedezett költségek részletes felsorolása /328/;

- adott esetben /328/ az újra alkalmazás első 6 hónapjában tényleg megkeresett heti átlagos munkabér; a dolgozó által eltartott személyek száma.

/324/ V.ö. J.O.C.E. 1967. február 24-i 33. sz., 526. old.
/325/ V.ö. a kiegészitő rendelet-tervezet 19. és 20. cikkeivel /J.O.C.E. 1965. julius 23-i 124. sz., 2239. old./
/326/ V.ö. fentebb, a 112. ponttal.
/327/ V.ö. fentebb, a 124. ponttal.
/328/ V.ö. fentebb, a 125. ponttal.

IV. Alfejezet

A vállalatok átállitása

Az Alap mind ez ideig sohasem engedélyezett juttatást a Szerződés 125. cikkében emlitett ebben a harmadik esetben. Egyetlen ily kérelmet terjesztettek elő, de az nem felelt meg a kivánt feltételeknek.

128. MEGHATÁROZÁS. - Átállitás valamely vállalat vagy saját termelési programmal rendelkező vállalati rész termelési programjának, minden olyan nem ideiglenes megváltoztatása amely e program döntő jelentőségü tényezőit érinti, és amelynek a célja olyan új áruk termelése, amelyek a régiektől egyébként különböznek, mint javitások vagy kiegészitések alakjában /329/ /9. sz. rendelet 9. cikke/.

I. - AZ ALAPBÓL VALÓ JUTTATÁS FELTÉTELEI A VÁLLALATOK ÁTÁLLITÁSA ESETÉBEN

129. AZ ÉRINTETT VÁLLALAT. - A dolgozók produktiv újrafoglalkoztatásának ama vállalat kebelében kell végbemenni, amelyben foglalkoztatva vannak. Ez kizárja az Alapból való részesedést abban az esetben, ha a vállalat megszünik, hogy egy más gazdasági egységnek adjon helyet /330/. Tényleg, a 9. sz. rendelet alkalmazásában a vállalat kifejezés nem fedi a munkaadó természetes vagy jogi személyiségét. Az átállitás folyamán, vagy rögtön előtte a vállalat átlagos munkaidejét tényleg le kell csökkenteni legalább 10%-kal, vagy az ott foglalkoztatott összes dolgozók létszámát legalább 5%-kal.

/329/ A Bizottság ennek a meghatározásnak a módositását javasolta avégett, hogy lehetővé váljék az Alapból való részesedés olyan átállitás esetében, amely vállalatok kicserélésével megy végbe. Átállitásnak lehetne tekinteni egy vagy több vállalatnak beillesztését egy olyan vidékbe, amely foglalkoztatási aránytalanság miatt szenved, vagy amelyet az fenyegeti s amely beillesztést a közhatalom támogat, hogy szembeszálljon azokkal a szociális és gazdasági következményekkel, amelyeket ezen a vidéken egy másik vállalat bezárása előidéz. Feltétel, hogy az ujonnan beillesztett vállalat:
- olyan gazdasági tevékenységet folytasson, amely különbözik a bezárt vállalatétól és
- átvegye egészen vagy részben a bezárt vállalat személyzetét anélkül, hogy általában szükség volna az érdekelt dolgozók lakóhelyének a változtatására.
A Bizottság megfelelő módositásokat javasolt, hogy a 9. sz. rendelet szabályozását hozzáigazitsa ehhez a mélyreható átalakitáshoz /Lásd a Tanácsnak az Európai Szociális Alapra vonatkozó kiegészitő rendelettervezete 6-13. cikkeit; J.O.C.E. 1965. julius 23-i 124. sz., 2239. old./.

/330/ Annak a lehetetlensége, hogy a Szociális Alap jelenleg közbeléphessen a vállalatok kicserélése esetében, [x]mutatkozott azokban az intézkedésekben, amelyeket a Bizottság a Tanácsnak a molnárság piacának a szanálása végett javasolt. A Bizottság határozottan megállapitva, hogy egy molnár-vállalat bezárása által érintett bérezett dolgozókat minden lehetséges mértékben a Szociális Alapból való részesedésre alkalmas átképzés vagy áttelepités müvelete alá kell vonni, azt javasolta - a Szociális Alap emlitése nélkül, - hogy a tagállamok biztositsák ezeknek a bérezett dolgozóknak a megfelelő életszinvonal fenntartását legalább egy év folyamán alkalmas kárpótlás fizetésével. -
A Bizottság javaslata arra irányul, hogy lehetővé tegyék az Alapból való juttatást olyan átállitás ügyében, amely vállalatok kicserélése utján megy végbe. /Lásd a kiegészitő rendelet tervezetének 6-13. cikkeit. J.O.C.E. 1965. julius 23-i 134. sz. 2339. old./
[x]világosan

130. AZ ÉRINTETT DOLGOZÓ. - Az érdekelt bérezett dolgozónak az átállitás előtt az átállitást végző vállalatban vagy vállalati részben állandó jellegü foglalkozást kellett ellátnia.

A foglalkoztatásnak időbelileg lecsökkentettnek vagy felfüggesztettnek kell lennie /9. sz. rendelet 10. cikke/ /331/.

Az Alapból való juttatás csak azoknak az átállitással érintett dolgozóknak engedélyezhető, akiket ebben a vállalatban legalább hat hónapon át teljesen, ujra foglalkoztattak /9. sz. rendelet 15. cikkének vége/.

131. A VISELT KÖLTSÉGEK. - Az átállitás ügyében az Alapból való juttatás célja - miként ezt a Szerződés 125. cikkének 2. pontja megállapitja - az, hogy azoknak a dolgozóknak, akiknek a foglalkoztatása időlegesen az átállitás következtében egészen vagy részben csökkent vagy fel lett függesztve, lehetővé tegye ugyanannak a bér.szinvonalnak a megtartását, miközben a teljes ujraalkalmazásukat várják.

Ebből a rendeltetésből következik, hogy azok a kiadások, amelyek okot adnak az Alapból való juttatásra, aszerint különböznék, hogy a dolgozó teljesen foglalkozás nélkül van-e, vagy a foglalkoztatását csak lecsökkentették /9. sz. rendelet 11. cikke/.

a/ Dolgozók, akiknek a foglalkoztatását t eljesen felfüggesztették és akiknek nincs semmilyen időleges foglalkozásuk

Ebben az esetben a kiadások fedezésében a következőket veszik számitásba:

- A bruttó munkabért 90% erejéig, vagyis a munkabért a társadalombiztositási hozzájárulásra és a dolgozót terhelő pénzügyi levonásokra vonatkozó minden kötelező levonás előtt számitva, amennyiben ezt a levonást nem szakitják meg egészen vagy részben az átállitás időszakában. A bruttó munkabér magában foglalja a pénzbeli munkabért: időbért, darabbért, teljesitménybért; bizonyos f eltételek mellett a szerződésszerü egyéni és kollektiv pótlékokat, a természetbeni kedvezményeket képviselő értéket. Ezeknek a különböző tételeknek a számitási módozatait a 9. sz. rendelet 11. pontja állapitja meg.

- A befizetéseket, amelyek szükségesek azoknak a törvényes, vagy azokon felüli kedvezményeknek a megóvására, amelyekre ezeknek a dolgozóknak egy rendes időszakra joguk volt.

De az érdekelt államnak meg kell bizonyosodnia arról:

- hogy az átállitással érintett dolgozók bejegyeztették magukat egy hivatalos munkaerő-irodába és

- hogy nem kaptak semmilyen szolgáltatást avégett, hogy maximum négy hetes időszakra ugyanazt a bérszinvonalat tartsák fenn, abban az esetben is, ha alapos ok nélkül megtagadták a nekik felajámlott alkalmas foglalkozás végzését /332/.

b/ Dolgozók, akiknek a foglalkoztatását lecsökkentették, vagy akiket időlegesen más, kevésbé jövedelmező foglalkozásban alkalmaztak

Ebben a második esetben azok a kiadások, amelyek az Alapból való jutta-

---

/331/ A Bizottság javasolta ennek a rendelkezésnek a pontosabbá tételét azzal a kikötéssel, hogy a dolgozó tevékenységének vagy lecsökkentve kell lennie a régi vállalat bezárása előtt, vagy megszakitva kell lennie e bezárás folytán.

/332/ A Bizottság az átállitással érintett dolgozóknak a hivatalos munkaerőirodában való bejegyzésére vonatkozó követelmény elhagyását javasolta.

tásra alapot adnak, ugyanazok, mint az előző esetben, de levonásba véve a ténylegesen megkapott munkabért.

- Szakmai átképzés

Az Alap juttatást engedélyez a szakmai átképzés ama költségeire is, amelyek az átállitással szükségessé vált költségekhez csatlakoznak.

A tekintetbe vett kiadások a fentebb emlitettek /333/, kivéve: a tartózkodási napidijat, a munka-prémiumot, a családi szolgáltatásokra és a társadalombiztositásra vonatkozó jogok teljes fenntartására szolgáló kiadásokat, a munkanélküliségi kártalanitást és minden egyéb kedvezményt, amelyet az átképzett személyeknek nyujtottak az átképzésük időszakában.

132. A BIZOTTSÁG ELŐZETES HOZZÁJÁRULÁSA. - A szakmai átképzés vagy a visszahelyezés müveleteihez viszonyitva az Alapból a vállalati átállitás müveletére vonatkozó juttatás olyan sajátosságot mutat, amelynek hatása van a kérelmek benyujtására: az feltételezi a Bizottság előzetes hozzájárulását a tervbe vett müveletekhez /9. sz. rendelet 22. cikke/ /334/.

Az érdekelt kormány által az előzetes hozzájárulás iránt előterjesztett kérelemnek tartalmaznia kell a kormány indokolt véleményén felül mindazokat az adatokat, amelyek lehetővé teszik a tervbe vett átállitás tervének a megitélését és tartalmaznia kell legalábbis a következőkről szóló felvilágositásokat:

- Az átállitás szükségessége, célja, terjedelme és finanszirozása; a müveletek előreláthető tartama és végrehajtásának az üteme.

- Azoknak a dolgozóknak a száma, akiknek a foglalkoztatását fenntartják, a vállalat saját maga által tett intézkedések során és azoké, akiknek a foglalkoztatását időlegesen egészében vagy részben lecsökkentik vagy felfüggesztik; az előreláthető új foglalkozások leirása; a csökkentéseknek és az ujra alkalmazásoknak a menete.

- Az érintett dolgozók bére ugyanazon a szinvonalon tartásának pénzügyi kihatásai.

- A szakmai átképzés esetleges programja célszerüségének az igazolása és az érdekelt dolgozók száma; e program végrehajtásának a pénzügyi kihatásai.

Megfigyelhető tehát, hogy magának az átállitásnak a müveletére vonatkozólag a gazdasági jellegnek a Bizottság által való értékeléséről van szó. A rendelet nem jelöl meg semmilyen pontos ismérvet. A Bizottság annak az egyetlen kérelemnek a vizsgálatakor, amellyel eddig foglalkozott, azt a következők megfontolása alapján utasitotta el:

- azon a vidéken, ahol az illető vállalat van, a teljes foglalkoztatás helyzetére figyelemmel - az átállitással érintett dolgozók védve voltak a tartós munkanélküliség veszélyétől;

- ennek a vidéknek a gyors gazdasági fejlődésére figyelemmel a tervbe vett átállitás nem lett volna közvetlen jelentőséggel a Közösség különböző vidékei között az eltérések csökkentése és a kevésbé segitett vidékek elmaradottsága szempontjából;

- a tervezett müvelet nem volt olyan természetü, hogy hozzájárult volna az egész Közösség gazdasági tevékenységeinek harmonikus fejlődéséhez: miután a termelésnek ebben az ágában már a gyártásnak a pangását állapitották meg, nem lett volna helyénvaló a termelés kapacitását növelni;

- az adott esetben az Alap közbelépésének az lett volna az egyedüli hatása, hogy a szóban lévő vállalatnak közvetett segitséget nyujtson, lehetővé téve neki a személyzet megóvását a vállalat számára minden kötelezettség nélkül a foglalkoztatások felfüggesztése folyamán.

/333/ V.ö. f entebb a 119. ponttal.

/334/ A Bizottság azt javasolta, hogy ezt a kérelmet legalább két hónappal a tervbe vett müvelet megkezdése előtt mutassák be a Bizottságnak.

II. - A VÁLLALAT ÁTÁLLITÁSÁRA VONATKOZÓ KÉRELMEK ELŐTERJESZTÉSE

A kérelmektől általában megkivánt feltételeken felül /335/ az ily kérelmeknek a következő követelményeknek is meg kell felelniök:

133. HATÁRIDŐ. - A megvalósitott átállitásra vonatkozó tulajdonképpeni kérelmeket az Alapból való juttatás iránt a jóváhagyott átállitási müveletek bevégzését követő 12 hónapon belül kell a Bizottságnál bemutatni /9. sz. rendelet 23. cikke/.

134. MEGKIVÁNT ADATSZOLGÁLTATÁS. - A kérelmeknek legalábbis a következő adatokat kell tartalmazniok /9. sz. rendelet 23. cikke/:

- minden adatot annak igazolására, hogy az átállitást a Bizottság által jóváhagyott tervvel megegyezően valósitották meg;

- minden adatot annak igazolására, hogy a kedvezményezett dolgozókat a vállalatban legalább hat hónap óta teljesen, ujra foglalkoztatják;

- a költségek viselésének időtartamát /336/.

/335/ V.ö. fentebb, a 113. ponttal.

/336/ V.ö. fentebb, a 131. ponttal.

4. FEJEZET

A JOGSZABÁLYOK ÉS A SZOCIÁLPOLITIKÁK EGYEZTETÉSE

I. Alfejezet

Általában

I. - AZ EGK SZERZŐDÉS 100., 101. ÉS 102. CIKKE

135. A 100. CIKK. - A Szerződés 100. cikkének általános jellegü rendelkezése a Közösség intézményeit feljogositja, hogy érvényre juttassák a jogszabályok egymáshoz közelitését. Semmi sem zárja ki, hogy ezt a cikket szociális téren is alkalmazzák /337/.
Az eszköz, amely erről gondoskodik: a megfelelő irányelv, mint a cimzett tagállamok irányában kötelező erejü okmány. Az eljárást illetőleg, ahhoz a tagállamok egyhangu határozata szükséges, éspedig állandó jelleggel, vagyis az átmeneti időszak letelte után is.

Erre a cikkre támaszkodva fogadta el a Tanács az 1967. junius 27-i 67/548. sz. irányelvet a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és megjelölésére vonatkozó törvényi és rendeleti szabályok, valamint igazgatási intézkedések egymáshoz közelitése tárgyában /338/.

136. A 101. ÉS 102. CIKK. - A 101. cikk is alkalmazható a szociális jogszabályokra, de ezen a téren eddig a közösségi intézetek eljárására nem volt alkalom, jóllehet bizonyos ágban, mint a társadalombiztositás finanszirozása, a beavatkozás hivatkozhatnék ennek a rendelkezésnek a jogcimére. De az alkalmazásának nem ezek a feltételei, lévén az a különleges jellege, hogy - az uralkodó elmélet szerint - leplezni kell a megállapitott "torzulást" /339/. Ugyanez a nehézség magyarázza meg, miért nem fordultak eddig nagyobb mértékben a 102. cikkhez.

II. - AZ EGK SZERZŐDÉS 117. ÉS 118. CIKKE

137. A 117. CIKK. - A Szerződés 117. cikke, miután kiemelte annak szükségességét, hogy a kétkezi munka életkörülményeinek és munkakörülményeinek a javitását előmozditsák, lehetővé téve a fejlődésben a kiegyenlitésüket, megállapitja, hogy ilyen fejlődést fognak eredményezni mind a közös piacnak az a müködése, amely támogatja a társadalmi rendszerek összhangba hozását, mind a Szerződés által tervbe vett eljárásoknak, továbbá a törvényi, rendeleti, valamint igazgatási rendelkezéseknek egymáshoz közelitése. A cikk egyuttal megerősiti - értelemszerü visszautalással - a közösségi intézmények illetékességét arra, hogy szociális téren a 100-102. cikkekre támaszkodjanak.

138. A 118. CIKK ALKALMAZÁSA. - a/ A Bizottság és a tagállamok közötti együttmüködés módozatai.

A 100. cikktől és azoktól a többi rendelkezésektől eltérően, amelyek lehetővé teszik, a jogszabályoknak meg a szociálpolitikáknak az egyeztetését,

---

/337/ V.ö. a külügyminiszteri küldöttség vezetőinek a jelentésével /Spaak jelentés/ 64. old.

/338/ V.ö. J.O.C.E. 1967. augusztus 10-i 196. sz. 1. old.

/339/ V.ö. az EGK Szerződés harmadik része, 1. cimének 3. fejezetével.

a 118. cikk nem határozza meg közelebbről azoknak az eljárásoknak a jellegét, amelyeket elhatározhatnak. De megállapitja, hogy a Bizottság feladata, hogy előmozditsa ezt az együttmüködést a tagállamok között, ebből a célból szoros érintkezésben járva el a tagállamokkal, tanulmányozások, véleményezések és tanácskozások megszervezése utján, mind azokra a kérdésekre nézve, amelyek nemzeti sikon merülnek fel, mind azokra nézve, amelyek a nemzetközi szervezeteket érdeklik. A 118. cikkre és együttal a 155. cikkre támaszkodva - amelyek feljogositanak ajánlások megtételére - intézett a Bizottság a tagállamokhoz szociális ügyben ilyen - nem kényszeritő - ajánlásokat.

A követendő eljárás kérdése az ajánlások megszövegezését megelőző tanácskozásokra nézve azoknak a megbeszéléseknek a keretében szerepel, amelyek megelőzték és követték a Tanácsnak a szociális kérdésekre forditott 1966. december 19-i és 1967. junius 5-i két ülését /340/.

Megegyeztek abban, hogy a Tanács és a Bizottság egyezségre jutnak a témák tekintetében, amelyekre nézve tanulmányokba kell kezdeni a 118. cikk alkalmazása végett.

A szociális partnerek előzetes szaktanácsadásának a kérdése eljárási nehézségeket hozott létre.

b/ Alkalmazási kör

A Szerződés 118. cikke az ügyek egész sorát sorolja fel, amelyekben a tagállamok között az együttmüködés szociális téren létrehozható. Ez a felsorolás azonban nem kimeritő /különösen ... úgymond/.

A Bizottság ajánlásokkal fordult a tagállamokhoz a következőkre vonatkozólag:

- a szociális szolgálatok tevékenysége a Közösségben költözködő dolgozókat illetőleg /341/;

- a foglalkozási betegségekről egységes európai jegyzék elfogadása /342/;

- a dolgozók vállalati orvosi szolgálata /343/;

- azoknak a dolgozóknak és családjuknak elszállásolása, akik a Közösségen belül költözködnek /344/;

- a fiatalkoruak munkavédelme /345/;

- a foglalkozási betegségek áldozatainak kártalanitási feltételei /346/;

- a különleges veszélyeknek kitett dolgozók orvosi ellenőrzése /347/;
- a pályaválasztási tanácsadás fejlesztése /348/.

A Tanácsnak 1966. december 19-i ülésén megegyeztek abban, hogy a 118. cikkben emlitett együttmüködés megvalósitása végett rendszeres vizsgálódást folytatnak a társadalombiztositás különböző nemzeti rendszereiben a fogalmaknak és a meghatározásoknak egyeztetésére vonatkozólag.

/340/ V.ö. a Bizottság válaszaival a következő irásbeli kérdésekre: Mlle. Lülling-nek 112. sz. /J.O.C.E. 1967. október 7-i 243. sz., 4. old./ és M. Vredeling-nek 181. sz. és Mlle. Lülling-nek 201. sz. /J.O.C.E. 1967. december 21-i 312. sz., 4. old.

/341/ J.O.C.E. 1962. augusztus 16-i 75. sz., 2118. old.

/342/ J.O.C.E. 1962. augusztus 31-i 80. sz.,2188. old.

/343/ J.O.C.E. 1962. augusztus 31-i 80. sz., 2181. old.

/344/ J.O.C.E. 1965. julius 27-i 137. sz., 2293. old.

/345/ J.O.C.E. 1967. február 13-i 25. sz., 405. old.

/346/ J.O.C.E. 1966. augusztus 9-i 147. sz., 2696. old.

/347/ J.O.C.E. 1966. augusztus 17-i 151. sz., 2753. old.

/348/ J.O.C.E. 1966. augusztus 24-i 154. sz., 2815. old.
A Bizottság kidolgozott ajánlási tervezeteket, - amelyekről azonban

III. - MEZŐGAZDASÁG ÉS HALÁSZAT

139. - MEZŐGAZDASÁG. - Az EGK Szerződés 3.d/ cikke intézkedik a közös mezőgazdasági politika bevezetéséről.

Ha a közös mezőgazdasági politika szempontjait vizsgáljuk, a Közösség eljárásának a célja ezen a téren egyrészről, hogy előre gondoskodjon a szociális vonatkozásban a közös politika következményeiről, másrészről, hogy törekedjen az egyenlőségre szociális vonatkozásban a mezőgazdasági ág és a gazdaság más ágai között /349/.

A 100. cikktől eltérően a 43. cikk 2. pontja lehetőséget ad a Tanácsnak nem csupán irányelveknek, hanem rendeleteknek a kibocsátására is /350/. Miután egyhangulag döntöttek az első két fokozaton, most minősitett többséggel határozhatnak /351/.

A mezőgazdasági bérezett dolgozók jövedelme tárgyában lásd a Bizottság válaszait Mauk urnak 31. sz. /352/ és Vredeling urnak 53. sz. /353/ irásbeli kérdéseire.

- Tanácsadó Szakbizottság a szociális kérdésekre

A Bizottság az 1963. december 19-i 64/19. sz. határozattal /355/ módositott 1963. május 17-i határozatban /354/ elhatározta a mezőgazdasági bérezett dolgozók szociális problémáira egy paritásos Tanácsadó Szakbizottság létesitését.

Ez a Szakbizottság 34 tagból áll; ezek a mezőgazdasági bérezett dolgozókat /17./ és a mezőgazdasági munkaadókat /17./ képviselik; a Bizottság nevezi ki őket a Közösség szintjén alakult hivatásbeli szervezetek javaslatára /C.O.P.A., C.I.S.L. és C.I.S.C./.

A Bizottság a Szakbizottságot meghallgathatja minden szociális kérdésben, amely a szociális partnerekre, a mezőgazdasági munkaadókra, a mezőgazdasági dolgozókra vonatkozik, vizsgálva minden szempontot a sajátos megvilágitásukban éppugy, mint az egész mezőgazdasági világra gyakorolt hatásaiban.

/348/ /folytatás/ még nem határoztak véglegesen, - a következőkre vonatkozólag:
- Az anyaság védelme /J.O.C.E. 1967. január 12-i 4. sz., 60. old./.
- A szolgáltatásokra jogot adó rokkantsági állapot közösségi meghatározása /J.O.C.E. 1966. november 15-i 208. sz., 3572. old./.

/349/ V.ö. 10. Általános jelentés a Közösség tevékenységéről. 1966. április 1., 1967. március 31., 197. pont.

/350/ A Bizottság a Tanács elé terjesztett egy r endelet-tervezetet a kenyérmagvak őrléséből származó áruk piacának a szanálására vonatkozólag. A tagállamok biztositanák egy malom-vállalat bezárásával érintett bérezett dolgozónak a megfelelő életszinvonal fenntartását, legalább egy évi időszak folyamán megfelelő kárpótlás fizetésével. Ezeknek a dolgozóknak minden lehető módon részt kell venniök szakmai átképzésen vagy munkába visszahelyezésen, amelyek az Európai Szociális Alapból való juttatás alapjául szolgálhatnak /a rendelet-tervezet 4. cikke; nincs közzétéve/.

/351/ V.ö. alább, a 149., 158. és 186. pontokkal.

/352/ V.ö. J.O.C.E. 1963. julius 1-i 100. sz.,1834. old.

/353/ V.ö. J.O.C.E. 1963. szeptember 28-i 139. sz., 2391. old.

/354/ V.ö. J.O.C.E. 1963. május 29-i 80. sz., 1534. old.

/355/ V.ö. J.O.C.E. 1964. január 2-i 2. számával.

A Bizottság ezenfelül létesitett az 1963. december 19-i 64/18. sz. határozattal /356/ egy Tanácsadó Szakbizottságot azokra a szociális problémákra, amelyek a mezőgazdasági gazdálkodókra vonatkoznak; ebben a Szakbizottságban a mezőgazdasági bérmunkás dolgozók is képviselve vannak.

140. HALÁSZAT. - Az EGK Szerződés 38. és a következő cikkei a halászatra is kiterjednek /357/.

IV. - KÖZLEKEDÉS

141. A 75. CIKK. - Az EGK Szerződés 3.e/ cikke alapján a közös piaccal együtt jár a közlekedés terén a közös politika bevezetése. Bár a Szerződés 75. cikke nem intézkedik kifejezetten a nemzeti jogszabályok összeegyeztetéséről, a közösségi intézményeknek adott igen általános hatáskörből következik, hogy ez a közeledés, különösen szociális téren, azok között az intézkedések között szerepel, amelyek szükségesek lehetnek ennek a közös politikának a megvalósitására, közelebbről avégett, hogy a verseny feltételeiben bizonyos kiegyenlitést biztositson.

Ellentétben a 100. cikkel, a 75. cikk, mint a 43. cikk, a közös mezőgazdasági politikát illetőleg nem korlátozza a Közösség eljárását az irányelvekre, hanem lehetővé teszi rendeletek elfogadását is.

Ami az eljárást illeti, minősitett többségről rendelkezik /a 3. pontjában emlitett eset fenntartásával/ az átmeneti időszak 2. fokozatának a végétől kezdve.

- A Tanács az 1962. március 21-i határozattal /358/ eljárást kezdett a tagállamok által a fuvarozás terén tervbe vett törvényi és rendeleti szabályok, valamint igazgatási intézkedések bizonyos rendelkezéseinek előzetes szaktanácskozáson való megvizsgálására vonatkozólag. Az eljárás a szóban lévő rendelkezések szociális szempontjaira irányulhat. Erre a pontra nézve lásd a Bizottság 1967. április 7-i véleményét /359/.

- A Tanács 1965. május 13-án elkészitette a 65/27. határozatot egyes olyan szociális rendelkezések egyeztetéséről, amelyeknek hatásuk van a versenyre különösen a vasuton, közuton és a hajózható vizi uton való fuvarozás terén /360/.

- Paritásos Tanácsadó Szakbizottságot létesitett a Bizottság 1965. julius 5-i 65/362. sz. határozata /361/ a szociális kérdésekre a közuton való fuvarozásban és egy másikat az 1967. november 28-i 67/745. sz. határozata /362/ a belső hajózásra.

- A közlekedésügyi miniszterek tanácskozása az 1967. december 14-i ülé-

---

/356/ V.ö. J.O.C.E. 1964. január 2-i 2. számával.

/357/ Avégett, hogy a Tanácsnak javaslatokat készitsenek a halászat gazdasági ágában a közös politikának a kidolgozására vonatkozólag, a Bizottság kidolgozta az alapelveket /közzétették a Gazdasági és Szociális Szakbizottság véleményével és a Bizottságnak a halászati ágnak a tagállamokban lévő helyzetére vonatkozó jelentése rövid összefoglalásával együtt. J.O.C.E. 1967. március 29-i 58. sz., 861. old./. Ezek az alapelvek különösen a társadalombiztositási rendszerek és a munkafeltételek egyeztetésére irányuló intézkedésekről gondoskodnak. V.ö. alább, a 159. és 187. pontokkal.

/358/ V.ö. J.O.C.E. 1962. április 3-i 23. sz., 720. old.

/359/ V.ö. J.O.C.E. 1967. április 17-i 74. sz., 1357. old.

/360/ V.ö. J.O.C.E. 1965. május 24-i 88. sz., 1500. old.

/361/ V.ö. J.O.C.E. 1965. julius 16-i 130. sz., 2184. old.

/362/ V.ö. J.O.C.E. 1967. december 7-i 297. sz., 13. old.

sen ugy határozott, hogy legkésőbb hat hónap alatt megállapitja a közuti fuvarozás terén a szociális ügyekre nézve a rendelkezések összhangba hozására vonatkozó rendeletet /363/.

V. - GAZDASÁGI POLITIKA

142. A 145. CIKK. - Az EGK Szerződés 145. cikkének az alkalmazásával a Tanács biztositja a tagállamok általános gazdasági politikáinak az összhangba hozását. A szociális természetü törekvések ebben a keretben kifejezésre juthatnak. Ez áll különösen a középtávlati jellegü gazdasagi politika kidolgozására /364/.

143. KONJUNKTURA-POLITIKA. - A Szerződésnek a konjunktura-politikáról szóló 103. cikke alapján a Tanács egyhangu határozattal szociális természetü vagy szociális kihatásu intézkedéseket határozhat el.

Az alkalmazási módozatok megszabása végett a Tanács minősitett többségi határozattal a szükséges irányelveket is megállapithatja.

Eddig a Tanács ezen a téren arra szoritkozott, hogy olyan ajánlásokat intézett a tagállamokhoz, amelyek szociális természetü rendelkezéseket tartalmaznak. Lásd a tagállamokhoz intézett 1967. julius 11-i 67/452. sz. ajánlást az 1967. év második felében követendő irányvonalak és az 1968. évben teendő első intézkedések tárgyában /365/.

VI. - NEMZETKÖZI EGYEZMÉNYEK

144. A KÖZÖSSÉGI KERETEN KIVÜL KÖTÖTT EGYEZMÉNYEK. - Az olyan nemzetközi egyezményeknek, amelyeket szociális téren vagy a szociálpolitika bizonyos szempontjait tekintetbe véve kötöttek minden egyes tagállam által történő ratifikálása módot nyujt arra, hogy egyforma rendelkezéseket vezessenek be valamennyi nemzeti jogrendbe. A szociális ügyek minisztereinek 1966. december 19-i tanácskozása során hozott egyezményeknek a tagállamok által való ratifikálása lehetőségének a megvizsgálásáról szól, amely egyezményeket más nemzetközi szervezetek keretében a minimális szociális normákra vonatkozólag kötöttek.

E határozat folyományaképpen a Bizottság javaslatára a Tanács megállapitotta az egyezmények első jegyzékét.

a/ Nemzetközi Munkaügyi Szervezet

103. sz. egyezmény az anyaság védelméről.

111. sz. egyezmény a foglalkoztatásban és a szakmában való megkülönböztetésről.

117. sz. egyezmény a szociálpolitika céljaira és alapvető szabályaira vonatkozólag.

118. sz. egyezmény a társadalombiztositásban a belföldi és a nem belföldi állampolgárok egyenlő elbánásáról.

119. sz. egyezmény a gépek oltalmáról.

/363/ V.ö. J.O.C.E. 1967. december 30-i 322. sz., 4. old.
Az 1965. május 13-i határozat alkalmazásával a Bizottság valóban a Tanács elé terjesztett 1966. julius 27-én egy rendelet-tervezetet a közuti fuvarozás terén pénzügyi vonatkozásban egyes rendelkezések egyeztetése tárgyában /J.O.C.E. 1966. október 17-i 185. sz., 3195. old./.

/364/ V.ö. a középtávlati jellegü /1960-1970./ gazdasági politika első programja /J.O.C.E. 1967. április 25-i 79. sz., 1513. old., és alább a 148., 160. és 164. sz. alatt.

/365/ V.ö. J.O.C.E. 1967. julius 18-i 159. sz., 6. old.

120. sz. egyezmény az egészségügyről a kereskedelemben és hivatalokban.

121. sz. egyezmény az üzemi balesetek és a foglalkozási betegségek esetében járó szolgáltatásokról.

122. sz. egyezmény a foglalkoztatási politikáról.

b/ Európa-tanács

Európai Szociális Charta.

Európai Társadalombiztositási Kódex és okiratgyüjtemény.

A Tanács:

- megállapitotta, hogy a tagállamok mind megkezdették és részben befejezték a szükséges eljárást, mind a jelentésben emlitett Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyezményeknek, mint az Európai Szociális Chartának és az Európa-tanács Európai Társadalombiztositási Kódexének esetleges ratifikációja végett;

- megállapitotta, hogy az egyes tagállamoknál a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a jelentésben emlitett ilyen vagy olyan egyezménye ratifikálása tekintetében felmerült nehézségek annak a ténynek tulajdonithatók, hogy az érvényben lévő jogszabályok egyik vagy másik rendelkezése nem egyeztethető össze az egyezmény rendelkezéseivel anélkül, hogy azért a nemzeti rendelkezések által megvalósitott szinvonal a maga egészében az illető egyezményben tervbe vett szinvonal alatt legyen;

- felhivta a tagállamokat, hogy gyorsan folytassák a megkezdett eljárásokat a ratifikálások céljából és egyezzenek meg, hogy utólag újra megvizsgálják a helyzet fejlődését a Bizottság jelentésében emlitett eszközökre nézve, annak a beható tanulmányozása alapján, ami a Bizottságnak az előbb emlitett nehézségeket okozhatja.

Az európai konferenciának a társadalombiztositásra vonatkozólag adandó válaszokra nézve lásd az Európai Parlament 1965. november 24-i határozatát /366/.

145. A KÖZÖSSÉG KERETÉN BELÜL KÖTÖTT EGYEZMÉNYEK. - Az a lehetőség, hogy a Szerződés alapján a szociális jogszabályok egymashoz közelitésének különleges módszereihez és szociális kihatásu közös politika elfogadásához folyamodjanak, nem akadályozza meg erre a célra a nemzetközi egyezmények módszerének felhasználását.

Például egy európai kereskedelmi társaság létesitésének a kilátása esetében a szociális egyeztetés kétségtelenül hatást fog gyakorolni olyan területeken, mint a személyi állapotot meghatározó jogszabály, vagy a dolgozók képviselete.

II. Alfejezet

A foglalkoztatás

I. - ÁLTALÁBAN

146. A 118. CIKK. - A Szerződés 118. cikke a foglalkoztatást azok között az ügyek között emliti, amelyekben a Bizottság hivatása előmozditani a tagállamok között a szoros együttmüködést.

a/ A foglalkoztatási helyzet vizsgálata

A Tanács 1967. junius 5-én elhatározta, hogy legalább évente egyszer a Közösségben a foglalkoztatás helyzetéről a nézeteiket kicserélik.

/366/ V.ö. J.O.C.E. 1965. december 11-i 209. sz., 3126. old.

E célból a Tanács rendelkezik a Bizottság évi jelentésével a Közösségben a munkaerő kérdésére vonatkozólag és a beszámolóval a Közösségben a szociális helyzetre nézve, csatolva a Bizottságnak a Szerződés 122. cikke alkalmazásával készült általános tevékenységi jelentéséhez.

b/ Tanulmányi program

A Tanács és a Bizottság által a 118. cikk alkalmazására megállapitott tanulmányi programban a következő pontok szerepelnek /367/:

- Szektorok szerinti tanulmányok.
- Tanulmányok a foglalkoztatásról az épitészetben.
- Tanulmányok a foglalkoztatás fejlődéséről 3. tevékenységi ágban /hajóépitás, textilipar, villamosipar/.
- Tanulmányok kategóriánkint.
- A nők foglalkoztatása, valamint életkörülményeik és munkakörülményeik /368/.
- A testileg és szellemileg csökkent munkaképességüek visszahelyezése a tevékeny életbe.
- Az idős személyek szociális problémái.

147. KONJUNKTURA-POLITIKA. - A Közösség konjunktura-politikája nyilvánvalóan nagy fontosságu a foglalkoztatás terén és nem lehet elhanyagolni a kihatását a foglalkoztatás szinvonalára.

A Tanács 1967. julius 11-én elfogadta a 67/452. sz. ajánlást az 1967. év második felére a konjunktura-politikára vonatkozólag és az 1968. évre a konjunktura-politika első előkészületeinek a megtételére; ez a konjunktura fejlődésére vonatkozólag az 1966. december 22-i ajánlás alkalmazására irányult /369/.

Az elérni kivánt cél különösen a teljes foglalkoztatottsághoz való visszatérés azokban a tagállamokban, ahol a foglalkoztatási helyzet megromlott.

148. KÖZÉPTÁVU GAZDASÁGI POLITIKA. - A foglalkoztatási politika elemeit, összekapcsolva a szakmai képzés politikájával, a középtávlati jellegü gazdasági programok állapitják meg. Az első ezek között az 1966-1970. időszakra vonatkozó /370/.

Számitásba véve a kereső népesség és a foglalkoztatás fejlődésének a kilátásait, a Tanács kétféle politikát javasol.

a/ A globális munkaerőpotenciál befolyásolását célzó politika

Globális munkaerő-hiány valószinü eshetőségével számolva a Közösség legnagyobb részében, a tagállamok és a Közösség intézményei foglalkoztatási

---

/367/ A Bizottság közzétett több tanulmányt a foglalkoztatás kérdéseiről:
- A Közösség tagállamainak a munkaerő-szolgálatairól. Szociálpolitikai sorozat 16/1967. sz.
- A mezőgazdasági foglalkoztatás az EGK országaiban. Szociálpolitikai sorozat, 8/1964. sz.

/368/ A közösségi intézmények hatáskörének a hiányáról, hogy döntsenek a férfi és női dolgozók közötti egyenlőségről a foglalkoztatottság tekintetében, lásd a Bizottság válaszát Troclet ur 150. sz. kérdésére. J.O.C.E. 1967. október 23-i 256. sz., 16. old.

/369/ V.ö. J.O.C.E. 1967. julius 18-i 159. sz., 6. old.

/370/ V.ö. A foglalkoztatás és a szakmai képzés politikája J.O.C.E. 1967. április 25-i 79. sz., 1550. old.

politikájának kutatnia kellene, vajon - olyan mértékben, ahogy a szociális haladás azt megengedi - nem léteznek-e lehetőségek a munkakinálat növelésének az ösztönzésére.

Ebben a tekintetben a Tanács a következő téren adott kifejezést következtetéseinek:

- A tevékeny életbe belépés életkora.
- A visszavonulás életkora.
- Női tevékenység.
- A munka időtartama.
- Bevándorlási és kivándorlási politika.

b/ A munkaerő összetételének alkalmassá tevésének előmozditására irányuló politika

Abból a célból, hogy megjavitsa és még inkább, hogy megelőzza azokat az összetételi eltorzulásokat, amelyek a kereslet és a kinálat között mutatkozhatnak, a Tanács különböző intézkedéseket ajánl; ezek:

- A fiatalok szakmai képzése.
- Pályaválasztási tanácsadás a fiatalok részére.
- A munkaerő mobilitása.
- A felnőttek szakmai képzése, átképzése és továbbképzése.

II. - MEZŐGAZDASÁG

149. A 39. CIKK 1.a/ PONTJA ÉS A 43. CIKK. - A 39. cikk 1.a/ pontja alapján a közös mezőgazdasági politika célja különösen a termelékenység növelése, biztositva "... a termelő tényezők, különösen a munkaerő, optimális alkalmazását."

A Szerződés 43. cikkének 3.a/ pontja megállapitja, hogy a mezőgazdasági piacok közös megszervezése foglalhatja el a nemzeti piacok helyét, feltéve különösen, hogy az azoknak az államoknak, amelyek ellenzik ezt az intézkedést és saját maguk rendelkeznek a szóban lévő termelésre nemzeti szervezettel, egyenlő értékü garanciákat nyujt a foglalkoztatásra és az érdekelt termelők életszinvonalára nézve, számitásba véve a lehetséges alkalmazkodás és a szükséges szakositások ütemét.

A mezőgazdaságban a foglalkoztatás kérdése a fejlesztés tárgya a Bizottság általános jelentéseiben /371/.

III. - KÜLFÖLDI DOLGOZÓK

150. A 48. CIKK. - Egy tagországban más tagállamok állampolgárainak a foglalkoztatására nézve lásd fentebb az 1. fejezet II. alfejezetét

IV. - VERSENY

151. TÁMOGATÁSOK. - Az államok által vagy állami erőforrásokból nyujtott támogatások, amelyek más körülmények között összeférhetetlenek volnának a közös piaccal, mert rontanák a versenyt, vagy annak a megrontásával fenyegetnének, kedvezésben részesitve egyes vállalatokat vagy bizonyos termeléseket, a Szerződés 92. cikkének 3. pontja alapján a közös piaccal összeegyeztethetőknek tekinthetők. Különösen olyan /a betü/ támogatásokról van szó, amely "támogatások arra vannak szánva, hogy segitsék olyan vidékek gazdasági fejlődését, amelyekben sulyos foglalkoztatási hiány uralkodik".

/371/ V.ö. a 10. Általános jelentés 197. pontjával.

Pályaválasztási tanácsadás és szakmai képzés

I. - AZ EGK SZERZŐDÉS 128. CIKKE ÉS A SZAKMAI KÉPZÉS KÖZÖS POLITIKÁJÁNAK MEGVALÓSITÁSA

152. A TANÁCS ÁLTALÁNOS ALAPELVEI. - A Szerződés 118. cikkén felül a 128. cikk veti meg ezen a téren a közösségi hatáskör alapját. Az megbizza a Tanácsot, hogy állapitsa meg "az általános alapelveket a szakmai képzés olyan közös politikájának a kialakitására, amely hozzájárulhat mind a nemzeti gazdaságok, mind a közös piac fejlődéséhez" /372/.

Az 1963. április 2-i 63/266. sz. határozatban megállapitott alapelv; amelyek alkalmazása a tagállamokra és egyúttal a Közösség intézményeire tartozik számszerint 10 van /373/.

153. A SZAKMAI KÉPZÉSRE ALAKITOTT ÁLLANDÓ TANÁCSADÓ SZAKBIZOTTSÁG. - Ezt a Szakbizottságot a Tanács előbb idézett, 1963. április 2.-i határozatának 4. alapelve értelmében a Bizottság mellett létesitették. Szabályzatát a Tanácsnak 1963. december 18-i 63/688. sz. határozata állapitotta meg /374/.

A Szakbizottság mindegyik tagállam 2-2 kormányképviselőjéből, a dolgozók szakszervezeteinek 2-2 képviselőjéből és a munkaadók szakmai szervezeteinek 2-2 képviselőjéből áll. A Szakbizottság a szakmai képzésre vonatkozó általános vagy elvi jelentőségü kérdésekben a Bizottság elé, ennek az utóbbinak a kérésére vagy a saját kezdeményezéséből, indokolt véleményeket terjeszt.

154. A BIZOTTSÁG TEVÉKENYSEGI PROGRAMJA. - A Bizottság 1965. májusában nyujtott át a Tanácsnak tevékenységi terveket a szakmai képzés általános és mezőgazdasági politikája ügyében.

a/ Az általános szakmai képzésre vonatkozó tevékenységi program

A program az EGK Szerződés 128. cikkén alapul, kapcsolatban a miniszterek tanácsának 1963. április 2-i, előbb idézett határozatával.

A program a következő pontokat tartalmazza:

1. Előirányzati értékelése rövid, közép és hosszu távlatokban a dolgozókban várható szükségleteknek és erőforrásoknak.

2. A pályaválasztási tanácsadás általánositása és javitása.

3. A sürgős és az alapvető szükségletek kielégitésére szánt szakmai képzés és átképzés sajátos programjainak a kidolgozása.

4. A szakmai képzés kiépitésének a gazdasági fejlődés, valamint a technikai, szociális és kulturális haladás követelményeihez hozzá alkalmazasa.

5. A képzés szinvonalainak egymáshoz közelitése, - az oklevelek, bizonyitványok és egyéb jogositványok kölcsönös elismerése, - a képzési programok egyeztetése.

6. Képzési módszerek alkalmazása, - alkalmas oktató eszközök terjesztése.

7. Az oktató és kiképző személyzet képzésének a fejlesztése és javitása.

/372/ A Bizottság közzétett egy tanulmányt az EGK országaiban az ipari, kézmüvesi és kereskedelmi vállalatokban a fiatalok szakmai képzéséről. Szociálpolitikai sorozat, 1. sz. /1963/.

/373/ V.ö. J.O.C.E. 1963. április 20-i 63. sz., 1338. old. Ennek szövege a függelékben szerepel.

/374/ V.ö. J.O.C.E. 1963. december 30-i 190. sz., 3090. old.

8. A szakmai képzés eszközeinek a fejlesztése.

9. A szakmai továbbképzés, az állandó oktatás és a dolgozók fejlesztése eszközeinek a tökéletesitése és javitása.

10. A képzés eszközeinek hozzáalkalmazása a tevékenységi ágak előrelátható rendszerbeli fejlődéséhez.

11. A képzés eszközeinek hozzáalkalmazása az EGK régiói harmonikus fejlődésének a követelményeihez.

b/ A mezőgazdaságban való szakmai képzésre vonatkozó tevékenységi program /375/

155. A BIZOTTSÁGNAK A PÁLYAVÁLASZTÁSI TANÁCSADÁS FEJLESZTÉSÉRE IRÁNYULÓ AJÁNLÁSA. - Tekintetbe véve különösen a 39., 118. és 128. cikkeket, valamint az 1963. április 2-i határozat 3. alapelvét, a Bizottság 1966. július 18-án a 66/484. sz. ajánlással /376/ fordult a tagállamokhoz; ebben arra ösztönzi a tagállamokat, hogy:

- támogassák a fiatalok és a felnőttek pályaválasztási tájékoztatását szolgáló tevékenység fejlesztését;

- a pályaválasztási tanácsadás szolgálatainak a rendszereit és a tevékenységi eszközeit alkalmazzák hozzá a lakosság igényeihez;

- biztositsák a pályaválasztási tanácsadási tevékenység nagyobb folytonosságát, szoros kapcsolatát az elhelyezési szolgálatokkal és erősitsék a pályaválasztási tanácsadási tevékenységek általános elrendezését;

- erősitsék a közösségi együttműködést.

156. EURÓPAI SZAKMAI PROFILOK. - A 8. általános alapelv alkalmazásával, amely célba veszi a képzési szinvonalnak fokozatos egymáshoz közelitését, a Bizottság 1967. novemberében azt javasolta a Tanácsnak, hogy fogadjon el egy a 128. cikken alapuló ajánlást, amely egy közösségi jegyzéket állapit meg azokról az ismeretekről és jártasságokról, amelyek minimálisan szükségesek az esztergályos szakma gyakorlásához. Ez a jegyzék létesiti az első európai szakmai profilt.

157. GYORSITOTT SZAKMAI KÉPZÉS. - Különösen a 4., 9. és 10. alapelvre támaszkodva, a Bizottság 1965. junius 30-án bemutatott a Tanácsnak egy határozat-tervezetet a gyorsitott szakmai képzés közös programjának a kidolgozására a Közösségben a képesitett munkaerők bizonyos hiányainak az elhárítása végett /377/. Ezt a Tanács nem fogadta el.

II. - MEZŐGAZDASÁG ÉS HALÁSZAT

158. MEZŐGAZDASÁG. - Az EGK Szerződés 39. cikkében meghatározott célok elérésének a lehetővé tétele végett a 41.a/ cikk ugy rendelkezik, hogy a közös mezőgazdasági politika keretében különösen előirányozható azoknak a törekvéseknek hatékony alrendezése, amelyeket a szakmai képzés terén kezdeményeztek /378/.

/375/ V.ö. alább, a 158. ponttal.

/376/ V.ö. J.O.C.E. 1966. augusztus 24-i 154. sz., 2815. old.

/377/ V.ö. J.O.C.E. 1965. szeptember 17-i 154. sz., 2551. old.

/378/ A Bizottság a Szerződés 41. cikkére és az 1963. április 2.-i határozatra támaszkodva elfogadásra javasolt a Tanácsnak: egy rendeletet a közösségi hozzájárulásokra vonatkozólag a tájékoztatási szolgálatok tanácsadói szakositásainak előmozditására és megkönnyitésére, valamint a szakmai változásokra vonatkozólag a mezőgazdaságban dolgozó személyek javára; - egy rendeletet a közösségi hozzájárulásokra vonatkozólag a mezőgazdaságban dolgozó és magukat a mezőgazdaságon belül átállitani kivánó személyek szakmai átképzése javára. ./.

a/ Tevékenységi program a szakmai képzésre a mezőgazdaságban

A Szerződés 128. cikkén felül a Szerződés 41. cikkén alapul, amely a közös mezőgazdasági politika céljainak elérése végett, a szakmai képzés terén az elkezdett törekvések hatályos elrendezéséről intézkedik.

A program egybevág az általános programmal, kivéve a 10. pontot, amelyet nem tartalmaz.

b/ A Bizottságnak a pályaválasztási tanácsadás fejlesztésére irányuló ajánlása

Az ajánlás a pályaválasztási tanácsadás szükségességét hangsulyozza a falusi vidékeken /379/.

c/ Közösségi programok a F.E.O.G.A. tájékoztatási részlege számára

A Bizottság 1967. junius 19-én rendelet-tervezetet terjesztett a Tanács elé ezekre a közösségi programokra vonatkozólag. A közösségi program javaslata a nehézségben lévő mezőgazdasági vidékek fejlesztésére olyan berendezések létesitéséről, nagyobbitásáról, javitásáról és felszereléséről intézkedik a 3. cikke 2.e/ pontjában, amelyek a mezőgazdaságoan dolgozó személyek képzésére, átképzésére vagy szakmai továbbképzésére, avagy ezekben a tevékenységekben való részvételre vannak szánva /380/.

159. HALÁSZAT. - A halászati ágban a közös politikára vonatkozólag a Tanács elé terjesztendő javaslatoknak a megállapitása végett a Bizottság által kidolgozott alapelvek /381/ a következő négyféle szakmai képzésről intézkednak:

hajózási kiképzés;

technikai kiképzés;

gazdasági kiképzés;

a halász átállitása a tengerészeti pályafutás végén.

III. - KÖZÉPTÁVU GAZDASÁGI POLITIKA

160. A TANÁCS PROGRAMJA. - Az 1966-1970. időszakra vonatkozó középtávlati jellegü gazdasági politika programja /392/ kiemeli, hogy amikor az emberek oktatásáról és képzéséről van szó, a szociális és a gazdasági parancselvek egy célra tartása nyilvánvaló.

Abból a célból, hogy előmozditsák a munkaerő alkalmasságának a kialakitását, a Tanács a következő intézkedéseket javasolja /383/:

a/ A fiatalok szakmai képzése

Annak lehetővé kell tenni azt, hogy kielégitse számban és minőségben a gazdaság szükségleteit és különösen a fejlődő tevékenységi ágaknak a szükségleteit.

/378/ /folytatás/ /Ezeket a szövegeket az Európai Parlament által javasolt módositásokkal közölte a J.O.C.E. 1965. julius 3-i 119. sz., a 2021. és a következő oldalakon/.
A Bizottság 1966. március 30-án ebben a tárgyban a Tanács elé terjesztett egy módositott tervezetet.

/379/ V.ö. J.O.C.E. 1966. augusztus 24-i 154. sz., 2815. old. és fentebb a 155. ponttal.

/380/ V.ö. J.O.C.E. 1967. október 20-i 254. sz., 53. old.

/381/ V.ö. J.O.C.E. 1967. március 29-i 58. sz., 869. és 879. old.

/382/ V.ö. J.O.C.E. 1967. április 25-i 79. sz., 1513. old.

/383/ V.ö. Foglalkoztatási politika és a szakmai képzés. J.O.C.E. 1967. április 25-i 79. sz., 1554. old.

b/ A fiatalok részére pályaválasztási tanácsadás

Hogy a fiatalok szakmai képzése a leginkább kielégitő eredményekre vezessen, kell, hogy a képzést megelőzően módszeres pályaválasztási tanácsadás legyen, amelynek a célja a felvilágositás az egyéni választásra.

c/ A felnőttek szakmai képzése, átképzése és továbbképzése

A hatékony politika ezen a téren, ugy látszik, hogy messzemenően a legfontosabb eszköze középtávlaton a munkaerő alkalmasságának a kialakitására irányuló politikának és az egész foglalkoztatási politikának egyik fő eszköze.

IV. - OLASZORSZÁG

161. KÉNBÁNYÁK. - A Szerződés 235. cikkén alapuló 1966. december 22-i 740/66. sz. határozat által /384/ Olaszországnak közösségi pénzügyi juttatást engedélyeztek; ez lehetővé tette számára különösen azt, hogy bizonyos számu tanulmányi ösztöndijat adjon az Olaszországban a kénbányákból elbocsátott dolgozók gyermekeinek a szakmai képzésük előmozditására. A szükséges hitelt a Közösségnek a Bizottságra vonatkozó költségvetési fejezetében nyitották.

IV. Alfejezet

A társadalombiztositás

I. - FOGALMAK ÉS MEGHATÁROZÁSOK

162. FOGLALKOZÁSI BETEGSÉGEK. - A Bizottság 1962. julius 23-án ajánlást intézett a tagállamokhoz egységes jegyzék elfogadására vonatkozólag /385/.

A Bizottság egyuttal kidolgozott egy ajánlási tervet a szolgáltatásokra jogositó rokkantsági állapot közösségi meghatározására vonatkozólag /386/.

163. TANULMÁNYI PROGRAM. - A Tanács 1966. december 19-i ülésszaka idején a Tanács és a Bizottság megegyeztek a Szerződés 118. cikkének hatályosulása végett egy programban, amely különösen a társadalombiztositás fogalmai és meghatározásai egyeztetésének célszerüségére, szükségességére és a lehetőségére vonatkozó rendszeres tanulmányozásra irányul /387/.

A Tanács és a Bizottság azután munkatervet dolgoztak ki a társadalombiztositás tekintetében a következő fogalmakra és meghatározásokra vonatkozólag:

- A munkanélküliség különböző kategóriáinak /teljes, időleges, részleges, időjárástól függő/ meghatározása.

- A szolgáltatások halmozása egymás között és azoknak halmozása munkabérrel vagy más jövedelemmel.

/384/ V.ö. J.O.C.E. 1966. december 31-i 246. sz., 4168. old.

/385/ V.ö. alább, a 167. ponttal.

/386/ A szöveget közölte a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményével a J.O.C.E. 1966. november 15-i 208. sz., 3572. old.
V.ö. alább, a 166. ponttal.

/387/ A Bizottság szolgálatai /régen az ESZAK Főhatósága és az EGK Bizottsága/ közzétették a következőket:
- A társadalombiztositás összehasonlitó táblázatai.
- Tanulmány a társadalombiztositás jelenlegi helyzetéről az EGK országaiban. Szociálpolitikai sorozat 3. sz. /1962/.
- Összehasonlitó tanulmány a társadalombiztositási szolgáltatásokról az EGK országaiban. Szociálpolitikai sorozat 4. sz. /1962/.

- A szolgáltatások kiszámításánál tekintetbe vett munkabér meghatározása.

- A betegségi biztositás fogalmai a nyugdijjogosult szempontjából.

- A hozzájárulás alapjának a meghatározása.

- Az átlagos munkabérek meghatározása.

- Tanulmányok a különböző foglalkozási betegségek által kiváltott munkaképtelenség fokának orvosi értékeléséről.

- A családi pótlékra jogot adó gyermekek meghatározása.

II. - FINANSZIROZÁS

164. KÖZÉPTÁVU GAZDASÁGI POLITIKA. - A középtávu politika programjában /1966-1970/ a Tanács megjegyezte -, kiemelve a különböző költségvetési hatóságok politikái szoros összhangbahozásának a szükségességét, - hogy pénzügyi nehézségek fognak származni abból, hogy a társadalombiztositási költségek előreláthatóan gyorsabb ütemben növekednek, mint a bruttó nemzeti termelés /388/.

165. A 118. CIKK. - A Tanács az 1966. december 19-i ülésszaka folyamán megegyezés jött létre abban, hogy - a 118. cikkben emlitett együttmüködés megvalósitása végett - mélyrehatóbb tanulmányokat folytatnak különösen a társadalombiztositási költségekre vonatkozólag és arra a módra nézve, ahogyan azok megoszlanak a munkaadók és a bérezettek között s ahogyan azokat esetleg közpénzekből finanszirozzák /389/.

A következő pontokat tartalmazó programban egyeztek meg: a társadalombiztositás közvetett gazdasági hatásai; a társadalombiztositás pénzügyi problémái; a társadalombiztositás finanszirozása a mezőgazdaságban; gyógyszerfogyasztás a társadalombiztositás keretében; kapcsolatok az orvosi testület és a társadalombiztositás között /390/.

III. - ROKKANTSÁG

166. A SZOLGÁLTATÁSOKRA JOGOSITÓ ROKKANTSÁG ÁLLAPOTÁNAK A KÖZÖSSÉGI MEGHATÁROZÁSA. - A Bizottság kidolgozott egy ajánlási javaslatot a szolgáltatásokra jogositó rokkantsági állapot közösségi meghatározására vonatkozólag /391/.

A javasolt intézkedések a következők:

- A rokkantság fogalmának a meghatározása.

A Bizottság szerint a legfontosabb ismérv a dolgozó keresőképességének a csökkenése betegség vagy nyomorékká válás, avagy a testi vagy szellemi képességeinek a gyengülése következtében.

- Tekintetbe vétele a teljes rokkantság mellett, a részleges rokkantságnak, ami lehetőséget ad a beavatkozásra már olyan állapotban, amelyben még lehetséges a tájékozódás egy olyan jövedelmező tevékenység felé, amely megfelel a megmaradt munkaképességnek, - még ha a biztositott csak könnyü, ke-

---

/388/ V.ö. J.O.C.E. 1967. április 25-i 79. sz., 1513. old., 11. és 12. pont.

/389/ A Bizottság tanulmányt tett közzé a társadalombiztositás finanszirozásáról az EGK országaiban. Szociálpolitikai sorozat 5. sz. /1962./.

/390/ A Bizottság ajánlási tervezete az anyaság védelmére vonatkozólag /J.O.C.E. 1967. január 12-i 4. sz./ tartalmaz néhány utalást a társadalombiztositás finanszirozására nézve.

/391/ A szöveget közölte a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményével a J.O.C.E. 1966. november 15-i 208. sz., 3572. old.

véssé fizetett munkához jut is. A Bizottság ennek az elfogadását javasolja 50%-os keresőképtelenség fokozatán.

- Javasolt ismérvek részleges rokkantság esetében a keresőképesség foka csökkenésének a meghatározására:

- Fennmaradó munkaképesség, számításba véve az általános állapotot, a kort és az érdekelt testi és szellemi képességeit.
- A keresőképesség összehasonlítható egy egészséges testü és szellemü dolgozóval, és aki egyenlő értékü vagy összehasonlítható kiképzést kap egyenlő értékü alkalmassággal, tapasztalattal és ismeretekkel rendelkezik.
- Az érdekelt alkalmasságainak és ismereteinek az összessége, amelyeket egy szakmai átképzés folyamán megszerzett vagy sem.

- A teljes rokkantság állapotára fenntartása minden szakmai tevékenység kényszerü beszüntetése ismérvének, mint a szolgáltatások engedélyezési feltételének; a figyelmen kivül hagyása annak a minimális keresetnek, amelyet az érdekelt még meg tud szerezni alkalmi tevékenységgel.

- A rokkantság megkülönböztető értékelésének a kiküszöbölése a szerint, hogy munkásról vagy tisztviselőről van-e szó.

- A rokkantsággal sujtott dolgozó javára, aki kötelezően csatlakozott egy rokkantbiztositási rendszerhez, rokkantsági nyugdijban részesités engedélyezése még akkor is, ha a rokkantság állapota egy korábban létező betegség vagy elnyomorodás sulyosbodásából származik.

IV. - FOGLALKOZÁSI BETEGSÉGEK

167. A FOGLALKOZÁSI BETEGSÉGEK EURÓPAI JEGYZÉKE. - A Bizottság 1962. junius 23-án ajánlást intézett a tagállamokhoz egy ilyen jegyzék elfogadására vonatkozólag /392/.

a/ Bejegyzés az európai jegyzékről a nemzeti jegyzékekbe

A Bizottság kéri a tagállamokat, hogy fogadják el azokra a foglalkozási betegségekre vonatkozó európai jegyzéket, amelyek a jogszabályaik alapján kártalanitásra adnak okot.

Ez a jegyzék, amely az ajánlás 1. függelékébe van bevezetve, a foglalkozási betegségek 6 kategóriáját foglalja magában:

- Vegyszerek felsorolt 25 sorozata valamelyikébe tartozó vegyszer által kiváltott betegségek.

- Bőrbetegségek, amelyeket olyan anyagok és reagensek okoztak, melyek a jegyzék más kategóriájában nincsenek felsorolva /rákok és bőrbajok/.

- Olyan anyagok és reagensek belélegzésével kiváltott betegségek, amelyek más kategóriában nincsenek felsorolva: pneumoconiosis, broncho-pneumonia, asztma.

- Fertőző betegségek és élősdi okozta betegségek.

- Vitaminhiány okozta betegségek: skorbut.

- Olyan fizikai reagensek által kiváltott foglalkozási betegségek, mint az ionizált sugárzás, sugárzó energia, a zaj, sürített levegő, mechanikus rezgések.

Ennek a jegyzéknek a hatályba léptetése céljára a 2. függelék egy második jegyzéket is tartalmaz azokról a betegségekről, amelyek esetleg alkalmasak lesznek az európai jegyzékbe bevezetésre.

b/ A nemzeti jegyzékbe be nem jegyzett betegségek esetében fennálló kártérítési jog.

A Bizottság ugy véli, hogy a dolgozók védelme teljesebb lenne, ha a tag-

/392/ V.ö. J.O.C.E. 1962. augusztus 31-i 80. sz., 2188. old.

államok bevezetnének a jogszabályaikba ezenfelül kártalanitásra irányuló jogot a foglalkozási betegségek jogszabályai alapján, amidőn az érdekelt dolgozó által elegendően meg van alapozva a bizonyitás, hogy a munkája folytán egy olyan betegséget szerzett, amely a nemzeti jegyzékben nem szerepel.

c/ Tájékoztatás

Abból a célból, hogy megkönnyitsék a jogszabályoknak és a nemzeti szabályozásoknak az egyeztetését, felhivták a tagállamokat, hogy:

- a Bizottság közvetitésével cseréljék ki az orvosi, tudományos és technikai természetü értesüléseiket a foglalkozási betegségekre vonatkozólag, amelyek tényleg alapot adnak a kártalanitásra; erre a célra a 3. függelék iratmintákat közöl;

- tájékoztassák a Bizottságot a foglalkozási betegségek nemzeti jegyzékeinek olyan kiegészitéseiről, amelyek nem szerepelnek az európai jegyzékben, hogy lehetővé váljék ennek a jegyzéknek időszakonkinti kiegészitése;

- tegyék kötelezővé az európai jegyzékbe bevezetett betegségek eseteinek a közlését, tegyék különleges tanulmány tárgyává ezeket az eseteket és annak eredményeit időszakonkint közöljék a Bizottsággal;

- a statisztikáikat igazitsák hozzá az európai jegyzék és a csatolt jegyzék osztályozásához és nomeklaturájához és azokat közöljék a Bizottsággal.

d/ A tagállamok általi alkalmazás

- Németország

Az 1963. április 30.-i törvény /393/ első izben halad túl Európában azon a jegyzéken, amely szerint egyedül azok miatt a betegségek miatt nyujtanak kárpótlást foglalkozási betegségek cimén, amelyeket egy törvényes jegyzék felsorol. Ezentul a jegyzékben szereplő betegségeken felül az üzemi baleseti és a foglalkozási betegségi pénztárak azoknak a betegségeknek a terhét is vállalhatják, amelyek nem szerepelnek a jegyzékben, de amelyekre nézve minden egyes esetben bizonyitékot szereztek azoknak a foglalkozási eredetéről. Ez a rendszer rokon a Bizottság ajánlásában javasolt "vegyes" rendszerrel. Az ajánlással való kapcsolata kitünik a foglalkozási betegségek régi jegyzékére és a felépitésének a módositására vonatkozó egyes kiegészitésekből.

- Belgium

Az 1964. január 18-i királyi rendelet /394/ az új jegyzékeket a Bizottság ajánlásának megfelelően állapitja meg.

- Franciaország

Jóllehet a foglalkozási betegségekre vonatkozó táblázatokat a Bizottság ajánlásának a közlése óta egészitették ki, azok nem egyeznek meg az ajánlással.

- Olaszország

Az olasz jegyzék nem egyezik meg az ajánlással.

- Az ipar és a kereskedelem számára: az 1952. november 15-i 1967. sz. törvény /395/.

- A szilikózis és az azbesztózis számára: a Köztársaság Parlamentjének 1956. március 20-i 648. sz. rendelete /396/.

/393/ V.ö. Bundesgesetzblatt, I., 1963., 241. old.

/394/ V.ö. Le Moniteur, 1964. január 28. számával.

/395/ V.ö. Gazz. Uff. 1952. december 12-i 288. számával.

/396/ V.ö. Gazz. Uff. 1956. julius 13-i 173. számával.

- Luxemburg

Az 1965. május 26-i nagyhercegi rendelettel /397/ átdolgozott jegyzék 35 ártalmas reagenst tartalmaz; ezeknek a csoportositása és kiválasztása megegyezik az európai jegyzékkel. Az 1966. március 30-i törvény /398/ a foglalkozási betegségek ügyében - miként Németországban - "vegyes" rendszert létesit: minden betegség alapján, amelyet a jegyzék nem sorol fel, a Biztositó Társaság Választmányának az igazgatója által egyéni esetenkint kárpótlás engedélyezhető.

- Hollandia

A kérdés nem merül fel Hollandiában, ahol a foglalkozási betegsésekre nem létezik külön biztositás. Az 1966. február 18-i törvény /399/ alapján erre a veszélyre tényleg kiterjed - függetlenül a betegség természetétől - a munkaképtelenségi /rokkantsági/ biztositás és a tulélők biztositása. A jegyzéknek csak megelőzési szerepe van.

168. A FOGLALKOZÁSI BETEGSÉGEK ÁLDOZATAI KÁRTALANITÁSÁNAK A FELTÉTELEI. - A Bizottság ezekre a feltételekre vonatkozóan 1966. julius 20-án a 66/462. sz. ajánlást intézte a tagállamokhoz /400/. Felhivta őket, hogy fogadják el a szükséges intézkedéseket a következő célok elérésére.

a/ A szolgáltatások engedélyezésénél alkalmazott korlátozó feltételek megszüntetése

- Meg kell szüntetni azokat a feltételeket, amelyek a következőkre vonatkoznak: a betegségek klinikai megnyilvánulásainak a veszélynek kitett foglalkozási tevékenységeknek, munkáknak vagy környezeteknek, a veszélynek kitétel időtartamának és megszünése után a betegség megállapitására terjedő határidő igazolása.

- Ha komoly kétségek merülnek fel a foglalkozási tevékenység és a betegség között az okozati összefüggés tekintetében, az okozati összefüggés megállapitását lényegileg egy szakorvos értékelésére kell alapitani, esetleg egy képesitett szakember véleményével alátámasztva.

- Bizonyos betegségekre vonatkozólag azonban, amelyeknek a felsorolása szerepel az ajánlásnak a függelékében, az emlitett feltételek fenntarthatók.

b/ Külön jegyzékek beiktatása az általános jegyzékbe

Ez az eset állhat különösen a mezőgazdaságra /Franciaország és Olaszország/.

c/ Olyan betegség cimén való kártalanitás feltételei, amelyek még nem szerepel az európai jegyzékben

- Ha egy ilyen betegséget felvesznek a nemzeti jegyzékbe, a betegséget illetőleg csak akkor lehet korlátozó feltételeket előirni, ha olyan betegségről van szó, amely megfigyelhető bizonyos gyakorisággal egy meghatározott foglalkozási környezeten kivül is, de amelynek bizonyos dolgozók a foglalkozási tevékenységük folytán fokozottabb mértékben vannak kitéve, mint a lakosság általában.

- Ezek a feltételek csak a következőkre vonatkozhatnak: a korábban gyakorolt foglalkozási tevékenységnek a betegség által okozott megszüntetésére, és a foglalkozási tevékenységekre, munkákra vagy környezetekre, amelyekben a megtárgyalt betegség veszélye fennállhat.

/397/ V.ö. Mémorial. 1965. május 28-i 583. old.

/398/ V.ö. Mémorial. 1966. március 31., 353. old.

/399/ V.ö. Stb., 185., 84. old.

/400/ V.ö. J.O.C.E. 1966. augusztus 9-i 147. sz., 2696. old.

d/ A nemzeti jegyzékben szereplő foglalkozási betegségekre vonatkozo ismertetések közzététele

Ezeket az európai jegyzékben szereplő betegségekre vonatkozó, a Bizottság által szerkesztett ismertetések alapján állapitják meg. /A Bizottság mintegy ötven ilyen ismertetést állapitott meg./

e/ Azoknak a dolgozóknak a kártalanitása, akik a munka miatt lettek betegek, de nem részesülhetnek a betegség eredetére vonatkozó törvényes vélelem kedvezményében

- Ez a helyzet állhat elő vagy azért, mert a betegség nincs bejegyezve a nemzeti jegyzékbe, vagy azért, mert a kivánt feltételek nincsenek teljesitve.

- Csak olyan betegségekről lehet szó, amelyeknek a veszélye a foglalkozási tevékenységgel együtt jár és amelynek egyes dolgozók fokozottabban vannak kitéve, mint a lakosság általában.

- A foglalkozási eredetet minden esetben az érdekeltnek kell bizonyitania, vagy a biztositónak kell megállapitania, aki az ügy minden állapotában hivatalból köteles minden szükséges kezdeményezést megtenni a betegség foglalkozási eredetének a kikutatására.

V. - A NŐK VÉDELME

169. AZ ANYASÁG VÉDELME. - A Bizottság kidolgozott egy ajánlási tervezetet az anyaság védelmére /401/; ebben különösen a következő szempontokból javasolt a társadalombiztositásra tartozó intézkedéseket:

- a gazdasági támogatás;
- az egészségvédelem;
- a finanszirozás szempontjából.

VI. - MEZŐGAZDASÁG ÉS HALÁSZAT

170. HALÁSZAT. - A Bizottság által a halászati ágban a közos politikára vonatkozólag kidolgozott alapelvek a szociális gondoskodási és a nyugellátási rendszerek egyes különleges szempontjainak az egyeztetéséről intézkednek /402/.

V. Alfejezet

A munka biztonsága, higiéniája és az egészségvédelem

I. - AZ ÜZEMI BALESETEK ÉS A FOGLALKOZÁSI BETEGSÉGEK MEGELŐZÉSE

171. MŰSZAKI VÉDELEM A BALESETEK ELLEN /403/. - A Bizottság ezeket a munkálatokat mérlegelte a gépek védelme ügyében és különösen a villamos készülékekre vonatkozólag Behrendt urnak a 91. sz. irásbeli kérdésére adott válaszában /404/. -

A Bizottság a Tanács elé terjesztett egy irányelvre vonatkozó, a Szer-

/401/ Ezt a szöveget közölte a Gazdasági és Szociális Szakbizottság véleményével a J.O.C.E. 1967. január 12.-i 4. sz., 60. old.

/402/ V.ö. J.O.C.E. 1967. március 29.-i 58. sz., 881. old. f/ ponttal.

/403/ A halászatra v.ö. alább, a 187. ponttal; a fuvarozásra a 188. ponttal.

/404/ V.ö. J.O.C.E. 1964. augusztus 2-i 178. sz., 13. old.

ződés 100. cikkén alapuló javaslatot, a forrasztó pisztoly szerkesztése és használata tárgyában a törvényi és rendeleti szabályok, valamint igazgatási intézkedések összeegyeztetése iránt /405/.

172. A FOGLALKOZÁSI BETEGSÉGEK MEGELŐZÉSE. - A Bizottság 1962. július 23-án a foglalkozási betegségek európai jegyzékének elfogadására vonatkozóan tett ajánlatában /407/ felhivja a tagállamokat, hogy:

- az európai jegyzéket alapokmányként alkalmazzák az üzemi balesetek és a foglalkozási betegségek megelőzésére;

- az európai jegyzékben említett betegségek megelőzésére irányuló különböző intézkedéseket fejlesszék és javitsák, adott esetben a Bizottsághoz fordulva, hogy megismerjék a tagállamok által szerzett tapasztalatokat.

173. TANULMÁNYI PROGRAM. - A Tanács 1966. december 19-i ülésszaka során a Tanács és a Bizottság megegyeztek a 118. cikk hatékonnyá tételére egy tanulmányi programban. Az üzemi balesetek és a foglalkozási betegségek megelőzését illetőleg a tanulmányi program a következőkre vonatkozik:

- a különleges veszélyeknek kitett dolgozók beoltása;

- sürített levegőben végzett munkák;

- a vállalatokban a zaj ellen folytatott küzdelem;

- a mezőgazdaságban szokásosan a nők által végzett nehéz munkák;

- az egyéni védekezés eszközeinek a szabványositása és kipróbálása. A Bizottság által összehivott szakértők szerint elsősorban a következő eszközöket kellene megvizsgálni: légző készülékek, védőruhák és leesés elleni védőberendezések.

II. - A DOLGOZÓK ORVOSI ELLÁTÁSA

174. A DOLGOZÓK ORVOSI ELLÁTÁSA. - A Bizottság 1962. július 20-án ajánlást intézett a tagállamokhoz a vállalatban a dolgozók orvosi ellátására vonatkozólag /408/ s ebben intézkedéseket javasol a következők tárgyában:

- a dolgozók orvosi ellátására vonatkozó oktatás és a szakorvos-képzés;

- az üzemi orvosok részére a müködésük jó ellátása érdekében a szükséges hivatásbeli biztositékok megadása;

- a vállalatban a dolgozók orvoslására vonatkozó szolgálatok általánositása.

A Bizottság ajánlásának a felhasználása volt a tárgya Bergmann ur 65. sz. irásbeli kérdésére a Bizottság által adott válasznak /409/.

III. - A DOLGOZÓK ORVOSI ELLENŐRZÉSE

175. ORVOSI ELLENŐRZÉS. - A Bizottság 1966. július 27-én a 66/464. sz. ajánlást intézte a tagállamokhoz a különös veszélyeknek kitett dolgozók orvosi ellenőrzése tárgyában /410/; ehhez csatolt egy táblázatot, amely meg-

---

/405/ A szöveget közli a Gazdasági és Szociális Szakbizottság véleményével a J.O.C.E. 1965. junius 5-i 98. sz., 1729. old.

/406/ V.ö. J.O.C.E. 1967. augusztus 10-i 196. sz., 1. old. /A szövegben nem szerepel a jel./

/407/ Szövege a függelékben található.

/408/ V.ö. J.O.C.E. 1962. augusztus 31-i 80. sz., 2181. old.

/409/ V.ö. J.O.C.E. 1964. november 12-i 181. sz., 2877. old.

/410/ V.ö. J.O.C.E. 1966. augusztus 17-i 151. sz., 2753. old.

jelöli a veszélyeket az európai jegyzékben a foglalkozási betegségekre megállapított osztályozás szerint /411/.

Azok között a tanulmányok között, amelyek a Tanácsnak és a Bizottságnak a 118. cikk hatékonnyá tételére készült programjában szerepelnek, benne van többek között a különös veszélyeknek kitett dolgozóknak a beoltása.

VI. Alfejezet

A munkafeltételek

I. - JAVADALMAZÁS

176. A TULÓRÁK DIJAZÁSA. - A Szerződéshez mellékelt egyik jegyzőkönyvben és a Franciaországot érintő egyes rendelkezésekre vonatkozólag megegyezés jött létre abban, hogy az első szakasznak a végén az az alap, amelyen túl dijazni kell a túlórákat és ezekre az órákra nézve a növelés átlagos mértéke az iparban megfeleljenek azoknak, amelyek Franciaországban az 1956. év átlaga szerint e tekintetben hatályban vannak.

Gondoskodás történt arról, hogy ennek a helyzetnek az első fokozat végén a felmérése hiányában a Bizottság tartoznék feljogositani Franciaországot, hogy védelmi intézkedéseket tegyen a túlórák dijazási módjában az egyenlőtlenség által érintett iparágakkal szemben. Franciaország nem folyamodott ehhez a lehetőséghez.

177. ADATGYÜJTÉS A MUNKABÉREKRE VONATKOZÓLAG. - A Szerződés 213. cikkére alapitva, amely úgy intézkedik, hogy a Bizottság a reábizott feladatok teljesitése végett minden szükséges tájékozódást beszerezhet, a Tanács a Bizottság javaslatára időszakonként rendeleteket hoz a munkabérekre vonatkozó adatgyüjtés megszervezése tárgyában /412/.

Igy jött létre:

- a Tanács 10. sz. rendelete /413/;
- a Tanács 14. sz. rendelete /414/;
- a Tanács 28. sz. rendelete /415/;
- a Tanács 151. sz. rendelete /416/; a munkabérekről a gyáriparban;
- a Tanács 100/66. sz. rendelete /417/; a munkabérekről a közuti fuvarozásban;
- a Tanács 101/66. sz. rendelete /418/ a munkabérekről az iparban /419/.

/411/ V.ö. J.O.C.E. 1962. augusztus 31-i 80. sz., 2188. old. A Bizottság ajánlása a tagállamokhoz egy európai jegyzék elfogadására vonatkozólag a foglalkozási betegségek tekintetében és a dolgozók olyan kategóriáira vonatkozólag, amelyekre az egészségi állapot időszakos ellenőrzése ajánlatos.

/412/ A mezőgazdasági bérezett dolgozók javadalmazásáról lásd a Bizottság válaszait Mauk ur 31. sz. irásbeli kérdésére /J.O.C.E. 1963. julius 1-i 100. sz. 1834. old./ és Vredeling ur 53. sz. irásbeli kérdésére/ /J.O.C.E. 1963. szeptember 18-i 139. sz., 2391. old./.

/413/ V.ö. J.O.C.E. 1960. augusztus 31-i 56. sz., 1199. old.

/414/ V.ö. J.O.C.E. 1961. augusztus 16-i 55. sz., 1054. old.

/415/ V.ö. J.O.C.E. 1962. május 28-i 41. sz., 1277. old.

/416/ V.ö. J.O.C.E. 1962. december 13-i 133. sz., 2841. old.

/417/ V.ö. J.O.C.E. 1966. julius 22-i 134. sz., 2538. old.

/418/ V.ö. J.O.C.E. 1966. julius 22-i 134. sz., 2540. old.

/419/ Az EGK statisztikai hivatala közli az adatokat a Közös Piac hat országának az iparában a munkások átlagos órabéréről. Lásd a Szociális Statisztika sorozat 8/1967. sz. /1966. október/. ./.

178. A FÉRFI ÉS NŐI DOLGOZÓK DIJAZÁSÁNAK EGYENLŐSÉGE. -

a/ Az egyenlőség alkalmazási köre a Szerződés 119. cikke értelmében

A kitüzött cél, a dijazás egyenlősége ugyanazért a munkáért s nem a foglalkozáshoz jutás egyenlősége /420/.

A Bizottság az 1960. julius 20-án a 119. cikkre vonatkozólag a tagállamokhoz intézett ajánlásában /421/ tárgyalta, hogy ugyanazért a munkáért a dijazás egyenlősége különösen azt foglalja magában:

- hogy, ha van törvényes vagy megegyezéses kötelező minimális munkabér, annak azonosnak kell lenni a férfi és a női dolgozók számára; éppugy, ha a munkabért darabszámra fizetik, ugyanazon mértékegység alapján kell azt megállapitani a férfiak és a nők számára;

- hogy, ha a munkabéreket a foglalkozási osztályokba osztás valamilyen rendszere szerint állapitották meg, a kategóriáknak közöseknek kell lenni a férfi és a női dolgozók számára s az osztályozás ismérveit ugyanolyan módon kell alkalmazni a férfiakra és a nőkre;

- hogy azokat a tényezőket, amelyek a foglalkoztatási költséget vagy a női munkaerő teljesitményét érintik, nem veszik tekintetbe az időre fizetett munkánál;

- hogy egy foglalkozás gyakorlásához megkivánt ugyanazon képesitési feltételek mellett /oklevelek, foglalkozási tapasztalat stb./ nem engedhető meg semmilyen dijazási megkülönböztetés a nemek alapján;

- hogy meg kell tiltani az egyéni munkaszerződésekben a dolgozó nemétől függő minden dijazási megkülönböztetést;

- hogy a dijazás, ahogyan azt a 119. cikk meghatározza, kiterjed mindarra, amit a dolgozónak a munkája ellenértékeként fizetnek, kivéve minden olyan előnyt, amelyet neki a foglalkozásán kivül eső okból nyujtanak.

b/ A dijazások egyenlőségének a megvalósitása

A 119. cikk alapján a tagállamok kötelesek biztositani már az első időszak során ennek az egyenlőségi elvnek az alkalmazását.

A Bizottság 1960. julius 20-i ajánlása következtében a tagállamok kormányképviselőinek a konferenciája 1961. december 30-án elfogadott egy határozatot, amely megállapitotta, egyrészt azokat a módozatokat, amelyek lehetővé teszik az elvnek minden tagállamban a harmonikus és egyforma alkalmazását, másrészt megállapitotta a különböző tagállamokban érvényben lévő, a női személyzetre vonatkozó megkülönböztető szabályok fokozatos megszüntetésére szóló határidőket. Egyúttal úgy rendelkezett, hogy az egyenlőséget legkésőbb 1964. december 31-ig kellően és teljesen alkalmazni kell.

A Bizottság 1965. juliusában jelentést terjesztett a Tanács elé s ebben értékelte az 1964. december 31-ig a Közösség minden országában megállapitott lényeges előhaladást. Azonban megállapitotta, hogy közülük némelyikben a dijazás egyenlőségének az elvét nem valósitották meg teljesen.

/419/ /folytatás/ Lásd egyúttal a munkabéreket a pamutfonógyári iparban, kaucsukiparban, a hajóépitő- és hajójavitó iparban, Szociálpolitikai Sorozat 10. sz. /1965./.

/420/ V.ö. a Bizottság válaszában M. Trochet 150. sz. irásbeli kérdésére /J.O.C.E. 1967. október 23-i 256. sz., 16. old./.
Férjes asszony megadóztatása tekintetében a tagállamokban előforduló megkülönböztetésre vonatkozólag lásd a Bizottság válaszát Mlle. Lülling 7. sz. irásbeli kérdésére /J.O.C.E. 1966. junius 3-i 98. sz., 1567. old./.

/421/ V.ö. Bulletin de la C.E.E. 6/7. sz., 1960. szeptember.

A Bizottság 1967. augusztus 18-án adta át a Tanácsnak jelentését az elv érvényesülésének 1966. december 31-ig elért helyzetéről. Általában megerősitette az előző jelentés következtetéseit.

A Bizottság az irásbeli kérdésekre adott válaszaiban is néhány felvilágositást adott a helyzetről egyes országokban.

- Belgium, válasz Troclet úr 24. sz. irásbeli kérdésére /422/;

- Franciaország, válasz Troclet úr 82. sz. irásbeli kérdésére /423/;

- Hollandia, válasz Vredeling úr 104. sz., /424/ 16. sz. /425/ és 44. sz. /426/ irásbeli kérdéseire.

179. KONJUNKTURAPOLITIKA. - Azok az intézkedések, amelyeket a Tanács a Szerződés 103. cikke alapján jogosult megtenni, a jövedelmi és különösen a munkabér-politikára vonatkoznak, mivel a jövedelmeknek és a munkabéreknek az emelkedése ugy tekinthető, mint amely vagy arra alkalmas, hogy a gazdasági életre fellenditően hasson, vagy pedig inflációs jelleget mutat.

Szemléltetésül meg lehet jegyezni, hogy a Tanács az 1967. julius 11-i 67/452. sz. ajánlásában /427/ az 1967. év második felében követendő konjunkturapolitika és az 1968. évre teendő első intézkedések irányvonalaira vonatkozólag ugy vélekedett, hogy ezeknek az intézkedéseknek az adott helyzetben inkább beruházások megfelelő fejlesztésére, mint a fogyasztásra kellene vonatkozniuk és az expanzionista munkabér-politikát, - amely a fogyasztási kiadások meggyorsitásával a globális kereslet ösztönzésére irányul, - időszerütlennek kellene tekinteni /4. pont/.

180. A VAGYONSZERZÉS POLITIKÁJA. - Ez alatt azoknak az eljárásoknak az összességét értjük, amelyek arra irányulnak, hogy előmozditsák és buzditsák a lehető legtöbb dolgozó számára az ingatlan és ingó vagyonhoz jutást.

Vizsgálva a francia elrendezés tárgyában azt, milyen érdeklődést mutatnak a francia dolgozók a vállalatok terjeszkedésének a gyümölcsei iránt, a Bizottság annak a véleményének adott kifejezést, hogy aktiv vagyonszerzési politikát kellene folytatni vagy kidolgozni minden tagállamban, számolva néhány ország sajátos helyzetével. A tárgyalásokat már most is megkezdték a kormányzati szakértőkkel a tagállamok által alkalmazott különböző rendszerek összevetése céljából /428/.

II. - A MUNKAIDŐ

181. ÁLTALÁBAN. - A Bizottságnak az EGK tagállamaiban a munkaidőrendszerekre vonatkozó összehasonlitó tanulmányozása kiegészitéséül /429/ a Tanács és a Bizottság elhatározták, hogy a probléma egyes aspektusait, igy az egyenértéküségeket, eltéréseket és kárpótlásokat /430/ alaposabban megvizsgálják.

/422/ V.ö. J.O.C.E. 1966. junius 16-i 108. sz., 1929. old.

/423/ V.ö. J.O.C.E. 1966. október 19-i 186. sz., 3212. old.

/424/ V.ö. J.O.C.E. 1966. április 21-i 72. sz., 1071. old.

/425/ V.ö. J.O.C.E. 1967. május 10-i 90. sz., 1760. old. Ezt a szöveget a függelék tartalmazza.

/426/ V.ö. J.O.C.E. 1966. julius 8-i 123. sz., 2280. old.

/427/ V.ö. J.O.C.E. 1967. julius 18-i 159. sz., 6. old.

/428/ V.ö. a Bizottságnak Vredeling 174. sz. irásbeli kérdésére adott válaszával /J.O.C.E. 1967. december 21-i 132. sz., 2. old./.

/429/ V.ö. Szociálpolitikai Sorozat 14. sz. /1966./

/430/ Az EGK Statisztikai Hivatala közzéteszi az adatgyüjtéseket a dolgozók munkaidejére vonatkozólag a Közös Piac hat országának az iparában. Lásd a Szociális Statisztikai Sorozat 8/1967. sz. /1966. október/.

182. FIZETÉSES SZABADSÁG. - A Szerződés 120. cikke alapján a tagállamok kötelesek arra törekedni, hogy fenntartsák a létező egyöntetüséget a fizetett szabadságok rendszereiben. Tekintettel ezekre a rendelkezésekre, a Bizottság tanulmányozta a fizetett szabadságok szabályozását a Közösség hat országában /431/.

III. - RÉSZVÉTEL A VÁLLALAT ÉLETÉBEN

183. A DOLGOZÓK KÉPVISELETE

a/ A 118. cikk

A Tanács és a Bizottság a dolgozóknak a vállalatban való részvételét felvette a tanulmányi programjába, hogy a 118. cikk alkalmazása megvalósuljon.

b/ A társaságok joga

A társaságok jogának egyeztetése keretében a Bizottság elhatározta a dolgozók érdekei olyan képviseleti módjainak a tanulmányozását, amelyek alkalmasak az európai kereskedelmi társaságokban való alkalmazásra.

IV. - A FIATALKORUAK ÉS A NŐK VÉDELME

184. A FIATALKORUAK MUNKAVÉDELME. - A Bizottság 1967. január 31-én a 67/125 sz. ajánlást intézte a tagállamokhoz a fiatalkoruak munkavédelmére vonatkozólag /432/. Felhivta a tagállamokat, hogy egyetlen szövegbe foglalják össze a már megtett vagy tenni kivánt intézkedéseket.

Azokon a különböző rendelkezéseken felül, amelyek ezeknek az utasitásoknak a betartására irányulnak, az ajánlás a következő pontokra vonatkozik:

a/ A munkára felvételhez megkivánt legkisebb életkor

- A Bizottság ajánlja ennek a 15 életévben való megállapitását és az iskolai rendszer fejlődésétől függően, a távolabbi jövőben, e kor felemelésének a számitásba vételét.

- Családi vállalatban a minimális kor 12 életév, feltéve, hogy a munka könnyü és gyermeknek megfelelő; rövid időtartamu, vagy alkalmi jellegü; nem végzik sem éjszaka, sem az iskolai munka előtt, sem vasárnap vagy ünnepnapon.

b/ A munkák természete

Az ajánlás szerint nem vehetők figyelembe;

- az apró szolgálatok, alkalomszerüen, szivességből végezve;

- a családtagok által végzett háztartási munka.

Ellenben tekintetbe kell venni:

- a szinészi vagy statisztikai foglalkozást.

A gyermekek részvétele kulturális, tudományos, valamint nevelő bemutatásokon, a mozi, a televizió és a rádióadás számára való felvételeken és hangfelvételeken, vagy müvészi bemutatásokon csak a következő esetekben van megengedve:

- a jogszabályokban kifejezetten felsorolt esetekben;

- az ellenőrző hatóságnak esetről esetre adott előzetes engedélyével.

- Tekintetbe kell venni továbbá azokat a veszélyes vagy egészségtelen munkákat, amelyek meghaladják a fiatalok erőit, veszélyeztetik egészségüket, vagy erkölcsi szempontból teszik ki őket veszélynek.

/431/ V.ö. Szociálpolitikai Sorozat 2. sz.

/432/ V.ö. J.O.C.E. 1967. február 13-i 25. sz., 405. old.

A fiatalkoruaknak ezekre a munkákra alkalmazását meg kell tiltani, és különösen a darabbérre dolgozást és a futószalagra dolgozást.

c/ A munkaidő

- A munkaidőt napi 8 órára és fokozatosan heti 40 órára korlátozni.

- A munkaidő nem haladhatja meg a felnőttek szokásos és rendes napi vagy heti munkaidejét.

- A szakmai iskola vagy a továbbképző tanfolyamok kötelező látogatásának az idejét be kell számitani a munkaidőbe.

d/ Munka utáni pihenő

Legalább 12 óra pihenőt kell adni a fiatalkoruaknak a mindennapi munkaidő után, amely munkaidőbe beleszámit a szakmai iskola, vagy a továbbképző tanfolyamok kötelező látogatásának az időszaka is.

e/ Foglalkoztatás vasárnap és ünnepnapokon

Elvileg a tagállamoknak ezt meg kell tiltaniok. Amennyiben bizonyos foglalkozásoknál kivételekre van szükség ez alól a tilalom alól:

- ezeket a kivételeket a jogszabályokban külön meg kell határozni;

- a fiatalkoruaknak pótlásul pihenőnapot kell engedélyezni a megelőző vagy reákövetkező 12 munkanap során;

- mentesiteni kell a fiatalkoruakat a munkától legalább minden második vasárnapon.

f/ Foglalkoztatás 20 és 6 óra között

Ezt elvileg meg kell tiltani. Amennyiben bizonyos foglalkozázoknál kivételekre van szükség:

- ezeket a jogszabályokban külön meg kell határozni;

- azt csak a 16. életéven felüli fiatalkoruaknak lehet megengedni és

- legkésőbben 23 óráig.

g/ Évi fizetéses szabadság

Jogilag legalább 24 naptári napban kell megállapitani, nem számitva a vasárnapokat és az ünnepnapokat.

h/ Szakmai és általános képzés

A fiatalkoruaknak biztositani kell a munka alól való mentesitéssel, az évi fizetéses szabadságba való beszámitás nélkül, hogy eljárhassanak az elfogadott tanfolyamokra, beleértve a polgári oktatás, vagy a szakszervezeti nevelés körébe tartozókat is.

i/ A fiatalkoruak fogadtatása és tájékoztatása a fiatalkoruak munkavédelmére vonatkozó törvényes szabályokról.

j/ Orvosi vizsgálat a felvétel alkalmával és orvosi ellenőrzés

185. A NŐK VÉDELME. - Azok között a pontok között, - amelyekre nézve a Tanács és a Bizottság megegyeztek a Szerződés 118. cikkének az alkalmazásában, - szerepel a nők foglalkoztatásának, életkörülményeinek és munkafeltételeinek, ekként a mezőgazdaságban szokásosan a nők által végzett nehéz munkákra vonatkozó feltételeknek is a tanulmányozása.

Eddig a törekvések különösebben két pontra vonatkoztak.

a/ Dijazás

A férfi dolgozók és a női dolgozók dijazásának az egyenlőségéről lásd fentebb a 178. pontot.

b/ Anyaság

A Bizottságnak az anyaság védelmére vonatkozó ajánlási tervezete szemügyre veszi az intézkedéseket a következő téren:

- a foglalkoztatás szabályozása /munkafeltételek, foglalkoztatási tilalom, szülés utáni fakultativ szabadság, védelem az elbocsátás ellen/;

- társadalombiztositás /gazdasági segitség, egészségvédelem, finanszirozás/ /433/.

V.-MEZŐGAZDASÁG ÉS HALÁSZAT

186. MEZŐGAZDASÁG. - A munkafeltételek javitása egyike azoknak a területeknek, ahol a közösségi eljárás éreztetheti a hatását. A Bizottság közzétett egy tanulmányt a mezőgazdasági foglalkoztatásról az EGK országaiban /434/.

187. HALÁSZAT. - A Bizottság alapelveket dolgozott ki a halászat ágában a közös politikának a kidolgozására vonatkozólag a Tanács elé terjesztendő javaslatainak a megállapitása végett; ezek az alapelvek különösen az összhang megteremtését irják elő; a hajón a munka megszervezésében, az üzemben tartó tulajdonosok és a bérezett vagy önálló dolgozók közti kapcsolatokban; a hajón az életkörülményekben; a segitésben és a mentésben /435/.

VI. - KÖZLEKEDÉS

188. ELJÁRÁS A TAGÁLLAMOK TÖRVÉNYI, RENDELETI, VALAMINT IGAZGATÁSI RENDELKEZÉSEINEK A MEGVIZSGÁLÁSÁRA. - Alkalmazva a Tanácsnak 1962. március 21-i határozatát /436/, amely vizsgálati eljárást és előzetes megbeszéléseket létesit egyes olyan törvényi rendeleti, valamint igazgatási rendelkezésekre, amelyeket a tagállamok a fuvarozás terén terveznek, - a Bizottság 1967. április 7-én véleményt adott bizonyos személyszállitó gépkocsivezetőknek a munkafeltételei ügyében kiadott belga királyi rendeletnek és e társasgépkocsi szolgálatokra beosztott utazók vezetési időinek az ellenőrzésére vonatkozólag kibocsátott miniszteri rendeletnek a tárgyában /437/.

189. A MUNKAFELTÉTELEK EGYEZTETÉSE. - A Tanácsnak 1965. május 13-i 65/271. sz. határozata /438/ egyes olyan rendelkezéseknek az egyeztetésére vonatkozólag, amelyek kihatnak a vasuti, közuti és a hajózható vizi uton végzett fuvarozás terén versenyre, - előirányozza a munkafeltételek tekintetében a rendelkezések egyeztetését. A szemügyre vett szempontok főként a következőkre vonatkoznak: a vezetők minimális kora, a személyzet összeállitása, a vezetés időtartama és a naponkénti pihenő.

A Bizottság a Tanács elé terjesztette a 66/581. sz. rendelet-tervezetet ebben az értelemben a közuti fuvarozásra /439/. A Tanács 1967. december 14-én elhatározta, hogy ezen a téren hat hónapon belül rendeletet hoz /440/.

/433/ A szöveget közölte a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményével a J.O.C.E. 1967. január 12-i 4. sz., 60. old.
/434/ V.ö. Szociálpolitikai Sorozat 8. sz. /1964./
/435/ V.ö. J.O.C.E. 1967. március 29-i 58. sz., 880. old.
/436/ V.ö. J.O.C.E. 1962. április 3-i 23. sz., 720. old.
/437/ V.ö. J.O.C.E. 1967. április 17-i 74. sz., 1357. old.
/438/ V.ö. J.O.C.E. 1965. május 24-i 88. sz., 1500. old.
/439/ V.ö. J.O.C.E. 1966. október 17-i 185. sz., 3195. old.
/440/ V.ö. J.O.C.E. 1967. december 30-i 322. sz., 4. old. A Bizottság közölte, hogy tanulmányozni fogja azokat az intézkedéseket, amelyek elsősorban kötelezők, egyebek között a szociális szabályozás terén, hogy megelőzzék azokat a szerencsétlenségeket, amelyekkel azok a járművek veszélyeztetnek, amelyek a közuton tüzveszélyes vagy robbanásveszélyes anyagokat fuvaroznak. Lásd ebben a tárgyban a választ Troclet ur 149. sz. irásbeli kérdésére /J.O.C.E. 1967. november 22-i 283. sz., 12. old./.

3. rész

BÉREZETTEK ÉS SZOCIÁLIS JOG

ESZAK

I. Rendelkezések

TARTALOM

Oldal

SZERZŐDÉS

Az Európai Szén- és Acélközösséget megalapitó Szerződés 341

2., 3., 5. cikkek

56., 68., 69. cikkek

HATÁROZATOK

1. Az Európai Szén- és Acélközösséget megalapitó, 1951. április 18-i szerződés 69. cikkének alkalmazására vonatkozó határozat /1954. december 8./ 345

2.x A Főhatóság 27/58. sz. határozata /1958. november 5./ 361

3.x A Főhatóság 22/59. sz. határozata /1959. március 25./ 361

4. Az Európai Szén- és Acélközösséget megalapitó, 1951. április 18-i szerződés 69. cikkének alkalmazására vonatkozó határozat kiegészitő határozata /1961. május 16./ 361

5. A tagállamoknak a szénipar érdekében történő közbelépése közösségi rendszerére vonatkozó 3/65 sz. határozat 379

SZERZŐDÉS

az Európai Szén- és Acélközösség létrehozásáról

....

2. cikk. - Az Európai Szén- és Acélközösség feladata, hogy a tagállamok általános gazdasági életével összhangban és a 4. cikkben meghatározott feltételek szerint létesített közös piac segítségével hozzájáruljon a gazdasági fejlődéshez, a foglalkoztatottság fokozásához és a tagállamok életszínvonalának emeléséhez.

A Közösségnek meg kell valósítania azoknak a feltételeknek a progresszív kialakítását, amelyek önmaguktól biztosítják a termelés legésszerűbb felosztását a legmagasabb termelékenységi fokon, teljes mértékben megvédve a foglalkoztatottság folyamatosságát és kikerülve azt, hogy a tagállamok gazdasági életében alapvető és tartós zavarok keletkezzenek.

3. cikk. - A Közösség intézményeinek erre vonatkozó hatáskörük keretében és közös érdekből kötelességük:

a/ gondoskodni a közös piac rendszeres ellátottságáról, figyelembe véve a kívülálló országok szükségleteit is;

b/ biztosítani a közös piac valamennyi, összehasonlítható feltételek között lévő fogyasztója részére a termelési források egyenlő elérhetőségét;

c/ gondoskodni a legalacsonyabb árak kialakításáról olyan feltételek között, amelyek nem vonnak maguk után semmiféle áremelkedést azon árakhoz viszonyítva, amelyek ugyanazon vállalatok más műveleteiben érvényesülnek és nem vonják maguk után más időszakban az árak összességének emelkedését, de lehetővé teszik a szükséges amortizációt, és alkalmat adnak a befektetett tőkék normális gyümölcsözésére;

d/ gondoskodni azon feltételek fenntartásáról, amelyek arra ösztönzik a vállalatokat, hogy fejlesszék és javítsák termelőképességüket és hogy előmozdítsák a természeti források ésszerű kiaknázási politikáját, elkerülve azok meggondolatlan kimerítését;

e/ előmozdítani az élet- és munkafeltételek megjavítását, lehetővé téve azok kiegyenlítődését, a fejlődés során, mindazokban az iparokban, amelyek a hatáskörébe tartoznak;

f/ elősegíteni a nemzetközi kereskedelmi forgalom fejlődését és ügyelni a külső piacokon alkalmazott árak méltányos határainak tiszteletben tartására;

g/ előmozdítani a termelés szabályos kiterjesztését és korszerűsítését, valamint a minőség megjavítását olyan feltételek között, amelyek a versenyben álló iparokkal szemben mellőznek minden más védelmet, mint amelyet az általuk, vagy javukra végrehajtott törvénytelen cselekedetek indokolnak.

....

5. cikk. - A Közösség a jelen szerződésben előirányzott feltételek mellett, korlátozott beavatkozással látja el feladatát.

E célból:

a Közösség megvilágitja és megkönnyiti az érdekeltek tevékenységét azáltal, hogy információkat gyüjt össze, tanácskozásokat szervez és meghatározza az általános célokat;

finanszirozási eszközöket bocsát a vállalatok rendelkezésére beruházásaik céljára és részt vesz az átállitás terheiben;

biztositja a verseny szabályszerü feltételeinek kialakitását, fenntartását és tiszteletben tartását és csak akkor fejt ki közvetlen tevékenységet a termelés és a piac vonatkozásában, amikor a körülmények azt megkövetelik;

nyilvánosságra hozza tevékenységének indokait, és foganatositja a szükséges intézkedéseket abból a célból, hogy biztositsa a szerződés által előirányzott szabályok tiszteletben tartását.

A Közösség intézményei tevékenységüket csökkentett adminisztrativ apparátussal fejtik ki, szoros együttmüködésben az érdekeltekkel.

....

56. cikk /1/. - 1. Ha a Főhatóság általános céljai keretében bevezetett müszaki eljárások, vagy uj berendezések azzal a következménnyel járnak, hogy jelentős mértékben csökken a szén- és acélipar munkaerőszükséglete és ha ez egy, vagy több területen különös nehézségeket von maga után az igy rendelkezésre kerülő munkaerők ujra-alkalmazása terén, a Főhatóság az érdekelt kormányok kérésére:

a/ beszerzi a tanácsadó bizottság véleményét;

b/ az 54. cikkben előirányzott módozatok szerint, akár a joghatósága alá tartozó iparokban, akár a Tanácsnak ezzel egyező véleménye alapján minden egyéb iparban, elősegitheti az általa jóváhagyott programok finanszirozását és uj, gazdaságilag kifogástalan és megfelelő tevékenységek létesitését annak érdekében, hogy biztositsa a rendelkezésre került munkaerők produktiv ujraalkalmazását;

c/ vissza nem fizetendő segélyt engedélyez, hogy ezzel hozzájáruljon,

- azoknak a segélyeknek a kifizetéséhez, amelyek lehetővé teszik a munkaerők részére, hogy megvárják ujbóli elhelyezkedésüket;

- a dolgozóknak, újraletelepedési költségeik miatt nekik adott juttatásokhoz;

- az alkalmazásuk változtatására kényszerült dolgozók szakmai átképzésének finanszirozásához.

A Főhatóság, a vissza nem fizetendő segély engedélyezését az érdekelt állam részéről történő, e segély összegével legalább egyenlő speciális hozzájárulás folyósitásától teszi függővé, kivéve, ha a Tanács kétharmados szótöbbséggel hozott határozatával ez alól kivételt engedélyez.

2. Ha a szén- vagy acéliparban a termékek forgalomba hozatalának feltételei mélyrehatóan ugy változnak, hogy ez nem kapcsolódik közvetlenül a közös

---

/1/ A korábbi 56. cikk, a jelenleginek csupán az első pontját foglalta magában.
Az 56. cikk új szövegezése egy olyan módositásból ered, amit a Főhatóság és a Miniszterek Külön Tanácsa 1960. január 26-án javasolt a szerződés 95. cikk 3. bekezdésében előirt módon és amely módositási javaslatról a Bíróság 1960. március 4-én megállapitotta, hogy az megfelel a 95. cikk 3. és 4. bekezdéseinek, továbbá, amit az Európai Parlamenti Közgyülés 1960. március 29-i ülésén jóváhagyott /lásd a Journal officiel des Communautés européennes 1960. május 16-i 33. számának 781/60 oldalán/.

piac létesitéséhez, de egyes vállalatokat szükségszerüen arra késztet, hogy véglegesen megszüntessék, csökkentsék vagy megváltoztassák tevékenységüket, a Főhatóság, az érdekelt kormányok kérelmére:

a/ az 54. cikkben előirt módozatok szerint, akár a joghatósága alá tartozó iparágakban, akár a Tanácsnak ezzel azonos véleménye alapján az összes többi iparban is, elősegitheti az általa jóváhagyott olyan programok finanszirozását, amelyek új és gazdaságilag kifogástalan tevékenységek létrehozását, vagy vállalatoknak átalakitását célozzák, és amelyek alkalmasak a rendelkezésre álló munkaerők produktiv ujraalkalmazásának biztositására;

b/ vissza nem fizetendő segélyt engedélyezhet abból a célból, hogy ezzel hozzájáruljon:

- azoknak a segélyeknek a kifizetéséhez, amelyek lehetővé teszik a munkások részére, hogy megvárják ujbóli elhelyezkedésüket;

- a vállalatok részére eszközölt juttatásokkal hozzájárulhat a személyzet fizetésének biztositásához abban az esetben, ha a vállalatok, tevékenységük megváltoztatása folytán, a személyzetük ideiglenes szabadságolására kényszerülnek;

- a dolgozóknak ujraletelepedési költségei miatt nekik adott juttatásokhoz;

- az alkalmazásuk megváltoztatására kényszerült dolgozók szakmai átképzésének finanszirozásához.

A Főhatóság a vissza nem fizetendő segély engedélyezését az érdekelt állam részéről történő e segély összegével legalább egyenlő speciális hozzájárulás folyósitásától teszi függővé, kivéve, ha a Tanács kétharmados szótöbbséggel hozott határozatával ez alól kivételt engedélyez.

....

Munkabérek és a munkaerő mozgása

68. cikk. - 1. A jelen szerződés alkalmazása a szén- és acélipart illetően, az alábbi rendelkezések körén kivül, nem érinti a különböző tagállamokban hatályban lévő módozatokat a munkabéreknek és a szokásos szociális szolgáltatásoknak a megállapitására.

2. Ha a Főhatóság azt állapitja meg, hogy egy vagy több vállalat részéről alkalmazott rendkivül alacsony árak abból erednek, hogy ezek a vállalatok a munkabéreket az ugyanazon a vidéken alkalmazott munkabérek szintjéhez képest rendkivül alacsonyan állapitották meg, - a tanácsadó bizottság véleményének bekérése után - a vállalatokhoz a szükséges ajánlásokat intézi. Ha a rendkivül alacsony munkabérek kormányhatározatokon alapulnak, a Főhatóság tanácskozást kezd az érdekelt kormánnyal és ahhoz - a megállapodás hiányában - ajánlást intézhet, a tanácsadó bizottság véleményének bekérése után.

3. Ha a Főhatóság azt állapitja meg, hogy a munkabérek csökkenése egyuttal maga után vonja a munkások életszinvonalának csökkenését is, és hogy ezt ugy alkalmazzák, mint a vállalatok gazdálkodásának állandó eszközét, vagy a vállalatok közötti verseny eszközét, az érdekelt vállalathoz, vagy kormányhoz - a tanácsadó bizottság véleményének bekérése után - ajánlást intéz abból a célból, hogy a vállalatok terhére biztositson előnyöket a munkások javára és ezzel az alacsony bérszinvonalat ellensulyozza.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik:

a/ a valamely tagállam részéről külső gazdasági egyensulyának megteremtése érdekében alkalmazott intézkedések összességére, ez esetben azonban a 67. cikkben előirt rendelkezések esetleges alkalmazásának fenntartása mellett;

b/ azokra a munkabércsökkenésekre, amelyek a törvényesen, vagy szerződésileg megállapitott mozgó bérskála alkalmazásából erednek;

c/ a létfenntartási költségek csökkenése által kiváltott munkabércsökkenésekre;

d/ azokra a munkabércsökkenésekre, amelyek helyesbitik a korábban kivételes körülmények között megvalósult rendkivüli béremelkedéseket, ha e körülmények már nem hatnak.

4. Az előző pont a/ és b/ bekezdésében emlitett eseteken kivül jelenteni kell a Főhatóságnak minden olyan munkabércsökkenést, ami valamely vállalat munkaerőinek összességét, vagy jelentős hányadát érinti.

5. A Főhatóság, az előző pontokban emlitett ajánlásokat csak akkor teheti meg, ha előbb tanácskozást folytatott a Tanáccsal, kivéve azt az esetet, ha ezeket az ajánlásokat olyan vállalatokhoz intézi, amelyeknek a Főhatóság a Tanáccsal egyetértésben nem tulajdonit nagy fontosságot.

Abban az esetben, ha a tagállamok valamelyikében a társadalombiztositás finanszirozásával kapcsolatos rendelkezések módositása, vagy a munkanélküliség és a munkanélküliség hatásai elleni harc eszközeinek módosulása, vagy a munkabérek változása a 67. cikk 2. és 3. szakaszaiban emlitett hatásokat hozza létre, a Főhatóság jogosult az emlitett cikkben foglalt rendelkezések alkalmazására.

6. Ha a vállalatok nem tennének eleget azoknak az ajánlásoknak, amelyeket a jelen cikk alkalmazása során hozzájuk intéznek, a Főhatóság pénzbirsággal és kötbérrel sujthatja őket, mégpedig a munkabérköltségben jogtalanul elért megtakaritás kétszeres összegének erejéig.

69. cikk. - 1. A tagállamok kötelezik magukat arra, hogy elháritanak mindennemü állampolgárságra alapitott megszoritást a szén- és acéliparban történő alkalmazást illetően, a tagállamok egyikéhez tartozó állampolgárságú és a szén- és acélszakmában igazolt képesitésü dolgozók vonatkozásában, azoknak a korlátozásoknak a fenntartása mellett, amelyek az egészség és a közrend alapvető szükségességéből erednek.

2. E rendelkezés alkalmazása érdekében a tagállamok meg fogják állapitani a szakmák és a képesitési feltételek közös meghatározását, közös megegyezéssel meg fogják határozni az előző pontban emlitett korlátozásokat és kutatni fogják azokat a müszaki eljárásokat, amelyek lehetővé teszik az alkalmazások körében jelentkező kereslet és kinálat kapcsolatba hozását az egész Közösségben.

3. Ezenkivül az előző szakaszban nem emlitett dolgozó kategóriák részére abban az esetben, ha a szén- és acéliparban a termelés fejlődését a megfelelő munkaerő hiánya fékezné, a tagállamok a szükséges mértékben ehhez fogják alakitani a bevándorlással kapcsolatos szabályozásaikat, hogy igy véget vessenek az ilyen helyzetnek; különösképpen meg fogják könnyiteni a többi tagállam szén- és acéliparaiból származó dolgozók újra alkalmazását.

4. A tagállamok meg fognak tiltani minden hátrányos megkülönböztetést a bérezésben és a munkafeltételekben a saját állampolgárságu dolgozóik és a bevándorolt dolgozók között, a határmenti dolgozókat érintő speciális rendelkezések sérelme nélkül; e tagállamok különösképpen keresni fogják azokat az egymásközötti megegyezéseket, amelyekre szükség van abból a célból, hogy a társadalombiztositással kapcsolatos rendelkezések ne akadályozzák a munkaerő mozgását.

5. A Főhatóságnak irányitania és könnyitenie kell a tagállamok tevékenységét a jelen cikkben előirt intézkedések alkalmazása érdekében.

6. A jelen cikk nem érinti a tagállamok nemzetközi kötelezettségeit.

1. HATÁROZAT az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó, 1951. április 18-i szerződés 69. cikkének alkalmazására vonatkozóan /1954. december 8./ /1/

Az Európai Szén- és Acélközösség tagállamai kormányainak képviselői, a Tanács keretében ülésezve,

az 1951. április 18-i Szerződés 69. cikke határozatainak megfelelően, attól a szándéktól vezérelve, hogy megtegyék ennek a cikknek 2. pontjában említett intézkedéseket,

a következőket határozták:

Első Cím

Általános rendelkezések

Első cikk. - A jelen határozatban az alábbi fogalmak alatt a következőket kell érteni:

"szerződés" az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó 1951. április 18-i szerződés;

"Főhatóság" az Európai Szén- és Acélközösség Főhatósága;

"széniparok" olyan iparok, amelyek a szerződés 1. mellékletében foglalt jegyzékben "fűtőanyagok" rovat alatt felsorolt termékeket, valamint vasércet és mangánércet állítanak elő;

"acéliparok" olyan iparok, amelyek a szerződés 1. mellékletében foglalt jegyzékben "vasipar" rovat alatt és a 3. mellékletben felsorolt termékeket, vasérc és mangánérc kivételével, állítanak elő;

" igazolt képesitésü dolgozó" a szén- és acél szakmában igazolt képesitésü dolgozó, aki a szerződés 69. cikkének rendelkezéseit élvezi:

- akár valamelyik tagállam állampolgárai, vagy a nemzeti alkotmány szerint ennek tekintendők;

- akár olyan európai területről valók, amelyet nemzetközi viszonylatban valamelyik tagállam képvisel;

"munkaigazolvány" a Közösség munkaigazolványa, amint azt az alábbi 2. cikk meghatározza;

"kérelmező" az a dolgozó, aki kérelmet nyujt be munkaigazolvány kiadására, meghosszabbitására vagy megújitására;

"munkaközvetitő /elhelyező/ iroda" az egyes kormányok által kijelölt iroda vagy irodák a jelen határozat rendelkezéseinek végrehajtására, és amelyeket a jelen határozat 2. melléklete ebből a célból megemlit;

"munkakinálat" a szén- és acélipari munkaadók által a székhelye szerint illetékes munkaközvetitő irodához" intézett kérelem;

/1/ Ezt a határozatot az Európai Szén- és Acélközösség Külön Miniszteri Tanácsa 1954. december 8-i 21. ülésén elfogadta. A határozat hatálybalépésének feltételeit a 33. cikk határozza meg.

"munkakereslet" a szén- és acéliparban igazolt képesitésü, a jelen határozat által létrehozott munkaigazolvánnyal rendelkező dolgozó kérelme.

II. Cim

Munkaigazolvány

1. Fejezet

A munkaigazolvány bevezetéséről

2. cikk. - Létrehozzák a Közösség munkaigazolványát, amelyet azoknak az igazolt képesitésü dolgozóknak adnak ki, akik egyrészt a széniparban, másrészt az acéliparban ezzel a képesitéssel rendelkeznek.

A munkaigazolvány a szerződés 79. cikk 1. bekezdésében emlitett területeken érvényes.

3. cikk. - A munkaigazolvány csak abban a szektorban - szén vagy acél - érvényes, amelyre kiadták.

Figyelembe véve azokat a gazdasági és szociális természetü különleges feltételeket, amelyek a 2. cikk második bekezdésében emlitett területeket jellemzik, ezeknek a területeknek illetékes hatóságai, saját kezdeményezésükből vagy a Főhatósággal egyetértésben egyrészről a szén-, másrészről az acélszektorra érvényes munkaigazolvánnyal rendelkező dolgozóknak megengedhetik, hogy olyan szektorban vállaljanak állást, amelyhez addig nem tartoztak.

4. cikk. - A munkaigazolvány tulajdonosa szabadon vállalhat munkát az alábbi 5. cikkben emlitett szénipari vagy acélipari szektorban a 2. cikk második bekezdésében emlitett területeken, azoknak a belföldi rendelkezéseknek érintése nélkül, amelyek az egészségügy és a közrend alapvető követelményeire vonatkozóan a 2. cikk második bekezdésében jelzett területeken külföldi munkások belépését és tartózkodását szabályozzák, hacsak a jelen határozat azokat nem rontja le.

5. cikk. - A szén- és acélipari szakma területén az igazolt képesitést azzal ismerik el, hogy bevezetik a jelen határozat 1. mellékletében foglalt jegyzékek szakmái közé.

Ez a melléklet felsorolja azokat a feltételeket is, amelyeket teljesiteni kell ahhoz, hogy ezeket a szakmákat folytató dolgozó ilyen igazolványt kapjon és annak birtokában maradjon. A dolgozó, az alábbi 8. cikk rendelkezéseinek megfelelően, igazolni tartozik, hogy ezeket a feltételeket teljesitette.

A tagállamok közös egyetértéssel a Főhatóság és a két Kormány kezdeményezésére felállithatják a szakmák új jegyzékeit.

A jegyzékek és a monografikus meghatározások a jelen határozat mellékletében találhatók. Az ezek előtti bevezető rész a melléklet elválaszthatatlan része.

6. cikk. - A 2. cikk második bekezdésében emlitett területeken hatályban lévő és a külföldiek számára bérmunka végzésének engedélyezésére vonatkozó törvényes rendelkezések nem alkalmazhatók azokra a dolgozókra, akik a jelen határozat 1. mellékletében foglalt jegyzékekben felsorolt valamelyik mesterséget folytatják és le nem járt munkaigazolvánnyal rendelkeznek; kivételt képeznek az egészségügy és közrend alapvető követelményeire vonatkozó törvényes rendelkezések, amelyek a fogadó országban külföldiek belépését és tartózkodását szabályozzák, hacsak azokat a jelen határozat nem rontja le.

Ha ilyen munkaigazolvány birtokosa, akár saját elhatározásából is, megszünik a szén- vagy az acéliparokban dolgozni, és ezeken az iparokon kivül más iparokban kiván alkalmazást nyerni, a 2. cikk második bekezdésében jelzett területek valamelyikén azzal a feltétellel maradhat, ha eleget tesz azoknak a formaságoknak, és megszerzi azokat az engedélyeket, amelyeket ezen a területen a szakmai tevékenység folytatására vonatkozó szabályozás megkövetel.

Mindazonáltal, ha a dolgozó az emlitett munkabeszüntetés időpontjában az előző bekezdésben jelzett feltételek mellett munkaengedélyért folyamodhat a szén- és acéliparokon kivüli más iparokban, követelheti magának azokat a jogokat, amelyeket ez a törvény biztosit, valamint mindazokat a kedvezményeket, amelyek abból származnak, hogy ebben az országban már hosszabb ideje tartózkodik.

A munkavállalási engedély iránti kérelméhez csatolnia kell utolsó munkaadójának és azon szén- és acélipari regionális munkaközvetitő irodának a véleményét, amelyhez tartozik, azokról a visszahatásokról, amelyeket távozása a vállalat menetére gyakorolhat. Ennek a véleménynek kizárólag informativ jellege van és semmi hatást nem gyakorolhat az emlitett szabályok alkalmazására.

Mindazonáltal mindegyik tagállam fenntartja magának azt a jogot, hogy a Főhatóságot értesitse azokról a nehézségekről, amelyek abból származhatnak, hogy a szén- és acélipari dolgozók jelentősebb számban átmennek más gazdasági szektorokba, és hogy kérje a Főhatóságot a tagállamok egybehivására, azoknak az intézkedéseknek a megvitatása céljából, amelyek ennek a helyzetnek orvoslását szolgálják.

2. Fejezet

A munkaigazolvány kiadása

7. cikk. - A munkaigazolványt azoknak a dolgozóknak adják ki, akik teljesitik a jelen határozat 2., 3., 4., 5. és 8. cikkeiben előirt feltételeket és ilyen igazolványt kérnek. A munkaigazolványt annak a körzetnek munkaközvetitő irodája adja ki, ahol a kérelmező dolgozik, vagy utoljára dolgozott.

8. cikk. - A kérelemhez csatolni kell az utolsó munkaadó, valamint az előző munkaadók által kiállitott igazolványokat. Ezekből az okmányokból ki kell tünnie, hogy az érdekelt a jelen határozat 1. mellékletében foglalt jegyzékben felsorolt valamelyik mesterséget folytatja vagy folytatta és olyan bérben részesül, amilyenről a fentemlitett melléklethez tartozó bevezetés említést tesz.

Ezekből az okmányokból annak is ki kell tünnie, hogy az érdekelt két évig foglalkoztatva volt, akár a széniparban, akár az acéliparban. Mindazonáltal, ha az érdekelt bizonyitani tudja, hogy az 1. mellékletben emlitett szakmai jegyzékben szereplő valamelyik szakmában rendszeres képzést kapott, a fent jelzett két éves foglalkoztatási időszak nem szükséges.

Ha az emlitett szakma gyakorlásához bizonyos minimális alkalmazási időt követelnek meg, a munkaigazolvány elnyerése céljából a fenti okmányoknak igazolniok kell ezt a minimális időt. Ezt a minimális alkalmaztatási időszakot meg lehet osztani egy olyan összidőszakon belül, amely a minimális időszaknak legalább kétszerese, de három évnél nem hosszabb; ezt az időszakot a munkaigazolvány kiadására vonatkozó kérelem benyujtásának napjától kell számitani.

A fenti harmadik bekezdésben jelzett minimális alkalmaztatási időszak megállapitása céljából külön pontosan szabályozzák azokat a távolléti időszakokat, amelyeket úgy kell tekinteni mint munkaidőszakot.

Ez a külön szabályozás határozza meg azokat az ürlap-mintákat is, amelyek a munkaigazolvány iránti kérelem benyujtására szolgálnak, felsorolja azokat

az okmányokat, amelyeket a munkaadó tanusitványa hiányában, a munkaigazolványra való jogosultság igazolására szolgáló okmánynak lehet tekinteni, megemliti azokat a diplomákat, bizonyitványokat vagy minden egyéb okmányt, amelyeket az egyes tagállamok ugy tekintenek, mint a rendszeres szakmai képzés igazolását, és pontosan meghatároz minden szabályt, amelyet a jelen cikk alkalmazásához szükségesnek itélnek.

9. cikk. - Abban az esetben, ha a munkaigazolvány kiadását, meghosszabbitását vagy megújitását megtagadják, a munkaközvetitő iroda határozatát irásban kell közölni a kérelmezővel, és meg kell jelölni az elutasitás okait, valamint annak lehetőségét, hogy a 17. cikknek megfelelően, fellebbezéssel élhet az illetékes szervnél, és azt a határidőt, amelyen belül ezt a fellebbezést ennél a szervnél be kell nyujtani.

10. cikk. - A munkaigazolvány kiadásáért, meghosszabbitásáért és megújitásáért semmiféle dijat vagy illetéket nem szabad szedni.

3. Fejezet

A munkaigazolvány felhasználása

11. cikk. - A munkaigazolvány lehetővé teszi tulajdonosának, hogy szabadon változtassa helyét, abból a célból, hogy eleget tehessen olyan munkakinálatnak, amely a munkaközvetitő iroda utján jutott el hozzá, vagy amelyet a munkaadó közvetlenül irásban intézett hozzá, ha ezt az eljárást az adott országnak a dolgozók alkalmazására vonatkozó belföldi törvényei a Szerződés hatálybalépésének napján lehetővé teszik.

12. cikk. - A munkaigazolvány tulajdonosai mentesek minden vizum alól a 2. cikk második bekezdésében jelzett területeken belül, kivéve, adott esetben, az egészségügy és a közrend alapvető szükségleteire vonatkozó követelményeket.

A határ átlépéséhez, a munkaigazolványon kivül, csak utlevél vagy az ezt helyettesitő egyéb okmány bemutatására van szükség.

13. cikk. - Azokat a költségeket, amelyek olyan munkaigazolvány-tulajdonos hazatelepitésével kapcsolatban merültek fel, aki élvezné ugyan a fenti 12. cikk rendelkezéseit, és aki nem kapott alkalmazást, vagy közrendi okokból nem kapott tartózkodási engedélyt, származási országa viseli, a megkötendő megegyezések szerint, a munkaadók törvényes vagy szerződéses kötelezettségeinek érintetlenül hagyása mellett.

4. Fejezet

A munkaadók kötelezettségei

14. cikk. - A munkaadó, aki munkaigazolvánnyal rendelkező dolgozót alkalmaz, erről 48 órán belül tartozik értesiteni az illetékes munkaközvetitő irodát, bemutatva a munkaigazolványt.

A munkaadó másrészről ugyancsak tartozik negyvennyolc órán belül értesiteni az illetékes munkaközvetitő irodát, ha a munkaigazolvány tulajdonosa eltávozik.

A dolgozó kérésére, a munkaadó tartozik neki kiadni a 8. cikkben jelzett okmányokat.

5. Fejezet

Szankciók

15. cikk. - Az illetékes munkaközvetitő iroda tartozik megtagadni a munkaigazolvány kiadását, meghosszabbitását vagy megujitását, ha a kérelmező tudatosan hamis nyilatkozatokat tett vagy hamis okmányokat használt fel.

Az illetékes munkaközvetitő iroda megtagadhatja a munkaigazolvány kiadását, meghosszabbitását vagy megujitását, ha a kérelmezőtől a fenti bekezdésben jelzett okokból, korábban már megvontak munkaigazolványt.

A munkaközvetitő irodának joga van ahhoz, hogy ne vegye figyelembe az olyan munkaadótól érkező munkakinálatot, aki nem tartja meg a 14. cikk rendelkezéseit.

16. cikk. - A munkaigazolványt vissza kell vonni haladéktalanul minden igazolvány-tulajdonostól, aki azt tudatosan visszaélésszerüen használja, vagy aki a kiszolgáltatáskor, meghosszabbitáskor vagy megújitáskor hamis nyilatkozatokat tett, vagy hamis okmányokat használt fel, nem érintve mindamellett azokat az eljárásokat, amelyeket az illetékes hatóságok a szóban forgó ország törvényei szerint megindithatnak.

A munkaadók vagy minden más személy ellen, aki tudatosan hamis vagy nem pontos igazolást adott ki, az illetékes hatóságok ugyancsak eljárást indithatnak, a szóban forgó ország törvényeinek megfelelően.

6. Fejezet

Fellebbezés

17. cikk. - Az a kérelmező, akinek a munkaigazolvány kiadását, meghosszabbitását vagy megújitását megtagadták, vagy az a dolgozó, akitől visszavonták a munkaigazolványt, az előirt határidőn belül indokolt fellebbezéssel élhet ez ellen a határozat ellen azoknál a hivataloknál, amelyeket erre a célra kijelölnek.

A fentemlitett szervet, a fellebbezési határidőt és a feltételeket külön szabályozás utján határozzák meg.

III. Cim

Munkaerő-kinálatok és munkaerő-keresletek összekapcsolása

18. cikk. - A bejegyzési lapokon kiállitott álláskérelmet az a munkaközvetitő iroda veszi jegyzékbe, amely annak átvételére jogosult. Ez az iroda a kérelmet, átvétele után továbbitja annak a regionális területnek illetékes munkaközvetitő irodájához, ahol a dolgozó dolgozni kiván.

19. cikk. - Azok a munkaközvetitő irodák, amelyek álláskérelmeket kapnak, közlik ezeket körzetük munkaadóival, amennyiben a munkaadók érdeklődésére a kérelmek számot tarthatnak.

20. cikk. - Az a munkaközvetitő iroda, amely álláskinálatot kapott, választ azok közül a dolgozók közül, akik állás iránti kérelmet nyujtottak be, anélkül, hogy megkülönböztetést tenne állampolgárságuk szerint.

Az álláskinálatokat tájékoztatásul a többi munkaközvetitő irodákkal is közlik.

21. cikk. - A kiválasztott jelölteket az álláskinálatot tett munkaadó elé terjesztik.

22. cikk. - A munkaadót elvben arra kérik, hogy több jelöltet válasszon ki, mint ahány szabad munkahely áll rendelkezésre, hogy tekintettel lehessen egyes kérelmezők esetleges alkalmatlanságára.

A munkaadó hozzájárulása után, a munkaközvetitő iroda a munkaadót összeköttetésbe hozza azzal a munkaközvetitő irodával vagy azokkal a munkaközvetitő irodákkal, amelyek az elfogadott jelöléseket tették, hogy ilymódon megkönnyitsék a dolgozók elhelyezését, a munkaadók igényeinek megfelelő számban.

23. cikk. - Minden központi munkaközvetitő hivatal közli a többi központi munkaközvetitő hivatalokkal az érdekelt országban meglévő munka- és létfeltételeket és adatokat szolgáltat különösen a munkafeltételekről,a társadalombiztositás rendszeréről, az adórendszerről, a létfenntartási költségekről, a lakásviszonyokról és a bérek átutalásának lehetőségeiről.

A központi munkaközvetitő hivatalok gondoskodnak arról, hogy az összes regionális és helyi irodák ugyanezeket a tájékoztatásokat megkapják.

24. cikk. - Az a munkaközvetitő iroda, ahova álláskérelmet nyujtottak be, a kérelmezővel közli az azokban az országokban fennálló, az általános munkafeltételekre és létfeltételekre vonatkozó szükséges adatokat, ahova a kérelmező menni kiván.

25. cikk. - Minden szén- és acélipari munkaadó, aki a szén- és acéliparban igazolt képesitésü munkást kiván alkalmazni, állás kinálatát közölheti az illetékes munkaközvetitő irodával.

26. cikk. - Azok a munkaközvetitő irodák, amelyek kinálatot jegyeztek be, tartoznak gondoskodni arról, hogy a felajánlott munkafeltételek megfeleljenek azoknak a feltételeknek, amelyeket ugyanazon mesterségre és ugyanazon területen a kollektiv szerződések vagy a törvényi vagy rendeleti szabályok előirnak.

27. cikk. - A központi munkaközvetitő hivatalok minden naptári negyedév utolsó napján, tájékoztatni kötelesek a Főhatóságot az általuk kibocsátott álláskinálat és álláskereslet számáról, mesterségenkénti megosztásban, a tényleges elhelyezések számáról és ebben az időpontban fennálló álláskinálatok és álláskeresletek számáról.

28. cikk. - A Főhatóság mellett egy müszaki bizottságot állitottak fel, amely tagállamonként, az elhelyezkedési problémákban szakértő egy-egy főtisztviselőből áll, akit erre az érdekelt kormány jelöl ki. Az egyes szakértőket helyettes segitheti és helyettesitheti.

E bizottság titkársági teendőit a Főhatóság látja el.

A bizottság feladata:

- figyelemmel kisérni és előmozditani a munkaerő-kinálatok és munkaerő-keresletek összekapcsolásának rendszerét, amint azt a jelen határozat létrehozta;

- összegyüjteni a munkaközvetitő irodáknál azokat az adatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy állandóan figyelemmel kisérhessék a munkaerő-kereslet és munkaerő-kinálat helyzetét és az ebből eredő munkaerő-mozgást;

- javaslatot tenni a munkaközvetitő irodák tevékenységének minden szükséges módositására a munkaerő-kinálatok és munkaerő-keresletek összekapcsolási rendszerének megjavitása érdekében abból a célból, hogy teljes mértékben megvalósuljanak a szerződés célkitüzései, a legnagyobb munkavállalási szabadságot biztositva a Közösség keretében.

Ezeket a javaslatokat a Főhatóság a tagállamok kormányaihoz továbbitja.

IV. Cim

Nézeteltérések rendezése

29. cikk. - A tagállamok között a jelen határozat alkalmazása vagy értelmezése tekintetében felmerülő minden nézeteltérést az Európai Szén- és Acélközösség Bírósága elé lehet terjeszteni.

V. Cim

Védelmi záradékok és a határozat felülvizsgálása

30. cikk. - Ha valamelyik tagállam véleménye szerint a jelen határozat alkalmazása a 2. cikk második bekezdésében megjelölt területeken a munkapiac egyensulyának megbomlását okozza, vagy annak kockázatát idézi elő, ez a tagállam a Főhatósághoz fordulhat abból a célból, hogy tőle a tagállamok értekezletének egybehivását kérje megfelelő intézkedések felkutatása céljából, amelyek különösen abban állhatnának, hogy a munkaigazolvány kiadását az emlitett területeken részben vagy teljesen a 8. cikkben megjelölt feltételektől tegyék függővé.

31. cikk. - A jelen határozat hatálybalépését követő két év elteltével, mindegyik tagállam megkeresheti a Főhatóságot, és kérheti, hogy hivja egybe a tagállamok értekezletét a határozat esetleges felülvizsgálása céljából.

VI. Cim

Záró rendelkezések

32. cikk. - A fenti 8., 13. és 17. cikkekben foglalt rendelkezések fenntartásával, megegyezések utján határozzák meg:

- a munkaigazolvány szövegét;

- azokat a szabályokat, amelyek a jelen határozat 8. cikkében megjelölt okmányok érvényességének esetleges elfogadására vonatkoznak;

- azokat a szabályokat, amelyek a munkaigazolvány érvényességi idejére, meghosszabbitására és megujitására vonatkoznak;

- azokat az információkat, amelyeket a központi munkaközvetitő hivatalok kötelesek a Főhatósággal közölni;

- a munkaerő-kinálatra és állás-kérelemre szolgáló ürlapokat;

- a munkaerő-kinálat és munkaerő-kereslet összekapcsolására vonatkozó szabályokat.

A megegyezések ezen felül minden egyéb igazgatási intézkedést előirhatnak, amely a jelen határozat alkalmazása céljából szükségesnek bizonyul.

33. cikk. - A jelen határozatot, amelyet az Európai Szén- és Acélközösség Külön Miniszteri Tanácsának határozatairól szóló jegyzőkönyv mellé tesznek, a Journal officiel de la Communauté cimü hivatalos lapban kihirdetik, amint ennek a Közösségnek Külön Miniszteri Tanácsa kézhez vette valamennyi tagállamnak azt a közlését, hogy a határozat belső törvényeik rendelkezései szerint alkalmazható.

A Tanács főtitkára a kapott közlésekről értesiti a többi tagállamot.

Ez a határozat a Journal officiel de la Communauté c. lapban történt kihirdetésének napját követő 2o. napon lép hatályba.

A jelen határozat 8., 13., 17. és 32. cikkekben jelzett kiegészitő szövegeket ugyancsak a Journal officiel de la Communauté c. lapban kell közzé tenni és azok kihirdetésük után husz nappal lépnek hatályba.

1. Melléklet

Preambulum

Figyelembe véve, hogy a szén- és acélpolitikában a biztonsági tényezőknek döntő fontosságuk van,

Hogy ezekre a biztonsági tényezőkre vonatkozó tapasztalatokat akár rendszeres képzés utján, akár minimálisan két éven át folytatott tevékenység utján lehet megszerezni.

Ugy határoztak, hogy ezeket a szakképzettségi és foglalkozási feltételeket minden olyan dolgozótól megkövetelik, aki a szerződés 69. cikke rendelkezéseit élvezi, bármilyen szakmát is folytat a határozat 5. cikkében emlitett jegyzékben foglaltak közül.

Abból a célból, hogy a szerződés 69. cikkét lépcsőzetesen alkalmazzák,

felállitották a szakmák első jegyzékét.

Ebbe a jegyzékbe kell felvenni a Közösség mindegyik iparának sajátos mesterségeit, amelyek folytatásához olyan müszaki képességgel kell rendelkezni, amit akár kellő gyakorlati képzéssel befejeződő, módszeres, elméleti- és gyakorlati szakmai képzéssel lehet megszerezni. Ez a szakmai képzés a szén- és acéliparban olyan mesterségek folytatásából származik, amelyek egyre növekvő müszaki képességet igényelnek.

Figyelembe véve, hogy annak megállapitásához, hogy a dolgozó valóban rendelkezik a folytatni kivánt mesterséggel kapcsolatos kellő müszaki képességgel szükséges, hogy ezt a mesterséget bizonyos időn át ténylegesen folytassa;

Ezt az időtartamot a csatolt jegyzékben felsorolt valamennyi mesterségre egy évben határozták meg; ez az egy év a második bekezdésben jelzett két évi időszakban tölthető el; ennek igazolására a munkaadó vagy munkaadók által kiadott igazolvány szolgál, amely megállapitja, hogy az érdekelt személy a hivatkozott mesterséget gyakorolta és hogy a segédmunkásnál magasabb bért kapott.

Első jegyzék

azokról a mesterségekről, amelyekben dolgozók jogosultak arra, hogy a 69. cikk kedvezményében részesüljenek

1/2

Szénbányák és vasbányák

- A mélyben -

Vezetőkáderek, mesterek és aknatechnikusok	110/210
Mérnök, üzemvezető, földmérő-vezető, földmérő, fő-bányászmester, bányamester felügyelő stb.	
Akna-furó munkás	111/211.11
Kanócgyujtó /bowetteur, bouveleur/	111/211.12
Robbantó	111/211.13
Előkészitő munkát végző bányász-munkás	112/212.11
Tárna-kitámosatást végző munkás	112/212.12
Réselőgép-vezető	113/213.11
Fejtő-munkás	113/213.12
Fenntartó-váják	113/213.13
Furó váják	113/213.14
Mechanikus rakodó gépész	113/213.15

Front kiszolgáló berendezések telepitésére rendelt brigád-főnök	113/213.16
Omlasztó vájár	113/213.2o
Faszekrények telepitését végző munkás	113/213.21
Diszpécser	114/214.11
Mozdonyvezető	114/214.12
Ingázó kamionok vezetője	114/214.13
Fő vágányfektető	114/214.14
Kovács	114/214.21
Főakna vezető kapcsoló	114/214.3o
Palánk-illesztő munkás	115/215.11
Alagut-támasztók fenntartásával és felújitásával megbizott munkások	115/215.12
Talajfuró, szondázó	119/219.11
Bányalég-vizsgáló	119/219.12
Bontó-munkás	119/219.13
Képesitett szerelő	119/219.21
Csőszerelő	119/219.22
Képesitett elektromos szerelő	119/219.23
Minősitett kőmüves	119/219.24

3

Vasipar

312 KOHÓ	
Udvari /rakodó/ csoportvezető	312.11
Főolvasztár	312.21
Első olvasztár	312.22
Első hütővíz-ellenőr	312.31
321 THOMAS-BESSEMER KÖRTE /KONVERTER/	
Thomas-Bessemer acélmü-operátor	321.31
Konverter első munkás	321.32
322 MARTIN KEMENCE	
Főolvasztár	322.31
Első olvasztár	322.32
323 ELEKTROMOS KEMENCE	
Főolvasztár	323.31
Első olvasztár	322.32
324 ACÉLMÜ /MEDENCE/	
Medence-főnök	324.11
Első öntőmunkás	324.12
Első öntvénykihontó	324.21
Kemencekikészitő első munkás /kemence-kőmüves/	324.22
Első üstmunkás	324.31
331 KEMENCÉK /HENGERMÜ/	
Pits-kemence csoportvezető	331.11
Kemence-főnök /ujrahevitő kemence/	331.21
Első kazánkezelő fütő /ujrahevitő kemence/	331.22
332 MELEG HENGERMÜ	
Főhengerlő /mindegyik hengersoron	332.11
Első hengerlő /mindegyik hengersoron/	332.12
Első hengerlő-kinagyoló /nem gépesitett hengersor/	332.13
Finomitó-hengerlő /mindegyik hengersoron/	332.14
Csőkigyó-húzó	332.15
Targonca-vezető /anyagmozgató/	332.21

Első szerelő	332.31
Főfényező vagy elsőfényező /csiszoló/	334.12
Fővágó vagy első vágó	334.13

Az első jegyzékben foglalt mesterségek meghatározása, amelynek dolgozói jogosultak arra, hogy a 69. cikk kedvezményében részesüljenek

1/2

Szénbányák és vasbányák
- A mélyben -

Vezető káderek: mesterek és technikusok 110/210

/Mérnök, üzemvezető, földmérő-vezető, földmérő, főbányászmester, bányászmester, felügyelő, stb./

A bánya földalatti tevékenységeit vagy tevékenységek szektorait részben vagy összességükben irányitja, felügyeli és/vagy ellenőrzi, vagy pedig müszaki kutatásokat folytat vagy bonyolult méréseket végez.

Aknafuró munkás 111/211.11

Gépek és a megfelelő szerszámok segitségével vágja /felülről lefelé és alulról felfelé/ a főaknákat és a belső aknákat. Furja a robbantó lyukakat, és elvégzi a robbantást ha ezt a feladatot nem a robbantó látja el; őrködik a föld eltávolitása felett, elkészíti az ideiglenes támaszokat, a keretek elhelyezését és - adott esetben - és a bányaakna faszerkezetének elemeit elhelyezi. Felügyel azok felett a segédmunkások és napszámosok felett, akiket - adott esetben - hozzá osztottak be.

Kanócgyujtó /bowetteur, bouveleur/ 111/211.12

Gépek és alkalmas szerszámok segitségével kiássa a vizszintes vagy lejtős keresztpadkákat /bowettes/, a szénréteggel párhuzamosan a sziklához vezető vágatokat. Kiássa a különböző üregeket. Mélyiti a robbanó lyukakat, esetleg segitséget nyujt a robbantó anyagokkal végzett müveleteknél és elvégzi a robbantást, ha azt nem biztositja specializált robbantó; őrködik a föld kiüritése felett, ha szükséges, biztositja a támasztók elhelyezését, amennyiben ezt a müveletet nem specializált munkások végzik. Felügyel azok felett a segédmunkások és napszámosok felett, akiket - adott esetben - hozzá beosztottak.

Robbantó 111/211.13

Felhasználja és különösen maga meggyujtja a robbantó anyagokat abban az országban érvényes jogszabályi előirásoknak megfelelően, ahol mesterségét folytatja. Felügyel azok felett a segédmunkások és napszámosok felett, akiket hozzá beosztottak.

Előkészitő munkát végző bányász-munkások 112/212.11

Gépek és alkalmas szerszámok segitségével kivágja a rétegeket, esetleg az ér szélének elvágásával, kivágja a vizszintes alagutakat vagy lejtős alagutakat /kémények, emelő és süllyesztő aknák/. Elvégzi a robbantásokat, amennyiben ezt a müveletet nem kell robbantónak végeznie. Ha szükséges, biztositja a front alátámasztását. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Alagut kitámasztást végző munkás 112/212.12

Biztositja a falakat, alagutaknak fa- vagy fémelemekkel történő alátámasztási munkálatait. Felügyel a reá bizott segédmunkások és napszámosok felett.

Réselőgép-vezető 113/213.11
Réselőgép segitségével mechanikus uton bevágja egy réteg frontját, hogy megkönnyitse a fejtést. Elvégzi a gépek mozgatását és áthelyezését. Zsirozza és végzi a gépek folyamatos karbantartását. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Fejtő-munkások /szénbányák/ 113.12
Megfelelő szerszámok és esetleg gépek segitségével, fejti a szenet és adott esetben a szénerekben található meddő anyagokat. Figyelembe véve a munka szervezését a kiaknázás alatt álló bányában, elvégzi a támasztók elhelyezését, a rakodást és a lefejtett termékek eltávolitását, valamint esetleg bizonyos kiegészitő munkálatokat, mint: furás, a frontanyagok elszállitása. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Fejtő-munkások /vasbányászat/ 213.12
Elvégzi a furási és robbantási munkát, esetleg segit a rakodásnál és a lefejtett termékek elszállitásánál. Biztositja a szondázást, tisztitást és esetleg a föld alátámasztását,ha ez nem a vájárok feladata. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Fenntartó vájár 113/213.13
A vágó front mögött és abban a mértékben, amint a fejtő vagy réselő munkája előre halad, biztositja a fejtési térben az oldalfalak és a tető alátámasztását, ha ezt a munkát nem maguk a fejtők vagy réselő gépkezelők végzik.

Fúró vájár /szénbánya/ 113.14
Elvégzi az érfúrási munkálatokat a fejtés, megmozditás és vizbefecskendezés céljából.

Fúró vájár /vasbánya/ 213.14
Végrehajtja a furási munkát, esetleg segit a fejtett termékek rakodásában és a kiszállitásban. Biztositja a szondázást, a tisztitást és esetleg föld alátámasztását, hacsak ezt nem speciális alátámasztó munkás végzi. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Mechanikus rakodók gépésze 113/213.15
Vezeti a szén-, vasérc- vagy meddő anyagrakodást végző rakodó gépeket a földalatti bányákban. Biztositja ezeknek a gépeknek folyamatos zsirozását és karbantartását. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Front-kiszolgáló berendezések telepitésére rendelt brigád-főnök 113/213.16
Abban a mértékben, amint a munkálatok haladnak, biztositja a front kiszolgáló felszerelések különböző elemeinek, valamint a csővezetnek és kábeleknek áttelepitését és beszerelését. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Omlasztó vájár 113/213.2o
Speciális szerszámok segitségével /vájár-csörlő, kihuzó-gerenda/ adott esetben kiemeli az előző omladék közvetlen közeléből a fa és/vagy fémtámaszokat, hogy ezzel kiváltsa a tető beomlását és igy a felhagyott terület automatikus elzárását. Elhelyezi azokat a támaszokat, amelyek munkájának elvégzéséhez és biztonságához szükségesek. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Faszekrények telepitését végző munkás 112/213/21
Leszereli és újra felszereli a föld alátámasztását szolgáló faszekrényeket. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Diszpécser 114/214.11
Irányitja és ellenőrzi földalatti bányában a kocsik mozgását mindenféle jelzési és távközlési eszközök felhasználásával. Gondoskodik a fejtőhelyek jó kocsiellátásáról és a mozdonyok optimális felhasználásáról.

Mozdonyvezető 114/214.12
Vezeti a mozdonyokat és gondoskodik folyamatosan azok zsirozásáról és karbantartásáról, amelyek földalatti szállitásra - beleértve a személyek szállitását is, - szolgálnak.

Ingázó kamionok vezetője 114/214.13
Vezeti egy földalatti bányában a szenet, ércet és meddő termékeket szállitó és a rakodók által megrakott ingajáratban közlekedő kamionokat ezeknek a kamionoknak a megrakása helyétől a kirakásuk helyéig és vissza. Biztositja e kamionok folyamatos kenését és karbantartását.

Fő-vágányfektető 114/214.14
Irányitja és ellenőrzi a bánya mélyén vezetett összes vasuti vágányok fektetésével, meghosszabbitásával, felujitásával és karbantartásával megbizott vágányfektető csoport munkáját.

Kovács 114.214.21
Földalatti bányában elvégzi a patkók pótlására vonatkozó munkákat.

Fő-aknavezető kapcsoló 114/214.30
Főtárnák fenekének bejárati pontján szabályozza a liftkosarak megrakását és kirakását, a személyzet kiszállását és beszállását és jelzéseket ad. Adott esetben jegyzi a kiszállitott anyagok mennyiségét és fajtáit. Felügyel a mellé beosztott segédmunkásokra és napszámosokra.

Palánkillesztő munkás 115/215.11
Ellenőrzi, karbantartja, javitja és felújitja a burkolatot és a felszerelést az aknákban és tárnákban.

Alagút támasztók fenntartásával és felújitásával megbizott munkás 115/215.11
Végrehajtja a támasztó-elemek karbantartási és felújitási munkálatait mindenhol a földalatti munkálatok helyén, kivéve az aknákat, vagy helyre állitja és szélesiti a deformálódott alagut-szakaszokat. Felügyel a hozzá beosztott napszámosok és segédmunkások felett.

Szondázó, talajvizsgáló 119/219.11
A földalatti munkák kezdetétől, rendszerint talajfurógépek segitségével mély lyukakat fur a sziklába vagy a rétegekbe, hogy meghatározhassa a talaj minőségét, viz vagy gáz jelenlétét, és esetleg megszüntesse vagy befogja a bányalégtömeget. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Bányalég-vizsgáló 119/219.12
Meglátogatja a földalatti bányában folyó munkálatokat, hogy alkalmas készülék segitségével, megállapithassa a bányalég vagy káros gáz százalékos arányát a levegőben. Erre szolgáló készülékkel adott esetben levegőmintát vesz, annak elemzése céljából.

Bontó-munkás 119/219.13
Kiemeli vagy felelőssége alatt kiemelteti a földalatti bányában felhagyott alagutakban és munkahelyeken a támasztóelemeket és egyéb anyagokat. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Képesitett szerelő 119/219.21
Beszereli és esetleg vezérli, ellenőrzi, karbantartja, javitja a bányamélyén dolgozó gépeket és gépi berendezéseket. Felfedezi a gép meghibásodásokait és elvégzi a karbantartási és mechanikus javitásokat, lehetőleg lent a bányában. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Csőszerelő 119/219.22
Beszereli, javitja és felújitja a viz- a süritett levegő-, a bányalégfelfogó- és egyéb csöveket a bánya mélyén. A csöveket a kivánt méretekre

vágja, végüket összeilleszti, elkészíti és szereli a szükséges csőnyakakat, megadja azoknak a kivánt hajlatot és egyiket a másikkal összeszereli. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Elektromos szerelő 119/219.23
Beszereli és esetleg vezérli, ellenőrzi, karbantartja és javitja a bánya mélyén az elektromos gépeket és berendezéseket. Felfedi a meghibásodások okait és végrehajtja a bánya mélyén az összes lehetséges elektromos karbantartási és javitási munkákat. Felügyel a segédmunkások és napszámosok felett, akik hozzá vannak beosztva.

Képesitett kőmüves 119/219.24
Elvégzi az összes kőmüves-munkát a földalatti bányában. Felügyel a hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

3

Acélmüvek

312 KOHÓ
Üdvari /rakodó/ csoportvezető 312.11
Ellenőrzi és felügyeli a vagonoktól és/vagy hajókból a kohóhoz érkező nyersanyagok lerakásával kapcsolatos tevékenységeket, valamint a kohók felé irányitott előirt mennyiségek és keverékek felrakását, mérlegelését és fuvarozását.
Szabályozza munkás-csapatának munkáját és meghibásodás esetén megteszi a megfelelő intézkedéseket.
Adott esetben jegyzéket vezet a kohóba vetett nyersanyagok mennyiségéről és neméről.

Főolvasztár 312.21
Felügyeli és ellenőrzi egy vagy több nagykemence /kohó/ üzemeltetésével kapcsolatos munkákat. Felügyel az öntést megelőző előkészitő munka felett, valamint az öntvény és a kohósalak kifolyatása felett, és mindegyik öntés után a kohó és a kohópadló jó állapotba vétele felett. Meghibásodások esetében megteszi a szükséges intézkedéseket.
Adott esetben jegyzéket vezet a kohóba vetett és kohóból kivett termékek neméről és mennyiségéről.

Első olvasztár 312.22
A hozzá beosztott olvasztárok segitségével a kohó alsó részén a legfontosabb munkákat végzi, vagyis: elrendezi a kifolyócsatornát, kinyitja és betömi az öntvény és a kohósalak kifolyó nyilását, biztositja a szükséges felszerelések és gépek karbantartását és kijavitja az esetleges meghibásodásokat. Bizonyos esetekben ellenőrzi az olvasztás folyamatát, a hütőviz hőmérsékletét és fuvólég hőmérsékletét.

Első hütővíz-ellenőr 312.31
Állandóan ellenőrzi a vizhütést a kohók hütőberendezését. Végzi a hütőberendezés esetleges javitását, mint a csatornázás, szivattyu, stb. felújitását és a jó állapotba helyezését.

321 THOMAS/BESSEMER KONVERTER /KÖRTE/
Acélmü-operátor 321.31
Irányitja és felügyeli azt a munkás-brigádot, amelynek feladata egy vagy több konverter segitségével az öntvényt acéllá átalakitani.
Ellenőrzi a szállitást az öntő-üsttől a konverterig, a szükséges anyagok hozzáadását és az öntvénynek acéllá átalakitásához szükséges adagolást és biztositja a fuvatást és a tisztitást. Meghatározza az öntés időpontját és felügyel e felett a müvelet felett.
A konverterhez beosztott első munkással együtt ellenőrzi a konverterek tüzálló burkolatának állapotát.
Esetleg előjegyzi a müveletekre vonatkozó értesitéseket.

Első munkás a konverternél 321.32
Rendszeresen ellenőrzi a konverter karbantartási állapotát és jelzéseket ad annak használatát illetően. A konverterhez beosztott egyéb munkásokkal együtt segit abban, hogy kisebb javitások esetében kijavitja a belső burkolatot és vezeti a padló-lemezek kiemelését és visszatételét és kiemeli a konverterből a vasmedvéket.

322 MARTIN-KEMENCE
Főolvasztár 322.31
Felügyeli és ellenőrzi a Siemens-Martin kemencék üzemeltetésére vonatkozó munkák összességét. Az olvasztásra vonatkozóan adott utasitások alapján kiszámitja az adalékok és keverendő anyagok mennyiségét.
Ellenőrzi az olvasztás folyamatát és hőmérsékletét, valamint az acél-mintavételt.
Feljegyzi az összes adatokat, amelyek a kemence üzemeltetésének ezekre a munkáira vonatkoznak.

Első olvasztár 322.32
Felügyel a Siemens-Martin kemence terhelése felett és szabályozza a kemence hőmérsékletét. Esetleg mérlegeli az olvadó anyagot és az adalékokat, amelyek sulyát közölték vele, bevezeti az olvasztó kádba és acél-mintákat vesz.
Felügyel az öntés felett és a többi olvasztár segitségével, előkészíti - minden öntés után - a kemencét a következő megtöltésre. Rendszeresen ellenőrzi a kemence karbantartásának állapotát és biztositja a szükséges javitásokat.

323 ELEKTROMOS KEMENCE
Főolvasztár 323.11
Vezeti egy vagy több acélolvasztó elektromos kemencére vonatkozó munkákat. Felügyel a rakodás felett, esetleg meghatározza a folyékony anyagok kohóba vetését és a kapott adatok alapján kiszámitja a megkövetelt adalék-mennyiséget. Felügyel az olvasztárok munkája felett, mindenek felett a kemence magatartását, a kád hőmérsékletét és az olvasztási folyamatot illetően, hogy ez utóbbi a kapott rendelkezéseknek megfelelően menjen végbe. A vállalat nagyságától és az általa alkalmazott szervezettől függően ezenkivül meg van bizva az elektromos acélmü egyéb osztályainak felügyeletével. A kemence javitását és üzembehelyezését az ő irányitása alatt végzik. Adott esetben feljegyzéseket készit a kohóba vetett és a kohóból kikerült termékek neméről és mennyiségéről, a munkaórákról, stb.

Első olvasztár 323.32
Biztositja az acélolvasztó elektromos kemence irányitását. Vezeti a kemence megrakási munkálatait, szabályozza annak hőmérsékletét és elvégzi az előirt adalékolást. Acélmintákat vesz a laboratórium részére, ellenőrzi a széntartalmat és az acél csökkentésének fokozatát. Felügyel az öntés felett és a kemence karbantartási munkái felett, amelyet esetleg részben maga végez.

324 ACÉLMÜ /MEDENCE/
Medence főnök 324.11
Felügyeli és irányitja egy mühelyben vagy egy csarnokban az öntési munkálatokat egy vagy több olvasztókemencéből érkező folyékony acélnak öntőedénybe folyatásával kapcsolatban. Felügyel az öntőedények elhelyezésére, az acél kifolyatása és az öntvények elszállitása felett. Egyes vállalatoknál ellenőrzi, hogy a kifolyó öntők és az öntőminták jó állapotban vannak-e, és végzi a legyártott rudak számának és tipusának nyilvántartását.

Első öntőmunkás 324.12
Irányitja az acélrudak kiöntését az öntődében. Bizonyos vállalatoknál szabályozza a csapolónyilás agydugójának vezérlését, hogy jóminőségü acélrudat kapjanak, ellenőrizve az öntési teljesitményt.
A vállalat nagysága és szervezete szerint egy második öntőmunkás segiti,

akire a kiegészitő müveletek esnek.
Feljegyzi ezekre a munkákra vonatkozó adatokat.

Első öntvénykibontó 324.21
Az acélrudak kiöntéséhez az üres öntőedényeket a talpakra vagy egy kiöntő árokban a fenékre vagy egy öntvényszállitó targoncára helyezi. A vállalat nagysága és szervezete szerint, a kiöntés után irányitja az öntvények kibontását és elvitelét,valamint a talpak eltávolitását. Egy második, esetleg még egy harmadik öntvénykibontó segiti. Adott esetben ő segiti az első öntőmunkást, vagy pedig ezen felül meg van bizva az öntőminták tisztitásával és lakkozásával.

Talpakat kikészitő első munkás 324.22
Ujra kikésziti egy acélrud-öntő mühelyben a talpakat, ujra felhasználás végett. Kiemeli az öntőcsatornából a téglákat és az öntések maradékait, és uj csatorna-téglákat tesz be a talpakba. Gyakran egy második kikészitő munkás segiti.

Segit az öntőmunkásnak az öntés alatt és esetleg kiegészitő munkákat végez.

Első üstmunkás 324.31
Minden öntés után ellenőrzi és kitisztitja az acélmü öntőmühelyében az üst hőszigetelő burkolatát és kijavitja azt. Felújitja a kivezető csöveket és a csapónyilás agydugóját.
Egyes vállalatoknál ezek az utóbbi müveletek az öntőmunkás feladatát képezik, más vállalatoknál az első üstmunkás szabályozza az öntés alatt a csapolónyilás agydugójának vezérlését az első öntőmunkás jelzései alapján.

331 KEMENCÉK /HENGERMÜ/
Pits-kemence csoportvezető 311.11
Felügyeli és irányitja a Pits-kemencére vonatkozó munkákat. Gondoskodik a kemencéknek lingot-kkal történő táplálása helyes menetéről és arról, hogy a szükséges bugákat, vasrudakat kellő időben irányitsák a kemencéktől a hengerde felé.
Szabályozza a Pits-kemence hőmérsékletét olymódon, hogy a vasrudak elérjék a hengerléshez szükséges hőmérsékletet.
Rendszeresen ellenőrzi a kemencét és gondoskodik a karbantartásához szükséges intézkedések megtételéről.

Kemence-főnök /ujrahevitő kemence/ 331.21
Ellenőrzi a munkát és biztositja azoknak a müveleteknek általános irányitását, amelyeket hevitett vagy hasonló kemence üzemeltetése utján vezérelnek, abból a célból, hogy biztositsa a munka rendes menetét és ezzel együtt a rudvasak, ujrahevitett forgácsok továbbitását a hengermü felé. Őrködik afelett, hogy a gyártási program által előirt hengerelendő anyag a kivánt időpontban rendelkezésre álljon és a hengerelési programnak megfelelően a kemencébe kerüljön.

Első kazánkezelő fütő /újrahevitő kemence/ 331.22
Ellenőrzi és szabályozza a kemence hőmérsékletét, hütését, a rekuperátorok és esetleg a regenerátorok müködését. Rendszeresen ellenőrzi a kemencét és gondoskodik a karbantartásához szükséges intézkedések megtételéről. Ellenőrzi a kapcsolódó egyéb berendezések müködését.

332 MELEG HENGERMÜ
Fő-hengerlő /valamennyi hengersoron/ 322.11
Felügyeli és irányitja az acél-termékek hengerlését egy vagy több hengersoron. Biztositja a hengersor menetének általános és állandó ellenőrzését, az alája rendelt hengerlő személyzet munkájának és a lemezelt termékek minőségének és méreteinek ellenőrzését és biztositja a munkák jó menetét és a gyártmányok jó minőségét. Biztositja a munkálatok felügyeletét és irányitását zavarok esetében és a hengerek újra szerelésénél.

Első hengerlő /mindegyik hengersoron/ 332.12
Segiti a fő-hengerelőt az acélgyártmányok hengerlésében. Felügyeli és állandóan szabályozza a hengerlést, szükség esetén a hengereket ujra beállitja. A vállalat szervezete szerint, adott esetben, közli a hengerelés szabályozójával a henger különböző következő szabályzásait. Segit a rendelenességek kijavitásában és gondoskodik a hengerek és csapágyak pontos szereléséről újra szerelések esetében.

Első hengerlő-kinagyoló /nem gépesitett hengersor/ 332.13
Ellenőrzi és hengerelendő gyártmánnyal táplálja a kinagyoló sorokat, amelyek a kemencéből jövő acélnak megadják az első alakot. Ellenőrzi a hengerelés menetét és a hengerek és tartozékai szabályozását és elvégzi a beállitást, ha erre szükség van. Esetleg segit abban, hogy a hengerelt gyártmányt visszafordits ák és továbbits ák a hengerek között és kijavitja a zavarokat és újra felszereli a hengereket.
Esetleg gondoskodik a hengerek megfelelő zsirozásáról és hütéséről.

Finomitó-hengerlő /mindegyik hengersoron/ 332.14
Ellenőrzi és táplálja hengerelendő gyártmánnyal a finomitó kereteket, amelyek a végső formát adják a hengerelt gyártmánynak.
Rendszeresen ellenőrzi és szabályozza a hengereket és tartozékait, valamint a vezető sineket és a védő elemeket.
Esetleg gondoskodik a hengerek megfelelő zsirozásáról és hütéséről. Segit kijavitani a zavarokat és ujra felszerelni a hengereket.

Csőkigyó-huzó 332.15
Megragadja, kisebb profilok hengerelésénél egy előkészitő rekeszből kilépő hengerelt gyártmányt, fogóvas segitségével és kigyózó mozgással közvetlenül bevezeti az alkalmas vájatba.

Targonca-vezető /anyagmozgató/ 332.21
Egy központi fülkéből az acél hengerlés alatt egy vagy több mechanikus készüléket müködtet, mint a görgős pályát, amelyet a hengerek elé és a hengerek mögé helyeznek, az emelő asztalt, a szabályzó és a henger-sebesség készüléket, a kiboritó készüléket és a gyártmányok szállitószalagját.
Esetleg karbantartja és zsirozza ezeket a készülékeket.

Első szerelő 332.31
Szerelő brigád munkáját vezeti és felügyeli, amely a hengermüben hengersorok felszerelésével van elfoglalva. Gondoskodik a használt hengerek leszereléséről és elszállitásáról, valamint a hengersor és tartozékai, mint a lecsapoló tábla, a vezető sinek, csapágyak stb. szállitásáról és szereléséről.

Szerelés alatt és után ellenőriz minden fontos pontot, mint a hengerek és a lecsapó táblák és a vezető sinek közötti távolságot, ugy hogy a teljes berendezést menetsorrendben a gyártó brigádra lehessen bizni. Ezenkivül őrködik a szükséges javitások elvégzése felett.

Fő fémnyiró/vágó 334.12/13
Vezeti és felügyeli a hengermüben a hengerelt gyártmányok fémnyirási és/vagy vágási munkáit. Megadja a szükséges utasitásokat a méret és minőség szerinti darabok méretekre vágására. Feljegyzi a csoportja által felhasznált sulyokat és mennyiségeket.
Ellenőrzi a kések és/vagy fürészek állapotát és gondoskodik pótlásukról és kellő időben történő köszörülésükről.
A vállalat nagysága és szervezete szerint megkülönböztetnek:
főfémnyirót 334.12;
fővágót 334.13.

2. Melléklet

Munkaközvetitő hivatalok jegyzéke

A határozatnak a 69. cikk végrehajtására vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazására a tagállamok kormányai, az első cikknek megfelelően, a 8. bekezdésben foglaltak szerint a következő hivatalokat jelölték ki:

NÉMETORSZÁG:

- Központi munkaközvetitő hivatalként:

Bundesanstalt für Arbeitsvermittlung und Arbeitslosenversicherung, Zentralstelle für Arbeitsvermittlung und Vermittlungsausgleich /Z.A.V./, Frankfurt/Main, Eschersheimer Landstrasse 1-7.

Ez az iroda biztositja a kapcsolatot más tagállamok munkaközvetitő irodáival.

- Munkaközvetitő irodaként:

A helyi illetékes munkaközvetitő hivatalt /Arbeitsämter/.

BELGIUM:

- Központi munkaközvetitő hivatalként:

Munkaügyi és Szociális Gondoskodásügyi Miniszter /Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale/, Munkaközvetitési Igazgatóság, rue des Petits-Carmes, 33. Bruxelles.

- Munkaközvetitő irodaként:

Az országos munkaközvetitő és munkanélküliségi hivatal /Office national du placement et du chomage/ regionális irodái /O.N.P.C./; a következő helységekben:

Hasselt, Maastrichtsestraat, 41, az ország egész flamand részére;

Liège, rue Lambert Lebègue, 2-4, a liegei régió részére;

Charleroi, rue de Montignies, 91-93, a Borinage, Charleroi, Centre és a Basse Sambre medence részére.

/J.O.C.E.C.A. 1957. augusztus 15-i 25. sz. 367/57. o./

2. A Főhatóság 1958. november 5-i 25/58.sz. Határozata a Miniszteri Tanács megfelelő egyhangu véleményéről, amely annak az Egyezménynek 23. pontja és a Szerződés 2., 3. és 95. cikkein alapul, amely a szénipariban keletkezett rendkivüli készletek akkumulációjából származó helyzetek könnyitésére rendelt pénzügyi segitség nyujtására vonatkozik, ha ez a helyzet veszélyezteti a foglalkoztatottság folyamatosságát.

/J.O.C.E, 1958. november 14-i 23. sz. 486/58. o./

3. A Főhatóság 1959. március 25-i 22/59. sz. Határozata a Tanács megfelelő egyhangu véleményéről, amely az ESZAK Szerződésének 2., 3. és 95. cikkein alapul, ideiglenes külön juttatás létesitéséről azoknak a belgiumi szénbányászati dolgozóknak a megsegitésére, akiket a vállalat piaci elhelyezési nehézségei részleges kollektiv munkanélküliséggel sujtottak.

/J.O.C.E. 1959. április 2-i 21. sz. 418/59. o./

4. Kiegészitő határozat az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó, 1951. április 18-i szerződés végrehajtására vonatkozó határozathoz /1/. /1961. május 16./

Az Európai Szén- és Acélközösség tagállamainak kormányképviselői Tanács keretében ülésezve,

---

/1/ Ezt a jegyzéket az Európai Szén- és Acélközösség Külön Miniszteri Tanácsa az 1961. május 16-i 74. ülésén fogadta el. A határozat hatálybalépésének feltételeit a 2. cikk határozza meg.

Figyelemmel az 1951. április 18-i /2/ szerződés 69. cikke alkalmazására vonatkozó határozatra, különösen annak 5. cikkére;

Azt kivánva, hogy a szerződés 69. cikkének rendelkezéseit kiterjesszék olyan dolgozókra is, akikre az előbb emlitett határozat nem alkalmazható;

Tekintettel arra a jelentésre, amelyet azokról a mesterségekről szóló második jegyzék összeállitására vonatkozó javaslatok kidolgozásával megbizott kormányközi bizottság terjesztett elő, amely mesterségeket folytató dolgozók jogosultak arra, hogy a szerződés 69. cikkének kedvezményében részesüljenek

Elhatározzák a következőket:

Első cikk. - Azoknak a mesterségeknek első jegyzékét, amelyeket folytató dolgozók jogosultak a szerződés 69. cikkének élvezetére, és amely az Európai Szén- és Acélközösség létrehozásáról szóló, 1951. április 18-i szerződés 69. cikkének alkalmazására vonatkozó határozat 1. mellékletében található, a mesterségek egy második jegyzékével egészitik ki, amely a jelen határozat mellékletében található.

2. cikk. - A jelen határozatot, amely az Európai Szén- és Acélközösség Külön Miniszteri Tanácsa határozatairól szóló jegyzőkönyvhöz van csatolva, a Journal Officiel des Communautés Européennes c. hivatalos lapban teszik közzé, amint ennek a Közösségnek Külön Miniszteri Tanácsa főtitkára valamennyi tagállamtól megkapta a hivatalos értesitést arról, hogy ezt a határozatot belső jogszabályaik rendelkezései szerint alkalmazni lehet.

A Tanács főtitkára a kapott értesitésekről a többi tagállamot tájékoztatja.

Ez a határozat a Journal Officiel des Communautés Européennes c. hivatalos lapban történt közzétételtől számitott 2o. nap elteltével lép hatályba.

MELLÉKLET

Preambulum

Figyelemmel arra, hogy az 1954. december 8-i határozathoz /3/ csatolt első jegyzék nem tartalmazza az összes szén- és acélipari mesterségeket, amelyek a dolgozóknak a 69. cikk 1. bekezdése szerinti igazolt képesitésü dolgozó minősitését nyujtják,

Abból a célból, hogy a szerződés 69. cikkét fokozatosan alkalmazzák, egy második jegyzéket állitottak össze, amely a mesterségek első jegyzékének kiegészitését képezi.

Ennek az első jegyzéknek az előszavában foglaltak érvényesek a jelen jegyzékre is.

Azoknak a mesterségeknek második jegyzéke,
amelyeket folytató dolgozók jogosultak arra,
hogy a 69. cikk kedvezményeiben részesüljenek

1/2

Szénbányák és vasbányák

- A mélyben -

Vágat-vájár	112/212.21
Segédvájár; másodmunkás vagy vágat-vágó	112/212.22
Vágatfektető	112/214.15
Vitlagépész	114/214.17
Támfaellenőr	114/214.23
Első bányamester /brigádvezető/ /felügyelő/	114/214.31

/2/, /3/ J.O.C.E.C.A. 1957. augusztus 12-i 25. sz. 367/57.o.

Kapuszerelő	115/215.15
Csoportvezető /munkás/	119/219.14

Szénbányák és vasbányák

- Felszinen -

Vezetőkáderek, mesterek és technikusok	120/220
Szénrakodó - felszinen	121/221.11
Szállitó-gépész	121/221.14
Fe ügyelő a szén mechanikus előkészitésénél; szénelőkészitő munkás	122.11
Brigádvezető /első munkás/ a hányóra rakodásnál	123/223.11
Préselő-vezető a brikettgyártásnál /préselt anyagok gyártásánál/	125/225.12
Lámpa-főnök	129/229.11

2

Vasbányák

- Szabad ég alatt -

Vezetőkáderek, mesterek, és technikusok	230
Robbantó	231.13
Fejtő-vájár; szikla-bányász; fejtési frontbányász	233.12

3

Vasipar

310-311 VEZETŐKÁDEREK, MESTEREK ÉS TECHNIKUSOK ÉS KARBANTARTÁSI SZOLGÁLAT

Vezetőkáderek, mesterek és technikusok	310
Müszaki ellenőr	310.51
Karbantartó szerelő	311.11
Karbantartó elektromos szerelő	311.21
Hőálló anyagburkolatok javitásával foglalkozó kőmüves	311.31

312 KOHÓ

Zuzó csoportvezető - mechanikai előkészitési felügyelő	312.12
Első rakodó munkás	312.13
Teherfelvonó gépész	312.15
Kemencetorok-felügyelő	312.16
Gépész a kemencetorok-harangnál	312.18
Második olvasztár	312.23
Harmad-olvasztár	312.24
Keverő munkás	312.28
Gázelvezető készülék kezelő	312.33
Udvaros csoportvezető	312.41
Brigádvezető öntőminta-öntésnél	312.43
Első öntőgép-vezető	312.46
Gáztisztitó-főnök	312.51
Gáztisztitó gépész	312.53
Préselő mühely brigádvezető	312.61
Préselő csoportvezető	312.62
Első préselő-keverő	312.63
Préselő-égető	312.66

321 THOMAS-BESSEMER ACEL OXIGÉN-KONVERTER

Konverter másodmunkás	321.33

Elosztó munkás	321.36
Csoportvezető a dolomit-műhelyben	321.51
Konverter-kőműves	321.54
Fenék-döngölő /dolomit-műhely/	321.56

322 MARTIN KEMENCE

Első gázszerelő, gázgenerátornál	322.11
Gázgenerátorhoz kirendelt első munkás	322.12
Rakodógép-vezető	322.23
Billentő munkás	322.25
Másodolvasztár	322.33

323 ELEKTROMOS KEMENCE

Másodolvasztár	323.23
Elektróda kezelő	323.53
Elektródagyártás vezető	323.54

324 ACÉLMŰ /MEDENCE/

Öntőtargonca-vezető	324.15
Üstszállító daruvezető	324.17
Hidkezelő	324.19
Csapónyilás-agyagdugó-kezelő	324.33
Öntő-kőműves /bugaöntő műhely/	324.35
Bugaöntő felügyelő /bugaöntő-műhely/	324.44

331 KEMENCÉK /HENGERMŰVEK/

Buga-számláló /acélmű és Pits kemencék között/	331.03
Buga-felügyelő /Pits kemencék/	331.04
Pits-kemence másod-fütő, felszinen	331.13
Pits-kemence másod-fütő, hamutérben	331.14
Buga-számláló /Pits kemencék és hengermű között/	331.19
Segéd-bugás /ujrahevitő kemence, nyomás alatti kemence/	331.25
Első billentő /ujrahevitő kemence, nyomás alatti kemence/	331.27

332-336 HENGERMŰVEK

Másodhengerlő /blooming/	332.17
Motor-gépész	332.23
Szerelő	332.32
Első vágó, első nyiró	334.14
Hütőrács-vezető	334.16
Mérlegelő	334.18
Első kikészitő munkás /profil-hengerde/	334.21
Formázó /profil-hengerde/	334.24
Brigádvezető /henger-eszterga műhely/	334.33
Henger esztergáló	334.34
Mintázó	334.36
Védőkorlát- és vezetősin kovács	334.38
Főhengerlő /hideg lemezhengerde/	335.11
Első hengerlő quarto-állványon /hideg lemezhengerde/	335.13
Első hengerlő trió-állványon /hideg lemezhengerde/	335.16
Első csiszoló /hideg lemezhengerde/	335.22
Főhengerlő /széles szalaghengerde hideg tandemsoron/	335.31
Első hengerlő /széles szalaghengerde hideg tandemsoron/	335.33
Hengerlő /széles szalaghengerde hideg tandemsoron/	335.36
Főhengerlő /hideg szalaghengerde/	335.41
Első hideg-hengerlő /hideg szalag-hengerde/	335.42
Szabályzó /széles szalag-hengerde hideg tandem soron/	335.53
Főformázó /skin-pass/	335.62
Első formázó	335.63
Fő-fémnyiró /fémnyirógép/	335.71
Első fémnyiró /fémnyirógép/	335.72

Első fémhántoló /szalag-hántolás/	336.11
Fémhántoló munkás /szalag-hántolás/	336.13
Főizzitó	336.21
Első izzitó	336.22
Első kikészitő munkás /lemezek/	336.31
Első csiszoló /lemezek/	336.33
Brigádvezető /meleg ónozás/ /lemezek/	336.43
Melegen ónozó munkás	336.45
Első munkás az elektrolit ónozó-soron	336.54
Ónfürdő előkészitő munkás	336.63
Egyengető /henger-egyengető mühely/	336.83
Esztergáló /henger-egyengető mühely/	336.85

2/3

Vasbányák

és vasipar

ÉRC-ELŐKÉSZITÉS

Vezetőkáderek, mesterek és technikusok	260/360
Gépvezetők	262/362.12
Előkészitők	263/363.12
Mészégető kezelő	263/363.14
Kotrógép-kezelő	263/363.17
Nyers pellet-kezelő	263/363.18

4

Szénbányák

és vasipar

KOKSZ-KEMENCÉK

Vezetőkáderek, mesterek és technikusok	410
Szénelőkészitő brigádvezető	411.11
Kemence-felügyelő	421.11
Kemence-szabályzó	421.21
Kemencetöltő-gépész	431.11
Kemenceürítő-gépész	431.14
Koksz-targonca gépész /coke-car/	431.17

Meghatározások a mesterségek második jegyzékéhez, amelyeket folytató dolgozók jogosultak arra, hogy a 69. cikk kedvezményeiben részesüljenek

1/2

Szénbányák és vasbányák

- A mélyben -

Vágat-váják 112/212.21 /Front váják/

Kihasitja a sziklában a fejtési frontokat, amely úgy halad előre, ugyanazon ütemben, mint érben folyó munka, és amelyből a szenet vagy az ércet más munkások emelték ki. Elvégzi a robbantásokat, amennyiben ezt a müveletet nem kell külön robbantónak biztositania. Elhelyezi a támaszokat. Biztositja az ujonnan kihajtott front szellőzését. Áthelyezi és meghosszabbitja,

amennyiben szükséges, a csatornavezetékeket, a konvejorokat és a sineket. Adott esetben repülő-vágányokat fektet a meddő-kiemelésére. Felügyel az esetleg alája rendelt segédmunkások és napszámosok felett.

Segédvájár; másodmunkás a vágat-vágásnál 112/212.22
Segédkezik a front-vájárnak minden munkájában, ami a fejtési front előrevitelével kapcsolatos. Egyedül végzi el a kevésbé bonyolult munkákat és - szükség esetén - helyettesiti a front-vájárt a fejtési front előrevitelében.

Vágat-vágány-fektető 114/214.15
Fekteti, meghosszabbitja, pótolja, és karbantartja az összes vágányokat, beleértve a kitérővágányokat és a kanyarokat.

Felügyel az esetleg hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Vitla-gépész 114/214.17
Kezeli a vitlákat és azokat a gépeket, amelyek a szállitóberendezéseket működtetik, tekintet nélkül arra, hogy azok anyagszállitásra vagy személyek szállitására szolgálnak-e.
Biztositja a berendezések karbantartását és felügyel az esetleg hozzá beosztott napszámosok felett.

Támfaellenőr 114/214.23
Felügyel a fémtámaszok alkalmazása felett a bányászás helyének egy vagy több telepén és gondoskodik arról, hogy elegendő mennyiségü anyag álljon rendelkezésre abból a célból, hogy az alátámasztás jó állapotban történhessék és kijavitja a megsérült anyagokat; vezeti ezenkivül a fémtámaszok elemeinek jegyzékét és felügyel a támasz-számlálók felett, akik esetleg hozzá vannak beosztva.

Első bányamester /brigádvezető/ /felügyelő/ 114/214.31
Szabályozza és ellenőrzi a támfák érkezését a bánya különböző tároló helyein és munkahelyein; gondoskodik arról, hogy a megfelelő sorozatokat és hosszuságu darabokat rakják fel. Ebből a célból megfelelő rendelkezéseket ad az aknahajtó vájároknak és felügyel az adott esetben hozzá beosztott napszámosok felett.

Kapu-szerelő 115/215.15
Elhelyezi, megvizsgálja, javitja a szellőző ajtókat egy bányában. Felügyel az adott esetben hozzá beosztott napszámosok felett.

Bontó-munkás 119/219.14
Leszereli és elviszi az anyagokat és támaszokat egy földalatti bányában felhagyandó alagutakban és munkahelyeken. Felügyel az esetleg hozzá beosztott napszámosok felett.

Szénbánya és vasbánya

- A felszinen -

Vezetőkáderek, mesterek és technikusok 120/220
Gépészeti szolgálat, elektromos szolgálat, előkészités, stb. /mérnök, főüzemvezető, főbányamester, felügyelő, valamint a laboráns, mintavételelező, stb./.

Irányit, felügyel és/vagy ellenőriz egy bánya felszinén egy vagy több osztályt vagy tevékenységet, vagy pedig valamennyi osztályt vagy tevékenységet, vagy müszaki kutatást vagy bonyolult méréseket végez.

Szénrakodó, felszini 121/221.11
Szabályozza egy aknában a kasok vagy skips-ek megrakását és kirakását, a személyzet belépését és kilépését és megadja a jelzéseket. Esetleg feljegyzést készit a leszállitott anyagok mennyiségéről és fajtáiról. Felügyel az esetleg hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Bányagépész 121/211.14
Irányitja és felügyeli a bánya egyik főaknájának bányagépét.

Felügyelő a szén mechanikus előkészitésénél; szénelőkészitő munkás 122.11
Irányitja, felügyeli és karbantartja az előkészitő gépeket és készülékeket és a kiegészitő berendezéseket, amelyek különösen zuzásra, rostálásra, osztályozásra, viztelenitésre, tisztitásra, stb. vannak rendelve az előkészitendő anyagok, termékek részére.
Esetleg mintát vesz a nyers, az előkészités alatt álló vagy előkészitett szénből és a mintákkal esetleg elvégzi az elemzéshez való felkészülést. Elvégzi esetleg az előkészitési próbát, összefoglalja a próbák eredményeit és segit ezeknek az eredményeknek felhasználásában. Felügyel az esetleg hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Brigádvezető /első munkás/ a hányóvá alakitásnál 123/223.11
Vezeti a kövek és hulladékok elvezetési és lerakási munkálatait az előkészitéssel kapcsolatban.
Felügyel az esetleg hozzá beosztott napszámosok felett.

Préselő-vezető a brikettmühelyben /egyéb préselt anyagok/ 125/225.12
Kezeli és karbantartja a tömöritést végző présgépeket, valamint a hozzá kapcsolt berendezéseket is.
Ellenőrzi a ragasztó anyagok adagolását és szabályozza a tömöritendő termékek érkezését a préselőhöz. Felügyel az esetleg hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Lámpa-főnök 129/229.11
Ellenőrzi, karbantartja és javitja a bányalámpákat. Adott esetben irányitja és felügyel azok felett a munkások felett, akik tisztitással, elosztással, helyreállitással és a lámpák nyilvántartásával foglalkoznak.
Felügyel ezekre a müveletekre vonatkozó szabályzati rendelkezések megtartása felett.

2

Vasbánya

- A felszinen -

Vezetőkáderek, mesterek és technikusok 230
/Mérnök, üzemfőnök, fő-bányamérnök, bányamérnök, főbányamester, bányamester, felügyelő, stb./

Irányitja, felügyeli és/vagy ellenőrzi a külszini fejtésü vasbánya egy vagy több tevékenységét vagy osztályait, vagy pedig valamennyi osztályát vagy tevékenységét, vagy pedig müszaki kutatásokat és bonyolult méréseket végez.

Robbantó 231.13
Kivételezi a robbantó anyagot a raktárból és mindenekfelett maga végzi el a robbantást abban az országban érvényes jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, ahol mesterségét folytatja. Felügyel az esetleg hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Fejtő-vájár; szikla-bányász; fejtési frontbányász 232.12
Végzi a fejtést gépi eszközöket használva /pneumatikus vagy elektromos gépeket/ és/vagy kivágási munkával előkésziti az érc vagy blokk-omlást.

Esetleg megtölti a bánya-lyukakat elektromos gyujtással vagy gyutaccsal és elvégzi a gyujtást. Előkészíti a frontot és gondoskodik annak biztositásáról, különösen a sorozatrobbantás előtt és a sorozatrobbantás után, biztositja a front kivágását és a lefejtett érc rakodását végző munkások munkahelyének biztonságát.

3

Vasipar

310-311 VEZETŐKÁDEREK, MESTEREK ÉS TECHNIKUSOK ÉS KARBANTARTÓ SZOLGÁLAT

Vezetőkáderek, mesterek és technikusok 310
/Pl.: üzemmérnök, üzemfőnök, osztályvezető, üzemsegédvezető, művezető, valamint vegyész, fizikus és egyéb tudományos személyzet, kutató és ellenőrző személyzet./
Irányitja, felügyeli és/vagy ellenőrzi egy vasüzem egy vagy több osztályát vagy tevékenységét, vagy valamennyi osztályát vagy tevékenységét vagy pedig müszaki kutatásokat vagy bonyolult méréseket végez.

Müszaki ellenőr 310.51
A vasiparban ellenőrzi a termékek minőségét a termelés különböző fázisaiban, hogy határozzon azok átalakitása vagy felhasználása felett.

Karbantartó szerelő 311.11
Megszünteti a zavarokat valamennyi gépi berendezésben, a csatornahálózatban és az armaturákban a kohóknál, az acélmünél és a hengerdében.
Maga biztositja a szerszámokkal vagy egyszerü gépekkel elvégezhető javitásokat és elvégezteti az egyéb munkákat esztergályosokkal, gyaluló munkással, stb.
Örködik afelett, hogy a cserealkatrészek rendelkezésre álljanak, hogy a zavarok a lehető leggyorsabban elháríthatók legyenek.

Karbantartó elektromos szerelő 311.21
Felügyel az elektromos mechanizmusok és berendezések felett és kijavitja azokat a kohó, az acélmükemencék és a hengersorok részlegeiben.
Felkutatja a zavarok okait és maga megszünteti azokat.

Hőállóanyagburkolatok javitásával foglalkozó kőmüves 311.31
Elvégez minden kőmüves munkát a hőálló anyagból készült mindenféle burkolaton, pl. a kemence és öntő üst burkolatának leválasztását és felújitását.

312 KOHÓ

Zuzó csoportvezető, mechanikai előkészitési felügyelő 312.12
Irányitja és felügyeli a hengeres vagy lapátos zuzdába beosztott munkásokat, akik az ércblokkoknak a kohó szabályszerü müködéséhez megkövetelt méretekre zuzását végzik.
Szabályozza a hengerek vagy lapátok, pofák távolságát, kicseréltetni az elhasznált hengereket és lemezeket, az eltörött rugókat, stb.
Ugyanezt a munkát elvégezheti a mészégetőben.
Esetleg ellenőrzi a rostáló osztályt.

Első rakodó munkás 312.13
Vezérli a csilléket és/vagy a megfelelő szállitó eszközöket és ellenőrzi az érc-, az adalék-, a koksz és vasdarabok rakodását, örködve afelett, hogy az öntési ágyak alkotó elemeit a gyüjtőgépek kellő mennyiségben gyüjtsék össze és azokat a kohók teheremelőjéhez továbbitsák. Megfelelő mértékben elvégzi ugyanazon ércfipusokat, adalékokat vagy kokszot tartalmazó különböző csillék sulyának összeadását, hogy ilymódon gondoskodhassék az egyes "terhek" kiegészitéséről.
Szabályozza a billentő és mérlegelő berendezést.

Teherfelvonó kezelő 312.15
Felügyel a teherfelvonó vezetése felett vagy maga vezeti a teherfelvonót, amely a kohó kemencetorok harangja felé emeli az ércet, az adalékokat és a kokszot. Különösképpen felügyel a koksz mérlegelése, a csillék rakodása, menete és a kirakása felett, a forgó tölcsér működése és a harang kinyitása és bezárása felett.
Biztositja a kohó megtöltését és a kivánt szinten tartja a terhelést.

Felügyelő a kemencetoroknál 312.16
Felügyel egy vagy több kohó megrakási müvelete felett és ellenőrzi a kohóba vetendő ércek, adalékok és koksz mennyiségét és fajtáját.
Együttmüködik a rakodó munkásokkal és a torok-harang gépésszel, hogy kellő időben biztosithassák a teher és a koksz továbbitását a kohóhoz és felügyel a kemencetorok tölcsérébe történő beforditás felett és a harang leengedése felett.

Gépész a kemencetorok harangnál 312.18
Irányitja egy kohó kemencetorok-harangjával kapcsolatos müveleteket. Őrködik a kohóba vetés szabályszerüsége felett és a bevetendő nyersanyagok egyenletes elosztása felett. Vezérli, a rakodó-siló felügyelővel és a kemencetorok-felügyelőkkel együttmüködve a kohóba bevetendő koksz és "teher" odaszállitására rendelt szállitóberendezést, a rakodási tervnek megfelelően.
A kisebb javitásokat maga végzi.

Másodolvasztár 312.23
Együttmüködik az első olvasztárral az öntőcsatorna előkészitésében, jó állapotban tartásában és kellő müködtetésében és/vagy a csorgató árok előkészitésében, jó állapotban tartásában és helyes müködtetésében a kifolyatás érdekében és szabályozza a folyékony öntvények folyását a csatornában vagy biztositja az öntőüstök megtöltését.
Segiti az első olvasztárt a különböző feladataiban, amelyekkel meg van bizva, vagy amelyek őt terhelik.

Harmadik olvasztár 312.24
Őrködik a salak lefolyócsatorna jó állapotban tartása felett, kinyitja és eltömi a salak kifolyó-nyilást és végzi a salak betöltését az üstökbe, esetleg a salak keverésével a hengerde forgácsához, homokhoz és más adalékanyagokhoz, valamint a salakszemcsék keverésével. Foglalkozik az üres salaküstöknek a kellő időben történő elhelyezésével és a telt üstök emelésével.
Segit az első és másodolvasztárnak az öntés pillanatában.

Keverő munkás 312.28
Vezérli az öntvény-keverési müveletet az előirt mennyiségnek megfelelő megtöltés és az öntvénynek az öntő-üstbe forditása érdekében.
Szabályozza a keverő fütését, biztositja a karbantartását és esetleg feljegyzi a kezelt öntvény mennyiségét.

Gázelvezető készülékkezelő 312.33
Felügyel a fujtatott levegő ujrafütése felett és a kohók levegővel ellátása felett.
Szabályozza a gáz- és légelzáró tolattyu müködtetését, a gázfogyasztást és a levegő fütését a rekuperátorban /Cowper készülék/. Felügyel a piriométerek és manométerek felett és szabályozza a gáz/levegő keverési arányát.
Egyes esetekben egy második készülék-kezelő segitségét veszi igénybe, feladata kevéssé bonyolult részeinek teljesitésében.

Udvaros csoportvezető 312.41
Előkészíti egy vagy több kohó öntési tervét, és felügyel a müveletek lefolyása felett az öntés során. Irányitja egy müveleti csoport munkáját, amely a kiöntött öntvényt mozgatható darabokra töri és kocsikra vagy csillékbe rakja, hacsak ezeket a különböző munkákat nem gépesitett módon végzik a szóban forgó vállalatnál.

Brigádvezető öntőminta kiöntésénél 312.43
Felügyel az öntőminták kiöntésének munkálatainál, ellenőrzi az öntőminták felrakását és leemelését. Adott esetben feljegyzi a kezelt öntvények mennyiségét.

Első öntőgép-vezető 312.46
Vezérli az öntőgépet, őrködik az üstből eredő öntvény szabályszerü kifolyása felett.
Biztositja a zsirozást és elvégzi a kisebb javitásokat.

Gáztisztitó főnök, fő-gáztisztitó 312.51
Felügyel a gáztisztitó berendezések felett valamint a kisegitő és mellékberendezések felett ellenőrző készülékek sehitségével. Őrködik a személyzet biztonsága felett, amely neki segédkezik.

Gáztisztitó gépész 312.53
Biztositja a kohó gáztisztitó berendezésének müködését, amelyben a gázt megtisztitják a porszemecskéktől vagy egy száraz elektromos tisztitási eljárással vagy egy nedves eljárás mellett.
Szabályozza a gázok nyomását, a gáznemü anyagok hozamát és a nedves tisztitás esetében a viz hozamát, olymódon, hogy a tisztitás a legjobb feltételek mellett történjék.
Helyrehozza a könnyebb sérüléseket és felügyel azok felett a munkások felett, akik adott esetben alá vannak rendelve.

Préselő mühely brigádvezető 312.61
Vezeti a kohónál a gázból eltávolitott por préselésével vagy brikettgyártással megbizott brigádot. Felügyel a kohó homoknak a koksszal és/vagy érchomokkal való keverése, valamint a keverék tömöritése felett. Esetleg felügyel a kemence-toroknál összegyüjtött homok elvonásának müveletei felett egy vagy több kohó porfazékjában és ennek a homoknak az átalakitóhoz történő elszállitása felett.

Préselő csoportvezető 312.62
Felügyel a préselő mühely összes müveletei felett. Őrködik a keverék jó összetétele felett, a tömörítő szalagok vagy kemencék müködése felett, az égetés és porlasztás és a tömöritett anyagok kiüritése felett.

Első préselő-keverő 312.63
Felügyel a keverő berendezések felett, különösen a tömöritendő keverék odavitele felett, a keverék nedvesitése, valamint a gyurási müveletek felett.
Helyre hozza a könnyebb sérüléseket.
Felügyel az esetleg hozzá beosztott munkások felett.

Préselő-égető 312.66
Felügyel a keverék tömöritésének folyamata felett.
Helyrehozza a könnyebb zavarokat.

312 THOMAS-BESSEMER ACÉL OXIGÉN-KONVERTER

Konverter első munkás 321.33
Kiemeli a konverterből az acél- és salakmintákat.
Elvégzi a mész és ócskavas adagolását az előirt mértékben, és segiti az első konverter-munkást a konverter nyilás karbantartásában.

Elosztó 312.36
Vezérli a konverter müködtetését az öntvény, az ócskavas, a vasérc, a mész stb. megrakásához valamint a gyártott acél megtisztitásához és kiöntéséhez. Esetleg szabályozza a levegő, az oxigén, a vizgőz vagy a szénsav mennyiségét a fujtatás alatt.

Csoportvezető a dolomit-műhelyben 321.51
Ellenőrzi az acélmű dolomit-műhelyében folyó munkálatokat.
Ellenőrzi a dolomit-keverék gyártásának különböző fázisait és azok átalakítását tűzálló téglává valamint a konverterek falazását és azok fenekének teritését.
Megszervezi azokat az intézkedéseket, amelyeket a müszaki meghibásodások elkerülése érdekében kell tenni és feljegyzi az elvégzett munkákat.
Felügyel az esetleg hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Konverter kőmüves 321.54
Kijavitja vagy kicseréli a konverter falak és nyilás hőálló bélését és teriti az új hőálló burkolatot.
Foglalkozik a konverterek szárításával és fütésével, amelyek bélelését ujra elvégezte és azokat müködőképes állapotba hozza.

Fenék-döngölő /dolomit-műhely/ 321.56
Döngöléssel kidolgozza a konverterek hőálló fenekét, vagy a dolomitkeverék rázása vagy rezgése utján végzi el ezt a munkát. A konverterek fenekét ellátja farudakkal vagy vas- vagy rézcsövekkel, kiégeti egy kemencében a feneket és visszaveszi az elszenesedett rudakat.
A vállalat nagysága és szervezete szerint a konverter fenekének kidolgozása a következőképpen történik:
Fenék-döngölő: döngöli a feneket és ellátja farudakkal és vas- vagy rézcsövekkel.
Fenék-égető: égeti a konverterek döngölt fenekét egy kemencében, biztositja a kemence vezérlését, ellenőrzi az égetés eljárását és esetleg visszaveszi az elszenesedett rudakat.

322 MARTIN KEMENCE

Első gázszerelő a gázgenerátornál 322.11
Felügyel a gázgenerátor müködése és fütése felett, amely a gázt szolgáltatja egy vagy több Martin-kemence részére.
Ellenőrzi a fütési eljárás különböző fázisait és irányitja a berendezés tisztitási munkálatait.
Feljegyzi az általa végzett munkát.
Őrködik a neki segédkező munkások biztonsága felett.

Első munkás a gázgenerátornál 322.12
Egy vagy több gázgenerátort a Martin-kemencékben kiszolgál.
Szabályozza a szén és gőz-levegő keverék érkezését.
Tisztitja a porkeverőket és a gázgenerátor egyéb részeit.

Rakodógép-vezető 332.23
Vezérli a rakodó gépeket egy vagy több acélolvasztó-kemence esetében az ócskavas és az adalékok kemencébe vetéséhez.
Kosaras rakodóval történő rakodás esetében vezérli a görgős rakodóhidat.
Őrködik a gép karbantartása és zsirozása felett, amelyet reá biztak és segit a javitási munkákban.

Billentő 322.25
A Martin-kemence mindegyik megrakásánál méri az ócskavas és/vagy szükséges olvasztó anyag mennyiségét.
Feljegyzi a kezelt minőségeket és mennyiségeket.

Másodolvasztár 322.33
Segit az első olvasztárnak a Martin-kemencék megrakásában és karbantartásában. Előkészíti az öntést, kinyitja az öntőnyilást és karbantartja az öntő-csatornát.
Esetleg őrködik az adalékokkal való ellátás és az adalékok mérlegelése felett, valamint/vagy a maradékok kiüritése felett.

323 ELEKTROMOS KEMENCE

Másodolvasztár 323.33
Segit az első olvasztárnak minden munkában.
Esetleg mérlegeli az előirt adalékokat és segitséget nyujt azoknak a munkásoknak akiknek feladata ezeknek az anyagoknak beadagolása az olvasztó kádba. Előkészíti az öntést, kinyitja és becsukja az öntőnyilást. Az öntés után őrködik afelett, hogy az öntőcsatornát ismét jó állapotba helyezzék.

Elektróda kezelő 323.53
Az acélolvasztó elektromos kemence müködéséhez használt elektródák ellenőrzésével van megbizva, feljegyzi azok elhasználását, valamint az elfogyasztott egységeket. Gondoskodik arról, hogy mindig rendelkezésére álljon elegendő számban felhasználható elektróda, és ha lehetséges, kijavitja a törött vagy megrongálódott elektródákat. Elvégzi vagy irányitja a kemence-boltozat pótlását és üzembe helyezését.

Elektróda gyártásvezető 323.54
A Soderberg kemencékhez vagy hasonló kemencékhez a munkapadon átveszi az elektróda-masszákat, amelyek a raktárból érkeznek és bevezeti a száritókamrába, a kemencébe.
Amikor a massza eléri a kivánt száradási fokot, ezt a lágy masszát az elektródák takarójába vagy ingébe helyezi, ezt megfelelő alkalmas szerszámokkal összenyomja és összepréseli addig, amig az a kivánt tömörséget el nem éri.

324 ACÉLMŰ

Öntőtargonca vezető 324.15
Vezeti és kezeli az öntőtargoncát, amely egy acélbugaöntőmühelyben az acéllal megtöltött üstöknek a kemencétől vagy a konvertertől az öntőde halljáig való szállitására szolgál és kiüriti az öntőüstöket az öntőmintákba.

Üstszállitó daru-kezelő 324.17
Vezérli az öntvényt vagy folyékony acélt tartalmazó üstök szállitására szolgáló darut.
A vállalat szervezete és nagysága szerint ezenkivül egyéb szállitásokat és teheremeléseket is végez.
Foglalkozik a daru tisztitásával és zsirozásával.

Hidkezelő 324.19
Vezeti a buga kiemelésére szolgáló gépet.
Ezenkivül az öntőmintákat a padra helyezi az öntéshez.

Csapónyilás-agyagdugó kezelő 324.33
Előkészíti a csapónyilás-agyagdugót olymódon, hogy az acélüstök öntőnyilásait elzárja. Visszahelyezi eredeti állapotába a csapónyilás rudjait. Felügyel az esetleg hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Öntő-kőmüves /bugaöntő mühely/ 324.35
A bugák kiöntése után kitisztitja az öntő-elosztót és előkészíti az uj öntésre.

Öntőminta ellenőr /bugaöntő mühely/ 324.44
Ellenőrzi az öntőminták felhasználását.
Rendszeresen megállapitja az öntőminták karbantartási állapotát, nyilvántartja a repedés, törés stb. következtében visszamaradt öntőminták tipusait és méreteit.
Esetleg irányitja az öntőminta-raktárt.

331 KEMENCÉK /HENGERDÉK/

Buga-számláló /az acélmü és a Pits kemencék között/ 331.03
Gondoskodik az acélbugák szállításának kellő menetéről az öntőmühely és egy vagy több Pits kemence között. Feljegyzi a bugák fajtáit, minőségét, számát és sulyát és ezeket az adatokat a Pits-kemence brigádvezetőjéhez továbbitja, hogy a bugák kemencébe vetése folyamatos lehessen.

Buga-felügyelő /Pits kemencék/ 331.04
Feljegyzi azoknak a bugáknak a minőségét, tipusát és elhelyezését, amelyeke. a különböző Pits kemencékbe bevezettek és onnan kiemeltek, hogy minden pillanatban ellenőrizni lehessen az egyes kemencéket.

Második Pits kemence-fütő, felszinen 331.13
Segédkezik a Pits kemence csoportvezetőnek minden munkájában.
Szabályozza a kemence hőmérsékletét az előirásoknak megfelelően és müködteti, adott esetben, a tető leemelő készüléket.
Őrködik a salak kiemelése felett a Pits kemencékből, ha a hamutérben nincs második fütő, ennek a munkának az elvégzésére.

Pits-kemence másodfütő a hamutérben 331.14
Helyettesiti a Pits kemence brigádvezetőjét a hamutérben végzendő minden munkában.
Őrködik a Pits kemencék rendszeres és szükséges, célszerü tisztitásáról és karbantartja a kivezető nyilást.
Kiüriti a salakot.

Buga-számláló /a Pits kemencék és a hengerde között/ 331.19
A hengerlési terv szerint a hengerde felé továbbitja a Pits kemencéből kijövő bugákat a különböző hengerlési müveletek elvégzésére és a szükséges időben közli a fő-hengerlővel, az első nyirómunkással és esetleg a következő hengersorokkal a kapott méreteket.

Buga-megbi_ott /ujrakeverő kemence - nyomás alatti kemence/ 331.25
A hengerlési terv alapján meghatározza a hengerlendő gyártmányok minőségét, keresztmetszetét és számát. Őrködik afelett, hogy az előkészitő sorok megadják a szükséges mennyiségü anyagot. Felügyel a park ellátása felett, értesiti a hengerlőmühelyt, ha a szükséges mennyiség rendelkezésre áll, és felhatalmazza a billentőt, hogy az anyagokat beforditsa.

Első billentő /ujrahevitő kemence - nyomás alatti kemence/ 331.27
A hengerlési terv alapján megadja az adatokat a hidkezelőnek és a billentőknek a nyomás alatti kemence megrakására, vagyis a hengerlendő gyártmányok elhelyezésére a nyomás alatti kemence bevető készülékének lapján. Eltávolitja a hibás féltermékeket és feljegyzi a kemencébe helyezett minőségeket és mennyiségeket.

332-336 HENGERDE

Második hengerlő /Blooming/ 332.17
A nagy bugáknak bloom-okká átalakulásakor, ellenőrzi a hengerlő müveleteket a régi tipusu hengersorokban a keret kilépésénél. Segédkezik a blooming főhengerlőnek és az első hengerlőnek az esetleges meghibásodások kiküszöbölésében és a hengerek kicserélésének a végrehajtásában.

Motor-gépész 332.23
A visszafordithaté hengersoron kezeli a vontató motort és szabályozza a hengersor menetét a hengerlendő termékektől függően.

Szerelő 332.32
Biztositja az első szerelő vagy az első hengerlő vezetése alatt, leggyakrabban brigád tagjaként, a hengerek felszerelését a hengerdében. Leszereli

és ujra felszereli a hengereket valamint azok tartozékait, igy a vezető asztalt, a vezető-sineket és csapágyakat és a hengerdét menetképes állapotba helyezi.
A leszerelt hengersorok darabjait besorolja a polcokon.

Első nyiró - első vágó 334.14
Nyirja vagy vágja a meleg hengerelt termékeket az előirt hosszuságra.
Őrködik a levágott darabok és a hulladékok kiüritése felett.
Feljegyzi a levágott anyagok hosszát és minőségét.

Hütőrács-vezető 334.16
Vezeti és felügyeli a hütőrácshoz beosztott személyzet munkáját egy hengerdében.
Őrködik a hengerelt termékeknek az egyengető gépekhez vagy a raktárba történő továbbitása felett.
Esetleg feljegyzi a kezelt termékek minőségét és mennyiségét.

Mérlegelő 334.18
Mérlegeli a hengerelt gyártmányokat és feljegyzi a vonatkozó számokat, mint a sulyt, a minőséget, és a gyártmányok hosszát, valamint a hulladékok sulyát brigádonként vagy terhelésenként.
Esetleg felirja ezeket a számokat a megmért darabokra.

Első kikészitő munkás /profil-hengerde/ 334.21
A profil-hengerdében irányitja az egyengetéssel, válogatással, esetleg mérlegeléssel, kiüritéssel és felrakással megbizott munkások egy-egy csoportját a hengerelt termékek tipusának és a megrendeléseknek megfelelően, igy a sineket, profilvasakat, rudvasakat, stb. Ellenőrzi a kezelt termékeket és esetleg azok felrakását és elszállitását. Vezeti a nyilvántartást a mennyiségekről, méretekről és a kezelt gyártmányok minőségéről.

Formázó-egyengető /profil-hengerde/ 334.24
Formázza, egyengeti, a segéd-formázók segitségével, egy profil-hengerde hütőrácsáról érkező hengerelt gyártmányokat, présgépek vagy formázó gépek segitségével.
Esetleg biztositja a formázott gyártmányok kiválasztását, mérlegelését és betárolását.

Brigádvezető /henger-eszterga mühely/ 334.33
Felügyel a henger-esztergályosok munkája felett. Ellenőrzi a hengerek kopásának állapotát, amelyek a hengerdéből visszajönnek és őrködik afelett, hogy azokat kellő időben helyrehozzák. Felelős a henger-raktárért és köteles őrködni afelett, hogy mindig kellő számu henger álljon rendelkezésre, a programban előirányzott profilok részére. Esztergálás után megvizsgálja és igazolja, hogy az egyes hengerek megfelelnek-e a rajznak és a gabaritnak. Esetleg az egyes hengerek részére nyilvántartó lapot állit ki.

Henger esztergályos 334.34
Az esztergapadon, a gabaritnak és/vagy rajznak megfelelően, beállitja az új hengerek profilját vagy az elhasznált hengerek profilját, amelyek a blooming részére és a profil hengersorok részére vannak rendelve. Szabályozza az esztergálást, figyelemmel a henger keménységére és átmérőjére.
Esetleg maga élesiti vágószerszámait.

Mintázó 334.36
A rajznak megfelelően létrehozza az esztergálásra kerülő profilok igen pontos mintáját. A nagyméretü komplikált profilok számára a teljes gabaritot felosztja rész-gabaritokra, amelyek alkalmasak az esztergálásra.
Esetleg maga készitti ki megfelelő vágó-szerszámait.

Védőkorlát és vezetősin-kovacs 334.38
Kikésziti az összes hengerlő-tartozékokat: védőkorlátokat és vezető sineket, a minta-bemeneteket és kimeneteket, a vezető sin-tartókat és egyéb tartozékokat.
A próba-keretben gondosan elrendezi a hengerek tartozékait.

Főhengerlő /hideg lemez-hengerde/ 335.11
Felügyel a müveletek menete felett és irányitja a hideg hengerde munkásait. Foglalkozik a hideg hengerlésre kerülő lemezek szállitásával és rendszeres beállitásával, valamint továbbitja a szükséges iratokat. A hengercserék esetében irányitja a munkálatokat és ellenőrzi, hogy a keretek felszerelését pontosan végezték-e el.

Első hengerlő quarto-állványon /hideg lemez-hengerde/ 335.13
Egy quarto-állvány mögött összegyüjti, a segéd-hengerlővel együtt, a másodhengerlő által bevezetett széles lemezeket /ezt is segiti egy segédmunkás/ és ezeket a lemezeket betárolja. Ellenőrzi a felületi minőséget és a lemezek méreteinek pontosságát. Felügyel a hengersor felett és szabályozza a hengerek nyomását. Kitölti a kisérő nyilvántartó lapokat és a hengereket a csiszolóba továbbitja és végzi a keretek leszerelését és felszerelését a brigádvezető irányitása alatt és a többi munkás segitségével.

Első hengerlő trió-állványon /hideg lemez-hengerde/ 335.16
Kezeli az elektromos vezérlést, felügyel a hengerek menete felett, biztositja a kifogástalan felületi minőséget és őrködik a felett, hogy a hengerlendő gyártmányok az előirt hossz- és vastagság-méretekkel rendelkezzenek. Továbbitja a szolgálati iratokat.

Első csiszoló /hideg lemez-hengerde/ 335.22
Segéd-csiszoló segitségével a lemezeket bevezeti egy csiszoló keretbe és ez alkalommal ellenőrzi a lemezek felületi minőségét és vastagságát.
Szabályozza a hengerek menetét és nyomását.
A hengereket a csiszolóhoz továbbitja és a kereteket főnöke felügyelete alatt leszereli és felszereli.
/A müszaki berendezésektől függően a keret mögött tartózkodik és - egy segéd-csiszoló segitségével - összegyüjti a másod-csiszoló által bevezetett lemezeket./

Főhengerlő /széles hideg lemez-hengerde - Tandem sor/ 335.31
Felügyel a széles hideg szalag-hengerdében folyó müveletek felett. Állandó és általános ellenőrzést gyakorol a hengerlési eljárás felett, valamint a hengerelt gyártmányok méreteinek pontossága és minősége felett, meghibásodások megelőzése céljából biztositja a müveletek szabályszerü menetét és azt, hogy jó minőségü gyártmányt kapjanak.
Ellenőrzi a hengerek állapotát és hütését.
Meghibásodás esetében és a keretek leszerelésekor és ujra felszerelésekor felügyel a munkák felett.
Nyilvántartja az ezekre a munkákra vonatkozó tájékoztatásokat.
Első hengerlő /hideg széles szalag-hengerde - Tandem hengersor/ 335.33
Felügyel a hengerlési eljárás felett egy keret-csoportban.
Esetleg bevezeti a hengerde hengerei közé az acélpengét.
Szabályozza a szükséges hengerlési húzást és nyomást, valamint a sebességet és a hengerek hütését. Kezeli a munkahengerek különböző vezérlő szerveit.
Felügyel a szalag állapota felett a hengerlés folyamata alatt, hogy képes legyen azonnal megállapitani minden a hengerlésnek tulajdonitható hibát. Irányitja a leszerelési és ujra felszerelési munkákat.

Hengerlő /hideg széles szalag-hengerde - visszafordithatő keret/ 335.36
Felügyel a hengerlési eljárás felett egy visszafordithatő keretben. Esetleg bevezeti a széles szalagot a hengerde hengerei közé. Közli a szabályzóval a hengerek nyomását és sebességét és felügyel a szalag állapota felett a hengerlés folyamata alatt.

Szabályozza az emulziós készüléket és ellenőrzi a nyomás, a zsirozás és a süritett levegő szerkezeteket. Cseréli a hengereket.

Főhengerlő /hideg szalag-hengerde/ 335.41
Felügyel a hideg hengerdében folyó müveletek felett; foglalkozik az előtermékekkel való ellátással és a végtermékek szállitásával.
Ellenőrzi ezeknek a gyártmányoknak a minőségét és mennyiségét.
Segédkezik a zavarok elhárításában.
Elkésziti a lemez-hengerlésről szóló jelentést.

Első hideg-hengerlő /hideg szalag-hengerde/ 335.42
A hideg hengersoron hengerli az előzetesen melegen hengerelt szalagokat. A szalagokat a terelőre vezeti, a szalagot bevezeti a hengerek közé és görgőkbe. Szabályozza a hengerek húzását és nyomását, és szalagot átvezetteti a hengerek között. A hengerlés alatt felügyel a felületi minőség felett és ellenőrzi a méretek pontosságát. Esetleg helyesbiti a hengerek szabályzását és kicseréli a megsérült hengereket.

Szabályzó /hideg széles szalag hengerde - Tandem sor/ 335.53
Kezeli a hengerde különböző vezérlő szerveit és szabályozza, az első hideg-hengerlő által adott utasitásoknak megfelelően, a hengerlés sebességét és nyomását.
Szabályozza az emulziós berendezéseket és ellenőrzi a nyomás, zsirozás és süritett levegő készülékeket.

Főformázó /skin-pass/ 335.62
Felügyel a skin-pass keretekben folyó müveletek felett és esetleg a visszafordítható keretekben folyó munkák felett. Ellenőrzi a szalag hengerlést és különösen a méreteket és a felületi minőséget. Utasitásokat ad az alkalmazandó henger-sebességre és az átmenetek számára.
Ellenőrzi a hengerek állapotát és hütését, valamint irányitja a hengerek kicserélésével kapcsolatos munkát.

Első formázó 335.63
A hengerelt és izzitott szalagokat a skin-pass kerethez továbbitja, hogy megkapják a kivánt felületet. Ezután a szalagot a gombolyitóból a hengerek közötti résbe továbbitja, majd innen a tekercselő dobhoz. Szabályozza a hengerek húzását és nyomását és a szalagot a hengerek közé továbbitja.
Leszereli és felszereli a hengereket, a segéd-formázó segitségével.

Fő-fémnyiró /fémnyiró berendezés/ 335.71
Felügyel a lemeznyiró berendezésekhez beosztott munkások és a lemeznyirási müveletek felett. Elosztja a hengerelt lemezeket a különböző berendezések között és őrködik afelett, hogy a vágás a megkövetelt méretek szerint történjék. Esetleg kiemeli a hibás lemezeket. Segit a meghibásodások kiküszöbölésében.
Továbbitja a szolgálati iratokat.

Első fémnyiró /fémnyiró berendezés/ 335.72
Biztositja a fémnyiró berendezés szabályszerü ellátását és a kész gyártmányok szállitását.
Szabályozza az egyengetőt, a hossziránytu fémvágót és a szeletelő gépet.
Őrködik a nyirópengék kellő időben történő kicserélése felett.
Őrködik a berendezés jó állapota felett.
Továbbitja a szolgálati iratokat.

Első fémhántoló /szalag-hántolás/ 336.11
Felügyel a melegen hengerelt kohógyártmányok hántolási munkái felett.
Rendszeresen ellenőrzi a munka minőségét, a hántolási időt, a hántoló fürdő koncentrációját és hőmérsékletét.
Továbbitja a szükséges szolgálati iratokat.

Hántoló /szalag-hántolás/ 336.13
A hántoló fürdőben eltávolitja az oxidokat és a melegen hengerelt gyártmányokat befedő szennyet.
Szabályozza a fürdők savasságát és hőmérsékletét és esetleg ellenőrzi a hántolt terméket.
Kiküszöböli az esetleges meghibásodásokat.

Főizzitó 336.21
Felügyel annak a mühelynek müveletei felett, ahol a hengerelt gyártmányokat izzitják.
Mérőkészülékek segitségével ellenőrzi az izzitó hőmérsékletet, őrködik a megállási idők betartása felett és ebből a célból megad minden utasitást az izzitóknak.
Adott esetben meghibásodás alkalmával megteszi a szükséges intézkedéseket és továbbitja a szükséges szolgálati iratokat.

Első izzitó 336.22
Gondoskodik az izzitó kemence megrakásáról.
Működésbe hozza a kemencéket és őrködik afelett, hogy a hőmérsékletet az előirtnak megfelelően szabályozzák.
Az izzitás müvelete után kiveszi a gyártmányokat és előkészíti a kemence következő megrakását.

Első kikészitő munkás /lemezek/ 336.31
A következő munkákkal megbizott munkás-brigádot vezet: vágás, edzés, simitás, ellenőrzés, rendezés és esetleg mérlegelés és tárolás a lemezek minősége és a megrendelések szerint.
Ellenőrzi a müveleteket és feljegyzi a mennyiségeket, méreteket és minőséget a kikészitett lemezekről.

Első csiszoló-simitó munkás /lemezek/ 336.33
Kezeli a lemez-simitógép vezérlését és szabályozza a görgők közötti távolságot és a bevezető sinek közötti távolságot, a simitandó lemezek vastagsága, szélessége és deformálódása szerint.
Ellenőrzi a lemezek mennyiségét és a méreteket.
Feljegyzi a kikészitett lemezek mennyiségét, méreteit és minőségét.

AZ ÉRCEK ELŐKÉSZITÉSE

Vezetőkáderek, mesterek és technikusok 260/360
/Pl. üzemmérnök, üzemvezető, osztályvezető, üzem-asszisztens, müvezető, valamint vegyész, fizikus és más tudományos kutató és ellenőrző személyzet./
Irányitja, felügyeli és/vagy ellenőrzi a vasérc előkészitésére vonatkozó egy vagy több tevékenységet vagy ezek összességét vagy elvégzi a tudományos kutatásokat vagy bonyolultabb méréseket.

Gép-vezető, gépész 262/362.12
/Targonca, kagyló-szállitó /fémfolyosó/, szállitó szalag, vödrös vagy szoritócsavaros emelők, rázó-rosta, rezgőgép, szemcsézó /Symons-cone/, zuzógép, henger-nyomó, gyalu, mágnesesszeparátor állandó mágnessel vagy elektromágnessel, spirális szeparátor, rezgő-asztal, mészégető, csurgató mosógépek./
Felügyel egy vagy több gép menetének szabályszerüsége felett, müködés közben; biztositja a gép beszabályozását a legjobb teljesitmény elérése érdekében; elvégzi ugyancsak a tisztitást és néha a gép zsirozását is.

Előkészitő 263/363.12
Biztositja az előkészitő gépek és eszközök karbantartását, az előkészi-

tési szolgáltatást és az előkészités felügyeletét, valamint ellátja ugyanezeket a feladatokat a szállitó berendezésekre és tartozékokra vonatkozóan. Vezérli a folyamat lefolyását egy vagy több előkészitési osztályon és felügyel ezek felett a müveletek, igy a zuzás, osztályozás, szétosztás, viztelenités, tisztitás, nedves mosás, pneumatikus mosás, flotáció felett.
Mintákat vesz a keverékércből, az előkészitő gépeken kezelés alatt álló ércből és a szállitó eszközre rakott ércből. A mintákat kezeli koncentrálás, szétmorzsolás, rostálás, mérlegelés és az elemzésre előkészités utján.
Esetleg elvégzi az előkészitő kisérleteket, összegyüjti a próbák eredményét és hozzájárul az eredmények felhasználásához.

Mészégető kezelő 263/363.14
Biztositja a mészégető kemence karbantartását és a részleg müködését, beleértve a gázelszivót és a kemencébe berakó és kemencéből kiemelő berendezéseket. Ellenőrzi és szabályozza az égési hőmérsékletet, a depressziós nyomást valamint az égéshez szükséges levegő érkezési mennyiségét.
Felügyeletet gyakorol adott esetben a hozzá beosztott segédszemélyzet felett.

Kotrógép-kezelő 263/363.17
Ellenőrzi a kemencébe berakó és kemencéből kirakó berendezéseket, a hütő ventilátort és az égési levegőt. Ezenkivül a megfelelő készülékek rendszeres leolvasása utján felügyel az égési hőmérsékletre, amelyet fütőanyag vagy levegő hozzáadásával szabályoz.

Nyers pellet-kezelő 263.363.18
Szabályozza az összetételt, a viz érkezését és a kötőanyagok esetleges hozzá adagolását. Ellenőrzi a méreteket és az előirt tulajdonságokat. Biztositja a berendezés karbantartását és kenését.

4.

Szénbányák és vasipar

KOKSZOLÓ KEMENCE

Vezetőkáderek, mesterek és technikusok 410
/Pl.: üzemmérnök, üzemvezető, osztályvezető, kisegitő üzemvezető, müvezető, valamint vegyész, fizikus és egyéb tudományos, kutató és ellenőrző személyzet./
Irányitja, felügyeli és/vagy ellenőrzi egy vagy több osztály, vagy minden osztály müködését vagy a kokszoló tevékenységét, vagy pedig müszaki kutatási vagy bonyolult mérési munkákat végez.

Szénelőkészitő brigádvezető 411.11
Felügyel az összes zuzó, porlasztó és szénkeverő berendezés felett, amely a kokszoló kemencéhez van rendelve.
Elvégzi különösen a keverékek előkészitésének munkáját és adagolja a különböző keverendő szénfajtákat.
Felügyel az esetleg hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Kemence felügyelő 421.11
Közvetlen felügyeletet gyakorol a kokszoló kemence üzemrészeinek valamennyi üzemeltetési munkája felett. Ellenőrzi a fütési időket és őrködik a desztillációra előirt hőmérsékletek betartása felett. Felügyel a kamrák megrakása és kirakása felett.
Felügyel az esetleg hozzá beosztott segédmunkások és napszámosok felett.

Kemence szabályozó 421.21
Az előirt hőmérsékletek szerint szabályozza a desztillációt a gáz és levegő adagolást vezérelve, valamint a vezetékek irányváltó zárószelepét müködtetve.
Karbantartja a tüzszekrényeket, valamint a kemence egyéb berendezéseit.

Kemencetöltő-gépész 431.11
Táplálja a kokszoló kemence kamráit kemencetöltő csillék segitségével. Berak a csillékbe meghatározott mennyiségü szenet, amit a silóból emel ki, a csillét a kokszoló kemencéig vezeti és tartalmát az üres kamrába forditja be.
A vállalat szervezete szerint kemencetöltő gépész lehet megbizva a kemencetöltő dugasz kinyitásával és lezárásával.

Kemenceüritő gépész 434.14
Vezérli a kemenceüritőt, amelyet a kokszoló kemence kamrája elé vezet; gépi uton felemeli a kemence ajtóját, egy különleges eszköz segitségével kinyomja a kamrán kivülre a fehéren izzó kokszot és visszahelyezi a kamra ajtaját. Tisztitja és esetleg zsirozza a kemence üritőt.

Koksz-targonca gépész 431.17
A kemencéből kijövő izzó kokszot rárakja egy lehütő targoncára. Őrködik afelett, hogy a koksz szabályszerüen legyen elosztva. Az izzó kokszot a hütőtorony alá viszi és a kihült kokszot a tárolóhoz szállitja.
Esetleg tisztitja a targoncákat és pályát.
Az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó 1951. április 18-i szerződés 69. cikkének alkalmazására vonatkozó határozatot kiegészitő határozat 2. cikke rendelkezéseinek megfelelően, az emlitett határozat szövegét közzéteszik, amint a Külön Miniszteri Tanács főtitkára megkapta valamennyi tagállamtól az emlitett rendelkezésben előirt hivatalos értesitést.

Luxemburg, 1963. junius 15.

A Külön Miniszteri Tanács Főtitkára

Christian Calmes

/J.O.C.E. 1963. junius 15-i 89. sz. 163/63. o./

5. 3/65 SZÁMU HATÁROZAT
a tagállamok által a kőszénbányászati ipar érdekében tett intervenciók közösségi rendszerére vonatkozóan /1965. február 17./

A Főhatóság

Figyelemmel a szerződés rendelkezései, és különösen a 2., 3., 4., 5., 47., 64., 68. cikkeire és 95. cikk 1. és 2. pontjára;

Figyelemmel a Külön Miniszteri Tanács keretében 1964. április 21-én összeült tagállamokbeli kormányképviselők között létrejött megegyezésről szóló jegyzőkönyvre /1/;

1. Tekintettel arra, hogy az 1964. április 21-i jegyzőkönyvben a tagállamok kormányai megegyeztek bizonyos elvekben közös energiapolitika megalapozására vonatkozóan, amely magába ölelné a kőszenet, a nyersolajat, a természetes gázt és az atomenergiát; hogy hivatkozással 1964. február 24-i határozatukra, amellyel a Közösségek összeolvadását célozták, megerősitették azt a szándékukat, hogy kidolgozzák és megvalósitsák ebben a keretben a közös energia-politikát, különösen a kereskedelempolitikára, az államok segélynyujtási rendszerére, és a különböző energiaforrások versenyét szabályozó előirásokra vonatkozóan.

Tekintettel ugyanakkor arra, hogy már most jelentkeznek bizonyos sürgető problémák a kőszénbányászat terén; és hogy ezeket sürgősen meg kellene oldani az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződés nyujtotta lehetőségek keretében;

/1/ J.O.C.E. 1964. április 30-i sz., 1099/64. o.

Tekintettel valójában arra, hogy a kőszénbányászatnak szembe kell néznie az energia-piac szerkezeti átalakulásával, amely az importált szén által teremtett feszültség növekedését vonja maga után, aminek különösen a tengeri fuvardijak szintjének alakulása, valamint az egyéb energia-források, mint az ásványolaj és a természetes gáz állandó növekedése is kedvez, hogy ez a szerkezeti átalakulás kivételes racionalizációs erőfeszitésekre kényszerit.

Tekintettel ezenkivül arra, hogy több okból és különösen a szociális juttatások szabályozása tekintetében ezek az átalakulások a kőszénbányászat terén azokhoz a feltételekhez képest, amelyek között a többi ipar fejlődik, rendellenes jellegü terheket vonnak maguk után; hogy az ilyen helyzet keresztezheti a vállalatok ésszerüsitési erőfeszitéseit és akadálya lehet a vállalatok ésszerü vezetésének;

2. Figyelembe véve, hogy a Főhatóság minden tevékenysége, amely arra irányul, hogy ellenőrizze vagy koordinálja azokat az intézkedéseket, amelyek a szénbányászati ipar pénzügyi terheinek enyhitését szolgálhatják, mindenek előtt feltételezi annak pontos és teljes ismeretét, hogy a kormányok mit kivánnak tenni ezen a téren; és hogy a Főhatóság abból akar kiindulni, hogy felkérje a tagállamokat, közöljék vele mindazokat a pénzügyi jellegü intervenciókat, amelyeket közvetve vagy közvetlenül tenni kivánnak a szénbányászati ipar érdekében;

3. Tekintettel arra, hogy miután megállapitotta a közös piac célkitüzéseit és lényeges elemeit, a szerződés az 5. cikkében kötelezi a Közösséget arra, hogy biztositsa a verseny rendes feltételeinek megteremtését, fenntartását és betartását; hogy az olyan állami hozzájárulás a szociális juttatások finanszirozásához, amelynek célja a szénbányászati ipart sujtó rendellenes terhek kiegyenlitése, ne eredményezzen mást, mint a szerződés 1.-4. cikkeiben foglaltaknak megfelelő versenyfeltételek helyreállitását;

Tekintettel arra, hogy a szerződés, a Főhatóságnak módot ad arra, hogy közbelépjen, ha a tagállamok által a szociális szolgáltatások és azok finanszirozásának szabályozásában végrehajtott módositások olyan természetüek, hogy azok meghamisitják a verseny játékát a közös piacon; ezeket a rendelkezéseket azonban olyan időben szövegezték, amikor még nem jelentkezett az energia-piacon az alapvető szerkezeti változások lehetősége és a koordinált kezdeményezések szükségszerüsége abból a célból, hogy helyreállitsák a rendes versenyfeltételeket.

Tekintettel arra, hogy ebben a vonatkozásban és ebben a mértékben, a Közösség most a szerződés által előre nem látott esettel áll szembe, szükségesnek látszik, hogy a 95. cikk 1. pont rendelkezéseinek megfelelően hozzanak szabályozást;

Tekintettel arra, hogy ezen a területen a szénbányászati ipart sujtó rendellenes terhek különösen abból származnak, hogy jelentősen csökken az aktiv bányászok száma és abban jutnak kifejezésre, hogy az aktiv bányászra eső teher aránya a kedvezményezett szerinti szolgáltatáshoz viszonyitva jelentősen nagyobb lett, mint ugyanez az arány egyéb iparokban; hogy a tagállamoknak az az intervenciója, amelynek célja az első aránynak a második arányra visszavitele, a közös piaccal összeférhetőnek tekinthető; hogy ebből az elvből kiindulva, a jelen határozatnak ezen a területen lényegesen hozzá kell járulnia a szénbányászati versenyfeltételek eredeti rendjének visszaállitásához;

4. Tekintettel arra, hogy azok a rendkivüli racionalizálási intézkedések, amelyekre a vállalatokat az energia piacon végbemenő mélyreható szerkezeti változások kényszeritik, megegyeznek a szerződés első cikkeiben kinyilvánitott célkitüzésekkel és megfelelnek a szerződés 3. cikkében jelzett "közös érdeknek"; viszont túl nagy terheket vonnak maguk után ahhoz, hogy a vállalatok ezeket teljes egészében maguk viselhessék;

Figyelemmel arra, hogy a szerződés 2. cikk 2. pontja szerint a Közösségnek kijelölt az a küldetés, hogy olyan feltételeket állitsanak fel, amelyek már önmagukban is biztositják a termelés legésszerübb megoszlását a legmagasabb termelékenységi szint mellett, olyan célkitüzés, amelyet a Közösség-

nek fokozatosan kell megvalósitania, megőrizve a foglalkoztatottság folyamatosságát és elkerülve alapvető és tartós zavarok kiváltását a tagállamok gazdasági életében; hogy a fentiekben leirt feltételek között annak a küldetésnek teljesitése indokolja, hogy a közhatóságok ideiglenesen támogassák a szénbányászati ipar racionalizálási törekvéseit;

Figyelemmel arra, hogy a szerződés 4.c/ cikke szerint meg kell akadályozni, hogy a tagállamok meghamisitsák a versenyfeltételeket a közös piacon belül; és hogy ebből a célból megvonták tőlük azt a jogot, hogy segitséget nyujtsanak vagy szubvenciókat adjanak a szén- és acélgyártó vállalatoknak; hogy ez a tilalom nem érvényes a segélyezés olyan közösségi rendszerére, amelynek az a rendeltetése, hogy lehetővé tegye a szerződés célkitüzéseinek megvalósitását; hogy a Főhatóság nem talál a szerződésben speciális eszközöket egy ilyen rendszer felállitására; és hogy ebben az előre nem látott esetben a 95. cikk 1. bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni ahhoz, hogy kövessék a szerződés első cikkeiben kifejezésre jutó célokat;

Figyelembe véve, hogy a szénbányászati ipar közösségi segélyezési rendszerének felállitása nem jelenti szükségszerüen, hogy a pénzalapok közösségi forrásból származzanak; de a rendszernek közösségi jellege kell legyen, amely a következőkből ered:

- olyan jellemzőkkel kell rendelkezzen, amelyek feltehetően garantálják, hogy a segitség megfelel a közös érdeknek és a szigoruan szükséges mértékre korlátozódik;

- a tagállamok arra vannak kötelezve, hogy a segély folyósitása előtt elnyerjék a Főhatóság engedélyét;

- a Főhatóság fel van ruházva a szükséges ellenőrzési és közbelépési hatáskörrel, avégett, hogy a segélyek helyes felhasználása biztositható legyen;

Figyelemmel arra, hogy ebben a perspektivában általánosságban ki kell zárni annak lehetőségét, hogy olyan segélyeket nyujtsanak, amelyek viszonylagos jelentősége vagy különleges módozata olyan természetü lenne, amely zavarja a közös piac jó működését, olyan mértékben megváltoztatva az árucsereforgalom feltételeit, amely a közös érdekkel ellentétes;

Figyelemmel arra, hogy a pozitiv racionalizáció e területén a segélyeknek arra kell szolgálniok, hogy részben finanszirozzák a kivételes jellegü kiadásokat, amelyekkel hozzájárulnak a jövedelmezőség növeléséhez; hogy ezek a kiadások nemcsak az üzemeltetés feltételeinek javitására irányulhatnak, hanem a szén jobb értékelésére is; hogy ezeknek természetesen csak akkor van értelmük, ha a vállalatok rendelkeznek a megfelelő széntartalékokkal;

Figyelemmel arra, hogy a pozitiv ésszerüsitési törekvéseket veszélyeztetné, ha a szénbányászati ipar nem rendelkeznék elegendő minősitett és állandó munkaerővel; hogy tehát elő kell irányozni azt a lehetőséget is, hogy olyan segélyeket nyujtsanak, amelyek rendeltetése a munkaerő toborzás, kiképzés, átképzés és a személyzet stabilizálása, ha mindez kiegésziti vagy előmozditja a pozitiv ésszerüsités programjának megvalósitását;

Figyelemmel arra, hogy a negativ ésszerüsitésekhez nyujtandó segélyeknek arra kell szolgálniok, hogy fedezzék a berendezések bezárásával együttjáró költségeket; hogy őrködni kell a felett, hogy ezt a határt ne lehessen túllépni és hogy ebből a célból meg kell határozni azoknak a költségeknek különböző kategóriáit, amelyek a bezárásból eredhetnek, hogy nincs azonban ellenvetés azzal szemben, hogy ezen a határon belül a segély a gyakorlatban átalány jelleget öltsön;

Figyelemmel arra, hogy abban a mértékben, amelyben egy regionális terület fejlődési lehetőségei még nem elegendőek, a vállalatoknak a szénpiac új feltételeihez történő alkalmazkodása olyan természetü is lehet, ami sulyos zavarokat vonhat maga után a gazdasági és társadalmi életben; hogy az ilyen kockázat kizárása érdekében szükség lehet arra, hogy az ésszerüsitési intézkedések ritmusát és a vállalatokra ebből háruló terhek fedezését szolgáló segélyeket átalakitsák;

Figyelemmel arra, hogy a szénbányászati ipar jelenlegi fejlődési kilátásai arra engednek következtetni, hogy a pénzügyi beavatkozások területén, az igy előirányzott különböző segély-kategóriák hatékony eszközei annak, hogy eleget tegyenek a szerződés első cikkeiben kifejezésre juttatott célkitüzésekből származó gazdasági és szociális követelményeknek;

Figyelembe véve, hogy e határozat végrehajtását olyan rendelkezésekkel kell biztositani, amelyek lehetővé teszik, hogy a Főhatóság célszerüen gyakorolja engedélyezési jogát, és hogy rendelkezzék mindazon feltételekkel, amelyek az utólagos ellenőrzés gyakorlásához szükségesek és hogy visszavonhassa az engedélyt, ha az már nem indokolt; hogy ugyanebben a szellemben a Főhatóságnak módjában kell állnia, hogy meggátolja azt, hogy a segélyben részesülő vállalatok - akár eladási ártételeik alkalmazásával, akár árkiigazitás utján - olyan mesterségesen alacsony árakat alkalmazzanak, amelyek a közös piac jó müködését zavarnák;

A tanácsadó bizottság véleményének megkérdezése és a Tanács egyhanguan hozott egyező véleménye alapján:

a következőképpen határozott:

Első cikk. - 1. A tagállamok minden évben legkésőbb november 1-ig kötelesek bejelenteni a Főhatóságnak minden pénzügyi jellegü intervenciót, amelyet közvetve vagy közvetlenül tenni szándékoznak a következő naptári év folyamán a szénbányászati ipar javára.

Ezeknek az intervencióknak az indokait és pontos hatályát közölni kell. Az 1965. évre ezt a bejelentést 1965. április 15. előtt kell megtenni.

2. Ami a pénzügyi jellegü intervenciókat illeti, a szénbányászati iparban a szociális juttatások terén, a tagállamok ezenkivül kötelesek a Főhatóságoknak 1965. április 15-ig bejelenteni:

- az 1965. január 1-én hatályos törvényi és rendeleti előirásokat;

- a szociális juttatások összegét, kategóriánként megkülönböztetve, amelyeket 1964. év során folyósitottak a szénbányászatban jelenleg és korábban alkalmazott dolgozóknak, családjuknak valamint e juttatások kedvezményezettjeinek számát;

- a különböző forrásokat és azok összegét, amelyek az előző pont szerinti juttatások finanszirozását biztositották.

Az 1. pont szerint minden évben bejelentett finanszirozási előirányzatokhoz csatolni kell a szociális juttatások finanszirozása tárgyában a jelen pontban emlitett adatoknak napra kész állapotra történő kiegészitését.

3. Ha a tagállamok a naptári év folyamán az 1. és 2. pontokban felsoroltak kiegészitéseként pénzügyi jellegü intervenciót szándékoznak tenni, ezt a Főhatóságnak kellő időben bejelenteni kötelesek, hogy a Főhatóság tanulmányozhassa a tervezett intézkedéseket és azokról a fent előirányzott eljárásnak megfelelően nyilatkozhassék.

2. cikk.- 1. A Főhatóság, a Tanáccsal folytatott tanácskozás után, engedélyezheti a fenti 3.-5. cikkekben előirányzott segélyeket, feltéve, hogy azok nem olyan természetüek, hogy a közös piac jó müködését zavarják.

Az érdekelt tagállam a fenti bekezdésben jelzett intézkedéseket a Főhatóság előzetes engedélye nélkül nem foganatosithatja.

2. A közös piaccal összeegyeztethetőnek kell tekinteni a tagállamoknak a szociális juttatások finanszirozására vonatkozó olyan intervencióit, amelyeknek az a hatása, hogy a szénbányászati ipar vállalatai részére az aktiv bányászra eső tehernek a kedvezményezettenkénti szolgáltatásokhoz viszonyitott arányát arra a szintre viszi, amely az egyéb iparokban érvényesülő hasonló aránynak felel meg.

3. A szerződésből eredő minden egyéb pénzügyi segélyről és beavatkozásról a Főhatóság a szerződésben foglalt eljárások és szabályok szerint nyilatkozik.

3. cikk. - 1. A Főhatóság engedélyezheti, hogy az államok olyan segélyeket nyujtsanak a vállalatoknak, amelyeknek célja, hogy azokat részlegesen segitsék a kivételes jellegü kiadásaik finanszirozásában, amelyekkel rentabilitásuk emeléséhez járulnak hozzá pozitiv racionalizálások segitségével, különösen pedig olyan kiadások finanszirozásához, amelyeket a vállalati székhelyek koncentrálása von maga után, üzemük gépesitésének növelését szolgáló beruházási kiadásaik, a szén jobb értékelését szolgáló beruházási kiadásaik és a bányák nagyobb biztonságát lehetővé tevő beruházási kiadásaik finanszirozásában.

A segélyeket csak olyan vállalatoknak szabad nyujtani, amelyek igazolják, hogy

- legalább három rendes üzemeltetési évnek megfelelő feltárással és legalább húsz évre szóló tartalékkal rendelkeznek;

- annak a beruházási programnak megvalósitása, amelynek finanszirozásához az állam segitségét kérték, állandó árak mellett a termelési költségek lényeges csökkentéséhez vezet vagy a széntermékek értékének lényeges növekedését idézi elő.

2. A Főhatóság engedélyezheti olyan állami segélyek nyujtását, amelyeknek rendeltetése a személyzet toborzását, képzését, átképzését és stabilizálódását szolgáló kiadások finanszirozásának megkönnyitése és amely kiegészit vagy előmozditja a fenti 1. pontban jelzett kritériumoknak megfelelő pozitiv racionalizálási program realizálását.

4. cikk. - A Főhatóság engedélyezheti, hogy az államok segélyt nyujtsanak a vállalatoknak ahhoz, hogy berendezéseiket teljesen vagy részlegesen bezárják /negativ racionalizálás/; a segély csak a következő kiadások fedezésére szolgálhat:

1. Kizárólag olyan vállalatokat terhelő költségek, amelyek a bezárást végrehajtják:

- olyan szociális juttatások kifizetését jelentő kivételes terhek, amelyeket a dolgozók nyugdijköteles korhatár elérése előtti nyugdijba helyezése von maga után;

- egyéb kivételes kiadások olyan dolgozók számára, akiket az üzem bezárása következtében állásuktól megfosztottak;

- nyugdijfizetés, a törvényes nyugdijrendszeren kivül, olyan dolgozóknak, akiket az üzem bezárása következtében állásuktól megfosztottak és akiknek még a bezárás előtt joguk volt erre;

- ingyenes szénjárandóság szállitása olyan munkások számára, akiket a bezárás következtében állásuktól megfosztottak és akiknek erre még a bezárás előtt joguk volt;

- adóügyi rendelkezésekből eredő hátralékos terhek;

- a bezárás következtében a mélyben szükségessé váló kiegészitő biztonsági munkálatok;

- későbbi bánya-károk;

- vizszolgáltató és az elhasznált viz elvezetését végző szerveknek nyujtandó téritésekből eredő hátralékos terhek.

2. Az 1. pont alatt jelzett és egyéb vállalatokat terhelő kiadások:

- a szociális terhek fedezéséhez - a törvényes rendszeren kivüli - hozzájárulások növekedése annak következtében, hogy a társadalombiztositási terheket fizetők száma, a bezárások folytán csökken;

- bányavizelvezetési munkák által előidézett kiadások növekedése;

- vizszolgáltató vállalatoknak és az elhasznált viz elvezetésével megbizott vállalatoknak járó hozzájárulások megnövekedése; amennyiben ez a többlet abból származik, hogy a bezárás következtében a hozzájárulási arány megállapitásának alapjául szolgáló termelés csökkenéséből keletkezik.

A segély átalány-segély jellegü is lehet a bezárási költségek határain belül.

5. cikk. - 1. Ha a vállalatok alkalmazkodása a szénpiac új feltételeihez olyan természetü, hogy az sulyos zavarokat von maga után egy regionális térség gazdasági és szociális életében, mivel a regionális fejlesztés lehetőségei még nem kielégitőek, a Főhatóság engedélyezheti, hogy az államok olyan segélyeket nyujtsanak, amelyek rendeltetése annak lehetővé tétele, hogy megfelelő ütemben racionalizálási intézkedéseket tehessenek.

2. Az engedély csak egy évi időtartamra adható. Az engedély megújitható. Az 1968. év folyamán nyujtandó segélyekre vonatkozó megújitás csak a Tanács által egyhangu határozatban kifejezett egyező vélemény alapján engedélyezhető.

6. cikk. - 1. A tagállamok kormányai kérelmükhöz csatolni kötelesek azokat az okmányokat, amelyekből kitünik, hogy a jelen határozat 2.-5. cikkeiben foglalt feltételek teljesitve vannak és különösen közölniök kell a következő adatokat:

a/ a negativ racionalizálásra vonatkozó segélyeknél:

- a bezárási müvelet kezdetének és végének tervezett időpontját;

- a racionalizálás költségeit,

b/ a pozitiv racionalizálásra vonatkozó segélyeknél:

- a szóban forgó müveletek kezdetének és végének tervezett időpontját,

- a tervezett beruházások költségeit és az előirányzott segélyezés módozatait és a segély összegét.

2. Annak biztositása céljából, hogy a Főhatóság által engedélyezett segélyeket a jelen határozat 2.-5. cikkeiben foglalt céloknak megfelelően használják fel:

a/ a Főhatóság az engedélyt bármilyen megfelelő feltételhez kötheti;

b/ az érdekelt vállalatokra nézve korlátozhatja a szerződés 60. cikkében részükre biztositott jogot a világpiaci árszinthez való alkalmazkodásra és kötelezheti ezeket a vállalatokat minimális árak tartására. Valamely vállalat részéről elkövetett jogszabálysértés esetében a szerződés 64. cikke alkalmazandó.

3. A Főhatóság megfelelő ellenőrzést végezhet a vállalatoknál.

4. A Főhatóság visszavonhatja az engedélyt, vagy módosithatja annak érvényességi határidejét, ha tudomására jut, hogy a segély már nem felel meg a jelen határozat 2.-5. cikkeiben emlitett feltételeknek, vagy a segélynek vagy a felhasználásának tényleges következményei ellentétesek az engedélyezésénél megkövetelt feltételekkel. Az érdekelt tagállam köteles azt a határidőt betartani, amelyet a Főhatóság az engedély visszavonásáról, vagy érvényességi határidejének módositásáról szóló határozatában előirt.

7. cikk. - A jelen határozat 1965. március 1-én lép hatályba. 1967. december 31-én hatályát veszti.

Ezt az időpontot megelőzően adott engedélyek az 1968. év folyamán nyujtandó segélyek fedezését szolgálhatják.

A jelen határozatot a Főhatóság 1965. február 17-i ülésen hozta és fogadta el.

A Főhatóság nevében

az elnök

Dino del Bo

/J.O.C.E. 1965. február 25-i 31. sz. 480/65. old./

BÉREZETTEK ÉS SZOCIÁLIS JOG

ESZAK

II. Kommentár

TARTALOM

Oldal

1. BEVEZETÉS

1. FEJEZET

A SZERZŐDÉS SZOCIÁLIS TERÜLETRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEI 389

I. - Bevezető cikkek 389

2. Általános elvek

II. - A szerződés egyéb rendelkezései a szociális területre vonatkozóan 391

3. Általános kérdések
4. A Főhatóság általános tanácskozói és orientációs küldetése, 46. cikk
5. Munkások átképzése és az ipari visszaállitás
6. 56. cikk 1. pont
7. 56. cikk 2. pont
8. A bérezettekre vonatkozó rendelkezések, 68. cikk
9. A dolgozók szabad vándorlása, 69. cikk
10. A vándormunkások társadalombiztositása
11. A Főhatóság küldetése a müszaki és gazdasági kutatás terén, 55. cikk
12. A Főhatóság küldetése a beruházások terén, 54. cikk
13. A vállalatok támogatása nyilvánvaló válság időszakában a foglalkoztatás fenntartásának biztositása céljából, 58. cikk 2. pont
14. Az államoknak a versenyfeltételeket veszélyeztető cselekményei, 67. cikk
15. A vállalati egyesülések, 48. cikk

II. FEJEZET

AZ ESZAK SZOCIÁLIS TEVÉKENYSÉGE 400

16. Bevezetés

I. - Alkalmazási feltételek 400

17. Szakmai képzés
18. A dolgozók szabad vándorlása
19. A dolgozók átirányitása
20. Vállalatok átalakitása

II. - Élet- és munkafeltételek 405

21. Bérek, társadalombiztositás és munkafeltételek
22. Orvosi ellátás, egészségügy és munkabiztonság
23. Szociális lakások

1. BEVEZETÉS. - Bár az ESZAK megalakitásáról szóló szerződés lényegében gazdasági természetü, már előszavából is kitünik, hogy közvetve és hosszabb távlatban politikai célokat is követ, éspedig a világbéke megőrzését egy szervezett Európa megteremtése utján. Az Európai Közösség megteremtésével, az első fázisban két alapvető iparra korlátozva, szándékozták az ESZAK létrehozói lefektetni a politikailag egységes Európa első alapjait. Ennek a Közösségnek közvetlen célja közös gazdasági fejlesztési alapok lefektetésével "az alapvető termelési ágak expanziója.

A gazdasági cél megvalósitása mindazonáltal nem szolgálhat kizárólag politikai célokat. A szerződés előszava a politikai és gazdasági célok mellett kifejezetten emlitést tesz egy szociális célról is: az életszinvonal emeléséről. "Az életszinvonal emelését a tagállamokban" /Szerződés 2. cikk/ és" ... az élet- és munkafeltételek megjavitását, amelyek a feladatkörébe tartozó iparágakban lehetővé teszik a fejlődés kiegyenlitődését /3. cikk e/ alpont/, a Közösségnak mindenekelőtt gazdasági tevékenységi módszerekkel kell előmozditania: "... Közös Piac segitségével" /2. cikk/. A szociális célok megvalósitásának csak lényegesen kisebb mértékben kell közvetlen szociális tevékenységi módszerrel történnie.

A Szerződés szociális téren a Közösségnek pontosan körülirt jogokat biztosit. Ez nem is történhetett másként, hiszen a Párisi Szerződés két ipari szektorra korlátozott integrációt valósit meg, a gazdasági élet minden egyéb ágát kizárva, amelyektől pedig a munkások nagyobb része függ: az államoknak a maguk részére kellett fenntartaniok a szociális politika irányitását azért, hogy a dolgozók összességének szociális életében a torzulások elkerülhetők legyenek.

I. FEJEZET

A SZERZŐDÉS SZOCIÁLIS TERÜLETRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEI

I. - BEVEZETŐ CIKKEK

2. ÁLTALÁNOS ELVEK. - A szerződés 2. cikk első bekezdése a Közösséget a gazdasági fejlesztésre vonatkozó feladat mellett azzal is megbizta, hogy "... járuljon hozzá a tagállamokban a foglalkoztatottság müveléséhez és az életszinvonal emeléséhez ...". Ezt a kettős, gazdasági és szociális küldetését ..." a közös piac megteremtése utján", tehát a gazdasági tevékenység eszközeivel kell teljesitenie.

Ugyancsak a 2. cikk, amellett, hogy a hangsulyt hasonlóképpen a Szerződés gazdasági jellegére fekteti /"Meg kell valósitania azon feltételek progresszív kialakitását, amelyek önmaguktól biztositják a termelés legésszerübb felosztását a legmagasabb termelékenységi szinten"/ nem mulasztja el a szociális szempont kiemelését sem /"teljes mértékben védve a foglalkoztatottság folyamatosságát ..."/.

A 3. cikk, amely hét pontban határozza meg a Közösség céljait, hat gazdasági célt jelöl meg /a, b, c, d, f és g alpontok/ és egy szociális célt /e alpont - "előmozditani a munkaerő, az élet- és munkafeltételek megjavitását, ami a feladatkörébe tartozó iparágaknak a fejlődés során való kiegyenlitődését teszi lehetővé"/. Meg kell még jegyezni, hogy bár a Közösség

valamennyi intézménye köteles ezeket a célokat "az erre vonatkozó hatásköre keretében ..." /3. cikk 1. bekezdés/ megvalósitani, ezt csakis "... a jelen szerződésben előirányzott feltételek mellett ..." /5. cikk 1. bekezdése/ teheti meg. Ebből az utóbbi rendelkezésből az következik, hogy a Közösség és az azt alkotó különböző intézmények hatásköre korlátozott, mind a Szerződés alkalmazása területén, mind pedig hatáskörük konkrét gyakorlását illetően: a Közösség intézményei, és különösen a Főhatóság a szerződés bevezető cikkeiben felsorolt különböző célok megvalósitása tekintetében csakis olyan mértékben tevékenykedhetnek, amilyen mértékben kifejezett rendelkezések rájuk ilyen tevékenységeket ruháznak; ez egyébként kifejezésre jut a 8. cikkből is. /"A Főhatóságnak az a feladata, hogy biztositsa a jelen szerződés által rögzitett célok elérését, a szerződésben előirányzott módozatok szerint"/.

Mindazonáltal nem szabad lebecsülni a szerződés első cikkeiben kifejezésre juttatott elvek értékét. A Főhatóság tevékenysége során köteles állandóan tiszteletben tartani a 2.-5. cikkeket, mert azok rögzitik a Közösség alapvető céljait.

A Bíróság az 1958. junius 21-i itéletében /8-57. sz. ügy/ hangsulyozta, hogy a Közösség intézményei a 3. cikkben felsorolt egyes célokat nem követhették a cikkben előirányzott más céloktól elszigetelten. Még akkor is, ha ezeknek a céloknak az összeegyeztetése teljes mértékben nem is mindig sikerül, továbbra is érvényes az az elv, hogy minden célt globálisan kell értékelni és a közös érdek figyelembevételével kell megvalósitani /1/.

Ki kell emelni végül az 5. cikk két rendelkezését, amelyeknek különlegesen fontos szerepük van a Főhatóság szociális tevékenységében: a Közösség megvilágitja és megkönnyiti az érdekeltek tevékenységét azáltal, hogy in-

---

/1/ A Szerződés 95. cikk 1. bekezdésének három alkalmazási esete /"A jelen szerződésben nem szabályozott minden olyan esetben, amikor a Főhatóság határozata vagy ajánlása mutatkozik szükségesnek annak érdekében, hogy a szén és acél közös piacának müködésében az 5. cikk rendelkezéseinek megfelelően megvalósitsa a Közösségnek a 2., 3. és 4. cikkekben meghatározott céljai valamelyikét, ezt a határozatot vagy ajánlást a Tanácsnak egyhangu határozattal adott egyező véleménye alapján és a Tanácsadó Bizottsággal történő tanácskozás után lehet kiadni"/ példákkal szolgál a szerződésnek a bevezető cikkekben kifejtett gazdasági és szociális céljai összeegyeztetésére.
Az 1958. november 5-i 27/58. sz, határozat " ... olyan pénzügyi segitség nyujtására vonatkozóan, amelynek célja, hogy könnyitse azt a helyzetet, amely a széniparban a foglalkoztatottság folyamatosságát veszélyeztető rendkivüli tartalékkészletek felgyülemléséből keletkezett" /J.O.C.E. 23. sz. 1958. november 14., 486/58. old./, többek között annak a szükségessége indokolta, hogy " ... azonnal könnyiteni kell az olyan helyzeten, amely veszélyezteti a foglalkoztatottság folyamatosságát".
Az 1959. március 25-i 22/59. sz. határozatban " ... olyan speciális juttatások bevezetésére vonatkozóan, amelyek azt célozzák, hogy a belga szénbányák munkásait segitsék, akik részlegesen kénytelenek voltak közösen munkanélkülivé válni a vállalat piaci értékesitési lehetőségeinek hiánya miatt" /J.O.C.E. 1959. április 3-i 21. sz. 418/59 old./, indokai között hangsulyozta, hogy fenn kell tartani azt a személyzeti létszámot, amely feltétlenük szükséges a bányavállalatok rendes tevékenységéhez, hozzájárulván egyben a strukturális alkalmazkodás problémáinak megoldásához.
Végül az 1965. február 17-i 3/65. sz. határozatban " ... tagállamok által a szénipar érdekében teendő beavatkozások közösségi rendszerére vonatkozóan" /J.O.C.E. 1965. február 25-i 31. sz. 480/65. old./ a közhatalom ideiglenes támogatási tevékenységét gazdasági természetü érvekkel támasztja alá, hangsulyozva mindazonáltal a foglalkoztatottság folyamatossága megőrzésének szükségességét. Az egyik "tekintve, hogy" szövegrész kifejezetten említést tesz azokról a gazdasági és szociális követelményekről, amelyek a szerződés első cikkeiben kifejezett célokból folynak.

formációkat gyüjt össze, tanácskozásokat szervez meg, és meghatározza az általános célokat; tevékenységét " ... az érdekeletekkel szoros együttmüködésben ..." fejti ki.

II. - A SZERZŐDÉS EGYÉB SZOCIÁLIS TERÜLETRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEI

3. ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK. - Azokon a szociális rendelkezéseken kivül, amelyek a bevezető cikkekben találhatók és amelyek a Közösség szervei által követendő irány elveket határozzák meg, a szerződés egy sor különleges rendelkezést is tartalmaz a szociális területre vonatkozóan. Ezek a rendelkezések azokat a feltételeket határozzák meg, amelyek mellett az intézményeknek, különösen pedig a Főhatóságnak, tevékenységüket szociális téren ki kell fejteniük.

Mielőtt áttekintenénk azokat a szektorokat, amelyekben a Főhatóság kifejti szociális tevékenységét, röviden ismertetni kell a Szerződés szociális rendelkezéseinek tartalmát, amelyek különösen azokat a helyzeteket érintik, amelyekkel az ESZAK szembe kerülhet.

4. A FŐHATÓSÁG ÁLTALÁNOS TANÁCSKOZÓI ÉS ORIENTÁCIÓS KÜLDETÉSE, 46. CIKK.- "A Főhatóság bármikor tanácskozhat a kormányokkal, különböző érdekeltekkel /vállalatokkal, dolgozókkal, fogyasztókkal és nagykereskedőkkel/ és azok társulásaival, valamint bármely szakértővel.

"A vállalatok, a dolgozók, a fogyasztók és a nagykereskedők, jogosultak a Főhatóság elé terjeszteni minden javaslatot és észrevételt az őket érintő kérdések tárgyában."

"A Főhatóságnak, a Közösségre kiszabott feladatok alapján, abból a célból, hogy irányitsa az összes érdekelt tevékenységét és hogy meghatározza saját tevékenységét a jelen szerződésben előirt feltételek szerint, a fenti tanácsadások igénybevétele mellett:

"1. meg kell valósitania a piacok és az árirányzatok fejlődésének állandó tanulmányozását;

"2. időszakonként figyelmeztető jellegü előirányzati programokat kell felállitania a termelés, a fogyasztás, a kivitel és a behozatal tárgyában;

"3. időszakonként meg kell határoznia a korszerüsitésre, a hosszu határidős gyártások irányitására és a termelési kapacitás kiterjesztésére vonatkozó általános célokat;

"4. Az érdekelt kormányok kérésére részt kell vennie a piac fejlődése, vagy a müszaki átalakitások folytán rendelkezésre álló munkaerők tekintetében az ujra alkalmazás lehetőségeinek tanulmányozásában a meglévő iparokban vagy új tevékenységek létesitése utján;

"5. Össze kell gyüjtenie azokat az információkat, amelyek a feladatkörébe tartozó iparágak munkaerői élet- és munkafeltételeinek javitására vonatkozó lehetőségek és ezeket az életfeltételeket fenyegető kockázatok kiértékeléséhez szükségesek.

"A Főhatóság közzéteszi az általános célkitüzéseket és programokat, miután azokat a tanácsadó bizottság elé terjesztette.

"A Főhatóság a fent emlitett tanulmányokat és információkat közzéteheti".

Paul Reuter professzor, az "Európai Szén- és Acélközösség" cimü müvében már előre jelezte, milyen nagy fontossága van a 46. cikknek a Főhatóság tevékenységében: "A Főhatóság azzal, hogy befolyásolhatja az érdekeltek véleményét, egyik legfélelmetesebb hatáskörrel rendelkezik".

A Főhatóság a szociális terület számos szektorában a 46. cikk cimén avatkozik be és fejt ki intenziv tevékenységet. Ez az eset a szakmai képzés, a munkások átképzése, az ipari átalakulás, a bérek, a társadalombiztositás és a munkafeltételek, az orvosi kezelés, az egészségügy és a munkabiztonság és végül a szociális lakásügy terén /2/.

/2/ V.ö. alább, a II. fejezettel.

Információkat gyüjtve, tanulmányokat folytatva és tanácskozásokat rendezve, valamint az igy nyert anyagokat közzétéve, a Főhatóság, az összes érdekelteknek rendelkezésére bocsátja azokat az összehasonlitásra alkalmas adatokat, amelyek különösen a munkások számára állandó összképet nyujtanak és lehetővé teszik számukra, hogy nyomást gyakoroljanak az élet- és munkafeltételek fejlődése során a kiegyenlitődés irányában.

5. A MUNKÁSOK ÁTKÉPZÉSE ÉS AZ IPARI VISSZAÁLLITÁS, 56. CIKK. - Az ESZAK megalakitásáról szóló szerződéssel kapcsolatos "Átmeneti rendelkezésekre vonatkozó egyezmény"-ben előirt átmeneti időszak végétől számitott két éves határidő letelte után, tehát 1960. február 10. után, ennek az egyezménynek 23. pontja többé nem alkalmazható. Ez az utóbbi rendelkezés különösen azt a kötelezettséget irja elő a Főhatóság számára, hogy járuljon hozzá pénzügyi támogatással is ahhoz, hogy a munkaerőt tehermentesitse az átképzés terhei alól és biztositson számára termelékeny alkalmaztatást. A Főhatóság által nyujtandó segitség azonban annak a feltételnek volt alárendelve, hogy a közös piac felállitásával együttjáró következmények a vállalatot arra kényszeritsék, hogy tevékenységét beszüntesse vagy megváltoztassa az átmeneti időszak alatt.

A 23. pontban előirt segitség módozatai érezhetően ugyanazok voltak, mint amelyeket a szerződés 56. cikke előirt.

A 23. pont alkalmazási idejének befejeztével, a szerződés 56. cikkének 1. pontja az egyetlen rendelkezés a munkanélküliségre kényszerült munkások átképzésére és ujra alkalmazására vonatkozóan.

Azok a nehézségek, amelyek 1958. óta a széniparban jelentkeztek azt igazolták, hogy ez a rendelkezés nem kielégitő. Valóban ez a rendelkezés olyan átképzési intézkedéseket irányoz elő, amelyeket olyan müszaki eljárások bevezetése vagy új felszerelések használatba vétele tesz szükségessé, amelyek "... azzal a következménnyel járnak, hogy jelentős mértékben csökken a szén- és acélipar munkaerőszükséglete, és ez egy vagy több területen különös nehézségeket von maga után az igy rendelkezésre kerülő munkaerők produktiv ujra alkalmazása terén". Azok a nagyon megszoritó feltételek, amelyektől az 56. cikk 1. pontjának alkalmazása függ, igen erősen korlátozzák alkalmazási területét. A közös piac felállitása óta a Főhatóságot csupán két esetben keresték meg az 56. cikk 1. pontja alapján, és mind a két esetben kénytelen volt megállapitani, hogy e rendelkezés alkalmazásának feltételei nincsenek teljesitve.

Ezzel szemben az 56. cikk 2. pontja a gyakorlatban egyre növekvő jelentőségre tesz szert. Ez a szöveg a szerződés egy módositási eljárásának következménye, amit a Főhatóság javasolt és a különleges Miniszteri Tanács 1960. január 26-án fogadott el a Szerződés 95. cikkének 3. és 4. bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően.

Az átmeneti időszak végétől kezdődően a közös piac fejlődése azt mutatta, hogy a gazdasági életnek a közös piac felállitásából folyó következményekhez történő átalakitásán kivül még alkalmazkodási nehézségek támadnak a piaci szerkezethez való alkalmazkodásban, és hogy a szerződés 56. cikkének szövege, /a jelenlegi 56. cikk 1. pontja/, amely csak a vas- és acéliparban beálló technológiai változások következményeiről szól a szén- és acéliparokban, nem teszi lehetővé e nehézségekkel való szembe nézést. Az átmeneti időszak után előbb a szénipar, majd később a vasbányák és ásványipar is szenvedtek azoknak a szerkezeti változásoknak következményeitől, amelyek meghaladták a közös piac felállitása visszahatásainak mértékét.

Az 56. cikk módositása révén, amelynek eredménye a 2. pont jelenlegi szövege, olymódon szélesitették ki azokat a feltételeket, amelytől a Közösség közbelépése függ, hogy azoknak a dolgozóknak átképzéséhez lehessen segitséget nyujtani, akik a piac szerkezeti alakulásának áldozatai, ami a piaci elhelyezési feltételek alapvető megváltozása következtében a vállalat tevékenységének megszünését, csökkenését vagy változását vonta maga után.

Az új rendelkezéseket, miután azokat jóváhagyta az Európai Parlament ülése és kedvezően véleményezte a Bíróság, a Journal officiel des Communautés européennes cimü hivatalos lap 1960. május 16-i 33. számában /781/60. old./ közzé is tették.

6. 56. CIKK 1. PONT

a/ Az 56. cikk 1. pontjának alkalmazása a következő feltételektől függ:

- Uj müszaki eljárások vagy felszerelések bevezetése:
  A Főhatóság által orientációs célokból, időszakonként meghatározott általános célkitüzések keretében /szerződés 46. cikk és 5. cikk/;
  A szén- és acéliparban a munkaerőszükséglet csökkenése áll elő.
  Az alkalmazási feltételek nem vállalati szinten lesznek értékelve, hanem egy teljes ipari szektorhoz viszonyitott alkalmazási szinten.
  A csökkenésnek rendkivüli mértékünek kell lennie, és egy vagy több térségben különleges nehézségeket kell maga után vonnia a munkaerő ujra alkalmazása terén. Az ujra alkalmazás e nehézségeinek nem csupán helyi viszonylatban, hanem regionális szinten is érezhetőknek kell lenniük.

- Az érdekelt kormány kérelme, ami szükséges előfeltétel;

- A tanácsadó bizottság véleményének beszerzése;

- Az érdekelt állam részéről olyan speciális hozzájárulás folyósitása /a vissza nem fizetendő segély engedélyezésénél/, amely legalább egyenértékü e segély összegével /kivéve, ha a Tanács kétharmados szótöbbséggel hozott határozatával ez alól kivételt engedélyez/. Az állam hozzájárulásának "speciálisnak" kell lennie, vagyis függetlennek a rendes társadalombiztositási szolgáltatásoktól. Igy pl. a rendes körülmények között folyósitott munkanélküli segély nyujtása az érdekelt állam részéről nem képez speciális hozzájárulást;

- A Tanács egyező véleménye uj tevékenységeket létrehozó program finanszirozása esetében, a szén- és acéliparon kivüli egyéb iparokban;

- Az új tevékenységeket létrehozó programnak a Főhatóság által történő jóváhagyása.

b/ A beavatkozási intézkedések

- Fakultativak, amelyeket az 1. pont b/ alpontja rendel el, éspedig kölcsönök vagy a Főhatóság által nyujtott szavatosság /ezeket az 54. cikk első bekezdése irányozza elő, amely kimondja, hogy a "Főhatóság megkönnyitheti a beruházási programok megvalósitását azzal, hogy kölcsönöket engedélyez a vállalatok részére vagy azzal, hogy kezességet vállal azokert az egyéb kölcsönökért, amelyeket a vállalatok szerződésileg vállalnak"/, abból a célból, hogy a Főhatóság által jóváhagyott programokat finanszirozzanak, amelyek új, gazdaságileg kifogástalan és megfelelő tevékenységek létesitését szolgálják, annak érdekében, hogy biztositsák a rendelkezésre álló munkaerők produktiv ujra alkalmazását.

- Kötelezőek, amelyeket az 1. pont c/ alpontja rendel el, és arra vannak rendelve, hogy ezzel hozzájáruljanak:

  Azoknak a segélyeknek kifizetéséhez, amelyek lehetővé teszik, hogy a munkaerők megvárhassák ujbóli alkalmazásukat;

  A dolgozóknak járó juttatásokhoz, újra letelepedésük költségeinek fedezésére;

  Az alkalmazásuk változtatására kényszerült dolgozók szakmai átképzésének finanszirozásához.

7. 56. CIKK 2. PONT

a/ Alkalmazási feltételek

- A forgalomba hozatal feltételeinek mélyreható változásai a szén- és acéliparban.

Strukturális és nemcsak konjunkturális változásokról kell hogy szó legyen /igy pl. a Főhatóság megállapithatja, hogy a szegény vasérc, amelyet földrajzi háttértől megfosztott bányákban termelnek ki, hosszu távon halálra van itélve ma az általános tendenciára tekintettel, hogy gazdagabb, a piacon nagyobb bőségben megjelenő érceket fogyasszanak/;

A változások ne legyenek közvetlenül összefüggésben a közös piac létesitésével. A Bíróság a szerződésnek a 95. cikk 3. és 4. pontja alapján meginditott felülvizsgálati eljárás keretében, 1959. december 17-én adott véleményezésében megállapitotta, hogy a Főhatóságnak a beavatkozását ki kell zárni arra az esetre, amikor a közös piac felállitása által okozott nehézségek orvoslásáról van szó. Egy ilyen lehetőség meghaladná azokat a korlátokat, amelyeket a 95. cikk a szerződés módositásának jogi lehetőségei elé állit;

A változások bizonyos vállalatokat olyan helyzet elé kell hogy állitsanak, amelyben a tevékenységet véglegesen be kell szüntetni, csökkentenie kell vagy meg kell változtatnia.

Mig az 56. cikk 1. pontjában jelzett esetekben a helyzet értékelése egy ipar és egy vagy több régió szintjén történik, addig az 56. cikk 2. pontjának alkalmazási feltételeit vállalati szinten kell értékelni.

A Főhatóságra és mindenek felett arra az érdekelt kormányra tartozik, amely a kérelmet előterjeszti, annak megitélése, vajon a tevékenység beszüntetése, csökkentése vagy megváltoztatása véglegesnek tekinthető-e.

A tevékenység ujrafelvételének e s hetősége ellentétben állana a "mélyreható változások" fogalmával, vagyis a forgalombahozatal feltételeinek strukturális változásával, és nem lenne összeegyeztethető az 56. cikk fő célkitüzésével: vagyis a gazdasági élet tartós orvoslásával.

- Az érdekelt kormánynak, mint gazdasági és szociális politikájáért elsősorban felelősnek kérelme:

- Vissza nem fizetendő segély engedélyezésének esetében az érdekelt állam részéről olyan speciális hozzájárulás, amelynek összege legalább egyenértékü e segély összegével /kivéve, ha a Tanács kétharmados szótöbbséggel hozott határozatával ez alól kivételt engedélyez/. A hozzájárulásnak "speciálisnak" kell lennie, vagyis függetlennek a közönséges társadalombiztositási szolgáltatásoktól. Igy pl. az érdekelt kormány által folyósitott rendes munkanélküli segély, nem képezhet speciális hozzájárulást.

- A Tanács egyező véleménye olyan új tevékenységeket teremtő programok finanszirozása esetében, amelyek nem a szén- és acélipar területét érintik.

- Az új tevékenységeket teremtő programoknak a Főhatóság által történt jóváhagyása.

b/ A beavatkozási intézkedések

- Fakultativak, amelyeket az 56. cikk 2.a/ pontja rendel el, éspedig a Főhatóság által nyujtott kölcsönök vagy kezességek /amelyeket az 54. cikk 1. pontja ir elő, amely ugy rendelkezik, hogy ..." A Főhatóság megkönnyitheti a beruházási programok megvalósitását azzal, hogy kölcsönöket engedélyez a vállalatok részére vagy azzal, hogy kezességet vállal azokért az egyéb kölcsönökért, amelyeket a vállalatok szerződésileg vállalnak"/, abból a célból, hogy az általa jóváhagyott olyan programokat finanszirozzanak, amelyek új, gazdaságilag kifogástalan és a rendelkezésre került munkaerők újra alkalmazását biztositani képes tevékenységek létesitését szolgálják. Az új, gazdaságilag kifogástalan tevékenységeket teremtő program infrastruktura létesitését foglalhatja magába: közlekedési eszközök, csatornázással felszerelt ipari telkek, gáz és villany. Szükség van mindazonáltal arra, hogy ezek a munkálatok közvetlenül is hozzájáruljanak az új iparok létesitéséhez egy olyan közös program keretében, amely magában foglalja a gazdaságilag kifogástalan, új tevékenységek megteremtését.

- Fakultativak, amelyeket a 2. pont b/ alpontja ir elő, és amelyek arra szolgálnak, hogy hozzájáruljanak:

  - olyan segélyek kifizetéséhez, amelyek lehetővé teszik, hogy a munkások megvárják újbóli elhelyezkedésüket;

  - a vállalatok részére adott juttatásokkal a személyzet fizetésének biztositásához abban az esetben, ha a vállalatok tevékenységük megváltoztatása folytán, ideiglenesen szabadságolásra kényszerülnek;

  - a dolgozóknak járó juttatásokhoz, újra letelepedésük költségeinek fedezésére;

  - az alkalmazásuk megváltoztatására kényszerült dolgozók szakmai átképzésének finanszirozásához.

Ellentétben azzal, amit az 56. cikk 1. pont c/ alpontja előir, az 56. cikk 2.b/ alpontja kimondja, hogy a Főhatóság engedélyezhet vissza nem fizetendő segélyt. A Főhatóság közbenjárása tehát nem kötelező. Ez a különbség a Bíróság sugalmazásának tudható be, amely 1959. december 17-i véleményezésében ugy vélte, hogy a kötelező hozzájárulás "... Olyan magas kiadásokat vonhatna maga után, hogy az 5o. cikk 2. pontjában jelzett befizetési kulcs elégtelenné válhat".

Ami a Főhatóság által nyujtható vissza nem fizetendő segélyek különböző módozatait illeti, lásd az alábbi, 19. pontot.

8. A BÉREKRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK, 68. CIKK. - A 68. cikk, miután az 1. pontjában kimondja, hogy a jelen szerződés alkalmazása nem érinti a különböző tagállamokban hatályba lévő módozatokat a munkabérek és szociális szolgáltatásoknak a megállapitására, kijelenti, hogy a Közösség nem illetékes a bérezés terén. A tagállamok elvben megőrzik szuverénitásukat a bérek és szociális szolgáltatások meghatározásának módját illetően, fenntartva természetesen ugyanezen cikk 2.-6. pontjaiban foglalt rendelkezéseket.

"Dumping" alacsony bérek utján. - Ha a Főhatóság azt állapitja meg, hogy egy vagy több vállalat részéről alkalmazott rendkivül alacsony árak abból erednek, hogy ezek a vállalatok a munkabéreket ugyanazon a vidéken alkalmazott munkabérek szintjéhez képest rendkivül alacsonyan állapitották meg, - a tanácsadó bizottság véleményének bekérése és a Tanáccsal folytatott tanácskozás után - e vállalatokhoz szükséges ajánlásokat intéz. A Tanács véleményének a kikérése nincs előirva, ha a vállalatok nem érnek el a Főhatóság által a Tanáccsal egyetértésben meghatározott nagyságrendet. Ha a rendkivül alacsony bérek kormányhatározatokon alapulnak, a Főhatóság tanácskozást kezd az érdekelt kormánnyal és ahhoz - megegyezés hiányában - ajánlást intéz, miután kikérte a tanácsadó bizottság véleményét és tanácskozott a Tanáccsal. Az ajánlás, az ESZAK rendszerében kötelezettséget jelent a megjelölt célokra vonatkozóan, de az ajánlás cimzettjeire bizza ezeknek a céloknak az elérésére alkalmas eszközök megválasztását.

Alacsony bérek, a gazdasági egyensuly megteremtésének vagy a versenynek az eszközeként. - Ha a Főhatóság azt állapitja meg, hogy a munkabérek csökkenése együttal maga után vonja a munkások életszinvonalának csökkenését is, és azt ugy alkalmazzák, mint a vállalatok gazdasági egyensulya biztositásának állandó eszközét, vagy a vállalatok közötti verseny eszközét, az illető vállalathoz vagy kormányhoz, a tanácsadó bizottság véleményének kikérése után, ajánlást intéz abból a célból, hogy ezt az alacsony szinvonalat ellensulyozó előnyöket biztositson a munkások javára, a vállalatok terhére.

Mindazonáltal ez a rendelkezés nem alkalmazható:

a/ valamely tagállam részéről külső gazdasági egyensulyának megteremtése érdekében alkalmazott intézkedések egészére, ez utóbbi esetben azonban a 67. cikkben előirányzott rendelkezések esetleges alkalmazásának sérelme nélkül.

b/ azokra a munkabércsökkentésekre, amelyek a törvényesen vagy szerződésileg megállapitott mozgó bérskála alkalmazásából erednek;

c/ a létfenntartási költségek csökkenése által kiváltott munkabércsökkenésekre;

d/ azokra a munkabércsökkenésekre, amelyek a korábban kivételes körülmények között megvalósult rendkivüli béremelkedéseket helyesbitik, ha ezek a körülmények már nem hatnak;

Emellett a Főhatóság közbeléphet, a tanácsadó bizottság és a Tanács megkérdezése után, akkor is, ha a tagállamok valamelyikében a társadalombiztositás finanszirozásával kapcsolatos rendelkezések módositása, vagy a munkanélküliség elleni harc, vagy a munkanélküliség hatásai elleni küzdelem eszközeinek megváltozása a 67. cikk 2. és 3. pontjában jelzett hatásokat eredményezi, vagyis a termelési költségek közötti különbözőségek terén a Közösségen belüli versenyfeltételekben az egyensuly sulyos megbontását okozza, vagy a termelési költségek közötti különbségeket olymódon csökkenti, hogy a szén- és acélipari vállalatok részére - összevetve ugyanazon ország egyéb iparaival - külön kedvezményeket biztosit vagy a vállalatokra külön terheket vet ki.

A bércsökkentések bejelentése. - A fenti a/ és b/ pontokban jelzett eseteken kivül, minden olyan munkabércsökkenést, ami a vállalat munkaerőinek összességét, vagy jelentős hányadát érinti, jelenteni kell a Főhatóságnak.

Szankciók. - Abban az esetben, ha a vállalatok nem tennének eleget azoknak az ajánlásoknak, amelyeket a jelen cikk alkalmazása során hozzájuk intéznek, a Főhatóság pénzbirságot vagy kötbért róhat ki rájuk, mégpedig a munkaerőköltségekben jogtalanul elért megtakaritások kétszeres összegének erejéig.

9. MUNKÁSOK SZABAD MOZGÁSA, 69. CIKK. - A közös piac fogalma maga után vonja a munkaerő szabad mozgását. A szabad mozgás szociális célja, hogy kedvező feltételeket teremtsen az alkalmazás folyamatossága érdekében és előmozditsa a kiegyenlitődést az élet- és munkafeltételek fejlődése tekintetében. A szén- és acélipari munkások részére biztositani kell azt a lehetőséget, hogy korlátozások és megkülönböztetések nélkül a csekélyebb gazdasági tevékenységet folytató vidékekről vagy a kevésbé magas munkabérekkel rendelkező régiókról az erősebb gazdasági tevékenységü területekre vagy a jobban jövedelmező vidékekre költözködhessenek át. A 69. cikk 1. pontja kimondja, hogy a tagállamok kötelezik magukat arra, hogy elháritanak mindennemü, állampolgárságra alapitott megszoritást a szén- és acéliparban történő alkalmazást illetően, a tagállamok egyikéhez tartozó nemzetiségü és a szén- és acélszakmában igazolt képesitésü dolgozók vonatkozásában, azoknak a korlátozásoknak a fenntartása mellett, amelyek az egészség és a közrend alapvető szükségességéből erednek.

A 69. cikk 2. pontja hármas kötelezettséget ró a tagállamokra:

a szakmák és képesitési feltételek közös meghatározásának megállapitását;

az egészségügy és a közrend szükségességéből eredő korlátozások közös megegyezéssel történő meghatározását;

azoknak a müszaki eljárásoknak a kutatását, amelyek lehetővé teszik az alkalmazások körében jelentkező kereslet és kinálat kapcsolatba hozatalát egymással a Közösségen belül.

A 69. cikk 3. pontja szerint a tagállamok kötelesek, a 2. pontban nem emlitett, tehát a nem képesitett kategóriák részére és abban az esetben, ha a szén- és acéliparban a termelés fejlődését a megfelelő munkaerő hiánya lefékezné, a szükséges mértékben ehhez alakitani a bevándorlással kapcsolatos szabályozásaikat, hogy igy véget vessenek az ilyen helyzetnek, és különösképpen kötelesek megkönnyiteni a többi tagállam szén- és acéliparaiból származó munkások újra alkalmazását.

A tagállamok kormányképviselőinek a külön Miniszteri Tanács keretében 1954. december 8-án hozott határozatával /3/:

/3/ Id., J.O.C.E.A. 1957. augusztus 12-i 25. sz., 367/57. old.

a/ létrehoztak egy "munkaigazolvány"-t, amelyet igazolt képesitésü munkásoknak adnak ki, és amely lehetővé teszi, hogy tulajdonosa szabadon alkalmazásba lépjen a szén- és acélipari szakmában. Ez az igazolvány a hat tagállam területén arra a szén- és acélipari szakmára érvényes, amelyre kiállitották. A képesitést azzal ismerik el, hogy beirják a mesterségekről felállitott jegyzékbe.

Azok a belföldi törvényes rendelkezések, amelyek külföldieknek bérezett foglalkozások gyakorlására való feljogositására vonatkoznak, nem alkalmazhatók azokra a dolgozókra, akik a mesterségek jegyzékébe felvett szakmát folytatják, kivéve az egészségügy és a közrend alapvető szükségleteit.

Az igazolványt annak a munkaközvetitési körzetnek az irodája állitja ki, ahol az érdekelt dolgozik. Az igazolvány iránti kérelemhez csatolni kell az 1954. december 8-i határozat 8. cikkében megjelölt különböző okmányokat.

A munkaigazolvány alapján annak tulajdonosa szabadon és vizum nélkül változtathatja helyét egy munkakinálat elfogadása céljából.

Az a munkaadó, aki egy ilyen munkaigazolvány tulajdonosát alkalmazásba veszi, tartozik erről negyvennyolc órán belül értesiteni a munkaközvetitő irodát, bemutatva a munkaigazolványt.

A munkaigazolvány kiadásának megtagadása, meghosszabbitásának megtagadása vagy visszavonása ellen fellebbezésnek van helye; az illetékes fórumokat a határozat 4. melléklete jelöli meg.

b/ megszervezték a munkaerőkereslet és munkaerőkinálat kapcsolatba hozatalát, amit azok közöss a regionális munkaközvetitő hivatalok között biztositanak, ahol a kinálat és a kereslet jelentkezik. A munkaadók választására felkinált jelöltek jegyzékét állampolgársági megkülönböztetés nélkül állitják össze.

c/ felállitották az igazolt képesitésü dolgozók fogalmának megfelelő szakmák első jegyzékét.

Az 1961. május 16-i határozattal /4/ kiegészitették az első szakmajegyzéket.

1961. szeptember 1-én lépett hatályba az EGK Tanácsának 15. sz. rendelete /5/, amely a dolgozóknak az Európai Gazdasági Közösségen belül szabad mozgásának megvalósitását szolgáló első intézkedésekről szól. Ennek a rendeletnek 42. cikke kimondja egyrészről, hogy a 15. sz. rendelet nem érinti az ESZAK létrehozásáról szóló szerződés rendelkezéseit, sem pedig azokat a rendelkezéseket, amelyeket ennek a szerződésnek alkalmazásaként hoztak az igazolt képesitésü dolgozókra vonatkozóan, és másrészről ezekre a dolgozókra olyan mértékben alkalmazandó, amennyiben jogi helyzetüket a szerződés vagy az emlitett rendelkezések nem szabályozzák. Ebből következik, hogy azokon a jogokon felül, amelyek a 69. cikkből és az 1954. december 8-i határozatából származnak, az ESZAK munkaigazolványával rendelkező dolgozók élvezik a 15. sz. rendelet bizonyos rendelkezéseit is. Itt lényegében olyan intézkedésekről van szó, amelyek a családtagok bebocsátására és alkalmazására vonatkoznak és azokra a lehetőségekre, amelyek mellett maga a dolgozó, a fogadó országban alkalmazásban eltöltött bizonyos idő mulva, más iparokban is gyakorolhatja szakmáját, mint a szén- és acélipar.

10. VÁNDORMUNKÁSOK TÁRSADALOMBIZTOSITÁSA. - A 69. cikk 4. pontja szerint a tagállamok kötelesek:

- megtiltani minden hátrányos megkülönböztetést a bérezésben és a munkafeltételekben a saját állampolgárságú és a bevándorolt dolgozók között, a határ menti dolgozókat érintő speciális rendelkezések sérelme nélkül;

- különösképpen pedig keresni azokat az egymás közötti megegyezéseket,

---

/4/ Id., J.O.C.E. 1963. junius 15-i 89. sz. 1637/63. old.

/5/ Id., J.O.C.E. 1961. augusztus 26-i 57. sz. 1073/61. old.

amelyekre szükség van abból a célból, hogy a társadalombiztositással kapcsolatos rendelkezések ne akadályozzák a munkaerők mozgását.

1957. december 9-én Rómában aláirták a "Vándormunkások társadalombiztositásáról szóló európai egyezmény"-t, amelyet az ESZAK által a Nemzetközi Munkaügyi Hivatallal közösen kifejtett erőfeszitések során dolgoztak ki. Ez az egyezmény eredeti formájában nem lépett hatályba. Az EGK átvette és, bizonyos átalakitásokkal létrehozta az 1958. szeptember 25-i és december 3-i 3. ill. 4. sz. EGK Miniszteri Tanácsi rendeletet /6/. A 3. sz. rendelet, amely a vándormunkások társadalombiztositásának elveit rögziti le és a 4. sz. rendelet, amely a módszereket határozza meg, 1959. január 1-én léptek hatályba.

Végül a 69. cikk 5. pontja értelmében a Főhatóságnak irányitania és könnyitenie kell a tagállamok tevékenységét a 69. cikkben előirt intézkedések megtétele érdekében.

11. A FŐHATÓSÁG KÜLDETÉSE A MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGI KUTATÁS TERÉN, 55. CIKK. - "A Főhatóságnak támogatnia kell a termelést érintő müszaki és gazdasági kutatást, továbbá a szén- valamint az acélfogyasztás fejlesztését, továbbá a munkabizottságot ezekben az iparokban. Ebből a célból a Főhatóság megszervezi a fennálló kutatási szervezetek közötti megfelelő kapcsolatokat.

"A Főhatóság a tanácsadó bizottsággal történt tanácskozás után elindithatja és elősegitheti a kutatások fejlesztését;

"a/ akár olymódon, hogy közös finanszirozást szervez az érdekelt vállalatokkal;

"b/ akár ugy, hogy az ingyenesen kapott pénzt erre a célra forditja;

"c/ akár ugy, hogy - a Tanács egyező véleménye mellett - az 50. cikkben szabályozott levonásokból származó pénzt erre a célra használja fel anélkül azonban, hogy átlépné az emlitett cikk 1. pontjában meghatározott felső határt.

A b/ és c/ pontokban emlitett módon finanszirozott kutatások eredményeit a Közösséghez tartozó érdekeltek összességének a rendelkezésére bocsátják."

Ez az 55. cikk a jogi alapja annak, hogy a Főhatóság az orvosi kezelést, az egészségügyet és a munkabiztonságot valamint a szociális lakások épitését érintő müszaki kutatások cimén beavatkozhassék /7/.

12. A FŐHATÓSÁG KÜLDETÉSE A BERUHÁZÁSOK TERÉN, 54. CIKK. - "A Főhatóság megkönnyitheti a beruházási programok megvalósitását azzal, hogy kölcsönöket engedélyez a vállalatoknak, vagy azzal, hogy kezességet vállal azokért az egyes kölcsönökért, amelyeket a vállalatok szerződésileg vállalnak.

"A Főhatóság, a Tanácsnak egyhangu határozattal hozott azonos véleménye alapján, ugyanilyen eszközökkel müködhet közre olyan munkálatok és berendezések finanszirozásában, amelyek közvetlenül és alapvetően járulnak hozzá a termelés növeléséhez, az önköltség csökkentéséhez vagy a joghatósága alá rendelt termékek piacra vitelének megkönnyitéséhez."

Szociális téren a Főhatóság ezeket a rendelkezéseket használta fel arra, hogy szociális lakásokat épitsenek a szén- és acélipari munkások számára /8/, valamint 1964. óta, szakképzési központokat állitsanak fel.

13. A VÁLLALATOK TÁMOGATÁSA NYILVÁNVALÓ VÁLSÁG IDŐSZAKÁBAN A FOGLALKOZTATÁS FENNTARTÁSÁNAK BIZTOSITÁSA CÉLJÁBÓL, 58. CIKK 2. PONT. - Ha a Főhatóság kénytelen nyilvánvaló válság idején termelési kvótarendszert létrehozni, a vállalatok piaci kvótáját az általános határozattal megszabott szin-

/6/ Id., J.O.C.E. 1958. december 16-i 30. sz. 561/58 és 597/58. old.
/7/ V.ö. alább, a 22. és 23. pontokkal.
/8/ V.ö. alább, a 23. ponttal.

tet meghaladóan termelt tonnamennyiség utáni külön levonások utján szabályozhatja.

Az ebből eredő összegeket azoknak a vállalatoknak a támogatására használják fel, amelyeknek termelési ritmusa a tervezett szint alá lassult le, tekintetbe véve különösen azt, hogy amennyire csak lehetséges biztositsák ezeknél a vállalatoknál a foglalkoztatottság fenntartását.

14. A TAGÁLLAMOKNAK A VERSENYFELTÉTELEKET VESZÉLYEZTETŐ CSELEKMÉNYEI, 67. CIKK. - Az érdekelt kormánynak a Főhatóság tudomására kell hoznia valamely tagállam bármely olyan tevékenységét, amely alkalmas arra, hogy érezhető hatást gyakoroljon a verseny feltételeire a szén- és acéliparban.

Különösen a bérek és a munkafeltételek változásai esetében /még ha azok nem is az állam tevékenységéből erednek/, amennyiben azok káros hatással lehetnek a szén- és acélipari vállalatokra, amelyek ennek az államnak joghatósága alá tartoznak, feltéve, hogy:

- a termelési költségek közötti eltéréseket nem a hozamok megváltoztatásával bővitik ki lényegesen;

- az egyensuly sulyos megbomlása következik be,
a Főhatóság felhatalmazhatja az érdekelt államot, hogy ezeknek a vállalatoknak segitséget nyujtson.

Ha ennek az államnak a tevékenysége jár káros hatással a többi tagállamok joghatósága alá tartozó szén- és acélipari vállalatokra, a Főhatóság ajánlást intéz ehhez az államhoz, abból a célból, hogy orvosolja a helyzetet azokkal az intézkedésekkel, amelyeket leginkább összeegyeztethetőnek tart saját gazdasági egyensulyával. /Az ajánlás az ESZAK rendszerében kötelezettséget tartalmaz a megjelölt célokra vonatkozóan, de szabad kezet biztosit az ajánlás cimzettjének e célok elérésére alkalmas eszközök megválasztásában./

Ha ennek az államnak a tevékenysége a termelési költség különbséget olymódon csökkenti, hogy a joghatósága alá tartozó szén- vagy acélvállalatok részére - ugyanazon ország egyéb iparával összehasonlitva - külön kedvezményeket biztosit, vagy a vállalatokra külön terheket ró, a Főhatóság jogosult, hogy a tanácsadó bizottság és a Tanács megkérdezése után a szükséges ajánlásokat intézze ehhez az államhoz.

15. A VÁLLALATI EGYESÜLÉSEK. 48. CIKK. - Ez a cikk, amely a vállalatok társulási jogát tárgyalja, a 3. bekezdésében kimondja, hogy: "A Főhatóság, abból a célból, hogy megszerezze a számára szükséges információkat, vagy hogy megkönnyitse a rábizott feladatok végrehajtását, általában a termelők társulásaihoz fordul, azzal a feltételezéssel, hogy azok akár a dolgozók és a fogyasztók illetékes képviselői utján részvételt biztositanak vezető szerveikben, vagy a vezető szervek mellett létesitett tanácskozó bizottságokban, akár pedig valamely más módon szervezetükben kielégitő teret biztositanak a dolgozók és a fogyasztók számára érdekeik kifejezésre juttatása terén.

A "Francia Küldöttség jelentése az ESZAK létrehozásáról szóló Szerződésre vonatkozóan" ennek a cikknek vonatkozásában hangsulyozza, hogy ilymódon "Azok a társulások, amelyek nem kizárólagos képviselői a szakmának, de amelyek szervezetüknél fogva helyet biztositanak a szóban forgó érdekek összességének és ennek következtében leginkább megfelelnek arra, hogy együttműködjenek annak az általános érdeknek megvalósitásában, ami a Főhatóság küldetését képezi, ebben az esetben módot kapnak arra, hogy a hatóság és a vállalatok közötti kapcsolóként valóban organikus szerepet játszanak.

II. FEJEZET

AZ ESZAK SZOCIÁLIS TEVÉKENYSÉGE

16. BEVEZETÉS. - A Főhatóság küldetésének teljesitése során "... Mivel meg van bizva azzal, hogy megvalósitsa a szerződés által /8. cikk/ rögzitett célokat, igyekszik állandóan legmesszebbmenően felhasználni a szerződések azon szövegeit, amelyek a szociális területet érintik, azokat a legszélesebben értelmezve és a legkonstruktivabb módon magyarázva. Arra kényszerült, hogy olyan feladatokat vállaljon magára, amelyek a szerződésben nincsenek kifejezetten megjelölve /pl. a szakmai képzést és a szociális lakásokat illetően/, de közvetlenül érintik azokat a célokat, amelyek követésére kötelezve van: a munkások alkalmazásának védelme és a munkaerők élet- és munkafeltételei megjavitásának előmozditása a gazdasági haladással összefüggésben.

Az alábbi expozé áttekintést nyujt a Főhatóság által az 1952-1967. éveket magában foglaló időszak alatt kifejtett különböző szociális tevékenységről és mutatja, miként vált valósággá az ESZAK európai szociális joga.

I. - ALKALMAZÁSI FELTÉTELEK

17. SZAKMAI KÉPZÉS. - A munkások bérezésének szintje, a foglalkoztatás stabilitása, az életfeltételek biztonsága és megjavitása a szakmai képzés függvénye. A szakmai fejlődést előmozditva és a technológiai haladás fokozását lehetővé téve a szakmai képzés lényeges eszköz ahhoz, hogy megjavitsák az élet- és munkafeltételeket és növeljék a termelékenységet.

A Főhatóság tevékenységében három fázist lehet megkülönböztetni:

Az első fázis 1953-tól 1956-ig terjed, és azoknak a kérdéseknek tanulmányozását foglalta magába, amelyek a bányászok és a vasipari dolgozók képzésével kapcsolatban felmerülnek, valamint az ESZAK iparaiban rendelkezésre álló pedagógiai eszközök összegyüjtését és terjesztését, végül pedig a müszaki oktatás terén szerzett tapasztalatok kicserélését.

A második fázist /1957-1960/ a mesterképzés problémáinak szentelték. A Főhatóság és a Speciális Miniszteri Tanács együttmüködött a kormányokkal abból a célból:

hogy előmozditsák az ESZAK oktatási intézményei és iparai közötti együttmüködést,

hogy kidolgozzanak egy okmányt a szakmai képzés összehangolásának előmozditására;

hogy kiküszöböljék azokat az igazgatási és vámformaságokat, amelyek megnehezitik a pedagógiai eszközök közösségi cseréjét.

A harmadik fázis során, amely 1961-ben kezdődött, a Főhatóság tevékenységét a müszaki, gazdasági és szociális fejlődésre irányozta, abból a célból, hogy szembenézhessenek egyes szakmákban jelentkező mélyreható strukturális változásokkal, amelyek a bányászatban, a gépesités és a villamositás terén végbement fejlődés, és a vasiparban az új termelési eljárások, valamint az új ellenőrző vezérlő és szabályzó készülékek bevezetése következtében álltak elő. Ez az új program ezenfelül uj funkciók meghatározásához vezetett, amelyeket a müszaki fejlődés vetett fel, és a vezető káderek rendszeres továbbképzést hozta előtérbe.

A Főhatóságnak, mivel a feladatai ellátására nem állanak rendelkezésre közvetlen eszközök a szakmai képzés területén, meg kell győznie a kormányokat és a vállalatokat annak szükségességéről, hogy ők maguk cselekedjenek, segiteni kell nekik azoknak az intézkedéseknek a megvalósitásában, amelyek hozatalát elhatározták. Ebből a célból a Főhatóság:

rendszeresen bizottságokat és munkacsoportokat hiv össze;

szemináriumokat, tanulmányi üléseket, konferenciákat és tanulmányutakat szervez;

jelentéseket, monográfiákat és tanulmányokat tesz közzé;

összegyüjti a joghatósága alá tartozó iparokban használt pedagógiai eszközöket, és azokat az oktatási központok rendelkezésére bocsátja.

- Pénzügyi hozzájárulás

A Főhatóság elsőizben 1964-ben nyujtott pénzügyi hozzájárulást egy olyan beruházási hitelkérelem következtében, amely arra szolgált, hogy egy Lotharingiában létesitendő szakképzési központ felépitésének finanszirozását megkönnyitsék. Ugyanabban az évben kedvezően fogadta egy német vasipari vállalat által előterjesztett második hitelkérelmet egy segédképző központ felépitése céljából.

A Főhatóság ezenkivül elhatározta, hogy hozzájárul a Szakmai és Müszaki Továbbképzés Nemzetközi Központjának müködési költségeihez, amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal kezdeményezésére állitottak fel és amely 1965-ben Turinban nyilt meg.

- Együttmüködés az EGK-gel.

Az ESZAK Főhatósága és az EGK Bizottsága együttmüködtek a szakképzés területén, szoros együttmüködésben dolgozva mindig, amikor az eléjük kerülő problémákban közös szempontok jelentkeztek. Igy a két végrehajtó szerv közösen dolgozta ki azokat a rendelkezéseket, amelyek a Bizottság által 1964. junius 29-én, a Római Szerződés 155. cikke értelmében, a kormányokhoz intézett ajánlás tárgyát képezték, abból a célból, hogy megszüntessék azokat az igazgatási és vámformalitásokat, amelyek gátolták a pedagógiai eszközök közösségi cseréjét.

- Együttmüködés harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel

Az ESZAK számos tapasztalatcserét hajtott végre Nagy-Britanniával. Többször csatlakozott a brit szakemberek, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal képviselői, és a Termelékenység Európai Ügynöksége által folytatott munkálatokhoz. A maga részéről csatlakozott a Nemzetközi Információs és Kutatási Központ munkájához, amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal és az Európa Tanács alapitott a szakmai képzés területén.

18. A DOLGOZÓK SZABAD MOZGÁSA. - A Főhatóság, az általa 1953. március hóban felállitott munkacsoport munkája alapján, amelynek feladata a kormányoknak előterjesztendő javaslatok kidolgozása volt a dolgozók szabad mozgásának biztositására vonatkozóan, tájékoztatta a kormányokat arról a véleményéről, hogy a tagállamoknak minként kell a 69. cikk értelmében vállalt kötelezettségeiket teljesiteniük. Miután itt olyan területről van szó, amelyen a nemzeti kormányok megőrzik döntési jogaikat, a Főhatóság kénytelen volt arra szoritkozni, hogy orientálja és megkönnyiti a tagállamok akcióját. Egy, a munkaerőnek a Közösségen belüli mozgásáról tartott kormányközi konferencia munkája nyomán, elkészitettek egy megállapodás tervezetet a 69. cikk alkalmazásaként, és azt a tagállamok 1954. december 8-án jóvá is hagyták mint "a tagállamok kormányainak Speciális Miniszteri Tanácsban összegyült képviselői által hozott határozatot". Ez a határozat, amely csak az ún. igazolt képesitésü munkaerőkre vonatkozik, /felállitották a 29 mesterség első jegyzékét, amelyek gyakorollása jogot biztosit az ESZAK munkaigazolványának kiállitására/, 1957. szeptember 1-én lépett hatályba. Az alkalmazásával egy müszaki bizottságot biztak meg. 1963. julius 5-én hatályba lépett egy második jegyzék 118 igazolt képesitésü mesterségről. 1954. év során, a Főhatóság és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal kezdeményezésére, megindult a szakértők munkája, egy többoldalu társadalombiztositási európai egyezmény-tervezet kidolgozására, azzal a céllal, hogy igy biztositsák az egyenlő elbánást a belföldi dolgozók és a külföldi dol-

gozók között. Ezek a munkálatok 1955-ben a problémák többségében megegyezéssel zárultak. Amikor a szakértők nehézségekbe ütköztek, az illetékes nemzeti miniszterek kísérelték meg 1956-ban a vitás problémák megoldását. Minthogy ezek a tárgyalások nem vezettek eredményre, a kormányok a Főhatóság jószolgálataihoz folyamodtak. Végül is létre lehetett hozni egy megállapodást. A vándormunkások társadalombiztosításáról szóló európai egyezményt a tagállamok munkaügyi miniszterei 1957. december 9-én Rómában írták alá. Ez az egyezmény, amely minden abban az időben érvényes kétoldalu vagy többoldalu megállapodás helyébe lépett, nyitva volt azon európai országok számára is, amelyek nem tagjai az ESZAK-nak. Egészen kivételes esetektől eltekintve a bérezett dolgozók minden kategóriájára alkalmazandó és a társadalombiztosítás minden ágát érinti. A Szerződő felek, a Főhatóság és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal képviselőiből álló igazgatási bizottságot biztak meg ennek az egyezménynek alkalmazásba vételével.

Az EGK Bizottságának javaslatára, a vándormunkások társadalombiztosításáról szóló európai egyezményt átalakitották és a Római Szerződés 51. cikkének alkalmazásaként, az EGK Miniszteri Tanácsa által kiadott 3. sz. rendelet alakjában jelent meg /9/. Ez a rendelet 1959. január 1-én lépett hatályba, egyidejüleg egy végrehajtási rendelettel, amely neginditja az új rendszer igazgatási müködését, és felállit egy igazgatási bizottságot, amelynek tagjai a tagállamok képviselői. A Főhatóság és az EGK Bizottsága képviselői ennek a bizottságnak az ülésein tanácskozási joggal részt vesznek. Nyomban azt követően, ahogy az EGK Tanácsa a rendeletet elfogadta, a Főhatóság azonnal hivatalosan informálta a Tanácsot arról, hogy véleménye szerint ezt a rendeletet úgy lehet tekinteni, mint az ESZAK felállitásáról szóló Szerződés 69. cikk 4. pontjában előirányzott megegyezést, és hogy az alkalmazandó a szén- és acélipari dolgozókra is. Az EGK Bizottsága 1966. január 11-én a Tanács elé terjesztett egy rendelet-tervezetet arról, hogy a társadalombiztositási rendszer érvényes azokra a dolgozókra és családtagjaikra, akik a Közösségen belül vándorolnak /10/. Ez a rendelet éppen ugy, mint az előbb emlitett 3. sz. rendelet az ESZAK felállitásáról szóló Szerződés 69. cikkének 4. pontjában előirányzott megegyezések helyébe lép.

- A 69. cikk gyakorlati jelentősége

1957. szeptember 1-től kezdve 1966. szeptember 30-ig 1809 ESZAK munkaigazolványt adtak ki. A munkaigazolvány intézményének ez a szerény eredménye azzal a ténnyel magyarázható, hogy a bányászok és kohászok többsége idegenkedik a "munkásvándorlástól", inkább a stabilitást kivánják. A képesitett vagy a specializált munkások könnyen kapnak munkát helyben, és éppen ezért nem hajlamosak arra, hogy lakhelyüket áttegyék. Egyébként is azoknak a határmenti munkásoknak, akik valamelyik Benelux állam állampolgárságával rendelkeznek, nincs szükségük semmiféle munkavállalási engedélyre a másik két országban. A 69. cikk alkalmazásba vételének viszont gyakorlati téren van egy olyan következménye, amely tulmegy az ESZAK iparainak személyi keretein. A Főhatóság által a 69. cikk cimén tett kezdeményezés valamennyi vándormunkás társadalmi védelmének jelentős javulásához vezetett, és hozzájárul ahhoz, hogy fokozatosan elháritsák azt a legnagyobb akadályt, amely a munkaerő Közösségen belüli mozgását gátolta, és ami abból a kockázatból eredt, hogy a dolgozók esetleg elveszthették a társadalombiztositás terén őket megillető előnyök egy részét.

19. A DOLGOZÓK UJRAALKALMAZÁSA. - A Főhatóság az újraalkalmazás terén folytatott tevékenységének első szakaszában, tehát 1953. február 10-től 1960. február 10-ig akcióját az "Átmeneti rendelkezésekre vonatkozó egyezmény" 23. pontjára alapitotta /11/. Ez alatt az első szakasz alatt 115 085 dolgozó élvezte a vissza nem téritendő segitséget /95 285 szénbányász és 19 300 kohómunkás, valamint 500 vasbányász/.

/9/ Id., J.O.C.E. 1958. december 16-i 30. sz. 561/68. old.

/10/ Id., J.O.C.E. 1966. október 28-i 194. sz. 3333/66. old.

/11/ V.ö. fentebb az 5. ponttal.

A Főhatóság az ujraalkalmazás terén kifejtett tevékenységének masodik periódusában, vagyis az 58. cikk 2. pontjának hatálybalépése óta, tehát 1967. junius 30-tól kezdődően, ugy határozott, hogy hozzajárul 201 156 dolgozót érintő ujraalkalmazási akció finanszirozásához /ezek közül 167 294 szénbányász, 17 908 kohómunkás és 15 954 vasbánya munkás/. Ezekre a segitségekre forditott hitelek ugyanazon időszakban összesen 55 316 000 elszámolási egységre emelkedtek /egy elszámolási egység egyenlő 5 francia frankkal/. /12/

Az 56. cikk 2. pontjában előirányzott segitség nyujtásának /13/ módozatait azokban az egyezményekben határozzák meg, amelyeket a Főhatóság a hat tagállam mindegyikével kötött abban a mértékben, amint ezekben az országokban az ujra alkalmazás problémája felvetődött. A Főhatóságnak és az érdekelt kormánynak figyelemmel kell lenniök a nagyon eltérő jogi és tényleli helyzetekre, ez az oka annak, hogy a segélyek nem lehetnek egységes mértékűek, sem pedig egységes időtartamuak. Mindazonáltal a segitség módozatai mindig két célnak felelnek meg:

biztositani a gazdasági élet szerkezeti átalakulását szolgáló intézkedések által érintett dolgozók szociális védelmét, biztositva számukra a létfenntartási eszközöket;

előmozditani ezeknek a dolgozóknak újbóli beleilleszkedését a termelésbe megkönnyitve számukra az uj alkalmaztatást.

1967. év végén a segitségek a következő formát öltötték:

- segélyek, amelyek arra szolgálnak, hogy megkönnyitsék az új de az előzőnél kevésbé jól fizetett állás elfoglalását;

Meghatározott időn át garantálják /ez az időszak országonként és a dolgozó kora szerint tizenkét és harminc hónap között változik/ annak a bérnek bizonyos százalékát, amit a dolgozó felmondása előtt élvezett.

A bér garanciája általában az előző tiszta bér 90%-a és 100%-a között helyezkedett el.

- Segélyek, amelyek arra szolgálnak, hogy megkönnyitsék egy másik szakmába történő ujraalkalmazást:

Részvétel a szakmai újraképzés költségeiben /képző központok müködési költségei, az alkalmazás időszaka alatt az uj állás bére egy részének viselése/;

A munkás részére a szakmai ujraképzés ideje alatt korábbi bérének egy részét garantálják /országonként az előző bér 85%-a és 100%-a között mozog/;

Prémiumok juttatása a képzési tanfolyam sikeres befejezéséért;

Az idős és fizikailag hátrányos helyzetben lévő dolgozók számára az uj alkalmazás bérezésében és szociális terheiben való részesedés;

- Olyan segélyek, amelyek arra szolgálnak, hogy megkönnyitsék az ujraalkalmazást egy másik régióban:

ujra-letelepedési átalány térités fizetése és az utazási költségek megtéritése a dolgozó és családja számára, valamint a kiköltözködési költségek megtéritése;

bizonyos esetekben a napi utazási többletköltségek megtéritése és különélési térités fizetése abban az esetben, ha a dolgozó nem tudja családját is letelepiteni új alkalmazásának területén.

- Olyan segélyek, amelyek arra szolgálnak, hogy az új állásra váró dolgozót segitsék:

korlátozott időszak alatt a felmondás előtt élvezett bér bizonyos szá-

---

/12/ Id., J.O.C.E. 1960. május 16-i 33. sz. 781/60. old.

/13/ V.ö. fentebb,a 7. ponttal

zalékának /általában 70% - 80% között/ garantálása;

idős dolgozók, hátrányos helyzetben lévő dolgozók vagy bizonyos régiókban lakó dolgozók bizonyos kategóriáinak átalány-térítés fizetése;

vállalaton belüli átalakitás időszaka alatt a bérek és szociális terhek átvállalása, ami a munkások ideiglenes szabadságra küldéséből áll.

A kormányok a Főhatóság rendelkezésére bocsátják azokat az adatokat, amelyek a számára lehetővé teszik, hogy az ujraalkalmaztatási müveletek eredményeit értékelje. Ezeket az adatokat adott esetben kiegészitik azzal, hogy a helyszinen tárgyalásokat folytatnak a munkaerő-irodákkal, a szakszervezetekkel és a vállalatokkal.

Az ujraalkalmazási intézkedések lehetővé tették az ESZAK iparainak, hogy strukturájukat megjavitsák anélkül, hogy ez személyzetüket tul sulyosan érintené. Egyidejüleg a dolgozók vásárló erejének megőrzésével meggátolják a gazdasági romlást azon a területen, ahol az ipari átalakitást végre kell hajtani.

Azokon a konkrét előnyökön kivül, amiket az ujraalkalmazás a dolgozók számára biztositott, nem szabad lebecsülni azt a tényt, az ESZAK akciója jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy az összes érdekeltek körében /közhatalom, vállalkozói körök és szakszervezetek/ kifejlődjék a kollektiv felelősség érzése a dolgozókkal és a regionális térségekkel szemben a gazdasági fejlődés érdekében. Az ujraalkalmazás és az ipari átalakitás terén nyujtott segélyek elve belépett a hat ország törvényeibe és erkölcsi felfogásába, és már olyan szektorokban is elterjed, amelyek nem is tartoznak az ESZAK joghatósága alá.

20. A VÁLLALATOK ÁTALAKITÁSA. - Az ipari átalakitás problémái először 1959-ben merültek fel a Közösség iparaiban, különösen a szénbányák Belgiumban előirányzott bezárása miatt. 1959-ben a Főhatóság és a Speciális Miniszteri Tanács együtt elhatározták, hogy kormányközi értekezletet hivnak össze, amelyet azoknak a regionális térségeknek problémái megvizsgálásával biznak meg, amelyeket a bányák bezárása érintett és azoknak a megoldásoknak keresésével, amelyekre az ipari átalakulás következtében szükség lehet. E konferencia munkáinak kutatási jellege volt /a konferencián részt vettek a Főhatóság, a kormányok, - a hat tagállam és Nagy-Britannia kormánya - a Speciális Miniszteri Tanács, az EGK Bizottsága és az Európai Beruházási Bank képviselői/. A konferenciának határozathozatali joga nem volt. A munkálatok lényeges eredményeit egy összefoglaló jelentésbe vették be, amelyet 1961-ben terjesztettek a Speciális Miniszteri Tanács elé. A kormányközi értekezlet után a Főhatóság mellett egy Ipari átalakitó szakértő bizottságot állitottak fel. Ez a szerv, amely a hat tagállam magasrangu tisztviselőiből állott, bizonyos munkákkal kapcsolatban igénybe vette egyes angol és amerikai személyiségek közreműködését, hogy felhasználhassa ezekben az országokban szerzett tapasztalatokat is a Közösség érdekében.

A Szakértő Bizottság, amelynek feladata, hogy

keresse az iparfejlesztés leghatékonyabb eszközeit;

tanácsokat adjon a Főhatóság részére;

hozzájáruljon az ipari átalakulásban érdekelt személyek és szervek kölcsönös tájékoztatásához;

munkáit jelentésekbe foglalta. Egész sor kutatásra is ösztönzött a legjobb fejlesztési kilátásokat nyujtó uj gyártásokkal kapcsolatban.

Ezeknek a kutatásoknak az eredményeit közölték a kormányokkal.

A Közösség ezenkivül számos bányavidéket és kohászati területet rendszeres elemzésnek vetett alá az átalakitás előkészitése céljából; ezt az elemzést specializált intézetekre bizták.

A Közösség specializáltabb kutatásokban és alacsony kamatozásu kölcsönök nyujtásában való részvétel utján 1961-től kezdve, amikor az akciónak

ez a formája megindult, 1967. októberig, mintegy ötven átalakitási müveletben vett részt. Az átalakitási kölcsönökre vonatkozó határozatok 1966. óta jelentős mértékben megszaporodtak. 1961-től 1967. első félévének végéig az átalakitási kölcsönök 105 millió elszámolási egységre emelkedtek. A hiteleket azzal a kifejezett feltétellel nyujtották, hogy meghatározott számu új munkahelyet ajánlanak fel elsősorban is az elbocsátott bányászoknak és kohászoknak. Ilymódon az ipari átalakulással kapcsolatos segélyek a dolgozóknak folyósitott ujraalkalmazási segélyekkel együtt hatékonyan hozzájárultak azoknak a régióknak szerkezeti átalakitásával együtt járó problémák megoldásához, amelyek gazdasági tevékenysége sulyosan érintve volt, és meggátolják az alacsony-fogyasztásu övezetek kialakulását.

A pénzügyi diszponibilitások korlátozása esetében előnyben részesitették azokat a terveket, amelyek a dolgozók ujraalkalmazását irányozták elő a szén- és acéliparokban, vagy a két termék tekintetében nagy fogyasztóként jelentkező iparokban.

1965. szeptember hótól kezdve a kölcsönöket az alábbi feltételek mellett nyujtják:

30%-ban fedezhetik az átalakitás által megkövetelt beruházásokat /bizonyos különleges körülmények között még nagyobb mértékben is/;

rendes körülmények között 10 - 13 évre nyujtják a kölcsönöket;

a törlesztés a harmadik év eltelte után kezdődik és évi egyenlő részletekben történik;

a kamatláb az első öt évben 4,5% és a további időre 6,5% /fenntartva annak lehetőségét, hogy ezeket a különlegesen kedvező kamatlábakat a tőkepiac kedvezőtlen alakulása esetében felülvizsgálják/.

Az ESZAK és az EGK együttmüködnek az ipari átalakitás terén egy közös munkacsoportban folytatott tanácskozás utján, amelyben részt vesz az Európai Beruházási Bank is, és olymódon, hogy közösen vállalják a regionális átalakitások tanulmányozásának költségeit.

II. - AZ ÉLET- ÉS MUNKAFELTÉTELEK

21. A BÉREK, A TÁRSADALOMBIZTOSITÁS ÉS A MUNKAFELTÉTELEK. - A Szerződés, amellett, hogy a Főhatóság elé azt a kötelezettséget tüzi, hogy ... " mozditsa elő az élet- és munkafeltételek megjavitását abból a célból, hogy azok a fejlődés során kiegyenlitődhessenek", a 68. cikkben jelzett esetek kivételével, amely a bérekre vonatkozik /l. a fenti 8. pontot/ semmiféle közvetlen beavatkozási jogot nem biztosit a Közösség számára. A Közösség küldetése tehát lényegében abban áll hogy "... összegyüjtse azokat az információkat, amelyek szükségesek a joghatósága alá tartozó iparok munkaerői élet- és munkafeltételei emelését szolgáló lehetőségek és ezeket az életfeltételeket fenyegető veszélyek értékeléséhez" /46. cikk 5. pont/.

a/ Igy a bérek területén rendszeresen tanulmányozták a bérek szinvonalát és a bérek alakulását a hat országban. Az elvégzett vizsgálatok és ezen vizsgálatok során elért eredmények közzététele valamennyi érdekelt, a dolgozók, a munkaadók és a kormányok számára lehetővé teszik, hogy akcióikat objektiv adatok alapján inditsák meg. A Főhatóság különösen arra törekedett, hogy a bérekre és költségeikre vonatkozóan lefolytatott vizsgálatok és monográfiák utján a meglévő helyzet feltárását tartalmazó anyagot állitson össze, és a közzétett szövegeket folyamatosan naprakész állapotban tartsa.

b/ A társadalombiztositás terén a Főhatóság különösen a vándormunkásokat érintő szabályozásokkal foglalkozott, hozzájárulva az EGK Tanácsa 3. sz. rendeletének 43. cikkében jelzett Igazgatási Bizottság munkáihoz /14/ /lásd a fenti 10. pontban/. Az EGK és az ESZAK Bizottságaival együtt részt vett az 1962-ben Brüsszelbe összehivott Európai Társadalombiztositási Ér-

---

/14/ V.ö. fent, a 10. ponttal.

tekezlet szervezésében, amelynek célja azoknak a lehetőségeknek tanulmányozása volt, amelyek a Közösségen belül a társadalombiztositás rendszerének összehangolását biztositják. A társadalombiztositás általános problémáit számos kiadványban tárgyalták.

c/ Ami a munkafeltételeket illeti, különösen pedig a munkaidőt, a szabadság és a munkaszüneti napok szabályozását, valamint tulórák dijazását illeti, ki kell emelni mind enekelőtt a Főhatóság által felállitott vegyes bizottságok tevékenységét, amelyek a munkafeltételek összehangolásának problémáival voltak megbizva. A Főhatóság vállalta ezeknek a vegyes bizottságoknak elnöki és titkársági tisztjét, amelyeknek állandó feladatuk a munkafeltételekről szóló, meglévő dokumentációk napra kész állapotban tartása. A vegyes bizottságok munkacsoportokat alakitanak, ankétokat és tanulmányokat kezdeményeznek, és megvitatják azok eredményeit abból a célból, hogy keressék a munkafeltételek fokozatos összehangolását szolgáló eszközöket.

d/ Az európai bányász-státus. - A Közösség hat országának szakszervezetei véleménye szerint egy európai bányász-státus felállitását különösen a bányászattal együttjáró sulyos betegség- és baleseti kockázatok indokolják. Egy ilyen státus elfogadása egyidejüleg lehetővé tenné a bérek és munkafeltételek jobb összehangolását a dolgozóknak ebben a kategóriájában. A munkaadók a maguk részéről ugy vélik, hogy ennek a problémának megoldását egy közös energia-politika előzetes beinditásától kellene függővé tenni. Néhány kivételtől eltekintve a kormányok még elvben is ellenezték egy európai bányászstátus felállitását. Bár 1965-ben a szakszervezetek lemondtak a probléma egészének felvetéséről, hogy követeléseiket közvetlenül a bányász-jutalék nemzetköziesitésére korlátozzák, a Főhatóságnak eddig nem sikerült az eltérő véleményeket közeliteni. Mindazonáltal a szakszervezetek legutolsó javaslatait a Főhatóság átvette azoknak az intézkedéseknek a sorába, amelyeket a Speciális Miniszteri Tanács elé terjesztett az 1966. évi memorendumában. A Miniszteri Tanács még nem nyilatkozott ezeknek a javaslatoknak a tekintetében.

22. ORVOSI ELLÁTÁS, EGÉSZSÉGÜGY ÉS MUNKABIZTONSÁG. - A Főhatóság a Szerződés 55. cikke alapján, abból a célból, hogy ... " ösztönözze a munkabizottságot ... érintő müszaki kutatásokat" a szén- és acéliparban megszervezte az érintkezést a meglévő kutatási szervek között és megkönnyitette a kutatások fejlesztését, részben azzal, hogy azokat az érdekelt vállalatokkal közösen finanszirozta tta, részben azzal, hogy ezekre a célokra a Közösség pénzalapjait használta fel.

Igy a munkaegészségügy és az orvosi ellátás terén megszervezték az együttmüködést, koordinálták a tudományos kutatásokat, pénzbeli segitséget nyujtottak a különösen fontos kutatási munkák cimén. A kutatások eredményeit és a dokumentációt rendszeresen minden érdekelt számára hozzáférhetővé tették. A tudományos együttmüködést számos munkacsoport rendszeres összejövetelei utján szervezett kisegitő kutatásokkal biztositják; ezeket a munkacsoportokat a legkülönbözőbb tudományágakat képviselő szakértők és kutatók alkotják /15/.

/15/ A kutatási programok területei és cimei:

Orvosi ellátás és munkaegészségügy:
- Pszichopatológia és klinika . . . . . 3 program
- Traumatológia és ujraalkalmazás . . . . . 3 program

Lélektan és munkalélektan:
- Az emberi tényezők és a biztonság . . . . . 2 program
- Az ergonómia . . . . . 2 program

Ipari egészségügy:
- Müszaki harc a por ellen a bányászatban . . . . . 2 program
- Müszaki harc a por ellen a vasiparban . . . . . 2 program
- Külön kutatások:
  Átalakitók füstje . . . . . 2 program
  Klimatikus tényezők a bányákban . . . . . 1 program

A gyógykezelésre, az egészségügyre és a munkabiztonságra vonatkozó kutatási munkák címén nyujtott pénzbeli segitség 1966. év végén 16 millió elszámolási egységet tett ki.

Ami különösen a munkavédelmet illeti a szénbányászatban, a Marcinelle-i bányakatasztrófa /1956. augusztus 8./ kiváltotta a Főhatóság kezdeményezéseinek jelentős növekedését ezen a területen, amely addig a nemzeti kormányok hatásköre alatt volt. Igy a Főhatóság javaslatára a Speciális Miniszteri Tanács 1957-ben elhatározta a "Bányabiztonsági Állandó Szerv" felállitását. Ezt az állandó szervet mindegyik kormány két képviselője és a munkások és a munkaadók tagországonkénti egy-egy képviselője alkotja; a Szerv elnöki és titkársági tisztjét a Főhatóság gyakorolja. Feladatát képezi azoknak a konkrét kérdéseknek vizsgálata, amelyek a jelenlegi üzemeltetési feltételek között felmerülnek; az Állandó Szerv igénybe veszi a magasan kvalifikált szakértők segitségét. Azoknak a tapasztalatcseréknek, amelyek ennek az Állandó Szervnek a keretében lefolynak, olyan konkrét javaslatok kidolgozásához kell vezetniök, amelyeket a Közösség szénbányászatában haladéktalanul realizálni lehet. Az Állandó Szerv tevékenységének keretében a bányabiztonság minden kérdésével foglalkozik, legyenek azok müszaki kérdések, a mentés problémái, vagy bármilyen más probléma amely a biztonság emberi tényezőit érinti.

Az 1962. évi két nagy bányakatasztrófa következtében az Európai Parlament felkérte a kormányokat, hogy biztositsanak az Állandó Szervnek további akciókhoz szükséges eszközöket és terjesszék ki tevékenységi területét. Ennek a kérelemnek segitségével, valamint az Európai Parlament egy bizottsága által az Állandó Szerv elnökének kiséretében a különböző kormányoknál 1963-ben tett lépések következtében, az Állandó Szerv titkárságának tagjai most már beléphetnek a bányavállalatokhoz és a földalatti létesitményeikbe. Ezek a látogatások különösen azt a célt szolgálják, hogy adatokat gyüjtsenek össze egy-egy baleset okairól és körülményeiről /anélkül, hogy a felelősséget kutatnák/, valamint az Állandó Szerv által tett ajánlások teljesitéséről, továbbá a Főhatóság által a Marcinelle-i katasztrófát követő napon összehivott Bányászati Biztonsági Értekezlet által hozott mintegy harminc ajánlás végrehajtásáról.

1965-ben a tagállamok kormányképviselőinek határozata értelmében, akik a Speciális Miniszteri Tanácsban üléseztek, az Állandó Szerv hatáskörét kiterjesztették a szénbányászati egészségügy területére is. Az Állandó Szerv fel van hatalmazva arra, hogy a kormányok elé javaslatokat terjesszen azoknak a munkakörülményi kockázatoknak a megelőzésére, amelyek a bányászok egészségét veszélyeztetik és arra, hogy kövesse figyelemmel azok alkalmazását a gyakorlati intézkedések stádiumában.

23. SZOCIÁLIS LAKÁSOK. - Az a vitathatatlan tény, hogy a lakáskörülményeknek hatásuk van mind a dolgozók életszinvonalára, mind teljesitményükre, a Főhatóságot arra az elhatározásra inditotta, hogy már működésének megkezdésétől fogva foglalkozzék a munkáslakások problémáival. Egy 1952-ben lefolytatott vizsgálatból kitünt, hogy a dolgozók egyötöde nem rendelkezik a munkahelyhelyhez elég közel fekvő lakással, vagy nincs kielégitő lakásuk. A Főhatóság ugy határozott, hogy erőfeszitéseket tesz a kutatások koordinálására /épitési költségek strukturája, épitési technikák összehasonlitása/ és az eredmények kikisérletezésére. Egyidejüleg tanulmányozni kezdte az igazgatási és pénzügyi lehetőségeket egy közösségi akció érdekében.

A Főhatóság a munkáslakások területén a következőképpen tevékenykedik:

- A müszaki és gazdasági kutatások címén nem visszatéritendő segélyek formájában kisérleti programok utján, ösztönözve a lakásépitési kutatásokat olyan müszaki intézkedések előmozditása céljából, amelyek az épitési költségek csökkentéséhez vezethetnek és a nagyobb mennyiségü acél felhasználásához, amikor ennek az anyagnak használata gazdaságilag indokolt /55. cikk/;

- Beruházások finanszirozása címén kölcsönök formájában, mérsékelt kamatok ellenében tőkék rendelkezésre bocsátása olyan szervezeteknek, amelyek további lakásokat tudnának igy épiteni a Közösség dolgozói számára /54. cikk/.

1954 óta, attól az évtől kezdve, amikor a Főhatóság meginditotta első lakásépitési kisérleti programjának végrehajtását, 1967-ig két kisérleti programot inditott be /müszaki és gazdasági kutatás címén/ és hat nagy programot /beruházások finanszirozása címén/. Ezeknek a programoknak megvalósitása, amelyek célja egyébként az volt, hogy növeljék az alapiparok termelékenységét a munkaerők lakásviszonyainak megjavitásával és betöltsék azt a küldetést, amely a Közösségre hárul a munkások életszinvonalának emeléséhez történő hozzájárulás tekintetében, növelte azokat az erőfeszitéseket is, amelyeket nemzeti szinten tesznek a szociális lakások előmozditásában.

1967-ig, az ESZAK segitségével finanszirozott mintegy 103 000 lakás valamivel több mint egy-harmada a bányászok és kohászok saját tulajdona lett.

Ugy vélve, hogy miután müszakilag és pénzügyileg előmozditotta a munkáslakások épitését, most már hozzá kell járulni a lakásesztétika és lakáskultura megjavitásához is, a Főhatóság 1959-ben épitészeti versenyt hirdetett meg, amelyen a Közösség hat országából 250 épitész vett részt.

Ennek a versenynek eredményeit a Közösség négy nyelvén szerkesztett közleményben tették közzé.

Bolti forgalomba nem kerül